



Budapest,

2006. február 2.,  
csütörtök

## 11. szám

Ára: 2415,- Ft

### TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
4/2006. (II. 2.) EüM r.	706
1/2006. (II. 2.) FMM r.	706
2/2006. (II. 2.) FMM r.	707
3/2006. (II. 2.) HM r.	709
4/2006. (II. 2.) KvVM r.	730
5/2006. (II. 2.) KvVM r.	735
2/2006. (II. 2.) NKÖM r.	772
3/2006. (II. 2.) NKÖM r.	776
13/2006. (II. 2.) KE h.	777
1010/2006. (II. 2.) Korm. h.	778
10/2006. (II. 2.) ME h.	785
Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal részére történő egyes költségvetési belső ellenőrzési jogszabályok átruházásáról szóló 8/2005. (III. 30.) EüM rendelet módosításáról . . . . .	706
A rendezett munkaügyi kapcsolatok feltételeinek igazolására alkalmas iratokról . . . . .	706
Egyes miniszteri rendeleteknek a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményével összefüggő módosításáról . . . . .	707
Az állami repülések céljára kijelölt légterekben végrehajtott repülések szabályairól . . . . .	709
A szakmai vizsgák szervezésére feljogosított intézményekről . . . . .	730
A környezetvédelmi és vízügyi ágazatba tartozó szakképesítésekkel kapcsolatos egyes rendeletek módosításáról . . . . .	735
A helyi önkormányzatok részére állatkertek fenntartására, valamint felújítási és beruházási feladataira adható támogatások igénybevételeinek rendjéről . . . . .	772
A helyi önkormányzatok színházi pályázati támogatásáról . . . . .	776
Egyetemi tanárok felmentéséről . . . . .	777
A pozitron emissziós tomográfia-computer tomográf vagy számítógépes rétegvizsgálat (PET-CT) diagnosztika középtávú fejlesztéséről . . . . .	777
Központi tiszt cím megszüntetésének megállapításáról . . . . .	778
A Közalapítvány a Budapesti Német Nyelvű Egyetemért Alapító Okirata (módosításokkal egységes szerkezetben) . . . . .	778
Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület közleménye (I 06) zeneművek nyilvánosság számára egyedi lehívásra („on demand”) hozzáférhetővé tétele fejében fizetendő szerzői jogdíjakról, valamint a felhasználás engedélyezésének egyéb feltételeiről 2006. . . . .	785
Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület közleménye (K 06-07) az üzletek és egyéb zenefelhasználók számára az irodalmi és zeneművek nem színpadi nyilvános előadásának engedélyezése fejében, valamint kereskedelmi célból kiadott hangfelvételek vagy arról készült másolatok nyilvánossághoz közvetítéséért fizetendő szerzői és szomszédos jogi jogdíjakról, valamint a felhasználás engedélyezésének egyéb feltételeiről . . . . .	791
Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület közleménye (M 06-07) a hangfelvételen többszörözött, illetve filmalkotásokba foglalt, videón vagy DVD-n többszörözött zeneművekre megállapított mechanikai minimum jogdíjairól . . . . .	797
Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület közleménye (R-TV 06-07) rádió- vagy televízió-műsorok egyidejű továbbközvetítéséért, valamint az irodalmi és zeneművek sugárzás útján, vezetékkel vagy egyéb módon a nyilvánossághoz történő közvetítéséért fizetendő szerzői jogdíjakról, valamint a felhasználás engedélyezésének egyéb feltételeiről . . . . .	800
Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület közleménye (Sz06-07) az előadások szervezői számára az irodalmi és zeneművek nem színpadi nyilvános előadásának engedélyezése fejében fizetendő szerzői jogdíjakról, valamint a felhasználás engedélyezésének egyéb feltételeiről . . . . .	803
Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület közleménye (Ü06) a magáncélú másolásokra tekintettel megállapított üres hang- és képhordozó jogdíjakról a 2006. évre . . . . .	810
Közlemény a BM Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat szolgálati titokkörüi jegyzékéről . . . . .	812
Helyesbítés . . . . .	814

## II. rész JOGSZABÁLYOK

### A Kormány tagjainak rendeletei

#### Az egészségügyi miniszter 4/2006. (II. 2.) EüM rendelete

az Országos Tisztifőorvosi Hivatal részére történő egyes költségvetési belső ellenőrzési jogosítványok átruházásáról szóló 8/2005. (III. 30.) EüM rendelet módosításáról

Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet 13. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, figyelemmel a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 193/2003. (XI. 26.) Korm. rendelet 4. §-ának (4) bekezdésére a következőket rendelem el:

#### 1. §

Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal részére történő egyes költségvetési belső ellenőrzési jogosítványok átruházásáról szóló 8/2005. (III. 30.) EüM rendelet (a továbbiakban: R.) 8. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. § Az éves költségvetési beszámolók megbízhatósági ellenőrzéséről készült ellenőrzési jelentést az OTH ellenőrzési vezetője a tárgyévét követő év május 20-áig megküldi az EüM belső ellenőrzési vezetőjének.”

#### 2. §

(1) E rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba azzal, hogy rendelkezéseit a folyamatban lévő ellenőrzésekkel kapcsolatos tevékenységek során is kell alkalmazni.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az R. 2. §-ának (1) bekezdésében az „OTH” szövegrész helyébe az „OTH belső ellenőrzési szervezete” szövegrész, 5. §-ának (1) bekezdésében az „országos tiszti főorvos” szövegrész helyébe az „OTH belső ellenőrzési vezetője” szövegrész, 7. §-ának (1) bekezdésében a „március 15-éig” szövegrész helyébe a „február 1-jéig” szövegrész és (2) bekezdésében az „EüM részére” szövegrész helyébe az „EüM belső ellenőrzési vezetőjének” szövegrész, 9. §-ának (2) bekezdésében az „EüM-nek” szövegrész he-

lyébe az „EüM belső ellenőrzési vezetőjének” szövegrész lép.

*Dr. Rácz Jenő* s. k.,  
egészségügyi miniszter

#### A foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter 1/2006. (II. 2.) FMM rendelete

a rendezett munkaügyi kapcsolatok feltételeinek igazolására alkalmas iratokról

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 124. §-ának (8) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a rendezett munkaügyi kapcsolatok feltételeinek igazolására alkalmas iratok köréről a következőket rendelem el:

#### 1. §

E rendelet szabályait kell alkalmazni

a) a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.),

b) a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény,

c) a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény,

d) a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény,

e) a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény,

f) a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény,

g) az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvény,

h) az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény

hatálya alá tartozó munkáltatóra (a továbbiakban: munkáltató), valamint

i) a támogatást nyújtó költségvetési szervre (a továbbiakban: költségvetési szerv)

a külön jogszabályban meghatározott, a központi költségvetésből és az elkülönített állami pénzalapokból nyújtható állami támogatás igénylésével kapcsolatos eljárás és az állami támogatásra vonatkozó jogosultság megállapítása során.

## 2. §

(1) A rendezett munkaügyi kapcsolatoknak az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvényben (a továbbiakban: Áht.) meghatározott feltételei megállapítása alapjául a következő iratok szolgálnak:

*a)* az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség által a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Met.) 8/C. §-a alapján kiállított hatósági bizonyítvány,

*b)* az Áht. 15. § (9) bekezdése *a)* pontjának *aa)* alpontjában meghatározott feltétel tekintetében az Egyenlő Bánásmód Hatóság által a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 83–84. §-a alapján kiállított hatósági bizonyítvány,

*c)* az Áht. 15. §-a (9) bekezdésének *b)* és *c)* pontjában meghatározott feltételek tekintetében a munkáltató nyilatkozata.

(2) A munkáltató az (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott nyilatkozata egy példányát annak megtételétől számított nyolc napon belül eljuttatja a nála működő szakszervezet, illetve az üzemi tanács (üzemi megbízott) részére. A nyilatkozat átvételéről – amennyiben az nem postai könyvelt küldeményként kerül megküldésre – a szakszervezet, illetve az üzemi tanács (üzemi megbízott) elismervényt ad át a munkáltatónak.

(3) Az (1) bekezdés *a)* pontjában foglalt hatósági bizonyítvány helyett a rendezett munkaügyi kapcsolatok megállapításának alapjául

*a)* a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok esetében a Miniszterelnöki Hivatal Nemzetbiztonsági Irodája,

*b)* a honvédelmi ágazathoz külön jogszabály alapján tartozó munkáltató esetében a Honvédelmi Minisztérium Jogi és Információvédelmi Főosztálya,

*c)* büntetés-végrehajtási szervezet esetében az Igazságügyi Minisztérium Büntetés-végrehajtási Felügyeleti Főosztálya,

*d)* a belügyminiszter irányítása alá tartozó fegyveres és rendvédelmi szervek esetében a Belügyminisztérium személyzeti szerve

által kiállított igazolás szolgál.

## Záró rendelkezések

## 3. §

E rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Csizmár Gábor s. k.,

foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter

## A foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter

### 2/2006. (II. 2.) FMM rendelete

#### egyes miniszteri rendeleteknek a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményével összefüggő módosításáról

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek el látásáról szóló 1991. évi IV. törvény 8. §-ának (5) bekezdésében, 13/A. §-ának (3)–(4) bekezdésében, 19. §-ának (2) bekezdésében, 20. §-ának (2) bekezdésében és 58. §-a (8) bekezdésének *d)* pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

*A foglalkoztatást elősegítő támogatásokról, valamint a Munkaerőpiaci Alapból foglalkoztatási válsághelyzetek kezelésére nyújtható támogatásról szóló 6/1996. (VII. 16.) MüM rendelet módosítása*

## 1. §

(1) A foglalkoztatást elősegítő támogatásokról, valamint a Munkaerőpiaci Alapból foglalkoztatási válsághelyzetek kezelésére nyújtható támogatásról szóló 6/1996. (VII. 16.) MüM rendelet (a továbbiakban: R.) 11. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A 27/A. §-ban foglaltakon túlmenően nem nyújtható támogatás annak a munkaadónak, amellyel szemben a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 3. §-a (1) bekezdésének *i)–k)* pontjaiban felsorolt szabályok megsértéséért munkaügyi bírságot szabtak ki, az erről szóló határozat jogerőre emelkedésétől számított egy évig.”

(2) Az R. 16. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A 27/A. §-ban foglaltakon túlmenően nem nyújtható támogatás annak a munkaadónak, amelyet a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 3. §-a (1) bekezdésének *b)*, *h)*, valamint *i)–k)* pontjai alapján a kérelem benyújtásának hónapját megelőző két éven belül jogerősen munkaügyi bírság megfizetésére köteleztek, feltéve, ha a bírság összege a *b)* pont alapján kiszabott bírság esetében a 100 ezer Ft-ot, a többi esetben, valamint a bírságok együttes összege esetén az 500 ezer Ft-ot elérte.”

(3) Az R. 18. §-a (5) bekezdésének *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

*[(5) Nem nyújtható támogatás]*

„*b)* a 27/A. §-ban foglaltakon túlmenően annak a munkaadónak, amelyet a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 3. §-a (1) bekezdésének *b)*, valamint *i)–k)* pontjai alapján a pályázat benyújtásának hónapját megelőző két éven belül jogerősen munkaügyi bírság

megfizetésére köteleztek, feltéve, ha a bírság összege a *b)* pont alapján kiszabott bírság esetében a 100 ezer Ft-ot, a többi esetben, valamint a bírságok együttes összege esetén az 500 ezer Ft-ot elérte,”

(4) Az R. 19/A. §-a (2) bekezdésének *a)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

*[Nem nyújtható támogatás a munkaadónak, ha]*

„*a)* a 27/A. §-ban foglaltakon túlmenően a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 3. §-a (1) bekezdésének *b)–c)*, *e)*, valamint *i)–k)* pontjai alapján a pályázat benyújtásának hónapját megelőző két éven belül jogerősen munkaügyi bírság megfizetésére kötelezték, feltéve, ha a bírság összege a *b)* pont alapján kiszabott bírság esetében a 100 ezer Ft-ot, a többi esetben, valamint a bírságok együttes összege esetén az 500 ezer Ft-ot elérte,”

(5) Az R. a következő új 27/A. §-sal egészül ki, ezzel egyidejűleg a jelenlegi 27/A. § jelölése 27/B. §-ra változik:

„27/A. § Nem részesülhet az e rendelet szerinti támogatásokban az a munkaadó, aki nem felel meg a rendezett munkaügyi kapcsolatoknak az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 15. §-ában meghatározott feltételeinek, illetőleg ezen feltételek fennállását nem, vagy nem a külön jogszabályban meghatározott módon igazolja.”

*A munkaerőpiaci szolgáltatásokról, valamint az azokhoz kapcsolódóan nyújtható támogatásokról szóló 30/2000. (IX. 15.) GM rendelet módosítása*

## 2. §

A munkaerőpiaci szolgáltatásokról, valamint az azokhoz kapcsolódóan nyújtható támogatásokról szóló 30/2000. (IX. 15.) GM rendelet 21. §-ának (2) bekezdése a következő *f)* ponttal egészül ki:

*[Az (1) bekezdésben meghatározott támogatások nyújtásának további feltétele, hogy a támogatást kérő]*

„*f)* a rendezett munkaügyi kapcsolatoknak az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 15. §-ában meghatározott feltételeinek megfelel, és azok teljesülését a külön jogszabályban meghatározott módon igazolja.”

*A munkaügyi központok foglalkozási rehabilitációs eljárásáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkanélküliek foglalkoztatását elősegítő egyes támogatásokról szóló 11/1998. (IV. 29.) MüM rendelet módosítása*

## 3. §

A munkaügyi központok foglalkozási rehabilitációs eljárásáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkanélküliek foglalkoztatását elősegítő egyes támogatások-

ról szóló 11/1998. (IV. 29.) MüM rendelet 4. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdésben meghatározott támogatás további feltétele, hogy a munkaadó

*a)* a támogatással érintett munkaviszony létrejöttét megelőző hat hónapban hasonló munkakörben foglalkoztatott munkavállaló munkaviszonyát a működésével összefüggő okból, rendes felmondással nem szüntette meg, és kötelezettséget vállalt arra, hogy a támogatott foglalkoztatásban részt vevő munkavállaló munkaviszonyának, az előbbi módon történő megszüntetésére a támogatás időtartama alatt nem kerül sor, valamint

*b)* megfelel a rendezett munkaügyi kapcsolatoknak az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 15. §-ában meghatározott feltételeinek, és azok teljesülését a külön jogszabályban meghatározott módon igazolja.”

*A Munkaerőpiaci Alap foglalkoztatási alaprész iskolarendszeren kívüli felnőttképzési célú keretének felhasználásáról szóló 8/2003. (VII. 4.) FMM rendelet módosítása*

## 4. §

(1) A Munkaerőpiaci Alap foglalkoztatási alaprész iskolarendszeren kívüli felnőttképzési célú keretének felhasználásáról szóló 8/2003. (VII. 4.) FMM rendelet (a továbbiakban: R2.) 15. §-a a következő új (2) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a jelenlegi (2) bekezdés számozása (3) bekezdésre változik:

„(2) A 3–4. §-ban meghatározott támogatások kivételével e rendelet alapján támogatás annak a pályázónak, – az egyedi döntés alapján nyújtható támogatások esetében – a kérelmet előterjesztőnek, illetve a 22. § (1) bekezdése szerinti befektetőnek nyújtható, aki megfelel a rendezett munkaügyi kapcsolatok – az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 15. §-ában meghatározott – feltételeinek, és azok teljesülését a külön jogszabályban meghatározott módon igazolja.”

(2) Az R2. 19. §-a (2) bekezdésének *c)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

*[Nem köthető szerződés azzal a pályázóval,]*

„*c)* aki az adott pályázatra vonatkozó felhívásban meghatározott egyéb feltételeket – különösen a rendezett munkaügyi kapcsolatoknak az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 15. §-ában meghatározott feltételeit – nem teljesítette, illetve azok teljesülését nem vagy nem a külön jogszabályban meghatározott módon igazolta.”

*Záró rendelkezések*

## 5. §

(1) E rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.



(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) a foglalkoztatást elősegítő támogatásokról, valamint a Munkaerőpiaci Alapból foglalkoztatási válsághelyzetek kezelésére nyújtható támogatásról szóló 6/1996. (VII. 16.) MüM rendelet, továbbá a munkaügyi központok foglalkozási rehabilitációs eljárásáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkanélküliek foglalkoztatását elősegítő egyes támogatásokról szóló 11/1998. (IV. 29.) MüM rendelet módosításáról szóló 6/2002. (XI. 28.) FMM rendelet 3. §-ának (1) bekezdése,

b) az egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló 31/2004. (XII. 21.) FMM rendelet 5. §-ának (2) bekezdése.

*Csizmár Gábor* s. k.,  
foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter

**A honvédelmi miniszter  
3/2006. (II. 2.) HM  
rendelete**

**az állami repülések céljára kijelölt légterekben  
végrehajtott repülések szabályairól**

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 74. §-ának *w*) pontjában kapott felhatalmazás alapján – a gazdasági és közlekedési miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

I. Fejezet

*ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK*

*A rendelet célja*

1. §

A rendelet célja az állami légi járművek részére kijelölt légterekben való repülés és a műveleti légiforgalom szabályainak, továbbá a katonai repülésirányító-, repülésvezető-, katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat, valamint a katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda ellátása rendjének meghatározásával az állami célú légiközlekedés, illetve a légiközlekedés más résztvevői biztonságához való hozzájárulás.

*A rendelet hatálya*

2. §

A rendelet hatálya az állami repülések céljára kijelölt légterekre és az e légterekben OAT szabályok szerint köz-

lekedő légi járművek szakszemélyzetére, valamint az e repülések biztosításában közreműködésre kötelezett személyekre, szervezetekre terjed ki.

*Az állami célú légiközlekedés osztályozása*

3. §

Az állami célú légiközlekedés a rugalmas légtérfelhasználás, a feladatszabás, valamint a repülési feladatok megtervezésének, végrehajtásának egységei irányelvek szerint történő kezelése érdekében osztályozható:

- a) a légi járművek hovatartozása,
- b) a tevékenységi körzet,
- c) a rendeltetés,
- d) az alkalmazott repülési szabályok,
- e) a napszak,
- f) a légi járművek száma,
- g) a repülési magasság szerint.

4. §

(1) Az állami célú légiközlekedés a légi járművek hovatartozása szerint felosztható:

- a) honvédelmi célú repülésre, illetve
- b) rendvédelmi célú repülésre.

(2) A tevékenységi körzet szerint az állami célú légiközlekedésben résztvevő állami légi járművek repülhetnek:

- a) ellenőrzött légtérben,
- b) nem ellenőrzött légtérben,
- c) veszélyes légtérben, továbbá
- d) eseti légtérben.

(3) Az állami célú légiközlekedés rendeltetés szerint lehet:

- a) kiképzési repülés:
  - aa) oktató repülés, amely szolgálhatja a légi jármű típusra való alap-, illetve átképzést, továbbá a légi jármű személyzet jártasságának fenntartását,
  - ab) gyakorló harci repülés, amely irányulhat légi vagy földi célpontok leküzdésének, illetve manőverező légi cél elfogásának gyakorlására, jelentheti hadgyakorlatok légi műveleteit, légi felderítést;
- b) műveleti repülés:
  - ba) légvédelmi célú repülés, amely a légvédelmi készenléti szolgálatot ellátó állami légi járművek valós és gyakorló repülése (légvédelmi célú gyakorlatok és készenléti gyakorló repülések),
  - bb) légtérellenőrzés,
  - bc) légiszállítás,
  - bd) kutató-mentő repülés,
  - be) rendvédelmi célú repülés,
  - bf) katasztrófaelhárítási feladatokra irányuló repülés,
  - bg) légi utántöltés,

*bh*) erőszakos és terrorista cselekmények megakadályozására (felszámolására) irányuló repülés;

*c*) speciális repülés (különösen elektronikai zavarás, hangsebesség feletti repülés, javítás utáni berepülés, földközeli repülés, nyilvános repülőrendezvény, kalibráló repülés, kísérleti repülés, célrepülés, személyzet nélküli állami légi járművel történő repülés, teher-személy deszantolás);

*d*) diplomáciai (bizalom- és biztonságerősítő) célú repülés.

(4) Az állami célú légiközlekedés az alkalmazott repülési szabályok szerint

*a*) a légtér felhasználás alapján lehet:

*aa*) az állami repülések céljára kijelölt légterekben végzett, a GAT szabályoktól eltérő OAT repülések (OAT-S),

*ab*) az állami repülések céljára kijelölt légtereken kívüli, a GAT szabályoktól eltérő OAT repülések (OAT-C),

*ac*) az állami repülések céljára kijelölt légtereken kívüli GAT repülések;

*b*) a légitájékoztató és a légi jármű térbeli helyzetének meghatározása alapján lehet:

*ba*) látvarepülés (VFR),

*bb*) műszer szerinti repülés (IFR),

*bc*) időjárási minimum alatti felszállás.

(5) Az állami célú légiközlekedés napszak szerint lehet:

*a*) nappali repülés, amely repülés a napkelte és a napnyugta közötti időszakban kezdődik és fejeződik be;

*b*) éjszakai repülés, amely repülés a napnyugta és a napkelte közötti időszakban kezdődik és fejeződik be;

*c*) átmeneti repülés, amely során a valamely napszakban megkezdett repülés a következő (nappali vagy éjszakai) napszakban fejeződik be.

(6) A légi járművek száma szerint az állami célú légiközlekedés felosztható:

*a*) egyes légi járművel végrehajtott repülésre;

*b*) kötelékrepülésre, amely kettő vagy több légi jármű repülését jelenti nyitott vagy zárt kötelékben, a kötelék parancsnok irányítása alatt.

(7) Az állami célú légiközlekedés a repülési magasság szerint felosztható:

*a*) földközeli repülésekre, amelyek

*aa*) nagysebességű (250 kts. 460 km/ó; feletti sebesség) légi járműveknek a természetes vagy mesterséges akadályok feletti valóságos repülési magassága 1000 láb (300 m AGL) és alatta,

*ab*) kisebb sebességű (250 kts. 460 km/ó; és alatti sebesség) légi járműveknek a természetes vagy mesterséges akadályok feletti valóságos repülési magassága 330 láb (100 m AGL) és alatta;

*b*) kismagasságú repülésekre, amelyek

*ba*) a nagysebességű légi járművek repülése a földközeli magasság felső határától 3000 láb (900 m) magasságig, vagy

*bb*) a kisebb sebességű légi járművek repülése a földközeli magasság felső határától 2000 láb (600 m) magasságig;

*c*) közepes magasságú repülésekre 2000 láb (600 m) vagy 3000 láb (900 m) magasságtól FL 160 (4900 m) magasságig;

*d*) nagy magasságú repülésekre FL 160 (4900 m) magasságtól FL 410 (12 500 m) magasságig;

*e*) sztratoszférai repülésekre FL 410 (12 500 m) magasságtól 131 230 láb (40 000 m) magasságig.

(8) A repülések rendeltetés és légtér felhasználás szerinti felosztását a rendelet *melléklete* tartalmazza.

## II. Fejezet

### AZ ÁLLAMI REPÜLÉSEK CÉLJÁRA KIJELÖLT LÉGTEREKBE TÖRTÉNŐ REPÜLÉS SZABÁLYAI

#### *A repülési szabályok betartása*

#### 5. §

(1) A repülés közben alkalmazott szabályokat (VFR, IFR) a meteorológiai körülmények figyelembevételével a feladatnak, illetve a tényleges kiképzettségi szintjének megfelelően a légi jármű parancsnoka választja meg.

(2) Látási meteorológiai körülmények között (VMC), műszerek szerinti repülési szabályok alkalmazásával (IFR) tervezett repülési elgondolást és a végrehajtás rendjét a légi jármű parancsnoka repülési terv formájában adja meg.

(3) Műszeres meteorológiai körülmények (IMC) között csak azok a légi jármű személyzetek repülhetnek önállóan, akiket erre kiképeztek és az előírt jártassággal rendelkeznek a műszerek szerinti repülési szabályok alkalmazása terén.

#### 6. §

Az állami repülések céljára kijelölt légterekben működési idejük alatt repülni, azokba berepülni vagy azokon átrepülni csak az illetékes légiforgalmi irányító, légvédelmi irányító vagy repülésvezető szolgálatok engedélyével lehet.

#### *A repülési szabályok betartásához fűződő jogok és kötelezettségek*

#### 7. §

(1) A légi jármű parancsnok joga és kötelessége az Lt.-ben foglaltakon túlmenően:

*a*) a műveleti feladat során a végrehajtással kapcsolatos kérdésekben való döntés;

b) a szakszemélyzet felkészítése és felkészültségének ellenőrzése;

c) gyakorló repülés során a feladat végrehajtásának megtagadása, ha az üzemelési és működési körülmények nem felelnek meg a repülési szabályokban leírtaknak, vagy veszélyeztetik a repülés biztonságát;

d) a személyzet tagjainak értékelése a repülési feladat végrehajtását követően.

(2) A légi jármű kötelék parancsnok joga és kötelessége az (1) bekezdésben foglaltakon túl:

a) a kötelékrepülés egészének a repülési feladatban foglaltak szerinti végrehajtása, a kötelék más légi járművektől és akadályoktól való elkülönítése, valamint a biztonságos oldaltávolság és magasság megtartása;

b) a kötelékbe tartozó gépszemélyzetek részére a repülési feladattal kapcsolatos utasítások és parancsok kiadása a repülés időtartama alatt.

(3) Az üzemeltető:

a) felelős a tevékenységi körzetekre vonatkozó, továbbá a repülési feladatok rendeltetéséből adódó GAT és OAT repülési szabályok betartásáért és betartatásáért;

b) köteles a hatályos jogszabályoknak megfelelően megállapítani a repülő fegyvernemi alegységekre vonatkozó repülési szabályokat, működési eljárásokat és az alárendeltségébe tartozó felelős személyek köteleit.

(4) Az üzemben tartó:

a) felelős a repülési szabályokban meghatározott működési feltételek – üzemeltetők részére történő – megteremtéséért és a szabályozásokban foglaltak üzemeltetők általi betartatásáért;

b) köteles a hatályos jogszabályokkal összhangban megállapítani az üzemeltetők tevékenységére vonatkozó repülési szabályozásokat, a működési feltételek és követelmények szempontjait.

(5) A fenntartó:

a) felelős az állami légi járművek üzemeltetését, üzemben tartását meghatározó szabályrendszer kidolgozásáért és érvényre juttatásáért;

b) köteles az állami légi járművek tulajdonosi jogait gyakorolni, valamint az üzemeltetés, üzemben tartás feltételeit előírni.

### Műrepülés

#### 8. §

(1) Állami légi járművel műrepülést végezni állami repülések céljára kijelölt légtérben csak akkor lehet:

a) ha az illetékes repülésirányító egységgel a kétoldalú rádió-összeköttetés biztosított, továbbá

b) ha nagysebességű légi járművek esetén a radarkapcsolat is biztosított.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feltétel hiányában rádió-összeköttetéssel rendelkező vizuális megfigyelő pontot kell telepíteni.

(3) Bemutató jelleggel műrepülést végezni csak előzetesen jóváhagyott terv (parancs) alapján lehet.

(4) A tervnek tartalmaznia kell a feladatot elrendelő parancsot, a felkészülés és a végrehajtás módszertani szabályait, ha a szakszemélyzet az adott típusra érvényes harcképzési utasítástól eltérő feladatot hajt végre.

### A kismagasságú és a földközeli repülés egyes szabályai

#### 9. §

(1) A kismagasságú és a földközeli repülés elrendelésekor, tervezésekor és végrehajtásakor figyelmet kell fordítani a polgári lakosság zajterhelésének csökkentésére, a vagyon-, környezet- és természetvédelmi előírások betartására.

(2) Az (1) bekezdés szerinti repülés során a magasságmérőt Budapest-Ferihegy repülőtérré érvényes QNH szerint kell beállítani, az indulási és az érkezési repülőtér körzetében a légi járművezető a helyi QNH vagy QFE szerint beállított magasságmérővel is repülhet.

### Speciális feladatok helikopterrel

#### 10. §

Helikopterrel végrehajtott speciális feladatok a következők:

- a) repülés terepkövetéssel;
- b) csörlőzés;
- c) vízkiemelés és repülés tűzoltóballonnal (tűzoltási feladat külső súly módszerrel);
- d) teher beemelése;
- e) leszállás repülőtéren kívül, magas hegyekben, korlátozott méretű területen;
- f) személyek légi deszantolása.

#### 11. §

(1) Terepkövetéssel repülni a következő magasságokon szabad:

a) nappal a természetes és mesterséges akadályok felett 50 láb és 300 láb (15 m és 100 m) AGL közötti magasságon;

b) éjszaka a természetes és mesterséges akadályok felett 500 láb és 1000 láb (150 m és 300 m) AGL közötti magasságon;

c) éjjellátó eszközök (NVD – Night Vision Devices) használatával a természetes és mesterséges akadályok fe-

lett, az alkalmazott eszköz üzemeltetési utasítása szerint, de nem kevesebb, mint 330 láb (100 m) minimális magasságig.

(2) Repülni terepkövetéssel kiképzési célból csak az erre a célra – külön jogszabályban – kijelölt légtérben vagy útvonalszakaszon lehet.

(3) A terepkövetéses repülés gyakorlásakor a repülési útvonalat úgy kell kiválasztani, hogy az a lakott és üdülő zónáktól, nemzeti parkoktól, valamint turisztikai és más, időszakosan nagy látogatottságú helyektől olyan távolságban helyezkedjen el, hogy az ott tartózkodók biztonsága és nyugalma biztosítva legyen. A repülés során az útvonalon embercsoportot vagy állatok csoportját észlelve, a feladat végrehajtását meg kell szakítani.

(4) Az (1) bekezdés *c)* pontja által meghatározott minimális repülési magasságtól eltérni a katonai légügyi hatóság engedélyével szabad.

## 12. §

A csörlőzés általános szabályai a következők:

*a)* személyeket vagy terhet csörlőkötéssel fedélzetre emelni vagy leengedni csak rendszeresített és ellenőrzött emelőszerkezettel, továbbá biztonságos repülési (függési) magasságon lehet;

*b)* csörlőzéskor függeni úgy kell, hogy a személyek vagy a terhelés fedélzetre vételi magassága, a terepakadályok magasságát legalább 5 m-rel meghaladja;

*c)* a függési magasság megválasztásakor úgy kell figyelembe venni az adott légi jármű típus technikai adatait és az adott légköri, meteorológiai, domborzati viszonyok közötti teljesítménytartalékát, hogy azoknak biztosítaniuk kell a légpárna hatás zónáján kívüli függési magasság megtartását, a terhelés vagy személyek fedélzetre vételét követően is;

*d)* a csörlőkötélet minden esetben a felszínen tartózkodó személyektől olyan távolságban szabad leengedni, amely kizárja azok veszélyeztetését az elektrosztatikusan feltöltődött csörlőkötéltől szenvedett áramütés, vagy a forogó szárny keltette légáram által;

*e)* a térbeli helyzet, valamint a repülési magasság megítélésének megnehezülése miatt a személyzetet segítő repülésvezetőt kell kijelölni összefüggő vízfelület feletti, vagy korlátozott méretű terület feletti csörlőzés gyakorlásakor.

## 13. §

A vízkiemelés, illetve a tűzoltóballonnal történő repülés általános szabályai a következők:

*a)* vizet kiemelni, tűzoltóballonnal repülni, valamint tüzet oltani csak az erre rendszeresített és bevizsgált eszközzel szabad;

*b)* a feladatot az adott légi jármű típus harc kiképzési utasításában az összefüggő vízfelület feletti és a külső súllyal történő repülésre meghatározott szabályok szerint kell végezni;

*c)* vízkiemeléskor a 12. § *c)* pontjában foglaltakon túl figyelembe kell venni a vízfelület hullámozásának mértékét és a vízmélységet is, valamint tekintetbe kell venni a ballon kiemeléskor jelentkező többlet teljesítmény szükségletet;

*d)* tűzoltáskor a vizet vagy más oltószert kiengedni csak a felszínen oltást végzőkkel történt egyeztetést követően, tőlük biztonságos távolságban szabad;

*e)* az oltás helyének megközelítésekor és az oltás helye feletti repüléskor fokozottan figyelembe kell venni a szél irányát, a forró légáram okozta teljesítménycsökkenést, valamint a füst okozta korlátozott látást.

## 14. §

Teher beemelésének az általános szabályai a következők:

*a)* a terhet beemelni csak az érintettekkel közösen folytatott egyeztetést, tervezést és felkészülést követően, az üzemben tartó engedélyével lehet;

*b)* a beemelést úgy kell megszervezni, hogy az a lehetőségekhez képest ideális napszakban, időben, légköri és meteorológiai viszonyok között történjen, ugyanakkor ne zavarja a beemelés körzetében élők nyugalma és biztonságát;

*c)* a beemelést végző légi jármű üzemanyag-feltöltését és terhelését a beemelési magasság, a beemelendő terhelés és az adott légköri, meteorológiai, domborzati viszonyok figyelembevételével, úgy kell kiszámolni, hogy a légi jármű – a beemelési magasságot meghaladó biztonságos magasságon – olyan teljesítmény tartalékkal rendelkezzen, ami biztosítja a teherrel való biztonságos manőverezést és a feladat elvégzéséhez szükséges repülési időt;

*d)* a repülés alatt a lakott zónákat el kell kerülni, ha a beemelendő terhelés a beemelés helyére nagyobb távolságról, külső függesztményként szállítják;

*e)* a beemelendő terhelés a beemelés helyétől olyan távolságban és körülmények között kell függeszteni, amely lehetővé teszi a hajtómű teljesítmény ellenőrzésére szolgáló biztonságos próbafüggést;

*f)* lakott terület felett a függesztett teherrel folytatott repülés során – a biztonság sérelme nélkül – törekedni kell a feladat legrövidebb időn belüli befejezésére;

*g)* a beemelés alatt rádió és előre kidolgozott, egyeztetett kézjelekkel kell folyamatos kapcsolatot tartani a beemelendő terhelés rögzítését végző földi személyekkel;

*h)* kényszerhelyzetben, ha a repülés a teherrel tovább nem folytatható, a 21. § (2) bekezdésében, valamint az adott légi jármű típus légi üzemeltetési utasításában foglaltak szerint kell eljárni.



## 15. §

A repülőtérén kívüli, a magas hegyekben, továbbá a korlátozott méretű területen történő leszállás alapvető szabályai a következők:

a) repülőtérén kívüli leszálláskor a légi jármű személyzet köteles a leszállóhely állapotát a levegőből vizuálisan, vagy a személyzet egy tagjának függésből történő kirakása útján ellenőrizni;

b) a leszállóhely kiválasztásakor figyelembe kell venni az adott légi jármű típusra meghatározott leszállóhely méretet, valamint terep dőlésszöveget;

c) nagy tengerszint feletti magasságon, valamint korlátozott méretű leszállóhelyen folytatott fel- és leszálláskor a függési magasságot úgy kell megválasztani, hogy az a környező terepakadályok magasságát legkevesebb 5 méterrel meghaladja;

d) magaslatokon, korlátozott méretű leszállóhelyen leszállni csak az adott légi jármű statikus csúcsmagasságát meg nem haladó tengerszint feletti magasságon lehet;

e) éjszakai viszonyok között a leszállóhelyet fényssal és leszállókapukkal kell berendezni és repülésvezetőt kell kijelölni;

f) hóval borított leszállóhely felett a légpárna hatás zónáján kívül, addig kell függeni, amíg a forgószárny keltette légáram a területet megtisztította és a leszállás vizuálisan biztonságosan végrehajtható;

g) a légi jármű repülési paramétereinek, terhelésének és üzemanyag-feltöltésének meghatározásakor a 12. § c) pontját kell alkalmazni.

## 16. §

Személyek légi deszantolásának általános szabályai a következők:

a) deszantot kirakni és kidobni a biztonságos földetérést lehetővé tevő magasságon és sebességgel szabad;

b) ejtőernyős dobás során, az ejtőernyősök kiugrását követően a süllyedést fokozott légtérfigyelés mellett, úgy szabad megkezdeni, hogy az ejtőernyősökhöz képest a légi jármű biztonságos vízszintes és függőleges távolságban legyen.

*Speciális feladatok szállító repülőgéppel*

## 17. §

(1) Szállító repülőgépről terhet földre juttatni a 4. § (2) bekezdés szerinti légterekben, területzárás, valamint kétoldalú rádió-összeköttetés biztosítása mellett szabad, továbbá

a) személyeknek a terhek földetérési pontja körül, valamint a szél által okozott elsodrás számított körzetében tartózkodni tilos, valamint

b) a dobott terhek begyűjtése és a dobáskép felmérése csak a tevékenység szüneteiben vagy annak befejezése után végezhető.

(2) Szállító repülőgépből ejtőernyősök nagymagasságból történő dobása során:

a) olyan méretű légteret kell igényelni, amely biztosítja az ejtőernyősök légtér határokra belüli földetérését;

b) 4000 m-nél magasabbról végrehajtott ejtőernyős ugatáskor a használatba vett légteret földtől a dobási magasságig kell elkülöníteni más forgalomtól és a dobás helyét az ejtőernyősök elsodródásának, távrepülésének figyelembevételével kell megválasztani;

c) 2500 m kabin- vagy 4000 m barometrikus magasság felett a légi jármű személyzete és a légi járművön tartózkodó más személyek is kötelesek a tiszta oxigén használatára áttérni;

d) oxigénhiányos állapot fellépésének első jelére a személyzet köteles megszakítani a feladatot és 2500 m kabin- vagy 4000 m barometrikus magasság alá süllyedni.

(3) A légi fényképezés és a földi navigációs berendezések ellenőrzése céljából folytatott repülés során:

a) az állami légi jármű az elkülönített légteret úgy veheti igénybe, hogy szükségtelenül ne korlátozzon más forgalmat, ugyanakkor feleljen meg a feladat sajátosságaiból adódó korlátozott manőverezőképeség követelményeinek;

b) a függőleges elkülönítés biztosítsa a végrehajtás során szükséges függőleges manőverezési lehetőséget.

*Repülés kötelékben*

## 18. §

(1) A kötelék lehet zárt, illetve nyitott kötelék.

(2) Zárt kötelék esetén a légi járművek azonos magasságon repülnek úgy, hogy az egyes légi járművek közötti vízszintes távolság legfeljebb 0,5 NM (1 km), a repülési magasság eltérés legfeljebb 100 láb (30 m) lehet.

(3) Nyitott kötelék esetén a legnagyobb, illetve a legkisebb magasságon repülő légi jármű között a függőleges távolság több mint 100 láb (30 m), az egyes légi járművek közötti vízszintes távolság meghaladja a 0,5 NM (1 km)-t.

(4) A kötelék repülés során a légi járművek közötti legkisebb távolságot úgy kell meghatározni, hogy az kizárja az összeütközés valamennyi lehetséges kockázatát. A részletes tér- és távköz adatokat az adott légi jármű harckiképzési utasítása tartalmazza.

(5) A vegyes légi műveleti kötelék (COMAO) tevékenységét nagy kiterjedésű, elkülönített légtérben hajtja végre.

(6) Légi járművek nyitott kötelékben csak elkülönített légtérben repülhetnek.

(7) Radarkövetéssel történő repülésnél – ahol a kötelékben repülő légi járművek az egymástól való távolságot a fe-

délzeti radarok folyamatos alkalmazásával tartják – a radarkövetés minimális távolsága nem elkülönített légtérben 5 NM (10 km). A radarkövetéssel repülő légitársaságok csak műveleti szempontból tekintendők köteleknek.

*Zivatarvékenység körzetében alkalmazott eljárások*

19. §

(1) Zivatarfelhőbe berepülni, továbbá alatta átrepülni tilos.

(2) A zivatarfelhőt a következők figyelembevételével kell elkerülni:

a) két zivatarfelhő széle között csak abban az esetben lehet átrepülni, ha a köztük levő távolság legalább 20 km;

b) a zivatarfelhő szélét oldalirányban legalább 10 km-rel kell elkerülni;

c) zivatarfelhő felett legalább 1000 m-es elkülönítéssel lehet átrepülni.

(3) A zivatarvékenység során csak az állami repülések céljára szolgáló repülőter (a továbbiakban: állami repülőtér) által nyújtott szolgáltatások korlátozhatók, a nyitva tartás nem.

(4) A meteorológiai radarral felszerelt légitársaságok repülőtere és a légitársaság személyzetének időjárásirányítói végrehajthatnak bejelentést a leszálláshoz az állami repülőtér körzetében észlelt zivatarvékenység repülésre veszélyes zónájának elkerülésével.

*Repülés veszélyes légtérben*

20. §

Állami légitársaság veszélyes légtérben a külön jogszabályban<sup>1</sup> meghatározottak szerint repülhet.

*Vészelhagyás, vészledobás, katapultálás*

21. §

(1) A légitársaságok vészjárással történő elhagyása során a légitársaság légi üzemeltetési utasításában leírtak alapján kell eljárni.

(2) A külső függesztményt, terhet, kabintetőt vészjárással ledobni lehetőleg az erre a célra kijelölt légtérben kell úgy, hogy azok földetérés után a légtér határain belül maradjanak, de ha a kijelölt terület a különleges helyzet miatt nem érhető el, akkor a ledobás az élet védelmének figyelembevételével és a lehető legkisebb károkozással történjen.

<sup>1</sup> A magyar légtér légiközlekedés céljára történő kijelöléséről szóló 14/1998. (VI. 24.) KHVM–HM–KTM együttes rendelet.

(3) Katapultálás vagy vészelhagyás során – ha a rendelkezésre álló idő megengedi –, az erre a célra kijelölt légtérben a légi üzemeltetési utasításban leírtak szerint kell eljárni. Ha a légitársaság elhagyása haladéktalanul szükséges, katapultálni lehetőleg az emberi élet és anyagi javak védelmének figyelembevételével kell.

*Állami légitársaságon történő repülések engedélyezése*

22. §

(1) A nem magyar állampolgárságú személyek, valamint a Magyar Honvédség állományába nem tartozó magyar állampolgárok katonai légitársaságon történő szállítását a haderőnemi parancsnok engedélyezi az igénylő írásbeli kérelme alapján. Az engedély kibocsátásáról tájékoztatni kell az illetékes biztonsági szolgálatot.

(2) A Magyar Honvédség állományába tartozó személyek állami légitársaságon történő szállítását az üzemeltető állományába tartozó személyek részére az üzemeltető, az üzemeltető állományába nem tartozó személyek esetében az igénylő írásbeli kérelme alapján az üzemeltető engedélyezi.

(3) A rendvédelmi szerv állományába tartozó légitársaságokon történő személyszállítás engedélyezési rendjét a rendvédelmi szerv belső szabályai tartalmazzák.

(4) Külföldi légitársaság szakszemélyzet magyar állami légitársaság önálló légi üzemeltetésére az érintett légügyi hatóságok által jóváhagyott együttműködési megállapodások felhatalmazása alapján jogosult.

(5) Az együttműködési megállapodás hatálya alá nem tartozó külföldi légitársaság szakszemélyzet magyar állami légitársaság légi üzemeltetésére oktató felügyelete mellett jogosult, ha hasonló kategóriájú légitársaságra szakszolgálati engedéllyel rendelkezik vagy szerződés alapján kiképzést folytat.

(6) Állami légitársaságon a pilótafülkében történő repülést az alárendeltségébe tartozó légitársaságok vonatkozásában az üzemeltető engedélyezi, ha a szállítandó személy megfelelő orvosi engedéllyel rendelkezik és a repülésre felkészült.

*Helyzetjelentések*

23. §

(1) Működő időszakosan korlátozott légtérbe történő belépést követő radarazonosítás után a légitársaság vezetője a további helyzetjelentési kötelezettségtől mentesül.

(2) A légi jármű vezetőnek helyzetjelentést akkor kell adnia, ha

a) arra a katonai légiforgalmi vagy légvédelmi szolgálat utasítást ad, vagy

b) a légi jármű a működő időszakosan korlátozott légtér határát átrepüli, vagy

c) közlik a légi jármű vezetőjével, hogy a radarszolgáltatás befejeződött, vagy a radarkapcsolat megszűnt.

(3) Kijelölt/kötelező jelentőpontok vagy radar összeköttetés hiánya esetén a légi járművek 5 percenként, vagy a repülésirányító szolgálat által megjelölt időközönként helyzetjelentést adnak.

(4) A helyzetjelentésnek tartalmaznia kell:

a) a légi jármű azonosító jelét, helyzetét, repülési magasságát;

b) az útvonali jelentő pont átrepülési idejét;

c) a következő jelentő pont elérésének számított időpontját;

d) a következő fontos pontot.

(5) A (4) bekezdés c) és d) pontja szerinti információkat a légi jármű vezető csak az illetékes szolgálat külön kérésére továbbítja.

#### *Állami repülőtér nyitva tartása*

#### 24. §

(1) Légiforgalmi irányító szolgálattal rendelkező állami repülések céljára szolgáló repülőtér nyitvatartási rendjét az üzemeltető határozza meg, amelyet a Katonai Légiforgalmi Tájékoztató Kiadványban (a továbbiakban: MILAIP) tesz közzé.

(2) Az állami repülőtér az üzemeltető engedélyével – az igénybevevővel folytatott előzetes egyeztetés alapján – nyitva tarthat a közzétett nyitvatartási időn kívül is.

(3) Állami repülőtér a fogadóképességét korlátozza:

a) ha a futópálya/leszállóhely a rajta levő akadály miatt nem alkalmas fel-, illetve leszállásokra, továbbá

b) NOTAM-ban közzétett, egyéb korlátozó tényező miatt.

#### *A szakszemélyzet igénybevétele*

#### 25. §

Az állami célú légiközlekedés szakszemélyzetének napi igénybevételi idejét – a vonatkozó munkajogi szabályozókkal összhangban – az üzemeltető határozza meg.

#### *Felkészülési okmányok*

#### 26. §

A felkészülési okmányokat, dokumentumokat, azok kezelési módját és tárolását a repülési és műveleti környezet változásának függvényében az üzemeltető határozza meg.

#### *Időjárési minimumok*

#### 27. §

(1) Az időjárési minimum értékeit a repülőterekre, a légi járművekre, a repülési feladatokra és a légi jármű vezetőkre külön kell meghatározni.

(2) A repülési feladatok végrehajtásakor a négy minimumot együttesen kell figyelembe venni, amelyek közül a legmagasabb értékű a meghatározó, amelynél rosszabb időjárési körülmények között a repülést megkezdeni és végrehajtani tilos.

#### 28. §

(1) A repülőtér időjárési minimumát a katonai légügyi hatóság a repülőtérrendben hagyja jóvá.

(2) A légi jármű időjárési minimumát a légialkalmassági engedélyben a katonai légügyi hatóság határozza meg.

(3) A légi jármű vezetők időjárési minimumát – kiképzési szintjüktől függően – a szervezet (alegység, egység, magasabb egység) parancsnoka (vezetője) állapítja meg, amelynek értéke nem lehet kisebb az adott típusú légi jármű időjárési minimumánál.

(4) A típusnak megfelelő időjárési értékek szerinti minimum alatti felszállás azokon a légi járműveken engedélyezhető, amelyeken a kiképzési utasításban foglaltak alapján az időjárési minimum alatti felszállást begyakorolták.

#### *Repülés éjjellátó berendezéssel*

#### 29. §

(1) Éjjellátó készülékkel csak az az állami légi jármű repülhet, amelyet a katonai légügyi hatóság arra alkalmasnak minősített.

(2) A légi jármű vezetők éjjellátó készülék használatára való kiképzését, időjárési minimumát, az eszköz használatára való jogosultságot

a) katonai légi jármű vezetők esetében az üzemben tartó,

b) rendvédelmi légi jármű vezetők esetében az üzemeltető végzi, illetve határozza meg.

*Üzemanyag kibocsátás, légi utántöltés*

30. §

(1) Működő időszakosan korlátozott légtérben, ha üzemanyagot kell kibocsátani, azt lehetőleg FL 100 (3050 m STD) feletti magasságon, a lakott területektől, a nemzeti parkoktól és a tájvédelmi körzetektől legalább 10 km-es oldaltávolságot tartva, egyenes vonalú repüléssel kell végezni. Az üzemanyag-kibocsátást téli időszakban 8000 láb (2450 m) AMSL, nyári időszakban 6000 láb (1850 m) AMSL tengerszint feletti magasság alatt – ha ez lehetséges – mellőzni kell.

(2) A légi utántöltéskor az üzemanyag felvevő légi járművek – kapcsolatba állástól a kapcsolat megszakításáig – egy köteléknek minősülnek, amelynek a légi utántöltő légi jármű a kötelékparancsnoka.

(3) A Magyar Köztársaság légtérében légi utántöltés csak az erre a célra kijelölt, elkülönített légtérben végezhető. A légtérrel úgy kell kijelölni, hogy az lakott területtől, a nemzeti parkok és a tájvédelmi körzetek határától legalább 10 km-es oldaltávolság tartását lehetővé tegye.

(4) A légi utántöltés legkisebb magassága merevszárnyú légi jármű esetében FL 100 (3050 STD), forgósárnyú légi járművek számára téli időszakban 8000 láb (2450 m) AMSL, nyári időszakban 6000 láb (1850 m) AMSL.

*Hangsebesség feletti repülés*

31. §

Hangsebesség felett állami légi jármű a külön jogszabályban<sup>2</sup> foglalt szabályok betartásával repülhet.

*Nyilvános repülőrendezvény*

32. §

Nyilvános repülőrendezvényen az állami légi jármű és annak személyzete a külön jogszabályban<sup>3</sup> előírt feltételek mellett vehet részt.

<sup>2</sup> A magyar légtér légi közlekedés céljára történő kijelöléséről szóló 14/1998. (VI. 24.) KHVM–HM–KTM együttes rendelet.

<sup>3</sup> A nyilvános repülőrendezvény szabályairól az állami célú légiközlekedésben szóló 11/1999. (VIII. 26.) HM rendelet.

*Személyzet nélküli állami légi járművek repülései*

33. §

(1) Budapest FIR-ben SZNL-lel csak az állami repülések céljára kijelölt légtérben (eseti légtér, időszakosan korlátozott légtér, MTMA, MCTR) az illetékes légiforgalmi irányító egységhez eljuttatott terv alapján lehet repülni.

(2) A légtérben az SZNL-t a többi légi járműtől IFR szerint kell elkülöníteni. A térbeli elkülönítés mértéke a légi jármű vezető által vezetett légi jármű esetén alkalmazott érték kétszerese.

(3) Az SZNL-t olyan berendezéssel kell ellátni, amely az irányítás végleges megszakadása esetén a hajtóművet (motort) leállítja és a biztonságos földetérést lehetővé teszi.

*Egyéb, különleges eljárási szabályokat igénylő repülések*

34. §

(1) Meghatározott esetekben (pl. elsőbbség biztosítása áramlás-szervezési intézkedések alóli felmentés céljából) a légi jármű a légiforgalmi szolgálatoktól különleges kezelést igényelhet.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakra vonatkozó igényt a repülési terv 18. rovatában kell feltüntetni a megadott kulcsszavak használatával.

(3) Egyéb, különleges eljárási szabályokat igénylő repülések:

- a) kényszerhelyzetben lévő repülések,
- b) a védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről szóló 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendeletben kijelölt állami vezetők szállítása, valamint
- c) egyéb, állami hatóságok által erre feljogosított repülések.

(4) A következő kulcsszavakat jogosulatlanul használni tilos:

- a) STS/HEAD,
- b) STS/PROTECTED.

III. Fejezet

*A KATONAI REPÜLÉSIRÁNYÍTÓ-  
ÉS A REPÜLÉSVEZETŐ SZOLGÁLAT ELLÁTÁSÁNAK  
RENDJE*

*A katonai repülésirányító- és a repülésvezető szolgálatok  
(a továbbiakban: szolgálatok) ellátásának célja*

35. §

(1) A katonai légiforgalmi irányító szolgálat ellátásának célja tájékoztatások és engedélyek kiadása az irányítása



alatt álló OAT és GAT szabályok szerint közlekedő légi járműveknek a légiforgalom biztonságot, rendszeres, gyors, hatékony áramlásának megvalósítása érdekében és az összeütközés megelőzése céljából.

(2) A légvédelmi irányító szolgálat ellátásának célja a Magyar Honvédség és a NATO-államok fegyveres erőinek kötelékébe tartozó légijárművek számára – alapvetően a rádiólokációs légtérellenőrző rendszer által biztosított információk felhasználására épülő – olyan speciális repülésirányítói szolgáltatást biztosítani, amelyre a saját légi jármű vagy kötelék harcfeladatának sikeres végrehajtása érdekében kerül sor.

(3) A repülésvezető szolgálat ellátásának célja különböző speciális katonai és rendvédelmi repülések (lövészet, rendvédelmi célú kiképzési repülés stb.) biztonságos végrehajtásának elősegítése a tevékenység engedélyezése vagy tiltása – a repülés ellenőrzése – és a légi jármű személyzetek tájékoztatása útján.

### 36. §

(1) Az OAT repülések céljára esetileg vagy jogszabály alapján elkülönített légtérben katonai repülésirányító szolgálatot vagy repülésvezetőt kell biztosítani.

(2) A veszélyes légterekben végrehajtott légi lövészet idejére minden esetben, egyéb feladatok esetén az elrendelő parancsnok egyedi elbírálása szerint, repülésvezető szolgálatot kell működtetni.

(3) A szolgálatok, az illetékes hatóságok által jóváhagyott együttműködési megállapodások alapján átruházhatják az irányítás jogát más irányításra jogosult egységnek.

### *A szolgálatok polgári légiforgalommal kapcsolatos felelőssége*

### 37. §

(1) A katonai szakszolgálati engedéllyel rendelkező légiforgalmi irányító jogosult az illetékességi körzetében a polgári légiforgalom irányítására.

(2) A légvédelmi irányító szolgálatok polgári légiforgalommal kapcsolatos felelőssége a a GAT szabályok szerint működő légijárművektől történő megfelelő mértékű elkülönítésre és az azzal kapcsolatos együttműködésre terjed ki.

(3) A repülésvezető jogosult és köteles tájékoztatást nyújtani az illetékességi körzetébe bepülő polgári légi járművek részére is.

### *Együttműködés a szolgálatok között*

### 38. §

(1) A szolgálatok a 35. § (1)–(3) bekezdéseiben megjelölt célok elérését szolgáló feladataik ellátása során együttműködnek az Lt. 61. §-ának (2) bekezdése alapján kijelölt szervvel.

(2) A katonai légiforgalmi és a légvédelmi szolgálati egységek együttműködési megállapodást kötnek a velük szomszédos polgári szolgálati egységekkel.

(3) Az 1. Légi Irányító Központra vonatkozó együttműködési megállapodást az MH légierő parancsnoka, a katonai légiforgalmi irányító szolgálati egységekre vonatkozó együttműködési megállapodást az illetékes repülőtér parancsnoka írja alá.

(4) A szerződő felek a megállapodást jóváhagyás céljából megküldik az illetékes légiközlekedési hatóságok részére.

### *Az állami légijárművekre veszélyt jelentő egyéb tevékenységek egyeztetése*

### 39. §

(1) Az állami repülések céljára elkülönített légtér oldalhatáraitól – ha az nem ellenőrzött légtérrel határos – 2,5 NM (5 km) vízszintes és/vagy 500 láb (150 m) függőleges elkülönítést kell biztosítani.

(2) Rádióelektronikai zavarást csak jóváhagyott terv alapján lehet végezni és az érintett szolgálat kérésére azonnal meg kell szüntetni.

### *Minimális repülési magasságok*

### 40. §

(1) A szolgálatok felelősségi körzetére biztonságos, minimális IFR repülési magasságokat kell megállapítani, és a Katonai Légiforgalmi Tájékoztató Kiadványban (MILAIP) közzé kell tenni.

(2) A repülőtérrendben közzétett minimális vektorálási magasság alatt IFR szerinti repülést – a végső megközelítés manőverét kivéve – tilos végrehajtani. Ez alatt a magasság alatt a VFR repülések részére radar irányítás nem engedélyezett.

### *A katonai repülésirányító szolgálatok időmérő eszközei*

### 41. §

(1) A katonai repülésirányító szolgálatok GPS alapú időmérő eszközöket kötelesek használni.

(2) A GPS kijelzőket úgy kell elhelyezni, hogy azokra minden munkahelyről jó rálátás legyen, ha ez nem lehetséges, további kijelzőket kell elhelyezni.

(3) A GPS kijelzőkön megjelenített időnek (UTC) minden szolgálati egységnél azonosnak kell lennie. A megjelenített idő azonosságáról a szolgálat átadásakor, illetve átvételkor időegyeztetés útján kell meggyőződni.

(4) A GPS kijelzőkön és az objektív kontroll eszközökön rögzített idő nem térhet el egymástól.

*A katonai repülésirányító szolgálatok felszereltségi követelményei*

42. §

(1) A rádiólokációs és szenzor eszközök terén:

a) a légvédelmi irányító szolgálatok rádiólokációs és szenzoros felszereltségére a NATO vonatkozó légvédelmi követelményei irányadóak;

b) a katonai repülőterek légiforgalmi szolgálatait repülőtéri felderítő (ASR) és precíziós leszállító radarral (PAR) kell felszerelni;

c) a katonai repülésirányító szolgálatok másodlagos radarberendezéseinek alkalmasnak kell lennie az SSR kódok megjelenítésére;

d) a részletes műveleti követelményeket az üzemben tartó határozza meg a nyújtandó szolgáltatás jellege és a kívánt repülőter minimum alapján.

(2) A híradó és informatikai eszközök terén:

a) a kétoldalú rádió-összeköttetés biztosítására olyan teljesítményű és frekvenciatartományú rádióberendezéseket kell biztosítani, amelyek folyamatos összeköttetést tesznek lehetővé a felelősségi körzetben tartózkodó légi járművekkel;

b) az állandóan telepített szolgálatok folyamatosan figyelik üzemidejük alatt az alkalmazott kényszerhelyzeti frekvenciákat;

c) azonnali, közvetlen, kétoldalú összeköttetést kell biztosítani:

ca) a kapcsolódó felelősségi körzetben (légtérben) irányító vagy tájékoztató szolgálatok között,

cb) a légtérrel szomszédos, illetékes hazai polgári légiforgalmi irányító vagy repüléstájékoztató egységgel,

cc) a műveleti feladatok végrehajtása során szorosan együttműködő létesítmények között,

cd) a kényszerhelyzeti szolgálat azonnali riaszthatóságának érdekében;

d) az ideiglenesen települő létesítmények közötti távbeszélő kapcsolat minőségének is szavatolnia kell a gyors, megbízható koordinációt, az azonnali összeköttetést;

e) a szolgálatoknak rendelkezniük kell tartalék híradó- és rádiólokációs eszközökkel és a tartalék eszközök alkalmazására kidolgozott eljárásokkal;

f) a rádió-összeköttetés megszakadása, illetve különleges feladatok gyakorlása során – a légvédelmi irányító szolgálatokat kivéve – kézi fényjelző készüléket vagy pirotechnikai eszközt kell alkalmazni a látjelekkel történő utasítások kiadására.

(3) Az objektív kontroll alkalmazása érdekében:

a) a légiforgalmi irányító szolgálatoknak minden forgalomról repülésnyilvántartást (FLIGHT PROGRESS STRIP) kell vezetni, a szalagokat 365 napig meg kell őrizni;

b) a távközlő vagy rádiótávközlő berendezések felhasználásával forgalmazott információkról készült hangfelvételek visszahallgatását és a radar helyzetkép megtekintését az ügyeletes váltásparancsnok/csoportvezető, az illetékes légiközlekedési hatóság, az üzemeltető, illetve az üzemeltető szervezet vezetője, a repülés időtartamára kijelölt szervező parancsnok jogosult elrendelni. A hangfelvételek és a radarképek megőrzési ideje 60 nap.

*Felelősségi körök és elsőbbségek*

43. §

(1) A katonai légiforgalmi irányító szolgálatok elsődleges feladata a légi járművek összeütközésének megelőzése, valamint a veszélyre való figyelmeztetés.

(2) Az (1) bekezdés szerinti feladat teljesítése során a katonai légiforgalmi irányító szolgálatok légiforgalmi irányítói engedélyek, forgalmi és egyéb hasznos tájékoztatók útján biztosítják a forgalom biztonságos és hatékony áramlását.

(3) A szolgáltatás nyújtásakor alapvetően a jelentkezési sorrendet kell figyelembe venni. Elsőbbséget kell biztosítani minden más forgalom előtt a sajátos helyzetben lévő légi járműveknek a következő sorrendben:

a) kényszerhelyzetben lévő légi jármű;

b) tényleges légvédelmi feladatra riasztott légi jármű;

c) kutató-mentő légi jármű;

d) közvetlen életmentő feladatban részt vevő légi jármű;

e) „RAMSZESZ” kódszót használó rendészeti légi jármű;

f) gyakorló légvédelmi célú repülési feladatra riasztott légi jármű;

g) védett személyt szállító légi jármű;

h) navigációs eszközök berepülését végző légi jármű.

*Közleményváltások, nyelvhasználat, dokumentáció*

44. §

(1) A légi jármű személyzetének, valamint a szolgálatnak képesnek kell lenniük az angol és magyar nyelven történő kommunikáció folytatására.

(2) A vonalas összeköttetés során a szolgálatok között angol és magyar nyelvű kommunikáció is folytatható.

(3) A földi mozgások irányítása során magyar vagy angol nyelvű forgalmazás egyaránt használható.

#### 45. §

(1) A katonai légiforgalmi irányító szolgálatoknál a nyilvántartásokat a következő tartalommal kell vezetni:

a) a forgalom-nyilvántartást az induló, érkező, VFR és az IFR forgalomról, napi, heti, havi és éves bontásban;

b) a pozíció naplót az irányító munkahellyel, a be- és kijelentkezés időpontjával, azonosítóval;

c) a szimulátor gyakorlatok naplóját a feladat sorszámmal vagy rövid leírásával, időtartamával, a végrehajtók azonosítóival;

d) a személyi kiképzési nyilvántartót névvel, azonosítóval, az iskolai végzettségről, nyelvi felkészültségről, tanfolyamokról szóló igazolásokkal, értékelésekkel;

e) nyilvántartást az irányítói munkahely kiképzési program teljesítéséről, az időszakos (2 heti) értékelésekről;

f) nyilvántartást az irányítói jogosításokról, a jártasság fenntartására vonatkozó adatokkal;

g) a kényszerhelyzet kezelési kiképzés és egyéb ismétlődő képzésekről készült feljegyzéseket; az egészségügyi alkalmasság érvényességi határidejének nyilvántartását;

h) az ellenőrzési időpontok nyilvántartását;

i) az összesített kiképzési nyilvántartót nevekkel, azonosítókkal, iskolai végzettséggel, nyelvi felkészültséggel; a szakszolgálati engedély számával, az irányítói jogosítások érvényességi idejével; a kényszerhelyzet kezelésével és egyéb ismétlődő képzések jelölésével.

(2) A katonai légiforgalmi irányító szolgálatok működését támogató szabályzatok, segédletek, hivatalos kiadványok a következők:

a) a vonatkozó utasítások és intézkedések,

b) szolgálati utasítás, együttműködési megállapodások,

c) repülőtérrend,

d) AIP Hungary, Military AIP, ICAO 1:500 000 méretarányú légi navigációs térkép,

e) nagy méretarányú térkép és szektorokra osztott repülőtér vázlat a kényszerhelyzeti szolgálatokkal történő együttműködéshez és a VFR forgalom követéséhez,

f) egyéb, hasznos információkat tartalmazó táblázatok, emlékeztetők (pl. frekvencia táblázat, földi mozgás nyilvántartó tábla).

#### *Az általános kényszerhelyzeti eljárások*

#### 46. §

(1) A katonai légiforgalmi irányító feladata, hogy a

a) sürgősségi, illetve kényszerhelyzetben lévő légi jármű részére nyújtandó szolgáltatásokra különös gondot fordítson;

b) rendelkezésére álló adatok továbbításával elősegítse, hogy a légi jármű személyzet megoldja a sürgősségi vagy kényszerhelyzetet okozó problémát;

c) kényszerhelyzeti terveknek megfelelően tájékoztassa az érintett szolgálatokat és segítse elő azok tevékenységét.

(2) A kísérleti repülések és berepülések ideje alatt a megfelelő képzettséggel rendelkező légi jármű vezető, illetve az előírt jogosításokkal rendelkező ügyeletes mérnök köteles segítséget nyújtani a technikai jellegű problémák megoldásában.

(3) Állami célú repülések esetén a feladatban részt vevő alegységparancsnok dönthet technikai kisegítő személyzet kijelöléséről.

(4) A katonai légiforgalmi irányítókat ki kell képezni a különleges és a kényszerhelyzetek kezelésére, és a jártasságuk ellenőrzése során – szimulációs feladatok megoldása útján – meg kell győződni a felkészültségükről. A képzés során figyelembe kell venni az irányítók képzésére vonatkozó EUROCONTROL által kibocsátott irányelveket.

(5) A repülőtéri tűzoltó, egészségügyi és műszaki mentő szolgálatok (a továbbiakban együtt: kényszerhelyzeti szolgálatok) riasztásának rendjét az üzemeltető részletesen szabályozza.

#### 47. §

(1) Éles fegyverrel függesztett vagy veszélyes anyagot szállító légi járművek részére a repülőtéren elkülönített állóhelyet kell kijelölni és a légi jármű védelméről gondoskodni kell.

(2) A földi mozgás irányítását korlátozott látási viszonyok esetén progresszív utasításokkal vagy gurulás-irányító gépjármű (marshaller) alkalmazásával kell biztosítani.

(3) A repülőbázison állandó jelleggel települő légi járművek részére csak külön kérésre kell biztosítani a földi mozgás irányításakor a progresszív utasításokat, illetve a gurulás-irányító gépjármű szolgáltatást.

#### 48. §

(1) A kijelölt légtérben a személy és teher deszantolást megkezdeni kizárólag az illetékes légiforgalmi irányító egység vagy a repülésvezető engedélyével lehet.

(2) A légi jármű vezető köteles tájékoztatni az illetékes szolgálatot, ha az utolsó ugró elhagyta a fedélzetet.

(3) A személyek és a terhek földetéréséről az illetékes szolgálatnak tájékoztatást kell adnia a légi jármű vezető részére.

#### 49. §

Dipolkötegek, infracsapdák légtérbe juttatása gyakorlás céljából csak a katonai légügyi hatósági engedély alapján lehetséges.

#### 50. §

(1) Az SZNL csak olyan légteret vehet igénybe, amelyet részére ideiglenesen elkülönítenek és az elkülönített légtér alsó határa megegyezik a földfelszínnel.

(2) Az SZNL nem mentesül a jogszabályban előírt felszereltségi követelmények alól.

#### *Különleges eljárások*

#### 51. §

(1) A létesítmény vészkiürítés, valamint a tartalék létesítménybe történő áttelepülés szabályait minden légiforgalmi irányító létesítményre külön meg kell állapítani.

(2) Az (1) bekezdés szerinti eljárások alkalmazására évente gyakorlást kell szervezni.

#### *A repülőtéri irányító eljárásai*

#### 52. §

(1) A repülőtéri irányító illetékességi körzete az MCTR. A repülőtérről ettől eltérően is meg lehet határozni, de az illetékességi körzetnek a repülőtértől mért legalább 10 km távolságig kell terjednie.

(2) A gurító irányító felelősségi körzete a forgalmi előtérre és a gurulóutakra terjed ki, ha az adott időszakban a torony munkahelyen gurító irányítói szolgáltatás is van.

#### 53. §

(1) A repülőtéri irányító az azonos futópályára alkalmazott elkülönítései során a repülőtérről meghatározott minimumokat alkalmazza. A minimumokat a katonai légügyi hatóság a légi jármű SRS és turbulencia kategóriája alapján hagyja jóvá.

(2) A látás utáni elkülönítés a repülőtéri (gurító/torony) irányító által alkalmazott elkülönítés, amely alkalmazható:

a) úgy, hogy a repülőtéri (gurító/torony) irányító látja az érintett légi járműveket és szükség esetén utasítást ad az elkerülő manőver végrehajtására, vagy

b) a légiforgalom irányításának szabályairól szóló 16/2000. (XI. 22.) KöViM rendelet szerinti saját elkülönítéssel.

(3) A légi járművek SRS kategóriái:

a) az I. kategóriába tartozik az összes helikopter, valamint a légszárnyas hajtóművel felszerelt 5670 kg (12 500 font), vagy attól könnyebb maximális felszálló tömegű légi jármű;

b) a II. kategóriába tartozik a két légszárnyas hajtóművel felszerelt 5670 kg (12 500 font), vagy könnyebb maximális felszálló tömegű légi jármű;

c) a III. kategóriába tartozik minden egyéb légi jármű.

#### 54. §

A különleges feladatok gyakorlásakor a Magyar Köztársaság légtérében és repülőterein történő repülések végrehajtásának szabályairól szóló 14/2000. (XI. 14.) KöViM rendelet mellékletében, valamint a légiforgalom irányításának szabályairól szóló 16/2000. (XI. 22.) KöViM rendelet 2. számú mellékletében foglaltaktól eltérő, egyedi látjel alkalmazása válhat szükségessé, amit az üzemeltető jogosult meghatározni. Az érintetteket fel kell készíteni a különleges feladatok során alkalmazandó látjel használatára.

#### *A közeli körzeti irányító eljárásai*

#### 55. §

(1) Leszállóirányra való vektorálás esetén a légi járművet az alábbi követelmények figyelembevételével kell ráfordítani:

a) 15 km-en kívül a leszállóirány  $\pm 30^\circ$  (helikopterek esetén  $\pm 45^\circ$ );

b) 10 és 15 km között a leszállóirány  $\pm 20^\circ$  (helikopterek esetén  $\pm 30^\circ$ );

c) 10 km-en belülre csak a repülőtérről meghatározott forgalmi körre lehet vektorálni a légi járművet;

d) a légi jármű vezető kérésére a radar forgalmi körön minimum 8 km-re lehet vektorálni a légi járművet.

(2) A közeli körzeti irányító:

a) a fordulóparancsot megelőzően tájékoztatja a légi jármű vezetőt a repülőtérről viszonyított helyzetéről, majd

b) meghatározza a süllyedés kezdőpontjait tartandó magasságot, ezt követően

c) megadja az engedélyt a bejövételre,



d) IMC esetén ismerteti a továbbmeneteli eljárást, valamint a bejövételre vonatkozó egyéb hasznos információkat.

(3) Ismételt bejövetelek gyakorlása során, továbbá az adott bázison települő alegység állományába tartozó légi jármű vezető részére nem szükséges a (2) bekezdés d) pontban leírt információk továbbítása.

(4) A kötelékek céljeleinek elkülönítése a radarképernyőn a következők alapján történik:

a) oszlop kötelékben repülő légi járműveknél az elkülönítést a kötelék szélső helyzetén (elején, illetve a végén) elhelyezkedő légi jármű céljelétől kell számítani;

b) a többi kötelék esetén a céljelek köré írt körvonalról kell számítani az elkülönítést;

c) nagy létszámú kötelék esetén célszerű a perifériákon elhelyezkedő légi járművek SSR válaszjeladó berendezéseit üzemeltetni.

#### A bevezető irányító eljárásai

##### 56. §

(1) A bevezető irányító felelősségi körzete a leszálló irány tengelyétől  $\pm 15^\circ$ , az adott megközelítési eljárásra meghatározott siklópálya szög tartományig terjed. Feladata a radar bejövételt végrehajtó légi járművek irányítása, illetve precíziós bejövételt végrehajtó légi jármű irányítása vagy repülési pályájának figyelemmel kísérése.

(2) A légi jármű futóműve kiengedésének ellenőrzése érdekében a leszállóirányon történő süllyedés megkezdése előtt a szolgálat figyelmezteti a légi járművezetőt, hogy győződjön meg a futómű kiengedett állapotáról.

(3) A bevezető irányító szolgálat által a repülőtéri irányító szolgálat számára nyújtott tájékoztatás tartalma a következő:

a) első tájékoztatás: a repülőgép hívóneve, típusa, a bejövétel és a leszállás módja;

b) második tájékoztatás: kijelölt távolság elérésének jelzése;

c) harmadik tájékoztatás: leszállási engedély kérése.

(4) A (3) bekezdés szerinti tájékoztatások rendjét a repülőtérrend írja elő.

(5) A légi jármű legfeljebb 4 km (2 NM, helikopterek esetében 0,5 NM) távolságig folytathatja a bejövételt, ha a szolgálat a leszállási engedélyt visszatartja.

##### 57. §

(1) Az SRA bejövetelek során:

a) a szolgáltatott magassági információk a következők:

aa) a szolgálat tájékoztat a siklópálya javasolt magasságáról legalább két kilométerenként, ha a légi jármű vezető azt kéri,

ab) a bejövétel megkezdése előtt a szolgálat ismerteti a MAP-ot,

ac) a szolgálat kéri a légi jármű bejövetele kategóriáját (aircraft approach category), majd megadja az ahhoz tartozó minimális süllyedési magasságot, ha a megközelítés után a leszállás körözési (circling) manőverrel történik;

b) utasítás a süllyedésre a következők szerint történik:

ba) a süllyedési utasítás kiadása előtt, a kezdőponttól számított 2–5 km távolságra, a szolgálat figyelmezteti a légi jármű vezetőt, hogy közeledik a siklópálya keresztezésének a pontjához,

bb) a DH az eljárásra közzétett minimális érték, a légi jármű személyzet vagy az adott típus minimuma ettől nagyobb is lehet, ezért a süllyedést a szolgálat a személyzet minimumáig engedélyezi;

c) a futópálya tengelyéhez viszonyított tájékoztatást a helyzetről a szolgálat körülbelül 15 másodperces gyakorisággal adja;

d) a szolgálat szükség esetén irányhelyesbítési utasítást ad, tájékoztatja a légi jármű személyzetét a futópálya tengelyéhez viszonyított helyzetéről, valamint a helyesbítés mértékéről;

e) a szolgálat a futópálya küszöbtől mért távolságokról tájékoztat legalább minden második kilométer átrepülésekor;

f) a szolgálat befejezi a radar bevezetést:

fa) ha azt a légi járművezető kéri,

fb) ha a MAP biztonságos megközelítése kétségesnek látszik,

fc) a MAP elérésekor.

(2) A PAR bejövetelek során a bevezető irányító:

a) a siklópálya elérése előtt 10–30 másodperccel figyelmezteti a légi jármű vezetőjét, hogy közelít a süllyedés kezdőpontjához;

b) a süllyedés kezdőpontján kiadja a süllyedésre vonatkozó utasítást, továbbá – külön kérésre – megadja az elhárítás magasságát (DH);

c) legalább 5 másodperces gyakorisággal tájékoztatja a légi járművet a siklópályáról és az irányszög tartásról, továbbá szükség esetén irány és/vagy süllyedési sebesség helyesbítéseket alkalmaz, tájékoztatja a légi jármű személyzetét a futópálya tengelyéhez és a siklópályához viszonyított helyzetéről, valamint a helyesbítés mértékéről;

d) a futópálya küszöbtől mért távolságokról legalább minden második kilométer átrepülésekor tájékoztat;

e) megszünteti a radar bevezetést:

ea) ha a légi jármű vezetője azt kéri,

eb) ha a földetérési pont (TP) biztonságos megközelítése kétséges,

ec) a DH elérésekor,

ed) ha a repülőtéri irányító megtiltja vagy még nem engedélyezte a leszállást.

(3) A TP biztonságos megközelítése kétségesnek minősíthető:

- a) ha a légi jármű kilép a biztonságos megközelítési zónából;
- b) ha a radar teljesítménye nem garantálja a pontos bevezetést;
- c) forgalmi konfliktus miatt;
- d) egyéb okból.

#### *A légvédelmi irányító szolgálat*

##### 58. §

(1) A légvédelmi irányító szolgálat az MH Légierő Parancsnokság (a továbbiakban: MH LEP) alárendeltségébe tartozó, a feladatait a NATO integrált légvédelmi rendszerének (NATINADS) elemeként ellátó harcászati szintű légi vezetési és irányítási rendszer-elem (légtérelenőrző és légvédelmi irányító központ: CRC/ARS).

(2) Az MH LEP alárendeltségébe tartozó légvédelmi irányító egység (egységek) mellett, azzal együttműködésben a NATO repülőgép-fedélzeti korai előrejelző erők (NATO AEW Force) E-3 repülőgépei, valamint a NATO-szövetségesek Magyarországra települő mobil irányító központjai (TACS/DARS) is elláthatnak légvédelmi művelet-irányító szolgálatot.

(3) A légvédelmi irányító szolgálat működésének szabályait és eljárásait – a vonatkozó NATO harcászati szabályzatok és dokumentumok figyelembevételével – az MH légierő parancsnok szakutasításban határozza meg.

##### 59. §

(1) A légvédelmi irányító szolgálat feladatai békeidőben:

- a) a légvédelmi célú repülések irányítása;
- b) a gyakorló harci repülések irányítása (beleértve a gyakorló elfogási feladatok irányítását, a gyakorló légi harc feladatokat, valamint más, időszakosan elkülönített légtérben végrehajtott, nem légiforgalmi irányítói szolgáltatást igénylő, az adott repülőeszköz/egyverrendszer harci alkalmazásával összefüggő, kiképzési repülési feladatok irányítását);
- c) a légi járműnek a légi utántöltésre kijelölt légtérig való majd ezen légtérből való kilépését követően történő irányítása (légi utántöltéshez való kivezetés);
- d) speciális repülési feladatok biztosítása;
- e) riasztó szolgálat ellátása.

(2) A légvédelmi irányító szolgálat feladatait veszélyeztetettség (krízishelyzet) és a haditevékenységek időszakában a NATO Katonai Tanács MC 54/1 dokumentumában lefektetett irányelveknek megfelelően, az ország légtere védelméért felelős NATO-parancsnok határozza meg,

amely feladatokat a szolgálat a vonatkozó NATO-szabályzatokban lefektetett eljárásoknak megfelelően hajt végre.

##### 60. §

A légvédelmi irányító szolgálatot ellátó személyzetek felkészítésének szakmai követelményeit és a felkészültség ellenőrzését biztosító szakmai felügyeleti rendszert az MH légierő parancsnok határozza meg olyan módon, hogy azok összhangban legyenek a NATO-szövetségeink légierőiben az erre a szakterületre alkalmazott kiképzési követelményrendszerrel.

##### 61. §

A légvédelmi irányító szolgálat a polgári és a katonai légiforgalmi szolgálatokkal együttműködési megállapodást köt.

##### 62. §

(1) A légvédelmi irányító szolgálatok légi jármű kényszerhelyzetbe kerülése esetén az általános repülési és légiforgalmi szabályok szerinti, valamint az együttműködési megállapodásokban rögzített eljárások alapján járnak el.

(2) A légvédelmi irányító szolgálatot ellátó légtérelenőrző és légvédelmi irányító központok irányítói tevékenységét biztosító technikai eszközök meghibásodása esetében alkalmazásra kerülő különleges eljárásokat a szolgálat helyi működési utasításaiban és az együttműködési megállapodásokban kell meghatározni.

#### *A repülésvezető szolgálat*

##### 63. §

(1) Repülésvezető szolgálatot olyan légi jármű vezető szakszolgálati engedéllyel rendelkező személy láthat el, aki megfelelő jártassággal és felkészültséggel rendelkezik.

(2) A repülésvezető szolgálat fő feladatai:

- a) a speciális repülési feladat engedélyezése és tiltása;
- b) a tevékenységi körzetben folyó repülések folyamatos figyelemmel kísérése;
- c) tájékoztatás a légi jármű személyzetek részére az időjárási és légi helyzetről, a földi berendezések állapotáról;
- d) tanácsadás a légi jármű személyzetek számára a repülésbiztonságot fenyegető veszélyhelyzetek elkerülése érdekében;
- e) együttműködés a szomszédos légiforgalmi vagy légvédelmi szolgálatokkal;

f) bajba jutott légijárművek segítése, a szükséges intézkedések megtétele.

(3) Nem ellenőrzött repülőtéren és annak légterében folyó rendvédelmi célú kiképzési repülések során a Rendészeti Biztonsági Szolgálat Légirendészeti Parancsnokság (a továbbiakban: Légirendészeti Parancsnokság) repülésvezetője kizárólag a Repülőtéri Repüléstájékoztató Szolgálat munkáját segíti.

(4) Nem nyilvános fel- és leszállóhelyen és olyan elkülönített légterben (pl. eseti légtér) folyó állami célú repülések során, ahol légiforgalmi irányító szolgálat nem működik, a repülések koordinálását a légijármű üzemeltetője által kijelölt repülésvezető végzi.

(5) A repülésvezető és a katonai repülésirányító szolgálat közötti együttműködés rendjét a repülési feladat függvényében az üzemeltető vagy az üzemeltető határozza meg.

#### IV. Fejezet

### *A KATONAI LÉGIFORGALMI TÁJÉKOZTATÓ SZOLGÁLAT ELLÁTÁSÁNAK ÉS A KATONAI LÉGIFORGALMI SZOLGÁLATOK BEJELENTŐ IRODA MŰKÖDTETÉSÉNEK RENDJE AZ ÁLLAMI REPÜLÉSEK CÉLJÁRA KIJELÖLT LÉGTEREKBE TÖRTÉNŐ ÁLLAMI CÉLÚ LÉGIKÖZLEKEDÉSBEN*

#### *A katonai légiforgalmi tájékoztatás szervezeti elemei*

##### 64. §

A katonai légiforgalmi tájékoztatás az alábbi szervezeti elemeket foglalja magába:

a) katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat (MILAIS);

b) katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda (MILARO).

#### *A szolgálatok ellátásának célja*

##### 65. §

A katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat és a katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda ellátásának célja a légiközlekedés biztonsága, hatékonysága és rendszeressége érdekében a légiforgalom számára rendelkezésre álló légterekről és repülőterekről megfelelően strukturált, időbeni, pontos, teljes és megbízható információk szolgáltatása.

#### *A katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat feladata*

##### 66. §

A katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat feladatai a következők:

a) a Katonai Légiforgalmi Tájékoztató Kiadvány (a továbbiakban: MILAIP) összeállítása, naprakészen tartása, kiadása, szétosztása;

b) a katonai NOTAM-ok (MILNOTAM), a katonai NOTAM ellenőrző jegyzékek és a katonai NOTAM összeállítások összeállítása, naprakészen tartása, kiadása, szétosztása;

c) a Katonai Légiforgalmi Tájékoztató Körlevél (MILAIC) és a Körlevél Ellenőrző Jegyzékek összeállítása, naprakészen tartása, kiadása, szétosztása;

d) a katonai légiforgalmi tájékoztatások nemzeti és nemzetközi cseréje;

e) nemzetközi kiadványokhoz (pl. Repüléstájékoztató Kiadvány) naprakész légiforgalmi adatok biztosítása;

f) részvétel a légtér igénybevételéhez szükséges engedélyek, adatok, információk beszerzésében, gyűjtésében és továbbításában az érintettek felé.

#### *A katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda feladata*

##### 67. §

A katonai, valamint a közös felhasználású katonai és polgári repülőtereken működő katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda feladatai a következők:

a) a repülési tervek (FPL) vétele, ellenőrzése és továbbítása az érintettek számára;

b) légtérigénylések vétele, ellenőrzése és továbbítása az érintettek felé;

c) a MILAIP módosításához és kiegészítéséhez, valamint a katonai NOTAM-okhoz szükséges repülőterre vonatkozó változások továbbítása a katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat számára;

d) a Repülés Előtti Tájékoztató Bulletin (PIB) összeállítása és repülés előtti tájékoztatás (Pre-Flight Information, Pre-Flight Briefing) a légijármű személyzetek számára;

e) a légiforgalmi tájékoztatásokban szereplő információk pontatlanságra utaló repülés utáni tájékoztatás (Post Flight Information) vétele a légijármű személyzetektől, a pontatlanságra utaló információk továbbítása a katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat számára;

f) légiforgalmi tájékoztatások nyújtása a légijármű személyzetek, a légiközlekedésben érintett szolgálatok és személyek számára.

*Működési idő és nyelvhasználat*

## 68. §

(1) A katonai NOTAM Iroda működési ideje folyamatosan 24 óra, a katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat egyéb részeinek működési ideje napi 8 óra.

(2) A katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda működési ideje az adott repülőtér közzétett üzemidejével azonos, a közzétett üzemidőn kívüli működés külön kérésre, előzetes egyeztetés alapján történhet.

(3) A katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat és a katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda az angol és a magyar nyelvet egyaránt használhatja.

*Dokumentumok és okmányok*

## 69. §

(1) A katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat és a katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda működési körében a következő dokumentumokat alkalmazza, illetve okmányokat vezet:

- a) a légiforgalmi tájékoztatások körében:
  - aa) légiforgalmi tájékoztató kiadványokat és körleveleket,
  - ab) NOTAM-okat,
  - ac) légiforgalmi térképeket,
  - ad) repüléstájékoztató kiadványokat (FLIPs);
- b) az okmányok körében:
  - ba) szolgálati utasítást,
  - bb) munkaköri leírásokat,
  - bc) együttműködési megállapodásokat,
  - bd) az alkalmazott technikai eszközök felhasználói utasításait,
  - be) Légiforgalmi Tájékoztató (Repülésbejelentő) Naplót, továbbá
  - bf) formátumokat (repülési terv, NOTAM, Repülés Előtti Tájékoztató Bulletin, Repülés Utáni Tájékoztató stb.).

(2) A külföldi légiforgalmi tájékoztatásokat a katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálatnak kell beszereznie és az érintettek számára továbbítania.

(3) Az (1) bekezdés *bf*) pontja szerinti formátumokat a Magyar Köztársaság légterében és repülőterein történő repülések végrehajtásának szabályairól szóló 14/2000. (XI. 14.) KöViM rendelet, valamint az ICAO Annex 15 Aeronautical Information Services dokumentum tartalmazza.

*Adatok rögzítése és megőrzése*

## 70. §

(1) A katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálatnál és a katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő irodánál az al-

kalmazott számítástechnikai eszközökön, a telefon- és a fax-készülékeken kimenő és bejövő tájékoztatásokat, adatokat, üzeneteket rögzíteni kell. A megőrzési idő a tájékoztatások, adatok és üzenetek érvényességi idejének lejáratási időpontjától számított 60 nap.

(2) Ha légiközlekedési baleset vagy egyéb okból kivizsgálásra kerül sor, a kivizsgáló szerv a tájékoztatások, adatok, üzenetek (1) bekezdésben meghatározott megőrzési idejét meghosszabbíthatja.

*Felszereltségi és összeköttetési követelmények*

## 71. §

(1) A katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat és a katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő irodával szemben támasztott felszereltségi és összeköttetési követelmények a következők:

- a) kétoldalú adatkapcsolat az AFTN hálózattal;
- b) nemzetközi összeköttetést biztosító telefonkészülék, továbbá faxberendezés;
- c) internetkapcsolat.

(2) Az (1) bekezdésen túli felszereltségi követelményeket az üzemmentartó határozza meg.

*MILAI P*

## 72. §

(1) A MILAI P összeállítása, naprakészen tartása és szétosztása a katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat felelősségi körébe tartozik, azt a katonai légügyi hatóság vezetője hagyja jóvá.

(2) A nemzeti és a nemzetközi tájékoztatás együttes teljesíthetősége érdekében a Magyar Köztársaság Katonai Légiforgalmi Tájékoztató Kiadványa két nyelven, magyarul és angolul készül.

(3) A MILAI P naprakészen tartása hagyományos (MILAI P AMDT) és AIRAC módosítások (MILAI P AIRAC AMDT), valamint hagyományos (MILAI P SUP) és AIRAC kiegészítések (MILAI P AIRAC SUP) alkalmazásával történik.

(4) A MILAI P összeállítása, naprakészen tartása és szétosztása az ICAO Annex 15 Aeronautical Information Services dokumentum 4. fejezetében foglaltak alapján történik.

(5) A (4) bekezdés szerinti ICAO dokumentumban feltüntetett Légiforgalmi Tájékoztató Kiadvány tartalmi elemein túlmenően, a MILAI P-ben a speciális katonai elemeket [pl. az útvonal (ENR) részben az OAT repülés szabályait stb.] is szerepeltetni kell.



(6) Az AIRAC rendszer szerint történő katonai légiforgalmi tájékoztatások során a légiforgalom irányításának szabályairól szóló 16/2000. (XI. 22.) KöViM rendeletben leírtakat kell figyelembe venni.

(7) A MILAIP-ben szerepeltetni kell a közös felhasználású (katonai és polgári) repülőterek adatait.

(8) A MILAIP módosítását és kiegészítését kezdeményezheti:

a) katonai-, valamint közös felhasználású katonai és polgári repülőterek adatait érintő változások esetén a katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda (MILARO);

b) egyéb tartalmi elemek tekintetében a katonai légügyi hatóság vagy az üzemeltető.

#### *Katonai NOTAM*

##### 73. §

(1) A nemzeti és nemzetközi tájékoztatás együttes teljesíthetősége érdekében, a katonai NOTAM-ok magyar és angol nyelvűek.

(2) A katonai NOTAM-ok „M” sorozatúak, amelyek számozása minden év január 01-jétől 0001-el kezdődik. A négyjegyű sorszámot a folyó év kétszámjegyű jelölése követi (pl. M0001/05).

(3) Az érvényben lévő katonai NOTAM-okról havonta katonai NOTAM ellenőrző jegyzéket és összesítőt kell kibocsátani.

(4) A katonai NOTAM-ok összeállítása, naprakészen tartása és szétosztása a légiforgalom irányításának szabályairól szóló 16/2000. (XI. 22.) KöViM rendeletben leírtak alapján történik.

(5) Katonai NOTAM kiadását kezdeményezheti:

a) katonai, valamint közös felhasználású katonai és polgári repülőterek adatait érintő változások esetén a katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda (MILARO);

b) a MILAIP egyéb tartalmi elemei tekintetében a katonai légügyi hatóság vagy az üzemeltető.

#### *Katonai Légiforgalmi Tájékoztató Körlevél*

##### 74. §

(1) A nemzeti és nemzetközi tájékoztatás együttes teljesíthetősége érdekében a Katonai Légiforgalmi Tájékoztató Körlevelek magyar és angol nyelvűek.

(2) A Katonai Légiforgalmi Tájékoztató Körlevelek számozása minden év január 01-jétől 1-es sorszámmal kezdődik, amelyet a folyó év kétszámjegyű jelölése követ (pl. MILAIC 1/05).

(3) Az érvényben lévő MILAIC-kről minden év januárjában ellenőrző jegyzék készül.

(4) A Katonai Légiforgalmi Tájékoztató Körlevelek összeállítása, naprakészen tartása és szétosztása az ICAO Annex 15 Aeronautical Information Services dokumentum 7. fejezete alapján történik.

(5) Katonai Légiforgalmi Tájékoztató Körlevél kiadását a katonai légügyi hatóság vagy az üzemeltető kezdeményezheti.

#### *Katonai légiforgalmi tájékoztatások nemzeti és nemzetközi cseréje*

##### 75. §

A tájékoztatások nemzeti szintű cseréjét a Hungaro-Control Légiforgalmi Tájékoztató Szolgálattal, nemzetközi szintű cseréjét a külföldi katonai és a külföldi polgári légiforgalmi tájékoztató szolgálatokkal kell megvalósítani. A légiforgalmi tájékoztatások cseréjére vonatkozó előírásokat az ICAO Annex 15 Aeronautical Information Services dokumentum 3. fejezet 3.3. pontja tartalmazza.

#### *Repülési Terv*

##### 76. §

(1) A repülési tervek kitöltése és benyújtása repülési parancs alapján történhet.

(2) A katonai, valamint a közös felhasználású (katonai és polgári) repülőterekről induló légi járművek repülési terveit a katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő irodájánál kell benyújtani.

(3) A katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda a repülési terveket gyűjti, formai és tartalmi szempontból ellenőrzi, majd a következők részére továbbítja:

a) belföldi VFR repülések esetén Budapest ATS Központnak, a rendeltetési repülőtér és a kiterő repülőtér (repülőterek) légiforgalmi szolgálati egységeinek, továbbá egyéb érintett légiforgalmi és légvédelmi szolgálatoknak,

b) belföldi IFR és belföldi IFR/VFR (vegyes) repülések esetén Budapest/Ferihegy repülőtér Légiforgalmi Szolgálatok Bejelentő Irodájának (ARO), a rendeltetési repülőtér és a kiterő repülőtér (repülőterek) légiforgalmi szolgálati egységeinek; továbbá az érintett légiforgalmi és légvédelmi szolgálatoknak,

c) nemzetközi repülések esetén Budapest/Ferihegy repülőtér Légiforgalmi Szolgálatok Bejelentő Irodájának (ARO).

(4) A katonai, valamint a közös felhasználású katonai-polgári repülőterekről induló légi járművek repülési

terveit a katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda elsődlegesen AFTN-en továbbítja.

(5) A repülési tervek benyújtásának egyéb szabályait és a repülési terv kitöltésének szabályait külön jogszabály<sup>4</sup> tartalmazza.

#### *Légtérigénylések*

##### 77. §

(1) A légterek igénylése repülési parancs alapján történhet.

(2) A katonai, valamint a közös felhasználású (katonai és polgári) repülőterekről üzemelő légi járművek repülési feladataihoz szükséges légtereket a katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda igényli, majd az igényelt légterekre vonatkozó információkat az érintettek számára továbbítja.

(3) A légterek igénylésének rendjét külön jogszabály<sup>5</sup> szabályozza.

#### *Repülés Előtti Tájékoztató Bulletin és a Repülés Előtti Tájékoztató*

##### 78. §

(1) A katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda a repülést megelőzően, a légi jármű személyzetek naprakész légiforgalmi tájékoztatásokkal történő ellátása érdekében Repülés Előtti Tájékoztató Bulletin állít össze, valamint repülés előtti tájékoztatást biztosít.

(2) A Repülés Előtti Tájékoztató Bulletinre és a repülés előtti tájékoztatásra vonatkozó előírásokat az ICAO Annex 15 Aeronautical Information Services dokumentum 8. fejezet 8.1. és 8.2. pontja, valamint a NATO STANAG 3052 (Aeronautical Briefing Facilities) dokumentum tartalmazza.

#### *Repülés Utáni Tájékoztató*

##### 79. §

A repülés utáni tájékoztatásra vonatkozó előírásokat az ICAO Annex 15 Aeronautical Information Services dokumentum 8. fejezet 8.3. pontja tartalmazza.

<sup>4</sup> A Magyar Köztársaság légtérében és repülőterein történő repülések végrehajtásának szabályairól szóló 14/2000. (XI. 14.) KöViM rendelet.

<sup>5</sup> A magyar légtér légiközlekedés céljára történő kijelöléséről szóló 14/1998. (VI. 24.) KHVM–HM–KTM együttes rendelet.

##### 80. §

A katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat és a katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda eljárásainak részletes rendjét az üzemmentartó szabályozza.

#### *Együttműködés*

##### 81. §

(1) A katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat és a különböző katonai légiforgalmi szolgálati egységek közötti együttműködés során a külön jogszabályban<sup>6</sup> foglaltakat figyelembe kell venni.

(2) A különböző szolgálatokkal és szervezetekkel történő együttműködés rendjét – ha arról más jogforrás nem rendelkezik – együttműködési megállapodásban (LoA) kell szabályozni.

#### *Különleges eljárások*

##### 82. §

(1) A katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat és a katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda által alkalmazott technikai eszközök (pl. AFTN, telefon) meghibásodása esetén különleges eljárásokat kell életbe léptetni annak érdekében, hogy a különböző légiforgalmi tájékoztatások korlátozott technikai háttér esetén is eljussanak az érintettek számára.

(2) A katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat és a katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda különleges eljárásainak rendjét az üzemmentartó kézikönyvben szabályozza.

#### *Egyéb szabályok*

##### 83. §

(1) Az üzemmentartó – a jogszabályokban foglaltakon túl – a katonai légügyi hatóság egyetértésével, szakutastásban határozza meg az állami repülések céljára kijelölt légterekben végrehajtott repülések, ejtőernyős ugrások és az ezzel összefüggő tevékenységek irányelveit, a működési feltételeket és követelményeket, így különösen:

a) a haderőnemi repülőegységek repüléseinek (ejtőernyős ugrásainak) megszervezésével, végrehajtásával, irányításával és biztosításával kapcsolatos alapelveket;

<sup>6</sup> A légiforgalom irányításának szabályairól szóló 16/2000. (XI. 22.) KöViM rendelet 1. számú melléklete.

b) a haderőnemi parancsnokságok vezető beosztású személyeinek és az alárendelt repülőcsapatok parancsnokainak repülései (ejtőernyős ugrásai) megszervezésével, biztosításával és ellenőrzésével kapcsolatos köteleit;

c) a repülések (ejtőernyős ugrások) engedélyezésének és a jogosultságok megszerzésének irányelveit;

d) a repüléseket (ejtőernyős ugrásokat) végrehajtó és a repüléseket (ejtőernyős ugrásokat) közvetlenül biztosító állomány igénybevételeinek alapelveit.

(2) Az üzemeltető – a vonatkozó jogforrások figyelembevételével – az üzemeltető jóváhagyásával, szakutastásban határozza meg

a) a fegyvernemi alegységek repülései (ejtőernyős ugrásai) előkészítésének, végrehajtásának, ellenőrzésének, biztosításának, kiszolgáltatásának szabályait;

b) a repülések (ejtőernyős ugrások) engedélyezésének szabályait és a légijármű személyzetek ellenőrzésének rendjét;

c) a szakszolgálati engedélyek megszerzésére, meghosszabbítására és kiterjesztésére irányuló repülésektől eltérő repülésekből történő kiesések időtartamát, a jogosultságok visszaállításának rendjét a harci alkalmazás szerint;

d) a repülések (ejtőernyős ugrások) mindenoldalú biztosításáért felelős személyek, a légijármű személyzettagok köteleit;

e) a repülések szabályait különleges körülmények között (repülés nagy kiterjedésű vízfelület és lakatlan szárazföld felett, tevékenység rendje tájékozódás elvesztése esetén, veszélyes időjárási körülmények közé kerülés stb).

(3) Az állami repülések céljára kijelölt légterekben történő rendvédelmi repülések vonatkozásában az (1)–(2) bekezdésben foglaltakat az üzemeltető – a katonai légügyi hatóság által jóváhagyott – Kézikönyvben határozza meg.

(4) Az állami repülések céljára kijelölt légterekben történő repülések szabályaira – az e rendeletben nem szabályozott kérdésekben – az üzemeltető és üzemeltető által kiadott magyar és angol nyelvű kiképzési, üzemeltetési, működtetési szakutasítások, módszertani segédletek, valamint az (1)–(3) bekezdés szerinti kézikönyvek előírásai az irányadók.

## V. Fejezet

### ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

#### Értelmező rendelkezések

#### 84. §

E rendelet alkalmazásában:

1. *AFTN (Aeronautical Fixed Telecommunication Network)*: Légiforgalmi Állandóhelyű Távközlési Hálózat jelölésére használt rövidítés.

2. *AIRAC (Aeronautical Information Regulation and Control)*: a légiforgalmi tájékoztatások azon szabályozott és ellenőrzött kiadási rendszerének jelölésére használt rövidítés, ahol a légiközlekedést érintő lényeges változásokat egységes hatálybalépési dátumokra alapítva adják ki.

3. *Állami repülések céljára kijelölt légtér*: az állami célú légiközlekedés által speciális szabályok alapján igénybevett meghatározott kiterjedésű légtér, amely jelölhet katonai repülőterei irányítói körzetet (MCTR), katonai közeli körzeti irányítói körzetet (MTMA), időszakosan elkülönített/korlátozott légteret, veszélyes légteret (LH-D) és eseti légteret.

4. *ASR (Airport Surveillance Radar)*: repülőterei légtér-ellenőrző radar.

5. *COMAO (Composite Air Operation)*: vegyes légi műveleti kötelek, amely nagy számú, különböző rendeltetésű és különböző típusú légijárműveket foglal magába.

6. *DA/DH (Decision Altitude/Decision Height)*: az elhatározási magasság jelölésére használt rövidítés.

7. *EUROCONTROL (European Organization for the Safety of Air Navigation)*: Európai Szervezet a Légiközlekedés Biztonságáért jelölésére használt rövidítés.

8. *Fenntartó*: az üzemeltető – a légijárművek üzemeltetésével kapcsolatos jogait felügyelő – szakmai előjárója.

9. *GAT repülések (General Air Traffic – Általános légiforgalom)*: a polgári légügyi hatóság által kiadott szabályoknak és eljárásoknak megfelelően végrehajtott repülések.

10. *Gurulás-irányító gépjármű (Marshaller)*: olyan gépkocsi, amely az induló és érkező légijárművek gurulását segíti elő korlátozott látási viszonyok és a gurulási nyomvonalak nem-láthatósága esetén, valamint amikor a gurulás más légijárművek vagy akadályok közelében történik. Nem hivatalos megnevezése: Follow Me Car.

11. *Időjárási minimum*: a látótávolságnak, a pályamenti látásnak, a felhőalpnak és a függőleges látásnak, valamint a szembe-, hát- és oldalszél összetevőknek olyan értékei, amelyeknél még repülni lehet.

12. *Időszakosan korlátozott légtér*: az állami repülések céljára ideiglenesen elkülönített légtér.

13. *Javítás utáni berepülés*: az üzemképesség megállapítása céljából, a légijármű javítási technológiájában előírt ellenőrző repülés.

14. *Kalibráló repülés*: a földi telepítésű és fedélzeti radar berendezések, valamint a navigációs és precíziós leszállító eszközök működési pontosságának ellenőrzésére irányuló repülés.

15. *Katonai légiforgalmi szolgálatok bejelentő iroda (Military Aeronautical Information Services Reporting Office – MILARO)*: a katonai, valamint a közös felhasználású katonai és polgári repülőtereken a légiforgalmi tájékoztatási feladatok ellátására létrehozott szolgálat (repülési terv kezelése, repülés előtti eligazítás nyújtása stb.).

16. *Katonai Légiforgalmi Tájékoztató Kiadvány (Military Aeronautical Information Publication – MILAIP)*: a



légiforgalomra nézve fontos és tartós katonai légiforgalmi tájékoztatások alapvető dokumentuma.

17. *Katonai Légiforgalmi Tájékoztató Körlevél (Military Aeronautical Information Circular – MILAIC)*: a légi közlekedés biztonságára, a légiforgalomra, a műszaki, az adminisztratív vagy jogi ügyekre vonatkozó hosszú távú előrejelzés, magyarázó vagy tanácsadó jellegű tájékoztatás és bejelentés, amelyek MILNOTAM-ban vagy MILAIP-ben történő kiadása nem szükséges.

18. *Katonai légiforgalmi tájékoztató szolgálat (Military Aeronautical Information Service – MILAIS)*: a légi közlekedés biztonsága, rendszeressége és hatékonysága érdekében szükséges légiforgalmi tájékoztatásokat biztosító szolgálat.

19. *Katonai légiforgalmi irányító szolgálat (Military Air Traffic Control Service – MILATS)*: a légi járművek között, a munkaterületen a légi járművek és akadályok között az összeütközések megelőzésére, valamint a légiforgalom rendszerességének elősegítésére és fenntartására létrehozott szolgálat.

20. *Katonai repülésirányító szolgálat*: gyűjtőfogalom, amely jelenthet katonai légiforgalmi irányító, valamint légvédelmi irányító szolgálatot.

21. *Kiképzési repülés*: a légi jármű típusára vonatkozó kiképzési, harckiképzési utasítás (vagy ezek alapján kidolgozott és jóváhagyott) szerinti feladatok végrehajtása, mely az általános és a műveleti repülési jártasság megszerzésére, meghosszabbítására és helyreállítására irányul.

22. *Kísérleti repülés*: ellenőrző repülés új építésű, vagy jelentősen megváltoztatott légi jármű (prototípus) repülési tulajdonságainak, paramétereinek, légi közlekedésre való alkalmasságának vizsgálata céljából.

23. *Légi jármű kötelék parancsnok*: a felkészülés és a repülés aktív szakaszában a kötelék vezetésére, irányítására, felkészítésére kijelölt személy.

24. *Légi jármű parancsnok*: a légi jármű üzemeltetője, vagy általános célú repülés esetén a tulajdonos által kijelölt légi járművezető, akit a parancsnoki teendők ellátásával és a repülés biztonságos végrehajtásával megbíznak.

25. *Légi jármű személyzet*: azok a repülő beosztásban levő személyek, akiknek a tevékenysége szakszolgálati engedélyhez kötött és repülés közbeni funkcionális kötelemeiket a repülés időtartama alatt a légi jármű fedélzetén együttműködésben látják el.

26. *Légi jármű személyzet igénybevételi ideje*: az állami légi jármű szakszemélyzetének napi igénybevételi ideje az első számított fékoldást megelőző 1 órától azon leszállást követő 1 óráig terjedő időtartam, amely leszállást követően a személyzet részére az adott napra több repülési feladatot nem terveztek.

27. *LoA (Letter of Agreement)*: az együttműködési megállapodás angol nyelvű rövidítése.

28. *MAP (Missed Approach Point)*: a megszakított megközelítés kezdőpontjának jelölésére használt rövidítés.

29. *MILNOTAM (Military Notice to Airmen)*: a katonai légiforgalmi szolgálat, berendezés és eljárás létesítéséről, állapotáról, változásáról vagy veszély fennállásáról szóló értesítés jelölésére használt rövidítés, amelynek időben való ismerete elengedhetetlenül szükséges a légi közlekedésben érintett személyek részére.

30. *MILAIP AMDT (MILAIP Amendment)*: a Katonai Légiforgalmi Tájékoztató Kiadvány módosítását jelölő angol nyelvű rövidítés.

31. *MILAIP SUP (MILAIP Supplement)*: a Katonai Légiforgalmi Tájékoztató Kiadvány kiegészítését jelölő angol nyelvű rövidítés.

32. *Műveleti repülés*: kiképzési követelményeken alapuló, nem gyakorló jellegű, az alaprendeltetésből adódó feladatok végrehajtására irányuló repülés.

33. *NATO Airborne Early Warning Force*: a NATO Korai Előrejelző és Riasztó Rendszer kötelékébe tartozó erők.

34. *NVD (Night Vision Devices)*: az éjjellátó berendezések különböző fajtáit magába foglaló gyűjtőfogalom.

35. *OAT (Operational Air Traffic – Műveleti légiforgalom)*: a GAT előírásoktól eltérő szabályok és eljárások szerinti repülések jelölésére használt rövidítés.

36. *OAT-C (Operational Air Traffic – Compatible)*: a polgári légi közlekedési hatóságok által kiadott szabályok és eljárások szerinti repülés, mely elkülönített légteret nem igényel és a polgári légi közlekedésbe beilleszthető.

37. *OAT-S (Operational Air Traffic – Special)*: a polgári légi közlekedésbe nem illeszkedő, elkülönített légteret igénylő speciális műveleti légiforgalom.

38. *PAR (Precision Approach Radar)*: a precíziós bevezető radar jelölésére használt rövidítés.

39. *Rendvédelmi repülés*: a Légirendészeti Parancsnokság szolgálati jellegű repülése.

40. *Repülés*: légi járművel a légtérben való közlekedés (helyváltoztatás), ideértve a légi járműnek a repülési feladathoz szükséges földi vagy vízi mozgását is.

41. *Repülés Előtti Tájékoztató (Pre-Flight Information, Pre-Flight Briefing)*: az érintett körzetekre, útvonalszakaszokra és repülőterekre vonatkozó naprakész légiforgalmi tájékoztatások összessége.

42. *Repülés Előtti Tájékoztató Bulletin (Pre-Flight Information Bulletin – PIB)*: az érintett körzetekre, útvonalszakaszokra és repülőterekre vonatkozó érvényben lévő NOTAM-ok és egyéb a légi jármű személyzetek számára sürgős jellegű tájékoztatások összefoglalója.

43. *Repülési feladat időjárási minimuma*: a kiképzési utasításban meghatározott vagy az egyéb feladatok biztonságos és eredményes végrehajtásához szükséges legalacsonyabb felhőalap és látástávolsági érték.

44. *Repüléstájékoztató Kiadvány (Flight Information Publication – FLIP)*: olyan kiadvány, amely alapvető adatokat tartalmaz az egyes repülőterek műszeres indulási és érkezési eljárásairól, az ott elérhető különböző szolgáltatásokról, valamint a repülőterek sematikus ábráját (aerodrome layout/diagram) is tartalmazza.

45. *Repülési Terv (Flight Plan – FPL)*: a légi jármű vezetőnek valamely repülés végrehajtására vonatkozó szándéka olyan részletességgel, amely a nyújtott légiforgalmi



szolgáltatások szempontjából szükséges. A légiforgalmi szolgálati egységek rendelkezésére bocsátott, a légijármű tervezett repülésére, vagy repülésének egy szakaszára vonatkozó meghatározott tájékoztatás.

46. *Repülés Utáni Tájékoztató (Post Flight Information)*: a légijármű személyzetek jelentése a léginavigációs berendezések állapotáról és működéséről.

47. *Repülésvezető (Air Controller)*: gyűjtőfogalom, amely jelenthet lőtéri repülésvezetőt, külső fel-, leszállóhely repülésvezetőt, deszant kirakási hely repülésvezetőt, a kizárólag rendvédelmi célú kiképzési repülések repülésvezetőjét, valamint az egyéb speciális [e rendelet 10. § (1) bekezdés szerinti] feladatok repülésvezetőjét, ha a feladat jellege azt megkívánja.

48. *SRA (Surveillance Radar Approach)*: a légtérellenőrző radar bevezetés jelölésére használt rövidítés.

49. *SRS (Same Runway Separation)*: az azonos futópályára végső megközelítést végrehajtó légijárművek közötti elkülönítésre használatos rövidítés.

50. *SZNL (Személyzet Nélküli Légijármű)*: olyan légi jármű, amely az indítás módjától függetlenül, repülését a fedélzeten tartózkodó személyzet nélkül hajtja végre és újra felhasználható. A személyzet nélküli légijármű lehet irányított (SZNL-I) vagy autonóm (SZNL-A).

51. *Szolgálati személy*: a szervezeti állománytábla szerint beosztásban levő személy, aki légiközlekedéssel összefüggő tevékenységet lát el.

52. *TP (Touchdown Point)*: földetérési pont.

53. *Üzemben tartó*: az üzemeltető közvetlen szolgálati előljárója.

54. *Üzemeltető*: a légijármű üzemeltetésére kijelölt állományilletékes szervezet.

### Hatálybalépés

#### 85. §

(1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – a kihirdetését követő hatodik hónap első napján lép hatályba.

(2) Az e rendelet 66. § a)–e) pontjai, 67. § c)–e) pontjai, 72–75. §-ai, továbbá 78–79. §-ai 2007. január 1-jén lépnek hatályba.

(3) A 83. § szerinti szabályozókat a jelen rendelet kihirdetését követő hat hónapon belül kell kiadni.

(4) Az üzemeltető intézkedik a 13/1992. (HK 8.) MH repülő szemléltető intézkedéssel hatályba léptetett Re/1713. cikkszámú, Szakutasítás a repülések végrehajtására (URV-92) szolgálati könyv, valamint a 136/2002. (HK 23.)

MH légiereő parancsnoki intézkedés mellékleteként kiadott módosításának jelen rendelet és a 83. § szerinti szabályozók hatálybalépésével egyidejűleg történő kivonására.

Juhász Ferenc s. k.,  
honvédelmi miniszter

### Melléklet a 3/2006. (II. 2.) HM rendelethez

#### A repülések felosztása rendeltetés és légtérfelhasználás szerint

Repülés rendeltetése	GAT	OAT-C	OAT-S
Oktató repülés	IGEN	IGEN	IGEN
Gyakorló harci repülés	NEM	IGEN	IGEN
Légvédelmi célú repülések	NEM	IGEN	IGEN
Átrepülések	IGEN	IGEN	NEM
Kutató-mentő repülések	IGEN	IGEN	IGEN
Őrjáratozás	NEM	IGEN	IGEN
Légi utántöltés	NEM	IGEN	IGEN
Hangsebesség feletti repülések	NEM	IGEN	IGEN
Berepülés	IGEN	IGEN	IGEN
Kalibráló repülés	IGEN	IGEN	NEM
Kísérleti repülés	IGEN	IGEN	IGEN
Nyilvános repülőrendezvény	NEM	NEM	IGEN
Személyzet nélküli légijárművek repülései	NEM	IGEN	IGEN
Rendvédelmi célú repülések	IGEN	IGEN	IGEN
Teher-személy deszantolás	NEM	IGEN	IGEN
„Nyitott Égbolt” megfigyelő repülés	IGEN	NEM	NEM

**A környezetvédelmi és vízügyi miniszter  
4/2006. (II. 2.) KvVM  
rendelete**

**a szakmai vizsgák szervezésére feljogosított  
intézményekről**

A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 5. §-a (1) bekezdésének *b*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján – az oktatási miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

A környezetvédelmi és vízügyi miniszter felelősségi körébe tartozó iskolarendszeren kívül oktatható államilag elismert szakképesítések szakmai vizsgáinak szervezésére e rendelet *mellékletében* felsorolt intézményeket jogosítom fel.

2. §

(1) E rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba. A vizsgaszervezési jogosultság 2009. december 31-ig érvényes.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

*a*) a szakmai vizsgák szervezésére jogosult intézményekről szóló 5/1998. (II. 20.) KTM rendelet,

*b*) egyes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi feladat- és hatásköröket megállapító miniszteri rendeletek módosításáról szóló 3/2005. (II. 22.) KvVM rendelet 2. §-a, valamint melléklete,

*c*) a szakmai vizsgák szervezésére feljogosított intézményekről szóló 23/1997. (XII. 10.) KHVM rendelet mellékletének, a szakmai vizsgák megszervezésére feljogosított intézményekről szóló 23/1997. (XII. 10.) KHVM rendelet módosításáról szóló 2/2000. (I. 18.) KHVM rendelet mellékletének, valamint a szakmai vizsgák szervezésére feljogosított intézményekről szóló 23/1997. (XII. 10.) KHVM rendelet módosításáról szóló 5/2002. (I. 25.) KöViM rendelet mellékletének „csatornamű-kezelő”, „vízkútúró” és „vízműkezelő” szakképesítésre vonatkozó rendelkezései.

*Dr. Persányi Miklós* s. k.,  
környezetvédelmi és vízügyi miniszter

Melléklet a 4/2006. (II. 2.) KvVM rendelethez

**A környezetvédelmi és vízügyi miniszter felelősségi körébe tartozó szakképesítések szakmai vizsgáinak szervezésére feljogosított intézmények a szakképesítések megjelölésével**

Szakképesítés OKJ azonosító száma	Szakképesítés megnevezése	Intézmény neve	Régió
52 7872 01	Barlangi idegenvezető	„VITUKI” Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Kutató Intézet Kht. 1095 Budapest, Kvassay Jenő út 1.	Nyugat-Dunántúl Közép-Dunántúl Dél-Dunántúl Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld
33 5842 01	Csatornamű-kezelő	Építészeti, Faipari és Környezetgazdálkodási Szakközép- és Szakiskola 5000 Szolnok, Petőfi S. út 1.	Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld
		Kós Károly Építőipari Szakközépiskola 3527 Miskolc, Latabár Endre u. 1.	Észak-Magyarország
		TRÍVIUM Alapítványi Szakközépiskola és Szakiskola 3200 Gyöngyös, Körösi Csoma Sándor u. 9.	Közép-Magyarország Észak-Magyarország
		Vásárhelyi Pál Építőipari és Környezetvédelmi-Vízügyi Szakközépiskola 4400 Nyíregyháza, Vasvári Pál u. 16.	Észak-Alföld

Szakképesítés OKJ azonosító száma	Szakképesítés megnevezése	Intézmény neve	Régió
		„VITUKI” Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Kutató Intézet Kht. 1095 Budapest, Kvassay Jenő út 1.	Nyugat-Dunántúl Közép-Dunántúl Dél-Dunántúl Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld
54 5470 01	Környezet- és hidrotechnológus	Gépipari Tudományos Egyesület 1027 Budapest, Fő u. 68.	Közép-Magyarország Dél-Alföld
		Kós Károly Építőipari Szakközépiskola 3527 Miskolc, Latabár Endre u. 1.	Észak-Magyarország
		OKTÁV Továbbképző Központ Rt. 2509 Esztergom-kertváros, Wesselényi u. 35–39.	Közép-Magyarország
		Veszprémi Egyetem 8201 Veszprém, Egyetem u. 10.	Nyugat-Dunántúl Közép-Dunántúl Dél-Dunántúl
		„VITUKI” Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Kutató Intézet Kht. 1095 Budapest, Kvassay Jenő út 1.	Nyugat-Dunántúl Közép-Dunántúl Dél-Dunántúl Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld
33 7898 02	Környezetvédelmi laboráns	Erdey-Grúz Tibor Vegyipari és Környezetvédelmi Szakközépiskola 4024 Debrecen, Csapó u. 29–35.	Észak-Alföld
		Kecskeméti Regionális Képző Központ 6000 Kecskemét, Szolnoki út 20.	Közép-Magyarország Dél-Alföld
		Kós Károly Építőipari Szakközépiskola 3527 Miskolc, Latabár Endre u. 1.	Észak-Magyarország
		„VITUKI” Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Kutató Intézet Kht. 1095 Budapest, Kvassay Jenő út 1.	Nyugat-Dunántúl Közép-Dunántúl Dél-Dunántúl Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld
53 5470 03	Környezetvédelmi szakelődő	Békéscsabai Regionális Képző Központ 5600 Békéscsaba, Kétegyházi út 1.	Dél-Alföld
		Építészeti, Faipari és Környezetgazdálkodási Szakközép- és Szakiskola 5000 Szolnok, Petőfi S. út 1.	Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld
		Erdey-Grúz Tibor Vegyipari és Környezetvédelmi Szakközépiskola 4024 Debrecen, Csapó u. 29–35.	Észak-Alföld

Szakképesítés OKJ azonosító száma	Szakképesítés megnevezése	Intézmény neve	Régió
		Gépipari Tudományos Egyesület 1027 Budapest, Fő u. 68.	Közép-Magyarország Dél-Alföld
		Kecskeméti Regionális Képző Központ 6000 Kecskemét, Szolnoki út 20.	Közép-Magyarország Dél-Alföld
		Kós Károly Építőipari Szakközépiskola 3527 Miskolc, Latabár Endre u. 1.	Észak-Magyarország
		OK-TAT-60 Oktatást Szervező és Szolgáltató Kft. 3000 Hatvan, Tanács út 9.	Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld
		OKTÁV Továbbképző Központ Rt. 2509 Esztergom-kertváros, Wesselényi u. 35-39.	Közép-Magyarország
		Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar 6725 Szeged, Boldogasszony sgt. 6.	Dél-Alföld
		Székesfehérvári Regionális Képző Központ 8000 Székesfehérvár, Seregélyesi út 123.	Közép-Dunántúl
		Vásárhelyi Pál Építőipari és Környezetvédelmi-Vízügyi Szakközépiskola 4400 Nyíregyháza, Vasvári Pál u. 16.	Észak-Alföld
		Veszprémi Egyetem 8201 Veszprém, Egyetem u. 10.	Nyugat-Dunántúl Közép-Dunántúl Dél-Dunántúl
		„VITUKI” Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Kutató Intézet Kht. 1095 Budapest, Kvassay Jenő út 1.	Nyugat-Dunántúl Közép-Dunántúl Dél-Dunántúl Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld
33 7898 01	Környezetvédelmi szakmunkás	Építészeti, Faipari és Környezetgazdálkodási Szakközép- és Szakiskola 5000 Szolnok, Petőfi S. út 1.	Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld
		Kecskeméti Regionális Képző Központ 6000 Kecskemét, Szolnoki út 20.	Közép-Magyarország Dél-Alföld
		Kós Károly Építőipari Szakközépiskola 3527 Miskolc, Latabár Endre u. 1.	Észak-Magyarország
		„VITUKI” Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Kutató Intézet Kht. 1095 Budapest, Kvassay Jenő út 1.	Nyugat-Dunántúl Közép-Dunántúl Dél-Dunántúl Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld



Szakképesítés OKJ azonosító száma	Szakképesítés megnevezése	Intézmény neve	Régió
21 7898 01	Települési hulladékgyűjtő és -szállító	Építészeti, Faipari és Környezetgazdálkodási Szakközép- és Szakiskola 5000 Szolnok, Petőfi S. út 1.	Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld
		Gépipari Tudományos Egyesület 1027 Budapest, Fő u. 68.	Közép-Magyarország Dél-Alföld
		Kecskeméti Regionális Képző Központ 6000 Kecskemét, Szolnoki út 20.	Közép-Magyarország Dél-Alföld
		Kós Károly Építőipari Szakközépiskola 3527 Miskolc, Latabár Endre u. 1.	Észak-Magyarország
		OK-TAT-60 Oktatást Szervező és Szolgáltató Kft. 3000 Hatvan, Tanács út 9.	Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld
		OKTÁV Továbbképző Központ Rt. 2509 Esztergom-kertváros, Wesselényi u. 35-39.	Közép-Magyarország
		TRÍVIUM Alapítványi Szakközépiskola és Szakiskola 3200 Gyöngyös, Körösi Csoma Sándor u. 9.	Közép-Magyarország Észak-Magyarország
		„VITUKI” Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Kutató Intézet Kht. 1095 Budapest, Kvassay Jenő út 1.	Nyugat-Dunántúl Közép-Dunántúl Dél-Dunántúl Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld
33 7898 03	Települési hulladékkezelő	Építészeti, Faipari és Környezetgazdálkodási Szakközép- és Szakiskola 5000 Szolnok, Petőfi S. út 1.	Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld
		Erdey-Grúz Tibor Vegyipari és Környezetvédelmi Szakközépiskola 4024 Debrecen, Csapó u. 29-35.	Észak-Alföld
		Kecskeméti Regionális Képző Központ 6000 Kecskemét, Szolnoki út 20.	Közép-Magyarország Dél-Alföld
		Kós Károly Építőipari Szakközépiskola 3527 Miskolc, Latabár Endre u. 1.	Észak-Magyarország
		OK-TAT-60 Oktatást Szervező és Szolgáltató Kft. 3000 Hatvan, Tanács út 9.	Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld
		Vásárhelyi Pál Építőipari és Környezetvédelmi-Vízügyi Szakközépiskola 4400 Nyíregyháza, Vasvári Pál u. 16.	Észak-Alföld
		„VITUKI” Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Kutató Intézet Kht. 1095 Budapest, Kvassay Jenő út 1.	Nyugat-Dunántúl Közép-Dunántúl Dél-Dunántúl Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld

Szakképesítés OKJ azonosító száma	Szakképesítés megnevezése	Intézmény neve	Régió
33 5842 04	Vízkiútőrő	OK-TAT–60 Oktatást Szervező és Szolgáltató Kft. 3000 Hatvan, Tanács út 9.	Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld
		Vásárhelyi Pál Építőipari és Környezetvédelmi-Vízügyi Szakközépiskola 4400 Nyíregyháza, Vasvári Pál u. 16.	Észak-Alföld
		„VITUKI” Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Kutató Intézet Kht. 1095 Budapest, Kvassay Jenő út 1.	Nyugat-Dunántúl Közép-Dunántúl Dél-Dunántúl Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld
33 5842 05	Vízmuékezelő	Építészi, Faipari és Környezetgazdálkodási Szakközép- és Szakiskola 5000 Szolnok, Petőfi S. út 1.	Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld
		Kós Károly Építőipari Szakközépiskola 3527 Miskolc, Latabár Endre u. 1.	Észak-Magyarország
		OK-TAT–60 Oktatást Szervező és Szolgáltató Kft. 3000 Hatvan, Tanács út 9.	Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld
		TRÍVIUM Alapítványi Szakközépiskola és Szakiskola 3200 Gyöngyös, Körösi Csoma Sándor u. 9.	Közép-Magyarország Észak-Magyarország
		Vásárhelyi Pál Építőipari és Környezetvédelmi-Vízügyi Szakközépiskola 4400 Nyíregyháza, Vasvári Pál u. 16.	Észak-Alföld
		„VITUKI” Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Kutató Intézet Kht. 1095 Budapest, Kvassay Jenő út 1.	Nyugat-Dunántúl Közép-Dunántúl Dél-Dunántúl Közép-Magyarország Észak-Magyarország Észak-Alföld Dél-Alföld

**A környezetvédelmi és vízügyi miniszter  
5/2006. (II. 2.) KvVM  
rendelete**

**a környezetvédelmi és vízügyi ágazatba tartozó  
szakképesítésekkel kapcsolatos egyes rendeletek  
módosításáról**

A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 5. §-a (1) bekezdésének *a*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján – az oktatási miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

A közlekedési, hírközlési és vízügyi szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 32/1995. (XII. 30.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R.) mellékletének „környezet- és vízgazdálkodási technikus” szakképesítésre vonatkozó címe és fejezete helyébe e rendelet 1. számú mellékletében foglaltak lépnek.

2. §

(1) A környezetvédelmi és területfejlesztési ágazatba tartozó egyes szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról szóló 4/1997. (I. 10.) KTM rendelet (a továbbiakban: Kr.) mellékletének „környezet- és természetvédelmi szakmunkás”, valamint „környezetvédelmi technikus (a szakirány megjelölésével)” szakképesítések-re vonatkozó címei és fejezetei helyébe e rendelet 2. számú melléklete lép.

(2) Az Országos Képzési Jegyzék szerinti 14. számú környezetvédelmi-vízgazdálkodási szakmacsoportba tartozó szakképesítések közül a 33 7898 01 Környezetvédelmi szakmunkás szakképesítéshez meghatározott bemeneti kompetenciákat e rendelet 3. számú melléklete határozza meg.

3. §

A Kr. e rendelet 3. számú mellékletével megállapított, 2. számú melléklettel egészül ki. Ezzel egyidejűleg a Kr. eredeti mellékletének megnevezése 1. számú mellékletre változik.

4. §

E rendelet 2006. augusztus 1-jén lép hatályba, és a 2006/2007-es tanévtől kezdődően kell alkalmazni. Ezzel egyidejűleg

*a*) az R. mellékletében a „környezet- és vízgazdálkodási technikus” szövegrész helyébe a „víz- és környezetgazdálkodási technikus” szövegrész,

*b*) a Kr. mellékletében a „környezet- és természetvédelmi szakmunkás” szövegrész helyébe a „környezetvédelmi szakmunkás” szövegrész lép.

*Dr. Persányi Miklós s. k.,  
környezetvédelmi és vízügyi miniszter*

*1. számú melléklet  
az 5/2006. (II. 2.) KvVM rendelethez*

*[Melléklet  
a 32/1995. (XII. 30.) KHVM rendelethez]*

**VÍZ- ÉS KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI  
TECHNIKUS SZAKKÉPESÍTÉS SZAKMAI  
ÉS VIZSGÁZTATÁSI KÖVETELMÉNYEI**

*I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben  
szereplő adatai*

- 1.1. A szakképesítés azonosító száma: 52 5842 01*  
*1.2. A szakképesítés megnevezése: víz- és környezetgazdálkodási technikus*  
*1.3. Hozzárendelt FEOR szám: 3126*  
*1.4. Szakképzési évfolyamok száma: 2*  
*1.5. Képzési idő, maximális óraszám: –*  
*1.6. Elméleti képzési idő aránya: 70%*  
*1.7. Gyakorlati képzési idő aránya: 30%*

*II. A szakképesítés egyéb adatai*

- 2.1. A képzés megkezdéséhez szükséges iskolai és szakmai előképzettség, előírt gyakorlat: érettségi vizsga*  
*2.2. Pályaalkalmassági, illetve szakmai alkalmassági követelményeknek kell megfelelni: –*  
*2.3. Szakmai alapképzés időtartama: –*  
*2.4. Szintvizsga: –*

*III. A szakképesítés munkaterülete*

*3.1. A szakképesítéssel betölthető munkakörök*

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	megnevezése
3129	Víz- és környezetgazdálkodási technikus

*3.2. A szakképesítéssel rokon munkakör, foglalkozás*

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	megnevezése
3129	Egyéb technikus

### 3.3. A munkaterület rövid, jellemző leírása

- Vízrajzi mérőtechnikusi feladatok ellátása.
- Területi vízgazdálkodási üzemeltetési feladatok – beosztottként – megoldása.
- Környezetbarát vízkárelhárítási létesítési munkák technikus feladatai.
- Csatornázási rendszerek üzemeltetése.
- Szennyvíztisztító telepek üzemeltetése.
- Vízellátási hálózat és műtárgyainak üzemeltetése.
- Víz tisztító telep üzemi feladatai technikus szinten.
- Vízépítési beosztott technikus feladatok ellátása.
- Kistelepülési környezetvédelmi hatósági feladatok ellátása.
- Vízszennyezés elleni megelőzés és védekezés.

## IV. A szakképesítés szakmai követelményei

### 4.1. A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatok

#### 4.1.1. Vízgazdálkodási feladatok

Az időjárási elemek mérése és az adatok feldolgozása.

- A víz természeti körforgásának megismerése, vízház-tartás.
- A felszíni vizek jellemzőinek ismerete: a meder, a vízállás, a vízhozam, a hordalék, a jégképződés. Állóvizek, folyóvizek.
- Az erózió folyamata.
- A felszín alatti vizek fajtáinak ismerete, források.
- Hidrometria.
- Vízállásészlelés.
- Mederfelvételi módok.
- Vízhozammérési módok: eseti mérések, folyamatos vízhozam-nyilvántartás. Vízhozammérés műtárgyakkal.
- Hordalékmérési módok.
- Adathiánypótló eljárások.
- Vízminőség.
- A víz fizikai és kémiai jellemzői.
- A víz biológiai és bakteriológiai jellemzői.
- Hidraulika.
- Hidrostatika.
- Hidrodinamika. Kifolyás edényből. Műtárgy hidraulika.
- Szivárgáshidraulika.
- Területi vízgazdálkodási feladatok:
- A vízhasznosítás és vízkár elhárítás.
- Tározás: célok, tározófajták, műtárgyak. Tározók üzemeltetése. A tározás hatása vízrendszerben, környezetben.
- Vízlepcsők: a létesítés céljai, fajtái, műtárgyismeret. Víziközlekedés. A vízlepcső részeinek üzemeltetése. A vízlepcsők járulékos létesítményei. Környezeti hatások.
- Víz erőhasznosítás: alapfogalmak, turbinafajták. Víz-erőművek fajtái. Szivattyús energiátároló. Környezeti hatások.

– Dombvidéki vízrendezés: a vízrendezés célja. Eróziós folyamat. Lejtők vízrendezése: műszaki beavatkozások. Vízmosásrendezés: vízmosás kialakulása, a rendezés módszerei, műtárgyai, biotechnológiai módszerek.

– Patakszabályozás: A vízfolyás természetes állapotának jellemzői, hordalékmozgás. Rendezési elvek, műtárgyak. Környezetbarát megoldások.

– Belterületi vízrendezés: Célok, műszaki megoldások. Az épített környezet elvárásai.

– Síkvidéki vízrendezés: A természetes állapot. A lecsapolás és talajvízszint-szabályozás alapelvei. Belvízelvezetés, belvízvédekezés.

– Folyó- és tószabályozás: A természetes állapotú folyó. Szabályozási célok, alapelvek, műtárgyak. Kotrások. Víziközlekedés: víziút kialakítása, műtárgyai. Hajóútkitűzés. Hajócsatornák. Állóvizek természetes állapota, a szabályozás céljai, módjai. Környezetbarát megoldások.

– Ármentesítés, árvízvédelem. Árvíz keletkezése. Az árvízvédelmi töltés. Árvízvédelmi készültség. Árvízi jelenségek és elhárítási módszereik. Vízminőségi kárelhárítás.

– Öntözés: szükségessége, célja, módszerei. Öntözővíz beszerzése, vízszétosztás, műtárgyak, művek.

– Halastavak: típusok, vízigény, vízellátás, üzem.

– Hévízhasznosítás.

Települési vízgazdálkodási feladatok:

– Víz- és szennyvízvizsgálatok. A vízvizsgálatok elemzési módjai. Víz- és szennyvízkémiai jellemzők meghatározása. Biológiai vízvizsgálatok.

– Vízellátás: Alapfogalmak. Vízbeszerzés. A vízkezelés alpműveletei és műtárgyai. Víztermelés – szállítás – elosztás feladatai és műtárgyai.

– Csatornázás: célok, alapfogalmak. Csatornázási rendszerek méretezése. Csatornahálózat elemei és műtárgyai. Csatornahálózat üzemeltetése.

– Szennyvíztisztítás: Mechanikai tisztítás és műtárgyai. A biológiai tisztítás berendezései. Az iszapkezelés berendezései. Kis szennyvíztisztító berendezések. Fertőtlenítés.

– Fürdők: fajtái, vízminőségi követelményei, üzemeltetés.

#### 4.1.2. Földmérési feladatok

– Alapfogalmak.

– Vízszintes mérések:

= hossz mérés, szögkitűzés,

= derékszögű koordinátamérés.

– Szögmérés: a teodolit használata, szögmérés teodolittal. Iránymérés.

– Alappontsűrítések.

– Magasságmérés: A szintezés alapelvei, a műszer és tartozékai. Vonal- és területszintezés. Hossz- és kereszt-szelvény szintezés. Trigonometriai magasságmérés. Körívkitűzés.

– Tahimetria: a tahimetria, a mérés végrehajtása.

– Mérési adatok feldolgozása.

– Fotogrammetria.



#### 4.1.3. Környezetvédelmi feladatok

Rendszertan és ökológia

- Rendszertani alapfogalmak.
- Növényrendszertan.
- Állatrendszertan.
- Ökológiai alapfogalmak.
- Ökológia.

Természetvédelem

– Feladatok. Védendő értékek megismerése. Természetvédelmi tevékenységek. Hatósági feladatok. Nemzeti park, tájvédelmi körzet.

– Természetvédelmi terület, fokozottan védett terület jellemzői.

Épített környezet védelme

– Építészettörténet. Népi építészet hazai tájegységenként.

– A műemlékvédelem és feladatai. Település és területfejlesztés.

Globális kérdések

– Népesedés, ipari civilizációs hatások, észak–dél probléma, trópusi esőerdők, időjárás kérdések, energia.

A föld védelme

– Termőföld védelme.

– Talaj védelme: szennyeződés és káros természeti folyamatok ellen.

– Ásványi kincsek védelme.

– Rekultiváció.

A levegő tisztaságának védelme

– Légszennyező anyagok, észlelés, mérés. Műszaki megoldások a szennyezés csökkentésére. Jogi szabályozás, hatósági feladatok.

A zaj és rezgés elleni védelem

– Alapfogalmak. A környezeti zaj mérése.

– Jogi szabályozás, hatósági feladatok.

Hulladékgyűjtés.

– Hulladékfajták.

– Hazai helyzet.

A szilárd települési hulladék: a városi szemét összetétele, a közszolgáltatás szervezete, szállítás. A kommunális hulladék lerakóhelyei. Kommunális hulladék művi ártalmatlanítása. Jogi szabályozás, hatósági feladatok.

– Termelési, ipari hulladékok: technológiák, jogi szabályozás.

– Veszélyes hulladékok: ártalmatlanítási módok, veszélyességi kategóriák. Nyilvántartás, jogi szabályozás, hatósági feladatok.

– Hulladékhasznosítás.

– Vizeink környezetvédelme.

Védett területek vízi munkái. Vízfolyások környezetbe illő szabályozása. Környezetbarát tószabályozás. Vízművelési kárelhárítás. Hidrobiológiai laboratóriumi gyakorlat. Baktériumok vizsgálata. Moszatok, gombák, ostorosok vizsgálata. Kerekesférgek, alsórendű rákok vizsgálata. Halak és puhatestűek. Vízi rovarok. Biológiai vízminőségkezelése. Vízművelési vizsgálatok.

#### 4.1.4. Számítástechnikai feladatok

A számítógép fejlődésének története:

– Hardver alapismeretek. IBM PC kompatibilis gépek felépítése.

Külső perifériák.

Az operációs rendszer, a DOS.

Hálózati alapismeretek. A SUPERVISOR feladatai.

Utility programok.

Vírusok a számítógépben.

Szoftvérvédelem.

Microsoft Windows operációs rendszer.

Word for Windows.

Szövegszerkesztők, kiadványszerkesztők:

– Programozási ismeretek

Az AutoCAD alapjai, rajzkészítés.

A műszaki Hidrológia programcsomag.

A térinformatika alapjai. Térképészet, digitalizálás.

A térinformatika felhasználása.

Terepi adatgyűjtő rendszerek.

Fajták, adatok feldolgozása.

#### 4.1.5. Építési ismeretek feladatok

– Műszaki geológiai és talajtan.

Ásványok és kőzetek.

Talajok típusai, talajosztályok. Talajok fizikai és mechanikai tulajdonságai.

Építőipari anyagtan:

Kerámiafajták, műszaki tulajdonságai.

Építőfák fajtái, fizikai és mechanikai tulajdonságai.

Rözsze, gyepek, nád és egyéb biotechnikai környezetbarát vízpépítési anyagok.

– Fémek, az acél és alumínium felhasználása.

– Kötőanyagok: mész, gipsz, cement. Cementvizsgálatok, fajták.

– Betonok: Beton és vasbeton fajták, jelölések. A beton tulajdonságai. Beton előre gyártás.

Feszített beton.

– Azbesztcement, a felhasználás környezetegészségügyi problémái.

– Habarcsok, osztályozás, tulajdonságok.

– Műanyagok.

– Fekete kötőanyagok, szigetelőanyagok.

– Festékek.

– Kőművesmunkák:

Szerszámok.

Kitűzések.

Teherhordó szerkezetek.

Kő- és téglakötések. Előregyártott nagyelemek. Pillérek, oszlopok. Koszorúk, áthidalások. Födémek. Erkélyek, folyosók, lépcsők. Válaszfalak, kémények, szellőzők. Felületképzések, vakolatok. Falazási munkák segédszerkezetei, állványok. Fedélszerkezet. Fa fedélszerkezetek, fedélszékek.

– Alapozások:

Síkalapok, mélyalapok: cölöp-, kút-, szekrény-keszon. Résfalak.

Munkatér víztelenítések.

Dúcolások fajtái.  
 Szádfalkészítés.  
 Szigetelések.  
 – Zsaluzás:  
 Zsaluzatok anyagai, fazsaluzatok, nagytáblás zsaluzatok.  
 Földművek építése.  
 Medrek létesítése.  
 Hidromechanizáció.  
 Tereprendezés.  
 Töltésépítések.  
 – Bioépítési technológiák: gyeptakarók, nád, fűz telepítése.  
 – Gravitációs csővezeték építése.  
 – Szivattyútelepek.  
 – Szennyvíztisztító telepek.  
 – Kőművek és partburkolatok. Partfalak, kikötők építése.  
 – Nyomócsővezeték építése.  
 – Vízadó kutak és vízkivételi művek.  
 – Útépitési és hídépítési alapfeladatok.  
 – Könnyűszerkezetes építéstechnológia.

*4.1.6. Ábrázoló geometriai és műszaki rajzi feladatok*  
 Térgeometriai alapok.  
 – Térelemek és kölcsönös helyzetük.  
 – Térelemek hajlásszöge.  
 – Térelemek távolsága.  
 Ábrázoló geometria.  
 – Képkészítési módszerek.  
 – Kétképsíkós ábrázolás: pont, egyenes, sík ábrázolása.  
 – Sík és egyenes metszéspontja, két sík metszéspontja.  
 – Síkalapú testek síkmetszete és áthatása.  
 – Görbe vonalak ábrázolása, görbült felületek, forgásfelületek.  
 – Felületek kifejtése.  
 Mérőszámok ábrázolása.  
 – Térelemek ábrázolása.  
 – Két sík metszéspontja, transzverzálisok.  
 – Terepfeladatok, földmunkálatok.  
 Axonometrikus ábrázolás.  
 – Gyakorlati tengelykeresztek.  
 – Műszaki rajz.  
 – Szabványírás.  
 – Rajzi szelvények. Vonalvastagságok, méretarány, kótázás.  
 – Alaprajz, metszetek, nézet, axonometrikus kép.  
 – Épületmetszet.  
 – Vízépítési műtárgy ábrázolása.  
 – Földmunkaterv: helyszínrajz, hossz-szelvény, kereszt-szelvények.  
 – Kubatúraszámítás.  
 – Térképészeti rajzok.  
 – AutoCAD alkalmazások – számítógépes tervezés.

#### *4.1.7. Gépészeti ismeretek feladatai*

#### *4.1.8. Gazdálkodási, vállalkozási és jogi ismeretek feladatai*

– Gazdasági ismeretek.  
 A gazdaság szektorai.  
 A gazdasági növekedés.  
 A gazdasági élet szereplői: az állam, a költségvetési intézmények, a vállalatok (állami, szövetkezeti, magán), gazdasági társaságok. A különböző egységek gazdálkodása.

#### Kalkuláció.

Építmények beruházása, fenntartása.

Vállalkozás: alapfogalmak, piaci mechanizmus, pénzgazdálkodás.

#### Adórendszer.

– Jogi ismeretek: Erkölc és jog. Jogszabályok, jogalkalmazás, jogviszony. Polgári jogi alapfogalmak. Szerződések.

– Igazgatási ismeretek: Igazgatás fajtái. Államigazgatási eljárások. Vízügyi szakigazgatás.

#### Környezetvédelmi szakigazgatás.

#### *4.1.9. Statika és szilárdságtan feladatai*

##### – Statika

Alapfogalmak. Közös metszéspontú erők. Erőrendszerek. Egyensúly.

Tartószerkezetek. Támaszerő. Belső erők. Rácsos tartók. Terhek és hatások.

##### – Szilárdságtan

Alapfogalmak. Keresztmetszeti jellemzők. Húzás. Nyomás. Nyírás, hajlítás.

– Vasbeton szerkezetek: Alaptulajdonságok. Vasbeton rúdszerkezetek. Vasbeton felületszerkezetek. Földművek. Talajmechanikai jellemzők. Rézsűállékonyság.

Földnyomás. Alapozások szilárdságtani méretezése.

#### *4.2. Követelmények*

##### *4.2.1. Vízgazdálkodási témakör elméleti követelményei*

– Az időjárási elemek ismerete. Az elemi adatfeldolgozás – idősarok, területi eloszlás – ismerete.

A csapadékkal kapcsolatos folyamat értelmezése.

– A víz természeti körforgásának elemzése, a vízháztartás elemeinek ismerete. A meder, a vízállás, a vízhozam, a hordalék, a jégképződés értelmezése, a folyamatok összefüggéseinek bemutatása.

Az állóvizek és folyóvizek jellemzése.

A felszín alatti vizek rendszerezése, a források ismertetése.

##### *4.2.1.1. Hidrometria*

– A vízállásészlelés részletes ismerete, az adatok értékelése önálló alkalmazás szintjén.

A mederfelvételi módok részletes ismerete, a felvételek megszervezése, az adatok értékelése, feldolgozása önálló alkalmazás szintjén. Az eseti vízhozammérési módok részletes ismerete, a mérések megszervezése, adatértékelés és feldolgozás önálló alkalmazás szintjén.

Ismerni kell a vízhozammérést műtárgyakkal.

A hordalék – lebegtetett, görgetett – mérési módszereinek ismerete. A jégmérés ismerete.

A talajvízkutak mérési eljárásának ismertetése.

#### 4.2.1.2. Hidrográfia

– A vízállásadatok rendszerezése az elemi adatfeldolgozási eljárások ismerete: vízállás, idősor, gyakorisági, tartóssági adatfeldolgozás.

A vízhozamgörbe önálló elkészítése, a mérce kapcsolati vonal önálló elkészítése.

Hidrológiai hossz-szelvény szerkesztése. Vízkészlet-gazdálkodási hossz-szelvény ismerete.

Csermák-képlet, racionális vízhozamszámítási módszer önálló végrehajtása.

Számítógépes adatfeldolgozás ismerete.

#### 4.2.1.3. Vízminőség

A víz fizikai és kémiai jellemzőinek rendszerezése, felsorolása, az egyes jellemzők leírása.

A víz biológiai és bakteriológiai jellemzőinek rendszerezése, felsorolása, az egyes jellemzők leírása.

#### 4.2.1.4. Hidraulika

A hidrosztatikai fizikai jelenségek elemzése, az Euler-tétel értelmezése, a víznyomásábrák szerkesztése, nyomóerő számítás.

A Bernoulli-tétel értelmezése szabad felszíni vízmozgás és nyomás alatti vízmozgás esetén.

Veszteségek számítása, méretezési feladatok önálló végrehajtása. Az edényből való kifolyás értelmezése, műtárgy hidraulikai alapösszfüggések ismerete, alkalmazás méretezési vízhozamszámítási esetekben.

A talajvíz mozgás (Darcy-törvény) ismerete, kutak vízadó képességének számítása.

#### 4.2.1.5. Területi vízgazdálkodás

– A vízhasznosítási és vízkárelhárítási tevékenységek felsorolása, jellemzése.

#### 4.2.1.6. Tározás

– A tározási komplex célok felsorolása a tározók fajtáinak elemzése. A tározás műtárgyainak ábrázolása, rendszerezése a tározók üzemi feladatainak ismertetése. A vízjárási és környezeti hatások elemzése.

#### 4.2.1.7. Vízlépcsők

– A komplex hasznosítás felsorolása, elemzése.

A műtárgyak felismerése. A vízi közlekedés feltételeinek ismerete. A vízlépcsők üzemeltetésének bemutatása, a járulékos létesítmények felsorolása. A vízlépcső környezeti hatásainak elemzése.

#### 4.2.1.8. Vízenergia-hasznosítás

– A vízienergia-hasznosítás alapjainak ismerete.

A turbinafajták felismerése. A vízi erőművek felsorolása és alapján. Környezeti hatások elemzése.

#### 4.2.1.9. Dombvidéki vízrendezés

– Az eróziós folyamat bemutatása. A lejtők rendezésének műszaki megoldás felsorolása.

A vízmosásrendezés műtárgyainak ismerete, az építési anyagok ismerete, a biotechnika alkalmazásának bemutatása.

#### 4.2.1.10. Patakszabályozás

– A szakaszjelleg, a hordalékmozgás összefüggéseinek elemzése. A szabályozási műtárgyak ábrázolása, a helyszínrajz, hossz- és kereszt-szelvények ábrázolása. A szabályozási elvek ismerete.

#### 4.2.1.11. Belterületi vízrendezés

– Céljainak ismerete. Műszaki megoldások felsorolása. A belvízöblözetek kialakulásának ismertetése. A lecsapolás, belvízelvezetés elemzése. A belvízöblözet műtárgyainak felsorolása és felismerése. A kárelhárítás – védekezés ismertetése.

– A természetes állapotú folyó jellemzése. A szabályozás céljainak ismerete, a szabályozási tervekészítés bemutatása. A hossz- és keresztirányú szabályozási művek ábrázolása.

A kotrási munkák ismertetése.

– A hajóútkitűzés ismertetése.

– A hajócsatornák ismertetése.

– A természetes állapotú állóvizek fajtáinak felsorolása, feliszapolódás, erózió hatásainak elemzése. A tószabályozás műtárgyainak felsorolása.

– Az árvizek keletkezésének elemzése.

Árvízmentesítő módszerek leírása. Az árvízvédelmi töltés hazai szabványának ismerete.

Töltéstípusok ábrázolása. Készültségi fokozatok jellemzése. Az árvízi jelenségek elemzése, a védekezés műszaki megoldásainak ismertetése.

– Leggyakoribb vízszennyezések felsorolása, a szennyező hatások elemzése.

Havária jellegű vízszennyezés esetén alkalmazott módszerek ismertetése.

– A csapadék időbeni eloszlása és a vízigény elemzése.

– Öntözési módok ismerete.

Az öntözővíz mennyiségi és minőségi jellemzés, beszerzési módok ismerete. A csatornák, csővezetékek, műtárgyak és szerelvények funkcionális ismertetése és ábrázolása. Az öntözési üzem megszervezése, az öntözővíz mérésének ismerete.

– A halastavak rendszerezése, a tó típusok felismerése, a műtárgyak ábrázolása. Tógazdaság üzemének ismertetése.

– Hazai hévizek jellemzése. Hasznosítási lehetőségek felsorolása.

– Települési vízgazdálkodás

Vízmintavétel és tartósítás szabályainak ismerete. Az elemzés módszereinek bemutatása, vízkémiai laboratóriumi eljárások ismerete.

A biológiai vízvizsgálatok megszervezése és ismertetése.

A települési vízigény elemzése. A felszíni és felszín alatti vízbeszerzés műtárgyainak ismerete, a folyamatok elemzése, a kezelés műtárgyainak ábrázolása. A vízelosztás hálózatának elemzése, veszteség, nyomás, műtárgyak, szerelvények, üzem szempontjából. A tárolás műtárgyainak üzeme és ábrázolása. Vízmű üzemek bemutatása, hibafeltárás és -elhárítás feladatainak ismerete.

– A települési folyékony hulladék keletkezésének és összetételének elemzése.

Csatornázási rendszerek ismertetése. Csatornaméretezési eljárások ismerete. Az egyesített és elválasztó rendszer műtárgyainak ábrázolása. A csatornakerbantartás feladatainak ismerete. A hibaelhárítás megszervezése, a munkák bemutatása.

– A települési szennyvíz összetételének felsorolása. A szennyvíz tisztításának technológiai ábrázolása. A mechanikai tisztítás biológiai, kémiai lépéseinek felsorolása, a tisztítási lépések elemzése, a műtárgyak ábrázolása, a folyamatok értelmezése.

A kinyert rácsszemét, homok, zsír, olaj, benzin, iszap kezelésének ismertetése, a műtárgyak ábrázolása.

Kis szennyvíztisztító berendezések ismertetése.

A fertőtlenítés ismertetése. Nagyobb tisztítóhelyek ismerete.

– A fürdők fajtáinak ismertetése. A gyógytisztasági, strandfürdők rendszerezése, a fürdőüzem leírása. A vízminőségi követelmények ismerete, a vízmegforgatás leírása.

#### 4.2.2. *A Vízgazdálkodás témakör gyakorlati követelményei*

– Hidrometeorológiai műszerkert üzemeltetési feladatainak ismerete.

Csapadékészlelés végrehajtása ombrométer, ombrográf.

Hőmérés.

Hőmérsékletészlelések végrehajtása: talaj-, víz-, levegő hőmérséklet.

Légnyomás mérése.

Párolgás mérése, páratartalom mérése.

Szél mérés.

Beszivárgás mérése.

A műszerek hibáinak felismerése.

Jegyzőkönyvek készítése.

Mérési adatok ellenőrzése.

Elemi adatfeldolgozások végrehajtása, adatellenőrzése.

– A természetes állapot – meder, hordalék, jégviszonyok – megfigyelése.

Erózió jelenségeinek megfigyelése.

– A lapvízmérce és rajzoló vízmérce telepítésének végrehajtása, észlelések, jegyzőkönyvezés.

A medrek felvételének megszervezése, a munka önálló végrehajtása, jegyzőkönyv készítése.

A szondirtachio grafikus mederfelvétel megtekintése.

Echot, echográf adatok felismerése, értékelése.

Köbözés, vízhozammérés önálló megszervezése, végrehajtása.

Hígulós vízhozammérés megtekintése.

– Forgószárnyas vízsebességmérő műszer önálló használata, egyszerű hibajavítása, karbantartása. A műszerrel vízhozammérés megszervezése, önálló végrehajtása, jegyzőkönyvezése.

Vízhozammérő műtárgyak felismerése, a műtárgyhitelítés végrehajtása.

Lebegtetett hordalék mintavétele, a minta elemzése.

Talajvízszint-észlelő kút vízállásészlelése.

– Vízhozamgörbe szerkesztése.

Gyakoriság, tartóssági görbe szerkesztése. Hidrológiai hossz-szelvény szerkesztése.

Árvízszámítási képletek alkalmazása méretezési feladatokban.

– Vízmintavétel végrehajtása. Vízminőségi laboratóriumi megfigyelések és vízminősítő mérések.

– Szabad felszíni vízmozgás bemutatása üvegszatornában.

Műtárgy hidraulikai megfigyelések.

Edényből való kifolyás kísérleti bemutatása.

Nyomás alatti vízmozgásvesztés bemutatása és mérése laboratóriumi modellen.

Szivárgáshidraulikai jelenségek megfigyelése laboratóriumi szivárgási medencében.

– Tározók és vízlépcsők megtekintése tanulmányi szemlén.

Vízmosásrendező műtárgyak felismerése.

Patakszabályozási terv készítése.

Belterületi vízrendszeri terv felismerése.

– Belvízrendezési terv ismerete.

Természetes állapotú folyó törvényszerűségeinek megfigyelése terepasztalon, tanulmányi szemlén.

A vízi közlekedés műtárgyainak felismerése.

Környezetbarát szabályozási művek ismerete.

Az árvédelmi töltésben és környezetében jelentkező árvízi jelenségek felismerése és az elkészítés módszereinek alkalmazása.

Vízminőségi kárelhárítási gyakorlat megfigyelése.

Öntözési módok, műtárgyak, vízgépészeti technikák felismerése.

Adott terület esőztető öntözésének önálló megszervezése, végrehajtása.

Kutak üzemeltetése.

– Ivóvíztisztító telepen üzemi gyakorlat.

Ivóvíz nyomóerő ellenőrzése, hibafelismerés munkában részvétel, kivitelezés.

Házi bekötés készítése.

A tárolás műtárgyainak üzemeltetése.

Vízmérések végrehajtása. Védőterületek üzemeltetése.

– Csatornahálózat műtárgyainak felismerése.

Üzemeltetési hibaelhárítási munkálatok megfigyelése.

Szennyvíztisztító telep megtekintése, az üzemi feladatok ismerete.

#### 4.2.3. *Földmérés témakör elméleti követelményei*

– Helymeghatározások rendszerezése. Mértékegységek ismerete.

– A vízszintes mérések eszközeinek ismerete, a mérési alaplécek ismerete.

A hossz mérés eszközeinek ismerete, a hossz mérési módok ismerete. Korszerű távmérési eszközök mérési alapelveinek ismerete.

A szögkitűzés műszereinek ismerete. A mérési adatok rögzítésének ismerete.



A derékszögű koordinátamérés szervezésének és a mérés végrehajtásának ismerete.

– A teodolit és tartozékainak felsorolása, a használat bemutatása. A szögmérési eljárás részletes ismerete.

– A koordinátarendszerek ismerete, az irányszög értelmezése, koordinátaszámítás végrehajtása.

A háromszögelés ismerete.

A sokszögelés értelmezése, sokszögvonalak bemutatása, számítási, szerkesztési módok ismerete.

A szögmérési jegyzőkönyv használata, a szabályok betartása. Az ellenőrzések részletes ismerete.

– Magasságmérés elvének ismerete. A szintezőműszer és tartozékainak bemutatása, a mérési szabályok betartása. A jegyzőkönyv vezetése, a mérés megszervezése. Terület-szintezési szabályok ismerete, szintvonalas térkép önálló szerkesztése mérési adatokból.

Hossz- és keresztaszelvény szintezés szabályainak betartása, a jegyzőkönyv vezetése, a mérés megszervezése, szintvonalas térképről szelvények önálló szerkesztése.

– A trigonometriai magasságmérés alapelveinek ismerete.

A mérés megszervezésének, végrehajtásának ismerete.

– A körívkitűzés alapeseteinek felsorolása.

Főpontok és részletpontok kitűzési módjainak rendszerezése.

A körívkitűző segédkönyv ismerete.

– Tahimetriai alapok értelmezése. A különböző tahiméterek felismerése, bemutatása.

A tahimetrálás ismerete, különböző feladatokra alkalmazás.

– A felmérés és térképezés értelmezése.

Az adatfeldolgozás lehetőségeinek ismerete.

Különböző célú térképek felismerése.

Közműtérképek készítése.

Műtárgyakhoz kapcsolódó felmérések, ábrázolási feladatok ismerete.

– Fotogrammetriai feladatok felsorolása, vízügyi környezetvédelmi alkalmazások rendszerezése.

Alapfogalmak értelmezése, eszközök ismertetése, felvételek értékelése.

#### 4.2.4. Földmérés tan témakör gyakorlati követelményei

– A geodéziai feladatok közül a vízügy és a környezetvédelem területén alkalmazott, a napi gyakorlathoz tartozó méréseket a tanulóknak önállóan kell megszervezni és végrehajtani.

– A különböző műszereket fel kell ismerni, azok mérőképességét ellenőrizni kell, a használatukban gyakorlottnak kell lenni.

A mérésekhez, feldolgozásokhoz szükséges táblázatok, kézikönyveket önálló munkában kell alkalmazni.

A mérési eredményeket önállóan értékeljük a mérések során. Az elkövetett hibákat ismerjük fel. A mérési jegyzőkönyvek vezetésének szabályait ismerjük, tudjanak önállóan jegyzőkönyvet vezetni. Tudják ábrázolni a jegyzőkönyvi eredményeket.

– Önállóan hajtsák végre egyenesek kitűzését, hossz-mérést mérőszalaggal és közvetett módon.

– Ismerjük a teodolit szerkezeti részeit, tudjanak teodolitot vizsgálni. Önállóan hajtsák végre a ponraállást, állótengely függőlegessé tételét, az irányzást, a leolvasásokat különböző mikroszkópon. Ismerjük fel a különböző teodolitokat.

Tudjanak szöveget mérni, tartsák be a jegyzőkönyvvezetés szabályait.

– Szervezzék meg a sokszögelés előkészítő munkáit, tűzzék ki a sokszögvonalat, önállóan végezzék el a mérést. A sokszögpontok koordinátáinak kiszámítása után önállóan ábrázolják a mérés eredményét. Ismerjük és végezzék el az ellenőrzést.

– Ismerjük a szintezőműszerek működését, tudjanak libellás és automata szintezőműszerrel mérni, jegyzőkönyvet vezetni és kiszámolni.

Önállóan tudják végrehajtani a vonalszintezést, terület-szintezést. Önállóan legyenek képesek töltések és medrek keresztaszelvény felvételére. Tartsák be a jegyzőkönyvvezetés szabályait, ábrázolják a mérési eredményeket. Ismerjük fel a műszerfajtaikat.

– Szervezzék meg a trigonometriai magasságmérést, önállóan hajtsák végre a mérést és az eredmények feldolgozását.

Ismerjük a tahiméterek főbb típusait, tudjanak a szabályok betartásával önállóan mérni.

Önállóan szerkesszenek mérési adatok alapján szintvonalas helyszínrajzot.

– Önállóan tűzzenek ki dokumentáció alapján vonalas létesítményt, kisebb műtárgyat.

Értsék a poláris koordinátamérést, tudják a szögfelrakókat alkalmazni.

Önállóan végezzék el a derékszögű koordináta mérést, az adatok feldolgozását.

Önállóan végezzék el a víz- és csatornamű hálózat egy szakaszának állapotfelvételét a mérési adatok szabályos feldolgozását.

#### 4.2.5. Környezetvédelem témakör elméleti követelményei

– A tanulók ismerjük a biológiai rendszertan alapfogalmait.

Rendelkezzenek a növény- és állatrendszertan területén részletes ismeretekkel, alapvetően a hazai előfordulású növény- és állatfajtaikat illetően.

Ismerjük és sorolják fel ezeket, azonosítsák leggyakoribb védett előfordulási helyeiket.

– Értsék az ökológia alapösszefüggéseit, ismerjük az alapfogalmakat. Ismerjük az ökoszisztémák főbb típusait, adjanak leírást a magyarországi előfordulásokról.

– Ismerjük a védendő értékeket, sorolják fel és jellemezzék ezeket. Határozzák meg a természetvédelmi feladatait, rendszerezék azokat. Ismerjük a természetes állapot fenntartásához szükséges műszaki beavatkozásokat, a kármegelőzés módszereit.

– Ismerjük a természetvédelem hatósági feladatait.

Ismerjék a nemzeti park, a tájvédelmi körzet, a természetvédelmi terület, a fokozottan védett terület jellemzőit, rendszerezék az egyes területhez tartozó tevékenységeket.

– Földrajzi tájegységenként ismerjék és jellemezzék Magyarország védett területeit, ismerjék a legfontosabb geológiai, vízi, flóra és fauna egyedi különlegességeket, melyek védettek.

– Ismerjék a mezőgazdaság, az ipar, a közlekedés, a turizmus hatásait a védett területeken.

– Az épített környezet védelme érdekében rendszerezett építészeti stílustörténeti ismeretekkel rendelkezzenek. A magyarországi népi építészet stílusjegyeit ismerjék fel, tájegységenkénti ismereteik legyenek.

– A hazai egyedi műemlékeket, műemlékegyütteseket ismerjék fel, tárgyi ismereteik legyenek róluk. Ismerjék a műemlékvédelem tevékenységét, nyilvántartását.

Ismerjék a korszerű településszerkezetet, a város, a község fejlesztésének környezetbarát elveit. A településfejlesztés és a környezeti állapot javításának módjait ismerjék.

– Ismerjék és értsék a környezettel kapcsolatos globális összefüggéseket.

Sorolják fel a demográfiai adatokat, rendszerezék az ipari termelés különböző hatásait és ismertessék azokat. Elemezzék a fejlődő országok problémáit, az iparilag fejlett térségek tevékenységét.

– Ismerjék a trópusi őserdők problémáit, elemezzék az időjárással kapcsolatos jelenségeket.

– Rendszerezék az energiatermelés módjait, elemezzék azok hatásait. Részletesen ismerjék a megújuló energiaforrások – nap, szél, víz – felhasználásának kérdéseit, hatásait.

– Ismerjék a föld védelmével kapcsolatos alapfogalmakat, a termőtalaj, az ásványi kincsek, a kőzetek jellemzőit, földrajzi előfordulásait hazánkban.

Ismerjék a hazai földtörvény főbb előírásait.

Ismertessék a talajon leggyakoribb szennyező forrásait ipari, mezőgazdasági, kommunális hatásokra.

Ismerjék azokat a káros természeti folyamatokat, melyek a termőtalaj lepusztulásához vezetnek. Ismerjék a talajvédelem megelőző és kárelhárító munkálatait szennyezés ellen.

– Ismerjék azokat a műszaki beavatkozásokat, melyekkel elkerülhető a talajpusztulás.

– Legyenek tájékozottak a bányaművelés, külszíni fejtés alaptevékenységeiben, ismerjék a jelentkező környezeti károkat, a karszt-, réteg-, mélységi vizek viselkedését.

Ismerjék a rekultiváció feladatait.

– Sorolják fel a levegőt szennyező leggyakoribb szilárd és gáznemű anyagokat, ismerjék azok élettani hatásait.

Ismerjék a leggyakoribb kibocsátókat ipar, közlekedés, energiatermelés területeken.

Ismerjék az emisszió, imisszió mérését, a leggyakoribb méréses eljárásokat.

Értelmezzék az egészségügyi határértékeket, a települési szmog kialakulását.

– Ismerjék azokat a leggyakoribb műszaki megoldásokat, melyekkel a kibocsátás csökkenthető.

Ismerjék a savas eső kialakulását, hatásait.

Ismerjék a levegő tisztaságának védelme érdekében kialakított jogi szabályozás, hatósági tevékenység fő feladatait.

– Rendszerezék a leggyakoribb ipari, közlekedési zajforrásokat.

Ismerjék a zaj és rezgés élettani hatásait. Ismerjék a környezeti zaj mérésének módjait.

A közlekedési zaj mérséklésének műszaki megoldásait mutassák be. Legyenek tájékozottak e szakhatóság feladataiban.

– Rendszerezék a hulladékfejtéseket, jellemezzék azokat összetétel és környezeti hatás szempontjából.

– Ismerjék a szilárd települési hulladék összegyűjtésének, elszállításának szervezését, eszközeit, a hulladék-leakóhelyek kijelölésének elveit, a hulladék kezelését.

Ismerjék e telepek üzemeltetési megoldásait, a hulladékégetők üzemét.

Legyenek tájékozottak e hatósági feladatokban.

– Legyenek tájékozottak a főbb ipari technológiák hulladékainak tulajdonságairól, azok kezeléséről.

Ismerjék a leggyakoribb veszélyes hulladékokat, azok hatásait az élő szervezetre, a veszélyes hulladékok tárolásának előírásait, ezek kezelési technológiáit.

Legyenek tájékozottak a szükséges hatósági tevékenységről.

Ismerjék a hulladékok hasznosításának lehetőségeit.

– Értsék a környezetbarát vízrendezés alapelveit.

Legyenek tájékozottak a védett területek állapotfenntartásához szükséges vízügyi munkákban.

Ismerjék a vízfolyás és tószabályozás környezetbe illő szabályozás műveit.

A vízminőségi figyelőszolgálatot és a kárelhárítás műszaki megoldásait ismerjék.

#### 4.2.6. Környezetvédelem témakör gyakorlati követelményei

– Legyenek képesek növény- és állathatózó használatával felismerni hazai védett fajokat.

Vegyenek részt védett területen terepgyakorlaton, ismerjék meg a természetvédelem feladatait.

– Ismerjék meg tanulmányi szemléken a hazai népi építészet, védett műemlékek kiemelt objektumait.

– Ismerjék fel a leggyakoribb hazai ásványokat, ritka kőzetfajtákat.

– Mérjék a levegőszennyeződést, látogassanak környezetvédelmi laboratóriumot.

– Lássanak települési hulladéktároló, -ártalmatlanító telepet.

– Hidrológiai laboratóriumi gyakorlat keretében vizsgálják a vízi élővilág egyedeit, legyenek gyakorlottak a vízminták kezelésében.

#### 4.2.7. Számítástechnika témakör elméleti és gyakorlati követelményei

##### 4.2.7.1. Történelmi áttekintés, hardver alapismeretek

– Ismerjék a tanulók a számítógép generációit, Neumann János nevét és a Neumann-elvet, a byte fogalmát.

Ismerjék az iskolában megtalálható összes hardvereszköz felhasználásának lehetőségeit, az IBM gépek alaplapját, a csatlakozásokat, az IBM PC kompatibilis gépeken alkalmazott monitortípusokat, felbontásukat.

Önállóan képesek legyenek IBM kompatibilis gép összerakására vagy új bővítőkártya behelyezésére, a csatlakozókat fel tudják ismerni. Ismerjék az iskolában található nyomtató(k) működési elvét, illetve a mátrix – tinta-sugaras – és lézernyomtatókat.

##### 4.2.7.2. Az operációs rendszer, a DOS

– Ismerjék a tanulók a következő fogalmakat: operációs rendszer, file, directory. Ismerjék a fontosabb belső és külső DOS parancsokat, önállóan tudjanak egyszerű batch file-t írni, mágneslemezt formázni, másolni.

Ismerjék az AUTOEXEC.BAT és CONFIG.SYS file-ok jelentőségét, tudjanak rendszerlemezt formázni.

Ismerjék a cache fogalmát merevlemez és memória esetén.

Ismerjék a backup fogalmát, a DOS fontosabb hibaüzeneteit, a hibák elhárításának módját.

##### 4.2.7.3. A SHELL programok, lehetőségeik

– Rendelkezésre álló shell programmal a tanulók tudjanak bánni. Képesek legyenek pl. az AUTOEXEC.BAT és a CONFIG.SYS file-ok módosítására a beépített editorral, ismerjék és értsék a menü fogalmát, használatát. Tudjanak file-okat másolni floppyról merevlemezre és viszont.

##### 4.2.7.4. Hálózati alapismeretek

Rendelkezésre álló hálózatban a tanulók önállóan képesek legyenek a hálózat segédprogramjainak alkalmazására. Értsék a hálózat, az erőforrásmegosztás, a hálózati jogosultság fogalmát.

NOVELL hálózatban képesek legyenek alapvető SUPERVISOR-i feladatok ellátására, azaz új felhasználó beírása a hálózatba, jogosultságok adása, elvétele, file titkosítás, másolásvédelem, a rendszer bejelentkezés módosítása stb.

Ismerjék a LAN (Local Area Network) és WAN (Wide Area Network) fogalmát, a BBS-ek jelentőségét. Ha az iskolának lehetősége van, lássanak a tanulók BBS használatot.

##### 4.2.7.5. Utility programok

Ismerjék a tanulók a utility fogalmát, szükségességét a DOS mellett. Önállóan tudjanak alkalmazni valamilyen nyomtatókezelő programot (pl. iskolai faliújság készítés), másoló programot. Szükség esetén tudják használni a magyar ékezetes karakterkészletet, képesek legyenek egyszerű rajz elkészítésére tetszőleges rajzprogrammal (nem AutoCad). Önállóan tudjanak backup-ot készíteni a merevlemez egy részéről.

Ismerjék a ShareWare fogalmát, beszerzésének módját, a másolási jog fogalmát.

Képesek legyenek egy főbb file-ból álló könyvtár összetömörítésére, tárolására. Értsék ennek jelentőségét a backup szempontjából.

##### 4.2.7.6. Norton Utilities csomag

– A tanulók önállóan tudják alkalmazni a programcsomagot biztonsági formázásra, sérült lemezek adatvisszaállítására, gyors directory váltásra, a hardver pontos megismerésére (pl. ismeretlen számítógépen), a merevlemez teljesítőképességének ellenőrzésére, javítására.

##### 4.2.7.7. Vírusok a számítógépen

– Ismerjék és értsék a tanulók a vírusok fogalmát: működési elvüket, fajtáit, a vírusokban rejlő veszélyeket. Önállóan legyenek képesek a megfelelő víruskereső program kiválasztására és víruskeresésre, az esetleg megtalált vírus lehetőség szerinti kiirtására.

##### 4.2.7.8. Szoftvervédelem

– Ismerjék a tanulók a szoftvervédelem, a hardverkulcs, a kulcslemez fogalmát, önállóan tudják ezeket alkalmazni védett programok futtatására.

##### 4.2.7.9. A Microsoft Windows operációs rendszer

– Ismerjék a tanulók a grafikus környezet, az ablak, a legördülő menü, az ikon fogalmát, önállóan tudják ezeket kezelni.

Értsék a multitasking és a spool fogalmát, jelentőségét, lehetőségeit, lássanak egyszerű példát Windows alatt.

A gép hardverjének, hálózati lehetőségeinek ismeretében legyenek képesek önállóan a Windows installálására kézikönyv segítségével. Önállóan tudják használni az ACCESORIES néhány programját, ismerjék a fontosabb grafikus formátumokat.

Ismerjék és értsék a lapleíró nyelvek alkalmazásának szükségességét, előnyeit, a PostScript és a TrueType kapcsolatot a WYSIWYG megjelenítéssel.

Ismerjék a számítógépes multimédia fogalmát.

##### 4.2.7.10. Szövegszerkesztők, kiadványszerkesztők

– A tanulók önállóan legyenek képesek egy többoldalas szöveg előállítására számítógépen.

Ismerjék az adott editor korlátait, különösen a magyar helyesírás szempontjából.

Ismerjék a WYSIWYG (Wat You See Is What You Get) fogalmát, képesek legyenek teljes magyar betűkészletet használó editorral szöveget előállítani. (Ahol van, ott használjanak magyar helyesírás-ellenőrzőt).

Ismerjék a tanulók az egyszerű szövegszerkesztő és a kiadványszerkesztők közötti különbséget. Ismerjék az egyszerűbb nyomdatechnikai fogalmakat.

##### 4.2.7.11. Programozási alapismeretek

– Ismerjék a tanulók a kettes és tizenhatos számrendszereket, képesek legyenek alapműveletek elvégzésére, illetve átszámításokra. Ismerjék a matematikai logika elemeit, műveleteit, a logikai kapukat. Önállóan legyenek képesek egyszerű logikai kapcsolások megtervezésére és az igazságtáblázat elkészítésére a matematikai modell alapján.

Értsék az algoritmus fogalmát, az algoritmikus gondolkodást, az algoritmusleíró eszközöket.



Legyenek képesek önállóan folyamatábra készítésére, ismerjék az alkalmazható szimbólumokat.

Ismerjék a fontosabb programozási nyelveket, ezek főbb felhasználási területeit.

#### 4.2.7.12. A választott programnyelv alapjai

– Ismerjék és értsek a tanulók az interpreter és a compiler különbségét, előnyeit, hátrányait, a könyvtár (unit) fogalmát.

Ismerjék a választott nyelv egyszerű és strukturált típusait, a konstans, a változó, az eljárás, a függvény fogalmát. Ismerjék a folyamatábrával tanult fogalmak nyelvi megvalósítását, legyenek képesek egyszerű folyamatábrával megadott algoritmus programjának elkészítésére.

#### 4.2.7.13. Az AutoCAD alapjai

– Ismerjék a tanulók az egyszerű síkalakzatok (egyenes szakasz, kör, körív, ellipszis) koordináta-rendszerben történő egyértelmű megadásának módjait.

Önállóan legyenek képesek az AutoCAD program menüinek és a rajzelemek kezelésére, vonaltípus, rétegek váltására, objektumok törlésére, másolására, mozgatására, tükrözésére stb., blokkok használatára, méretezések megadására. Ismerjék az alkalmazható betűkészleteket, írásmódokat.

Lássanak 3 dimenziós rajzokat, ismerjék a vetületek előállítását.

#### 4.2.7.14. A választott programnyelv mélyebb megismerése

– Ismerjék a tanulók a rendelkezésre álló gépek grafikus lehetőségeit (felbontás, színek száma), a grafikus képernyő inicializálását adott felbontásra. Önállóan legyenek képesek a grafika utasításainak (pont, egyenes, körív rajzolás, bitminta kitöltés, ablak tárolás, mentés, törlés, betűtípusok, szövegírás grafikában) alkalmazására. Önállóan tudják a hanggenerátort programozni.

Önállóan tervezzenek meg és állítsanak elő egyszerű adatbázis file-t, ismerjék az adatbázis fogalmát, megtervezésének alaplépéseit. Halljanak adatbáziskezelő nyelvekről, szabványokról (dBase, Clipper, FoxBase, Oracle, SOL).

Ismerjék a tanulók a team munka lehetőségeit, alkalmazási módját. Legyenek képesek önálló programmal más program kimeneteként előállított adat kezelésére (pl. AutoCad DXF file-ban tárolt rajz megjelenítése grafikus képernyőn).

#### 4.2.7.15. A térinformatika alapjai

– Ismerjék a tanulók a térinformatika fogalmát, a térkép raszteres és vektoros földolgozásának módját, ezek alkalmazásának előnyeit, hátrányait.

Ismerjék és önállóan alkalmazni tudják a térképdigitalizálás hardver eszközeit. Legyenek képesek az AutoCad (vagy ennek hiányában más 3D-s rajzprogram) segítségével önállóan egyszerű térkép digitalizálására.

Rendelkezésére álló konkrét térinformatikai program kezelésére önállóan legyenek képesek.

#### 4.2.7.16. Az AutoCAD mélyebb ismerete

– Legyenek képesek önállóan műszaki rajz elkészítésére AutoCad-ben. Ismerjék az AutoCad lehetőségeit, korlátait.

#### 4.2.7.17. Terepi adatgyűjtő rendszerek

– Ismerjék a tanulók a számítógéppel segített terepi adatgyűjtés fogalmát, lehetőségeit, a mérhető mennyiségeket, a szükséges (hordozható, telepes) számítógépeket, a mérőátalakítók működési elvét (nagy vonalakban).

Ismerjék a számítógépes szabályozás lehetőségeit, vázaltszerűen a működési elvét (adatgyűjtés-szabályozási algoritmus-beavatkozás). Halljanak az öntanuló rendszerekről.

#### 4.2.7.18. Kitekintés más számítógéprendszerek felé

– Ismerjék a PC kategóriában elterjedt más géptípusokat, azok hasonlóságát, különbözőségét az IBM PC gépekhez képest (mindenképpen ismerjék az Apple, IBM PS/2 és VAX gépeket) Ismerjék az UNIX operációs rendszer nevét, a nyitott rendszerek elvét, az UNIX főbb eltéréseit a DOS-tól.

Ismerjék az objektumorientált operációs rendszerekhez kapcsolódó alapfogalmakat.

#### 4.2.8. Építési ismeretek témakör elméleti és gyakorlati követelményei

– Ismerjék az ásványok és kőzetek kialakulásának folyamatát, tudják rendszerezni a fő kőzetalkotó ásványokat, legyenek képesek felismerni a leggyakoribb ásványokat.

– Tudják rendszerbe foglalni a fő kőzetcsoportokat ásványi alkotóik és fizikai tulajdonságaik alapján.

– Legyenek képesek elméleti és kőzetmintákon szerzett gyakorlati ismereteik alapján felismerni a fő kőzetcsoportok legfontosabb elemeit.

– Ismerjék a kőzetrétegek településének műszaki- geológiai alapfogalmait. Legyen ismeretük a fontosabb kőzetek földrajzi eloszlásáról.

– Ismerjék a vízépítési terméskövek tulajdonságait, a kőtermékek jelöléseit. Tudjanak a kőbányászat környezet- és talajvédelmi összefüggéseiről, hatásairól.

– Ismerjék a talajok kialakulásának folyamatát és a genetikai talajosztályozást.

– Ismerjék a talajon főbb típusait.

– Ismerjék a legfontosabb talajok fizikai és kémiai tulajdonságait, tudjanak vízgazdálkodásuk minőségéről.

– Legyen ismeretük a jellemző magyar talajok földrajzi eloszlásáról. Tudjanak azonosítani néhány jellemző talajfajtát.

– Ismerjék a talajok osztályozásának szabványos módjait.

– Legyenek képesek a talajok fejtesztályba sorolására.

– Ismerjék a talajfeltárás különféle módszereit, eszközeit, szerszámaikat.

– Ismerjék a talajok fizikai és mechanikai jellemzőit, tudják a szemszerkezettel összefüggő alapfogalmakat.

– Ismerjék a talajfázisok jellemzőit: víztartalom, hézagtelítettség, hézagterefogat, telítettség, testsűrűség, hal-



mazsűrűség, relatív tömörség, s legyenek képesek ezek értékeit adatokból kiszámítani.

- Ismerjék a konzisztencia határok vizsgálatának módszereit.

- Tudják értelmezni a folyási, a sodrási, illetve a zsugorodási határt, valamint a relatív konzisztencia indexet.

- Legyen fogalmuk a talajok vízáteresztő képességéről (mértékegységek, értékek).

- Ismerjék a legfontosabb talajmechanikai jellemzőket.

- Ismerjék a kerámiák alapanyagait, a kerámiák gyártásának lényegét, a kerámiák választékát.

- Ismerjék az építőfák – építési szempontból – tulajdonságait.

- Ismerjék a fa szerkezetét, fizikai és mechanikai tulajdonságait, az egyes fajok jellegzetes tulajdonságait, építésre való alkalmasságát.

- Legyen áttekintésük a fatermékekről, a termékjel és a minőség, illetve a méretek összefüggéséről.

- Ismerjék a fa hibáit és értsék a fakitermelés és felhasználás környezeti ellentmondásait.

- Ismerjék a vízépítési biotechnika természetes anyagait, értsék meg a természetes anyagok használatának előnyeit a vízfolyások korszerű szemléletű (környezetbarát) rendezésében, szabályozásában.

- Ismerjék a természetes anyagok megválasztásának szempontjait, a rözse, a gyeper, a nád alkalmazási területeit.

- Ismerjék a fémek felosztását, jellegzetes, elsősorban mechanikai tulajdonságait, a mechanikai anyagtulajdonságok vizsgálatának lényegét.

- Ismerjék a fémek építési szerepét, tulajdonságait.

- Legyen világos képük a fémfelhasználás erőforrás és energia összefüggéséről, a fémek és a fémtermékek előállításának környezeti hatásáról.

- Ismerjék a csövek és csőkötések választékát, továbbá a betonacélok, betonacélhálók fajtáit és méretre, minőségre utaló jelöléseit.

- Ismerjék a kötőanyagok felosztásának szempontjait.

- Ismerjék a levegőn szilárduló kötőanyagok: mész, építési gipsz előállítását, fizikai, kémiai, mechanikai tulajdonságait, a szilárdulás folyamatát, s ennek egyszerű vizsgálatait.

- Ismerjék az építési mész és az építési gipsz fajtáit, a termékjeleket, a minőség és a használhatóság összefüggéseit.

- Ismerjék a cementgyártás folyamatát, környezeti hatásait, a cement kötésének és szilárdulásának szakaszait, a fontosabb fizikai tulajdonságokat: őrlési finomság, kötésidő, térfogatállandóság, szilárdság, ezek egyszerű vizsgálatának módszereit és eszközeit.

- Tudjanak osztályozni cementeket, tudják értelmezni és alkalmazni a cementjelöléseket.

- Tudják a különféle cementek alkalmazási jellemzőit, tárolási szabályait.

- Ismerjék a betonfajták osztályozásának elveit, a betonjelöléseket a hatályos szabványok szerint.

- Ismerjék a beton alkotóanyagait: kötőanyag, adalékanyagok és ezek vizsgálatának, minőségének szabályait.

- Ismerjék a felhasználható keverővíz minőségi követelményeit.

- Ismerjék az egyes adalékszerek hatását.

- Részletesen ismerjék a friss beton tulajdonságait, tudják értelmezni az alapfogalmakat, tudják a vonatkozó összefüggéseket, s ezek alapján legyenek képesek kiszámítani az egyes betonparamétereket.

- Ismerjék a friss beton konzisztencia-vizsgálatának szabványos eljárásait, eszközeit, számításait.

- Tudják meghatározni vagy kiszámítani a bedolgozási tényezőt, a felhasználandó cement mennyiségét, az adalékanyag fajtáját, a frakciók százalékos tömegarányát, a maximális szemmagyságot.

- Ismerjék a megszilárdult beton tulajdonságait, azok meghatározását.

- Szabvány (segédleti) táblázatok segítségével legyenek képesek egyszerű betonösszetétel tervezésre, megadott minőségi követelmények szerint.

- Ismerjék az ac. termékek, elsősorban az ac. csövek és csőkötések anyagtulajdonságait, választékát.

- Ismerjék a habarcsok osztályozását, a felhasználási célok, illetve a készítéshez felhasznált anyagok szerint.

- Legyenek tájékozottak a habarcsok összetételéről és a minőségi előírásairól, tudják értelmezni a habarcs-jelöléseket.

- Ismerjék a műanyag általános anyagtulajdonságait, felhasználásuk előnyeit, hátrányait.

- Ismerjék a bitumentermékek, a hő- és hangszigetelő anyagok választékát.

- Ismerjék a vízépítési műtárgyak fémszerkezetein alkalmazott festékeket, tudjanak a festékanyagok környezeti hatásáról, a festékhulladékok gyűjtésének és elhelyezésének környezetvédelmi előírásairól.

- A tanultak alapján ismerjék fel a tanulók a kőművesmunkák szerszámain, és tudják azokat munkanemenként csoportosítani.

- Értsék az épületek vízszintes és függőleges kitűzését, a zsinórállvány szerepét, készítését.

- Ismerjék a különböző építési módokat (tégla, blokkos, paneles, vázas, öntött).

- Tudják alkalmazni a téglakötés szabályait.

- Értsék a tanulók a nyílásáthidalók és a koszorúk szerepét, valamint teherviselésének és a teherátadásnak módját.

- Ismerjék a monolit és előre gyártott födémelek fajtáit, anyagait, a kiválasztás szempontjait, az egyes födémfajták építéstechnológiájának menetét.

- Legyenek tisztában a lépcső szerkezeti rendeltetésével, csoportosításának szempontjaival.

- Ismerjék a tanulók a hagyományos és a korszerű válaszfalak anyagait, építésük munkamenetét.

- Ismerjék a falszerkezetek belső és külső felületképzésének célját, anyagait.

- Ismerjék a tanulók a hagyományos és a korszerű építőállványok fajtáit.

– Értsék és tudják alkalmazni az állványokra vonatkozó műszaki és biztonságtechnikai előírásokat.

- Értsék a tanulók a fedélszerkezetek funkcióját.
- Ismerjék a tetőfajtákat és a fedélalakokat.

Legyenek alkalmazható ismereteik az ács munkák hagyományos és korszerű fakötéseiről.

- Ismerjék a kemény héjazatok anyagait, aljzatait.
- Ismerjék a tanulók a talajok fizikai állapotjellemzőit.
- Ismerjék az alapozási módokat és azok fajtáit.
- Ismerjék a különböző víztelenítési eljárásokat.

Legyenek alkalmazható ismereteik a tanulóknak a nyílt-víztartással és a vákuumkutas talajvízszint süllyesztéssel történő víztelenítési eljárásban.

– Ismerjék a tanulók a különböző dúcolási rendszereket, azok alkalmazási területét.

Ismerjék a hagyományos faanyagú dúcolási módokat és azok kivitelezését, valamint a korszerű dúcoló rendszereket és dúcoló berendezéseket.

– Ismerjék a szádfalak rendeltetését, alkalmazási területüket, anyagait, a különböző profilú szádfalak kapcsolatok kialakításait, a szádpallók tárolását.

Értsék a tanulók a szádfalverés technológiáját.

– Ismerjék a tanulók az épületszerkezeteket érő víz- és nedvesség hatásokat.

Ismerjék a szigetelés különböző anyagait, azok alkalmazási területeit.

– Ismerjék a zsaluzatok rendeltetését, anyagait, részeit, követelményeit.

– Ismerjék és tudják használni a rajzkészítés során az építési rajzjeleket, a vázlatkészítés szabályait.

– Ismerjék a kivitelezési előírásokat tartalmazó műszaki dokumentációkat (típustervek, szabványok, műszaki előírások).

– Értsék a tanulók a kitűzési eszközök alkalmazását és azok munkahelyi ellenőrzését.

Ismereteiket a szakmai gyakorlatokon tudják alkalmazni.

– Ismerjék és értsek a tanulók a földműépítés minőségi követelményeit és azok munkahelyi ellenőrzési módszereit.

– Ismerjék a földművek jelöléseit és az ábrázolás szabályait.

– Ismerjék és értsek a földmű keresztmetszet- és térfogatszámítás különböző módszereit.

– Ismerjék a tanulók a füvesítés és nádmező telepítés módszereit.

Ismerjék a tanulók az egyes rőzseműveknél alkalmazható elemeket.

Ismereteiket tudják alkalmazni a rőzsekitermelés és az egyes elemek készítése során.

– Ismerjék a vízfolyások területén a cserjék és fák helyét, a vízszállítási, jégelvonulási és a fenntartási követelményeket szem előtt tartva.

– Ismerjék a beton és vasbeton szerkezetek tulajdonságait.

Legyenek képesek egyszerű vasalási terveket készíteni, helyes vasbetét elhelyezéssel.

Ismerjék a betonbedolgozás feltételeit, az acélbetétek és a zsaluzatkialakítás függvényében.

– Ismerjék és tudják alkalmazni a tanulók a kis vízfolyások mederelzárásának módját és szivattyús vagy gravitációs átvezetését a munkatér felett vagy mellett.

– Ismerjék a gravitációs városi csővezetékek előkészítését, módszereit bármilyen csőanyag esetén, ismerjék a szakaszos építési, valamint a folyamatos gyorsépítési módot.

Ismerjék a terv tartalmát, a kitűzés és vízzárasi próba módszerét.

– Legyenek tájékozottak a kitarakás nélküli csővezeték fektetés technológiájáról.

Ismerjék a különféle nyílt árok és csőcsatorna csatlakoztatási módját, továbbá a házi bekötések lehetőségét a közműbe.

Ismerjék a csatornatározók, záporkiömlők létesítési módjait, a szivattyútelepek elrendezését.

– Ismerjék a szennyvíztisztítás épített létesítményeit, gépi berendezéseit.

Ismerjék a ház szennyvíztisztítás gyártmányait.

– Ismerjék és önállóan tudják vezetni kőművek és partburkolatok építését egyenes és íves partszakaszokon egyaránt.

– Legyenek tájékozottak a gépi talajcsövezés és szűrés módjairól.

Ismerjék a csapadékvíz szivárgók létesítését, továbbá a gabionos (kőzsákos) építés technológiáját.

– Ismerjék a természetes vagy ivóvizet szállító nyomócsővezetékek kiviteli terveit, azok alapján mindenfajta anyagú vezeték építését, a szerelvényekkel együtt, és a nyomáspróbáját.

– Legyenek tájékozottak parti szűrésű csőkút építéséről.

Legyenek tájékozottak mélyfúrasi kút építési technológiájáról.

– Legyenek tájékozottak a korszerű nagyüzemi talajvíz dúsításáról, a forrásfoglalásról és a felszíni vízkivételi mű létesítési módjáról.

– Útépítés, hídépítési területen legyenek rendezett alapfogalmi.

– A vízi épületgépészet szerelvényeiről legyenek alaposan tájékozottak.

Szerelési alapismeretekkel rendelkezzenek.

A közmű-bekötési ismeretei legyenek önálló alkalmazásra elegendők.

*4.2.9. Ábrázoló geometria és műszaki rajz témakör követelményei*

– Értsék a tanulók a térgeometria alapvető tudnivalóit. Értsék a térbeli alakzatok képsíkon való ábrázolásának szerkesztési módjait.

Legyenek képesek kétképsíkos ábrázolási feladatok megoldására: pont, egyenes, sík, görbe és forgásfelületek szerkesztésére.

Metszéspontok, metszészvonalaik szerkesztését önállóan oldják meg.

– Értsék a mérőszámok ábrázolás alapjait, a kóta, a méretarány, a szintsíkok használatát, pont, egyenes, sík ábrázolását.

Önállóan szerkesszenek szintvonalas helyszínrajzot.

Legyenek képesek földmunkaterv terepbe szerkesztésére.

Ismerjék a leggyakoribb axonometrikus szerkesztéseket.

– Ismerjék a műszaki rajzi szabványok előírásait, a szabványírást.

Legyenek képesek egyszintes épület jellemző metszeteinek előállítására, vízépítési műtárgy ábrázolására.

Töltés és csatornaterv, csővezetékterv rajzi előírásait ismerjék, tervrészlet szerkesztését önállóan oldják meg.

– Ismerjék a térképészeti rajzi jeleket.

A számítógéppel segített tervezés alapjait ismerjék, legyenek képesek AutoCAD vagy más CAD segítségével rajz készítésére.

#### 4.2.10. Gazdálkodási, vállalkozási és jogi ismeretek témakör követelményei

– A tanuló ismerje a munkavezető, illetve építésvezető napi feladatait, adminisztrációs köteleit.

Legyen képes kiviteli terv alapján költségszámítás összeállítására, árajánlat tételére és tudjon elszámolást összeállítani.

Ismerje a vállalkozó szerződéskötési, elszámolási munkáját.

Értse a munkaszervezés szempontjait, tudjon organizációs terveket készíteni.

Ismerje a vállalkozási gazdasági szféra szabályait, az adórendeleteket, formákat.

Ismerje a humán erőforrás fejlesztés elveit, a munkajogi előírásokat, a vezetés alapfeladatait.

Ismerje a vízjogi, környezetvédelmi engedélyezés szabályait, a hatósági munkát.

Legyen tájékozott az állampolgár és vállalkozó részére szükséges államigazgatási eljárásokban, ismerje az alkotmányban foglalt jogokat és kötelességeket.

#### 4.2.11. Statika és szilárdságtan témakör elméleti követelményei

– Ismerjék az alapfogalmakat, mértékegységeket és átszámításait, vetületeket és szögfüggvények kapcsolatát.

– Ismerjék az eredő nagyságának, vetületeinek és irányának pontos számítását.

– Ismerjék az összetevő erőrendszer és eredő erő nyomatékának összefüggését.

– Tudják a redukáló és helyettesítő erő és erópár meghatározását.

– Tudják megállapítani az erőrendszerekről, hogy azok egyensúlyi erőrendszerek-e.

Az egyensúly feltételéből pontosan tudják meghatározni számítással az egyensúlyozó erő vagy erők jellemzőit.

– Ismerjék a gyakorlatban előforduló különböző anyagú, alakú, szerkezetű, tengelyű tartókat, azok kapcsolatait

más tartószerkezetekkel és az erőátadást biztosító kényszereket.

Ismerjék a határozatlan és határozott tartókat.

– Ismerjék a különböző típusú terheléseket és ezek hatására keletkező reakcióerők törvényszerűségeit.

Ismerjék a terhelő erők és reakcióerők – mint külső erők – hatására keletkező belső erők közötti összefüggéseket.

– Ismerjék a csuklóban terhelt rácsos tartó rúderő meghatározás alapelveit, a csomópontok egyensúlyából, illetve a résztartó egyensúlyából tudják kiszámítani a rúderőket.

Ismerjék a terhelő erőket.

– Tudniuk kell az egyszerű feszültségek számítását, a feszültség és alakváltozás összefüggéseit, anyagállandók alkalmazását.

– Az egyszerű és összetett síkidomok keresztmetszeti jellemzőinek számítását készségszinten kell tudni.

Bonyolultabb keresztmetszet esetén tudni kell alkalmazni a különböző képleteket.

Kiemelt fontosságú a súlypont és a súlyponti tengelyek fő tehetetlenségi jellemzőinek meghatározása.

– Ismerjék a húzófeszültségek alakulását, eloszlását.

– Ismerjék a nyomófeszültségek meghatározását és az alakváltozás számítását.

Ismerjék a fa különböző irányú teherbírását, a kihajlás miatti teherbíráscsökkenés meghatározását.

– Ismerjék a nyírófeszültségek számítását, egyszerűbb feladatok méretezését, ellenőrzését.

– A tartót terhelő merőleges hajlítás alapján tudják számolni a legnagyobb feszültségeket, a hajlítás alakjelvényéből, valamint a hajlításból keletkező nyírófeszültségeket is.

Homogén anyagú egyszerűbb tartószerkezetek méretezését és ellenőrzését önállóan, segédletek segítségével kell tudni.

– Ismerjék a beton és betonacélok minőségi és szilárdsági jellemzőit, beépítés feltételeit, szilárdsági jellemzőket.

– Ismerjék a központosan nyomott oszlopok teherbírásának meghatározását.

Tudjanak méretezni és ellenőrizni, vasalási tervet készíteni.

– Ismerjék a vasbeton falak és lemezek tervezésének alapjait hagyományos és hálós vasalás esetén.

– Ismerjék a talajt és szerkezetét, szilárdságát befolyásoló főbb jellemzőit és a benne lévő víz szerepét.

A talajmechanikai szakvélemény adatait tudják alkalmazni.

Ismerjék a rézsűállékonyság ellenőrzését, alapozások egyszerűbb eseteit.

### V. A szakképesítés vizsgáztatási követelményei

#### 5.1. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei

A vizsgára az jelentkező, aki az elméleti és gyakorlati szakképzésben részt vett, a követelményeket teljesítette,

és gyakorlata eredményes volt. A vizsgára való jelentkezés feltétele az érettségi bizonyítvány bemutatása.

### 5.2. A szakmai vizsga részei

A szakmai vizsga írásbeli, gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A vizsgarészek tantárgyai és időtartama

a) Az írásbeli vizsga tantárgyai és időtartama:

– Vízgazdálkodás: 180 perc.

– Vízépítés: 180 perc.

b) A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

– Vizsgamunka: építés és vízgazdálkodás tantárgyak: 300 perc.

– Földméréstan: 180 perc.

c) A szóbeli vizsga tantárgyai és időtartama:

– Vízgazdálkodás.

– Környezetvédelem.

– Gazdálkodási, vállalkozási és jogi ismeretek.

A vizsgázónak minden tantárgyból egy-egy tételt kell megválaszolni, egy-egy feleletre maximálisan 15 perc fordítható.

5.3. A szakmai vizsgán számon kérhető feladatok a szint megjelölésével

#### 5.3.1. Az írásbeli vizsga tartalma

a) A vízgazdálkodás vizsgatárgy tartalma

A hidrológia, hidrográfia és hidraulika témakörökből összeállított méretezési és tervezési feladatok.

b) A vízépítés vizsgatárgy tartalma

– Statikai és szilárdságtani méretezési feladatok.

– Építéstani rajzi feladatok.

#### 5.3.2. A gyakorlati vizsga tartalma

A vizsgamunka tartalma

A vizsgamunka az építés és vízgazdálkodás tantárgyak gyakorlati követelményeiben megfogalmazott feladatokat tartalmazza (pl. falkötések, állványzat, zsaluzat, dúcolás készítése, cement és adalékanyag vizsgálat, betonkeverés és bedolgozás, betonacélszerelés, földmunka kitűzés, hidrometeorológiai észlelések, vízállás észlelés, eseti vízhozammérések, mérési vízhozammérő műtárgyban, vízszintlejtés mérése, csővezeték-építés, hidraulikai mérések, csőhálózati hibajavítások, vízmű automatikák).

Földméréstan vizsgatárgy tartalma

A földméréstan tantárgy vizsgája a hossz mérés, szögkitűzés, derékszögű koordináta mérés, teodolittal való szögmérés, vonalszintezés, területszintezés, hossz- és kereszt-szelvény felvétel, trigonometriai magasságmérés, valamint tahiméterrel történő felvétel témaköröket tartalmazza.

#### 5.3.3. A szóbeli vizsga tartalma

A szóbeli vizsga során a jelölteknek az alábbi témakörökben kell a kérdéseket megválaszolniuk:

– Vízgazdálkodási ismeretek

– Környezetvédelmi ismeretek

– Gazdálkodási, vállalkozási és jogi ismeretek

(A szóbeli vizsga kérdéseit külön kiadott tételsorok tartalmazzák.)

#### 5.4. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

Felmenthető gyakorlati vizsga alól, aki vízügyi technikus oklevéllel rendelkezik.

#### 5.5. A vizsga értékelése

a) Szakmai elméleti vizsga

A vizsgarészek tantárgyait külön-külön (1–5-ig terjedő) osztályzattal kell értékelni.

– Az írásbeli vizsga értékelését a központi tételekhez kiadott útmutató szerint kell elvégezni és egyetlen (1–5-ig terjedő) osztályzattal kell minősíteni.

– A szóbeli vizsgán a tételsorból kihúzott kérdésekre adott feleletet tantárgyanként (1–5-ig terjedő) érdemjeggyel kell osztályozni.

– A szakmai elméleti vizsga eredményét a szóbeli és írásbeli vizsgaeredmények alapján kell meghatározni az alábbiak szerint:

= a szóbeli vizsgatantárgyak kerekített átlagát egyetlen osztályzatnak kell tekinteni,

= az írásbeli és szóbeli vizsga átlageredményét az írásbeli vizsga eredménye felé kerekítve kell megállapítani,

= eredménytelennek kell tekinteni az elméleti vizsgát, ha a jelölt a szóbeli vagy írásbeli vizsgájára elégtelen osztályzatot kapott.

b) Szakmai gyakorlati vizsga

– A vizsgamunka tantárgy eredményét a pontosság, a szakszerű munkavégzés a munka megtervezése szempontjainak figyelembevételével – a központilag kiadott útmutató alapján – egyetlen (1–5-ig terjedő) osztályzattal kell értékelni.

– A földméréstan tantárgy eredményét egyetlen osztályzattal (több feladat esetében ezek kerekített átlagával) kell értékelni.

– A szakmai gyakorlati vizsga eredményét a vizsgamunka és a földméréstan tantárgy átlagértékének a vizsgamunka osztályzata felé kerekített értékeként kell meghatározni. Eredménytelennek kell a gyakorlati vizsgát értékelni, ha egy tantárgy osztályzata elégtelen.

c) A szakképesítő vizsga értékelése

– Eredményes vizsgát tett az a jelölt, aki minden vizsgarész követelményeit teljesítette.

– A szakmai gyakorlati vizsgarész eredménytelensége esetén a teljes vizsgát (minden vizsgarész vizsgáját) meg kell ismételni.

– A szakmai elméleti vizsga eredménytelensége esetén az eredménytelen vizsgarészből a jelölt javítóvizsgát tehet.



2. számú melléklet  
az 5/2006. (II. 2.) KvVM rendelethez

[1. számú melléklet a 4/1997. (I. 10.) KTM rendelethez]

## KÖRNYEZETVÉDELMI SZAKMUNKÁS

### I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatai

1. A szakképesítés azonosító száma: 33 7898 01
2. A szakképesítés megnevezése: környezetvédelmi szakmunkás
3. Hozzárendelt FEOR szám: 5379
4. Képzési idő, maximális óraszám: –
5. Szakképzési évfolyamok száma: 2
6. Elméleti képzési idő aránya: 40%
7. Gyakorlati képzési idő aránya: 60%

### II. A szakképesítés egyéb adatai

1. A környezetvédelmi szakmunkás szakképesítés bemeneti kompetenciáit e rendelet 2. számú melléklete tartalmazza.

A képzés megkezdéséhez szükséges iskolai és szakmai előképzettség, előírt gyakorlat:

Iskolai képzettség:

- tizedik évfolyamra épülő szakképesítés, vagy
- a tizenhatodik életévet betöltött, a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatási törvény) 27. § (8) bekezdésében szabályozott feltételekkel a tanulók számára választható szakképesítés, vagy
- a tizenhatodik életévet betöltött, az általános iskola nyolcadik évfolyamát be nem fejezett és a nappali rendszerű iskolai oktatás keretében a közoktatási törvény 27. § (8) bekezdésében szabályozott egy évig tartó szakképzést előkészítő évfolyamon a szakmai és vizsgakövetelményekben a szakképesítés szakmacsoportjára meghatározott bemeneti kompetenciákat megszerzett tanulók számára választható szakképesítés.

2. Pályaalkalmassági, illetve szakmai alkalmassági követelményeknek kell megfelelni: –

3. Szakmai alapképzés időtartama: –

4. Szintvizsga: A gyakorlati képzés szervezője annak mérésére, hogy a tanuló a szakmai alapképzés során elsajátította-e az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat, szintvizsgát szervezhet.

### III. A szakképesítés munkaterülete

#### 1. A munkaterület rövid, jellemző leírása:

A környezetvédelem területén a természetvédelmi, a településüzemeltetési és a hulladékgazdálkodási szakirányok valamelyikéhez tartozó szakmunkás munkakörök ellátása, ezen belül részirányítói feladatok, ill. beosztott szakmunkás munkafeladatok elvégzése.

- Falvakban és kisebb településeken segéd- és betanított munkásokból álló munkacsoport (pl. közmunkások) szakmai irányítása,
- szakterületén szakmunkás feladatok önálló elvégzése az alábbiak szerint:

Természetvédelmi (TR) szakirány esetén:

- természetvédelmi értékek védelme,
- védett területeken fenntartási, karbantartási munkák végzése,

- erő-és munkagépek üzemeltetése, karbantartása.

Településüzemeltetési (TL) szakirány esetén:

- közterületi tisztítási, állagmegóvási munkák végzése,
- közterületet érintő gyommentesítési feladatok ellátása,
- települési hulladékok kezelésével, hasznosításával kapcsolatos feladatok ellátása,
- speciális kisgépek, célgépek üzemeltetése, karbantartása.

Hulladékgazdálkodási (H) szakirány esetén:

- hulladékok gyűjtése, begyűjtése, szállítása, szakszerű kezelése hulladéklerakón, átrakó állomáson, hulladékudvarban, hulladékgyűjtő helyen, begyűjtő telephelyen és egyéb hulladékkezelő létesítményben munkafeladatok végzése,
- kapcsoló adminisztrációs feladatok ellátása,
- speciális célgépek üzemeltetése, karbantartása.

#### 2. A szakképesítéssel betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	megnevezése
5369	egyéb védelmi szolgáltatási foglalkozások
5379	egyéb vízgazdálkodási foglalkozások
5359	egyéb lakás-, kommunális szolgáltatási foglalkozások

#### 3. A szakképesítéssel betölthető rokon munkakörök, foglalkozások

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	megnevezése
5399	egyéb szolgáltatási foglalkozások (H)
6140	általános mezőgazdasági foglalkozások (TR)
5364	természetvédelmi őr (TR)
5355	közterület-felügyelő (TL)

A foglalkozások gyakorlásához szükség lehet más szakmai képzésre (gépkocsivezetői-, nehézgépezői jogszíványra) is.

#### *IV. A szakképzés szakmai követelményei*

A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok és az azokhoz közvetlenül kapcsolódó részletes követelmények.

##### *A) Munkavégzés közben gépet kezel*

Ismeri:

- a gyakrabban alkalmazott gépelemeket,
- az erőgépek főbb fajtáit, szerkezeti elemeit,
- a hidraulikus rendszer elemeit, az elemek működését,
- a gépkönyvek használatát, az abban foglalt műszaki leírások, üzemeltetésre vonatkozó előírások alkalmazhatóságát.

Érti:

- a belsőégésű motorok működési elvét,
- a hidraulikus rendszerek működési elvét,
- az elektromos berendezések működési elvét,
- a gépek, gépcsoportok telepítésére, üzembe helyezésére, a munkahelyi kivonulására vonatkozó elveket,
- az erőátvitelt, a munkavégzést, működés szabályozását biztosító mechanikai, hidraulikai, villamos és elektronikai egységek működtetésére, a gépkezelésre vonatkozó elveket,
- a gépek és gépcsoportok üzemeltetésére, az üzemvitel ellenőrzésére és kiszolgálásra vonatkozó elveket,
- a gépek, gépcsoportok leállítására, üzemben kívül helyezése, tárolására vonatkozó elveket.

Tudja alkalmazni:

- a gépek üzemére vonatkozó ismereteket,
- a gépek üzeméhez kapcsolódó biztonságtechnikai előírásokat.

##### *B) Eszközök, gépek karbantartását végzi*

Ismeri:

- a gépek vagy gépcsoportok szerkezeti felépítését, az egyes gépegységek, illetve a főbb szerkezeti elemek és kapcsolatrendszerük műszaki leírását, elhasználódásuk, meghibásodásuk okát, jelét, érzékelhetőségét.

Érti:

- a karbantartási, javítási munkákhoz szükséges mérési és hibafelvételi eljárások lényegét,
- az anyag-, a szerszám- és a technológiaválasztás közti összefüggéseket.

Tudja alkalmazni:

- gyakorlati ismereteit a karbantartáshoz szükséges anyagok és eszközök kiválasztásához,
- a gépkönyvekben, üzemeltetési- és technológiai utasításokban leírtakat,
- a vonatkozó biztonságtechnikai előírásokat,

- a gépek meghibásodása esetén a szükséges, megengedett és előírt kezelői beavatkozásokat.

A gyakorlatban is képes:

- a gyakran használt kisgépek hibáit meghatározni, a szakmühelyi javítást nem igénylőket elhárítani.

##### *C) Gazdálkodási tevékenységet végez*

Ismeri:

- az üzleti vállalkozás célját, érdekeit,
- a piac befolyásolásának lehetőségeit.

Érti:

- a piac működésének főbb szabályait,
- az önköltség fogalmát.

A gyakorlatban is képes:

- egyszerűbb vállalkozás üzleti tervét összeállítani.

##### *D) Természetvédelmi feladatokat lát el*

(TR szakirány esetén)

Ismeri:

- a környezetszennyező anyagok élőlényekre gyakorolt hatását,
- a védett területeken folyó gyakorlati környezet- és természetvédelmi tevékenységet,
- természetes körülményeik között is (élőhelyeiken) a védett növény- és állatfajokat.

Érti:

- a természet önszabályozó képességének jelentőségét.

A gyakorlatban, munkahelyi körülmények között is képes:

- komposztot készíteni zöldhulladékból,
- a vizes élőhelyek, védett gyepek és erdők rendszeres gondozási feladatait önállóan elvégezni,
- elsősorban természetvédelmi területen a környezeti haváriák elhárításánál irányítással a munkafeladatokat elvégezni,
- a munkavégzéshez szükséges szerszámokat, kis- és erőgépeket kezelni,
- a gyakran használt kisgépek hibáit meghatározni, a szakmühelyi javítást nem igénylőket elhárítani,
- a védett területeken elhelyezett berendezési tárgyakat karbantartani.

##### *E) Települési környezetvédelmi feladatokat végez*

(TL szakirány esetén)

Ismeri:

- az önkormányzati alapellátások körét, a kötelező önkormányzati és a kapcsolódó egyéb feladatokat,
- a települési hulladékok begyűjtésének, szállításának, további kezelésének módjait, eszközeit,
- a gyűjtősziget, hulladékudvar fogalmát, működésének módját.

Érti:

- az önkormányzat feladat- és hatáskörét a vízminőségi kárelhárítási feladatok ellátása során,

- a települési hulladékok kezelésével, szállításával, elhelyezésével kapcsolatos önkormányzati feladatokat,
- a hulladékgazdálkodás és a közegészségügy közötti összefüggéseket,
- az önkormányzatok közterület-tisztántartási feladatait,
- a települési hulladékok hatását az emberi egészségre és a környezetre.

A gyakorlatban képes, munkahelyi körülmények között is:

- komposztot készíteni, felhasználni,
- települési közterületeket tisztán tartani,
- települési közterületeken elhelyezett berendezési tárgyakat karbantartani,
- zöldterületet ápolni,
- vízvezető árkokat, csatornákat megtisztítani,
- a környezeti haváriák elhárításában, irányítással, a munkafeladatokat elvégezni.

#### *F) Hulladékgazdálkodási tevékenységet végez (H szakirány esetén)*

Ismeri:

- a hulladékgyűjtés, -begyűjtés, -szállítás, egyéb hulladékkezelési tevékenységek módjait, eszközeit,
- a hulladéklerakók típusait,
- a komposzt és biogáz fogalmát.

Érti:

- a hulladékok hatását a természetes környezetre és az emberi egészségre,
- az anyagmérleg lényegét és szerepét a hulladékgazdálkodásban,
- a hulladéktalmentesítés és a hulladékhasznosítás közötti különbséget,
- a hulladékégetés technikáját,
- a fizikai, kémiai, biológiai hulladékkezelés jelentőségét.

Alkalmazza:

- a hulladékjegyzék jelöléseit.

A gyakorlatban, munkahelyi körülmények között is képes:

- gyűjteni, begyűjteni, szállítani, ártalmatlanítani a különféle hulladéktípusokat,
- komposztot készíteni,
- a hulladékudvarok és -szigetek működtetésével kapcsolatos rendszeres feladatokat önállóan elvégezni,
- hulladékbegyűjtési, szállítási, lerakási és egyéb hulladékkezelési részfeladatokat utasítás alapján irányítani, ellenőrizni.

#### *G) Alapvető ismeretek és készségek*

A gyakorlatban is képes:

- helyi hálózatot és Internetet használni,
- dokumentumokat megnyitni és menteni különböző formátumokban,

- a szövegben mozogni, kijelölni és szerkesztési műveleteket végrehajtani,
- táblázatot létrehozni, formázni és szerkeszteni,
- a dokumentumokat kinyomtatni,
- adatbázisokat megnyitni, menteni és levédeni,
- adattáblákat készíteni és módosítani,
- adattáblákat feltölteni adatokkal és adatkezelést végezni (bővítés, módosítás, törlés és lekérdezés).

Ismeri:

- az üzleti és a munkahelyi adminisztrációra vonatkozó alapvető követelményeket.

### *V. A szakképesítés vizsgáztatási követelményei*

#### *1. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei*

A szakmai vizsgára az jelentkezhetsz, aki a vizsgát megelőző iskolarendszerű vagy tanfolyami rendszerű elméleti és gyakorlati képzésben részt vett, és a tantervi követelményeket teljesítette.

#### *2. A szakmai vizsga részei*

Írásbeli vizsga  
Gyakorlati vizsga  
Szóbeli vizsga

#### *3. A szakmai vizsgán számon kérhető feladatok*

Az írásbeli vizsga tantárgyai és azok időtartama  
Megnevezés: Szakmai ismeretek  
Témakörök

A szakmai ismeretek írásbeli vizsga komplex vizsga. Egyharmad részben a környezetvédelem tantárgy, kétharmad részben a szakirány szerinti szakmaspecifikus tantárgy követelményeinek teljesítését méri.

Környezetvédelem:

- a környezetvédelem célja, feladata, területei,
- a természetvédelem célja, feladata, a védett természeti értékek bemutatása,
- a környezet valamely elemének jellemzése, a bennük lejátszódó természetes folyamatok ismertetése,
- a környezeti elemek természetes és mesterséges szennyezői és azok hatásai az élő és élettelen világra,
- önkormányzati környezetvédelem és településgazdálkodás.

A szakirány szerinti szakmaspecifikus tantárgy

Természetvédelmi (TR) szakirány

Természetvédelem:

- kapcsolódó ökológiai alapismeretek,
- a természeti értékek védelme,
- kultúrtörténeti értékek és megőrzésük,
- az értékeket veszélyeztető tényezők,
- a természeti károk megszüntetése és a helyreállítási feladatok,
- a természetvédelem szervezete, tevékenységük jogi eszközei.

Településüzemeltetési (TL) szakirány

Településüzemeltetés:

- településtípusok, településszerkezet,
- területhasználatok a településen,
- települési infrastruktúra,
- közterület-fenntartási és -karbantartási munkák.

Hulladékgyűjtési (H) szakirány

Hulladékgyűjtés:

- hulladék fogalma, fajtái,
- hulladékok gyűjtése, szállítása,
- szelektív hulladékgyűjtés,
- hulladékok ártalmatlanítása, hasznosítása, egyéb ke-

zelése.

A vizsga időtartama: 180 perc

A gyakorlati vizsga tantárgyai és azok időtartama

Megnevezés: Szakmai gyakorlat

A gyakorlati vizsga során a vizsgázó bemutatja, hogy rendelkezik a munkafeladatok végrehajtásához szükséges kompetenciákkal.

A gyakorlati vizsgán a vizsgázónak két munkafeladatot kell végrehajtania.

A. tétel, Szakiránytól független gyakorlatok:

- fa- és fémmegmunkálást végez, szerszámot és kisgépet kezel,
- építőipari szerszámokat használ és kisgépet kezel,
- mérést és méretre vágást végez,
- felületet megmunkál,
- kötéseket készít,
- kisgépeket üzembehelyez, működtet, karbantart.

B. tétel, Szakirány szerinti szakmaspecifikus gyakorlatok

Természetvédelmi (TR) szakirány:

- élőhelyek védelméhez kapcsolódó feladatokat hajt végre,
- védett területen fenntartási, karbantartási munkafeladatokat végez,
- erő- és munkagépet üzemeltet, karbantart.

Településüzemeltetési (TL) szakirány:

- közterületi tisztítási, állagmegóvási, javítási munkákat végez,
- települési hulladékok begyűjtésével, szelektív gyűjtésével, ártalmatlanításával, hasznosításával kapcsolatos munkát végez,
- speciális célgépeket üzemeltet, karbantart.

Hulladékgyűjtési (H) szakirány:

- hulladékot gyűjt, begyűjt, szállít, ártalmatlanít,
- lerakón, átrakóállomáson előforduló munkafolyamatokat végez,
- speciális célgépeket üzemeltet, karbantart,
- kapcsolódó adminisztrációs feladatokat végez.

A gyakorlati vizsga a megfelelő feltételek megléte esetén egyaránt szervezhető iskolai gyakorlólhelyen (tanműhelyben), külső gyakorlólhelyen, vagy megosztva is.

A vizsga időtartama: 300 perc.

A szóbeli vizsga tantárgyai és azok időtartama

Megnevezés:

- Környezetvédelem
  - Munka- és egészségvédelem
  - Szakirány szerinti szakmaspecifikus ismeretek
- Természetvédelmi (TR) szakirány: Természetvédelem  
Településüzemeltetési (TL) szakirány : Településüzemeltetés

Hulladékgyűjtési (H) szakirány: Hulladékgyűjtés

A vizsgázónak a fentiek szerinti három kérdést kell megválaszolnia.

A. tétel: Környezetvédelem:

- a környezetvédelem célja, feladata, területei,
- a természetvédelem célja, feladata, a védett természeti értékek bemutatása,
- a környezet valamely elemének jellemzése, a bennük lejátszódó természetes folyamatok ismertetése,
- a környezeti elemek természetes és mesterséges szennyezői és azok hatásai az élő és élettelen világra,
- önkormányzati környezetvédelem és településgazdálkodás.

B. tétel: Munka- és egészségvédelem:

- a munkavédelem alapfogalmai, célja, területei,
- a munkaviszonnyal kapcsolatos munkavédelmi előírások,
- magatartási szabályok a munkahelyen,
- tűzvédelmi előírások,
- elsősegélynyújtás,
- kéziszerszámok és kisgépek biztonságtechnikája,
- munkahelyi ártalmak és az egészségre gyakorolt hatásuk.

C. tétel: A szakirány szerinti szakmaspecifikus ismeretek

Természetvédelmi (TR) szakirány

Természetvédelem:

- kapcsolódó ökológiai alapismeretek,
- a természeti értékek védelme,
- kultúrtörténeti értékek és megőrzésük,
- az értékeket veszélyeztető tényezők,
- a természeti károk megszüntetése és a helyreállítási feladatok,
- a természetvédelem szervezete, tevékenységük jogi eszközei.

Településüzemeltetési (TL) szakirány

Településüzemeltetés:

- településtípusok, településszerkezet,
- területhasználatok a településen,
- települési infrastruktúra,
- közterület-fenntartási és -karbantartási munkák.

Hulladékgyűjtési (H) szakirány

Hulladékgyűjtés:

- hulladék fogalma, fajtái,
- hulladékok gyűjtése, szállítása,
- szelektív hulladékgyűjtés,



– hulladékok ártalmatlanítása, hasznosítása, egyéb kezelése.

A vizsga időtartama: a felkészülési idő min. 20 perc.

A teljes szóbeli felelet időtartama max. 25 perc, kérdésenként 5–8 perc.

#### 4. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

Ha a vizsgázót felmentették tanulmányai során valamely vizsgatárgy tanulása alól, kérelmére felmenthető a vizsgatárgy követelményeinek teljesítése alól.

Második vagy további OKJ szerinti szakképesítés megszerzésekor nem köteles a jelölt vizsgát tenni abból a vizsgarészből vagy tantárgyból, amelyből másik szakmai vizsga keretében eredményesen vizsgázott és azt okmányaival hitelesen igazolni tudja.

Az eredményes vizsgarész vagy tantárgy osztályzatát a másik szakmai vizsgán elért eredmény alapján lehet megállapítani.

Mentesül az adott tantárgyban a szakmai vizsga letétele alól az a vizsgázó, aki az országos tanulmányi versenyen a versenykiírásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet éri el.

Nem mentesül a szakmai vizsga vagy vizsgatárgy alól a vizsgázó, ha a szakmai vizsga letétele óta a szakmai és vizsgáztatási követelmények megváltoztak.

Aki a környezetvédelmi szakmunkás szakképesítés bármelyik szakirányán bizonyítványt szerzett, és egy másik szakirányon is végzettséget kíván szerezni, annak csak a szakmaspecifikus ismeretekből kell vizsgáznia.

#### 5. A szakmai vizsga értékelése

##### Szakmai elméleti vizsga

Az írásbeli vizsga értékelését a központi tételekben kiadott útmutató szerint kell elvégezni és egyetlen (1–5-ig terjedő) osztályzattal kell minősíteni. Az írásbeli vizsga feladatait úgy kell összeállítani, hogy a megoldásnál maximum 100 pont legyen elérhető.

A szóbeli vizsga értékelése: a szóbeli vizsga tantárgyait (1–5-ig terjedő) osztályzattal kell minősíteni. A szóbeli vizsga érdemjegyét az egyes vizsgatárgyak osztályzatainak átlaga adja a kerekítés szabályainak figyelembevételével.

Elégtelenre kell minősíteni a jelölt szóbeli vizsgaeredményét, ha bármely tantárgyra kapott osztályzata elégtelen.

A szakmai elméleti vizsga eredményét a szóbeli és írásbeli vizsgaeredmények alapján kell meghatározni az alábbiak szerint:

Az írásbeli és szóbeli vizsga átlageredményét a szóbeli vizsga eredménye felé kell kerekíteni. Eredménytelennek kell tekinteni a szakmai elméleti vizsgát, ha a jelölt a szóbeli vagy az írásbeli vizsgájára elégtelen osztályzatot kapott.

##### Szakmai gyakorlati vizsga

A gyakorlati vizsga értékelését a szakszerűség, pontosság, a minőségi követelmények és a munkavédelmi előírások betartásának figyelembevételével, egyetlen (1–5-ig terjedő) osztályzattal kell értékelni.

A végleges gyakorlati érdemjegy kialakításánál a két részfeladatra kapott részjegyek számtani átlagát kell figyelembe venni. Az eredményt a B. tétel „Szakirány szerinti szakmaspecifikus gyakorlati feladat” eredménye felé kell kerekíteni.

Eredménytelennek kell tekinteni a gyakorlati vizsgát, ha a vizsgázó a kijelölt gyakorlati feladat 50%-át nem teljesíti, vagy a munka minőségileg kifogásolható.

A szakképesítő vizsga értékelése

Eredményes vizsgát tett az a jelölt, aki minden vizsgarész követelményeit teljesítette.

\* \* \*

## KÖRNYEZETVÉDELMI TECHNIKUS (a szakirány megjelölésével)

### I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatai

1. A szakképesítés azonosító száma: 52 5470 04
2. A szakképesítés megnevezése: környezetvédelmi technikus (a szakirány megjelölésével)<sup>1</sup>

- 2.1. Környezetvédelmi technikus (energetika)
- 2.2. Környezetvédelmi technikus (élelmiszeripar)
- 2.3. Környezetvédelmi technikus (geológia)
- 2.4. Környezetvédelmi technikus (gépészet)
- 2.5. Környezetvédelmi technikus (hulladékgazdálkodás)
- 2.6. Környezetvédelmi technikus (mezőgazdaság)
- 2.7. Környezetvédelmi technikus (nehézipar)
- 2.8. Környezetvédelmi technikus (nukleáris energiaipar)
- 2.9. Környezetvédelmi technikus (településgazdálkodás)
- 2.10. Környezetvédelmi technikus (természetvédelem)
- 2.11. Környezetvédelmi technikus (vegyipar)
- 2.12. Környezetvédelmi technikus (vízgazdálkodás)
3. Hozzárendelt FEOR szám: 3126
4. Szakképzési évfolyamok száma: 2
5. Képzési idő, maximális óraszám: –
6. Elméleti képzési idő aránya: 70%
7. Gyakorlati képzési idő aránya: 30%

<sup>1</sup> Megjegyzés: a végzettek környezetvédelmi szakemberek, képzésükben a szakirányú ismeretek kiegészítő jellegűek.

## II. A szakképesítés egyéb adatai

1. A képzés megkezdéséhez szükséges iskolai és szakmai előképzettség, előírt gyakorlat: érettségi vizsga

2. Pályaalkalmassági, illetve szakmai alkalmassági követelményeknek kell megfelelni: –

3. Szakmai alapképzés időtartama: –

4. Szintvizsga: –

## III. A szakképesítés munkaterülete

### 1. A munkaterület jellemzése

A környezetvédelmi hatóságok, az ipari és mezőgazdasági üzemek, települési önkormányzatok részére környezetvédelmi szakember biztosítása, aki önállóan vagy beosztott munkatársként dolgozik a víz-, talaj- és levegőtisztaság-védelemmel, a zajvédelemmel és rezgésellenőrzéssel, a sugárvédelemmel, a hulladékgazdálkodással és a kapcsolódó mérés technikával, valamint természetvédelemmel összefüggő feladatok megoldásában.

Gazdálkodó (ipari, mezőgazdasági vagy szolgáltató) egységeknél:

- üzemi környezetvédelmi megbízotti (felelősi) feladatok ellátása, a termelési folyamatok elemzése a környezetbiztonsági, a környezetterhelés csökkentési, a zajvédelmi és rezgésellenőrzési szempontok érvényesítése,

- a különböző szennyezések (víz, levegő, talaj) és a hulladékok mennyiségi felmérése, analitikai vizsgálata, a mérési eredmények rögzítése, értékelése, a kármentesítés folyamatában való közreműködés,

- a technológia szennyező forrásainak feltárása,

- a melléktermékek, hulladékok mintavételezése, elemzése, intézkedés a hulladékok kezelése (tárolása, szállítás, ártalmatlanítása stb.) érdekében,

- a minőségellenőrzési szakterületen környezetvédelmi elemzői, környezetvédelmi ellenőri feladatok ellátása,

- közreműködés a környezetvédelmi jogszabályok és előírások helyi betartatásában,

- közreműködés a munka- és tűzvédelmi, valamint környezetbiztonsági és biztonságtechnikai előírások helyi betartatásában,

- kapcsolattartás a környezetvédelmi, természet- és tájvédelmi, vízügyi, valamint a katasztrófavédelmi és népegészségügyi hatóságokkal és a növény és talajvédelmi szolgálattal, munkavédelmi szervezetekkel,

- részvétel a hatósági bejárásokon,

- adatgyűjtés, adatfeldolgozás, az eredmények értékelése, számítógépes feldolgozása,

- beszámolók készítése,

- részvétel az engedélyezési eljárások előkészítésében.

Önkormányzati munkakörben:

- a település területén a gazdálkodó szervezetekre vonatkozó környezetvédelmi mérési adatok figyelemmel kísérése, nyilvántartása,

- közreműködés a település környezetvédelemmel kapcsolatos feladatainak irányításában,

- közreműködés a polgármester, a képviselő-testület és szervei, továbbá a jegyző és apparátusa környezetvédelmi feladatainak megoldásában,

- közreműködés a települési környezetvédelmi döntések, előírások előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében,

- kapcsolattartás a lakossággal, környezetvédelmi tanácsadás,

- közreműködés a Nemzeti Környezetvédelmi Program területi kimunkálásában.

### 2. A szakképesítéssel betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	megnevezése
3126	környezetvédelmi technikus

### 3. A szakképesítéssel betölthető rokon munkakörök, foglalkozások

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	megnevezése
3910	egyéb ügyintéző
3159	Egyéb üzemben tartási foglalkozások

## IV. A szakképesítés szakmai követelményei

### 1. A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatok, feladatcsoportok

Valamennyi szakterületen

Ipari, mezőgazdasági termelő és kereskedelmi egységekben vagy a szolgáltatás területén (gazdálkodó szervezeteknél):

- környezetvédelmi megbízotti (felelősi) tevékenység, a gyártástechnológia figyelemmel kísérése a szennyező anyagok kibocsátása, a zajvédelem és a rezgésellenőrzés szempontjából,

- a víz, szennyvíz, levegő szennyezettségét csökkentő és a hulladékok kezelésére (hasznosítására, ártalmatlanításra stb.) szolgáló berendezések működésének figyelemmel kísérése, szükség esetén a működésébe történő beavatkozás elrendelése,

- analitikai vizsgálatok elvégzése,

- kibocsátási határértéket előíró műszaki szabványok, hatósági előírások nyilvántartása,

- a rendszeres és időszakos környezetvédelmi ellenőrző vizsgálatok és felülvizsgálatok az általános környezeti állapotfelmérés, értékelés, megszervezése, eredményeinek értékelése és rendszerezése, adatszolgáltatás,

- beszámolók készítése a környezetszennyezés alakulásáról, a kritikus pontok meghatározása,
- termelési folyamatok elemzése, anyagmérlegek készítése, anyag- és energiatakarékos technológiák kidolgozásában való részvétel,
- a szelektív hulladékgyűjtés, a szelektív gyűjtőhelyen történő átmeneti tartás technológiájának kidolgozásában és bevezetésében való részvétel,
- közreműködés a kárelhárítási tervek készítésében,
- új beruházások, illetve új technológiák kidolgozása során javaslattevő a környezetvédelmi szempontok érvényesítésére,
- munkahelyén a szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása,
- minőségellenőrzési osztályokon környezetvédelmi elemzői, ellenőri (csoportvezetői) feladatok ellátása,
- kapcsolattartás és együttműködés a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségekkel, igazgatóságokkal, önkormányzatokkal, egyéb hatóságokkal,
- részvétel a hatósági eljárásokban, jelentések, beszámolók készítése,
- részvétel a hatósági ellenőrzési bejárásokon, a hatósági előírások végrehajtása és a végrehajtás ellenőrzése,
- a munkavédelmi, tűzvédelmi, biztonságtechnikai, környezetbiztonsági és környezet- és természetvédelmi előírások betartása, betartatása.

Önkormányzati munkakörben:

- környezetvédelmi adatok, előírások, határozatok gyűjtése, rendszerezése és szolgáltatása a polgármester, a képviselő-testület és szervei, továbbá a jegyző és apparátusa felé, részvétel a hatósági engedélyezési eljárások előkészítésében,
- részvétel a környezet- és természetvédelem helyi (területi) szabályozásának kialakításában a hatályos jogszabályok figyelembevételével,
- a települési közszolgáltatások helyzetének vizsgálata környezetvédelmi szempontból,
- a vállalkozási és szolgáltatási tevékenységekre vonatkozó önkormányzati engedélyek környezetvédelmi előírásainak meghatározása,
- a települési környezetvédelmi és természetvédelmi feladatok szervezése, a határozatok és jogszabályi előírások betartásának ellenőrzése,
- önkormányzati adatok, információk szolgáltatása hatásvizsgálatokhoz, tervezési munkákhoz,
- regionális együttműködés szervezése a környezeti problémák településen túlmutató részének megoldásában,
- kapcsolattartás és együttműködés a környezetvédelmi, természet- és tájvédelmi, vízügyi, valamint a műemlékvédelmi, a közegészségügyi, a katasztrófavédelmi és a rendvédelmi hatóságokkal, részvétel a hatósági eljárásokban, jelentések, beszámolók készítése.

## 2. Részletes követelmények

Valamennyi szakterületen

Feladatai megoldásához ismerje:

- környezetvédelem, természet- és tájvédelem feladatait, eszközeit, tárgyait,

- az ökológia törvényszerűségeit, a bioszféra, a földi élet rendszerként való értelmezését,
- a fenntartható fejlődés fogalmát, adott területen való megvalósítás formáit, összefüggéseit, eszközeit,
- a természetvédelmi biológia törvényszerűségeit,
- a védett természeti területeket, a terület nélküli védett természeti értékeket, a földtani természetvédelmet, a tájvédelmi és kultúrtörténeti értékeket,
- természeti értékek és védett természeti területek kezelésének, fenntartásának, monitorozásának és bemutatásának alapvető kérdéseit és összefüggéseit,
- a környezetbiológiai, környezetkémiai összefüggéseket,
- a nehezen vagy nem bomló anyagokat, anyagcsoportokat,
- az elemek és vegyületek környezetszennyező és egészségkárosító hatásait,
- a környezetvédelmi mérések alapelveit, módszereit és eszközeit,
- a műszaki ábrázolást, a műszaki rajz alapjait (géprajz, építészeti ábrázolás, helyszínrajz),
- a szakterület anyagait, eszközeit, berendezéseit, alpműveleteit, alapfolyamatait, főbb technológiáit, szennyezőforrásait, olyan mélységben, hogy értse és ismerje fel a technológiai és a környezetvédelmi feladatok közötti összefüggéseket,
- a vízminősítés szempontjait és módszereit (fizikai, kémiai és biológiai vízminősítés), a vízminősítés eljárásait,
- a hazai vizek állapotát, a vízszennyező emberi tevékenységeket, a vízszennyezés hatásait; a mérgező, tápláló (eutrofizációs) és egyéb hatásokat,
- a szennyvizek minőségi és mennyiségi jellemzőit, a víz- és a szennyvízkezelés lehetőségeit, költségeit, a szennyvízkezelési műveleteket és technológiákat, a fizikai módszereket, a kémiai víztisztítást, a mechanikai és biológiai, illetve a természetes szennyvíztisztítást, valamint a szakszerű egyedi szennyvízelhelyezést, a kommunális, a nehézipari, olajipari, könnyűipari, élelmiszeripari, vegyipari és mezőgazdasági használtvizek és szennyvizek kezelését szolgáló komplex tisztítórendszereket,
- a vegyipari szennyvizek tisztítását, a különleges tisztítási módszereket (sótalanítás, ammóniamentesítés, oldószer-, nehézfém- és mérgező anyag eltávolítás stb.),
- a szennyvízkezelés melléktermékeit, az iszapkezelés módszereit,
- a vízszennyezést csökkentő technológiai módosításokat, a víztakarékos technológiákat, értékes anyagok kinyerését a szennyvizekből, a szennyvizek elhelyezését,
- a vízminőség-védelem szabályozásának alapjait, a vízminőség-védelem helyi, regionális és országos szervezetét,
- a gazdasági egységek víz- és szennyvízhálózatát, a vízellátási módokat, a vízhasználó berendezéseket,

- a hulladék fogalmát, fajtáit, kezelését (gyűjtés, tárolás, hasznosítás, ártalmatlanítás stb), a technológia és a hulladékok közötti összefüggést, a szelektív gyűjtés eszközeit, módszereit,
  - a veszélyes hulladékok fogalmát, a minősítéshez szükséges vizsgálatokat,
  - a hulladékok égetését, az égetés elméletét, a veszélyes hulladékok égetési technológiáját,
  - a biogáz-előállítás és a komposztálás elméletét és technológiáját,
  - a lerakással ártalmatlanítható hulladékok körét, a lerakás feltételeit, a rendezett, biztonságos lerakóhely kiválasztását, kiépítését, a lerakási technológiát,
  - a hulladékok nyilvántartását, az adatközlés, a dokumentálás és átadás szabályait,
  - a radioaktív hulladékok fajtáit és hatásukat, lerakásuk különleges szabályait,
  - a levegő összetételét, öntisztulási folyamatát, a levegőszennyezettségnek az élővilágra gyakorolt hatását, tudja rendszerezni a különböző szennyező forrásokat,
  - a légszennyezés eredetét, fajtáit, hatásait, az SO<sub>2</sub>, NO<sub>x</sub>, CO<sub>2</sub>, valamint az ózon és a szénhidrogének és egyéb a környezetre fokozottan veszélyes szerves vegyületek átalakulását, korróziós, élettani, gazdasági hatásait, szerepét a szmog kialakulásában,
  - az üvegházhatás fogalmát, következményeit, az elensúlyozó tényezőket,
  - az emisszió, transzmisszió, immisszió fogalmát, a szennyezés folyamatát, az immissziós határértékeket és alkalmazásukat, a védettségi kategóriákat, a veszélyességi fokozatokat, a terjedés folyamatát és befolyásoló tényezőit, a légköri stabilitás fogalmát,
  - a szmog típusait, a szmogriadó fokozatait,
  - az emissziós határérték fogalmát, számítását, a technológiai és az egyedi emissziós határérték fogalmát, alkalmazhatóságát, az emisszió számítás módszereit,
  - a légszennyezettség csökkentésének módjait, az immisszió és az emisszió csökkentés lehetőségeit, aktív és passzív módszereit, eljárásait és berendezéseit, az adott célnak megfelelő berendezés kiválasztásának szempontjait, a műemlékek levegőszennyezéstől való védelmének lehetőségeit,
  - a talaj típusait, fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságait, a talajt, mint élőhelyet, a termelési technológiák talajra gyakorolt hatását (gépesítés, kemizálás, öntözéses gazdálkodás),
  - a talajszennyeződések forrásait, hatásait, a szennyező anyagok mérésének lehetőségeit, a műtrágyák, növényvédőszer fajtáit, összetételét, környezeti hatását,
  - a zajvédelem és rezgésellenőrzés alapfogalmait,
  - a zaj és rezgés élettani hatásait, az általuk okozott károsodások formáit és az ellenük való védekezés módszereit, eszközeit,
  - a környezeti hatásvizsgálat és a környezeti auditálás alapfogalmait,
  - a szabványosítás és a minőségbiztosítás alapjait, jelentőségüket,
  - az érvényben lévő szennyezőanyag kibocsátási határértékeket, illetve a vonatkozó szakirodalmat,
  - a munkavédelmet és a munkavédelem területeit (balesetelhárítás, munkaegészségügy),
  - a foglalkozási ártalmakat, az ipar veszélyforrásait, az egészségre ártalmas mérgező és maró anyagokat, tulajdonságaikat, veszélyességük fokát, az ellenük való védekezés eszközeit,
  - az államigazgatási és a polgári jog felépítését, szerepét, a környezetvédelmi államigazgatási és önkormányzati intézményrendszer felépítését, tevékenységét, a közöttük lévő munkamegosztást,
  - a gazdasági jog alapjait,
  - a környezet-, természet- és tájvédelemmel, területfejlesztéssel, a településüzemeltetéssel kapcsolatos főbb jogszabályokat,
  - a szakigazgatás alapjait,
  - az önkormányzatok működésének jogi alapjait,
  - a településgazdálkodás elemeit, főbb feladatait, szervezeti rendszerét,
  - a történeti, az építészeti, a természeti értékek védelmét, a megőrzési feladatokat,
  - a terület- és településfejlesztési feladatok tartalmát, az azokhoz kapcsolódó környezetvédelmi feladatokat, követelményeket,
  - a vezetés, szervezés, vállalati gazdálkodás alapfogalmait,
  - a vállalkozások létrehozására és vitelére vonatkozó főbb előírásokat, személyi, gazdasági, jogi feltételeket,
  - a feladata ellátásához szükséges számítógép-kezelést és program alkalmazást,
  - a műszaki ábrázolást, a műszaki rajz alapjait (géprajz, építészeti ábrázolás, helyszínrajz).
- Ismereteit a gyakorlati munkavégzés során alkalmazni tudja az alábbi területeken:
- legyen képes a környezetvédelmi méréseket végezni és megszervezni,
  - tudjon az előírások szerint mintát venni (víz, levegő, talaj, hulladék) a szennyezett közegekből,
  - tudja a mintát tartósítani, előkészíteni az analitikai vagy műszeres méréshez,
  - tudja a hordozható mérőberendezéseket kezelni, a tesztek alkalmazni,
  - tudjon rezgést mérő műszereket kezelni, mérést végezni és értékelni,
  - tudjon a szakterülethez kapcsolódó geodéziai felméréseket, kitűzéseket végezni,
  - legyen képes adatbázist létesíteni, kezelni, folyamatosan bővíteni,
  - legyen képes a termelési folyamatok környezetvédelmi szempontú elemzésére, anyag- és energiatakarékos technológiák kialakításában való részvételre, anyagmérlegek, energiamérlegek készítésére,



- irányítás mellett tudjon általános, folyamatos környezeti állapotfelmérést készíteni, az eredményeket rendszerizni, értékelni, a határértékeket értelmezni,
- tudja ellenőrizni a környezettechnikai berendezések működését, a működésükbe beavatkozni és az üzemzavart elhárítani (elháríttatni),
- tudjon a kárelhárítási feladatok megoldására javaslatot tenni,
- legyen képes rövid és hosszú távú környezetvédelmi tervek kidolgozásában közreműködni, azokat végrehajtani, irányítani és ellenőrizni,
- a munkaterületén legyen képes kapcsolatot tartani a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi, valamint a katasztrófavédelmi hatóságokkal és a növény és talajvédelmi szolgálattal,
- legyen képes az alapvető környezettechnológiai eljárások gyakorlati bemutatására, és hatásfokuk ellenőrzésére,
- legyen képes felhasználói szinten szövegszerkesztő, táblázat- és adatbázis kezelői grafikus számítógépes programokat használni, az adatfeldolgozáshoz, adatszolgáltatáshoz, dokumentumok készítéséhez számítógépet alkalmazni,
- tudjon műszaki rajzot készíteni és olvasni,
- legyen képes közreműködni a különböző területeken a környezetvédelmi előírások kidolgozásában, a dolgozók környezetvédelmi oktatásának megszervezésében, és az előírások betartásának ellenőrzésében,
- legyen képes a munka végzése során előforduló baleseteket megelőzni, a megelőzés érdekében intézkedni, a munkavédelmi és a biztonságtechnikai előírásokat betartani és betartatni.

### 2.1. Környezetvédelmi technikus (energetika)

Elméleti követelmények:

A tanuló az elméleti tananyag elsajátítása után ismerje:

- a környezetet károsító energetikai hatásokat,
- az energetika területén a környezeti hatásvizsgálat, auditálás lényegét,
- az alapanyag, segédanyag, energiatermelés, energiaszükséglet fogalmát,
- a termék, melléktermék, hulladék környezetre gyakorolt hatását,
- a környezetbarát anyaghasználat lehetőségeit,
- az energiaipari technológiák, munkafolyamatok anyag- és energiamérlegét, anyag- és energiaforgalmi diagramjait,
- az energia előállítása során keletkező légszennyező anyagokat, azok hatását a környezetre,
- az energia előállítása során keletkező szennyvizek jellegét és kezelési lehetőségeit,
- a talajszennyezések lehetséges okait, a szennyezés megelőzésének módjait, illetve az utólagos talajtisztítás lehetőségeit,
- a zaj- és rezgéskeltő hatásokat,

- a keletkező hulladékok kezelésének (szelektív gyűjtésének, hasznosításának, ártalmatlanításának, újrahasznosításának stb.) lehetőségeit, az energetikai hulladékok veszélyességi jellemzőit,
- az energia előállítása során alkalmazott legfontosabb gépi és villamosipari berendezéseket,
- a hőenergiatermelés és átalakítás gépeinek, berendezéseinek felépítését, működését,
- az erőgépek felépítését, működését,
- az egyen- és váltóáramú motorok működését, felépítését,
- az energiaeosztás, átalakítás lehetőségeit,
- a transzformátorok felépítését, működési elvét,
- az egyenirányítás lehetőségeit, szerepét az energiaeállításban,
- az energetika területén alkalmazott gépek, berendezések környezetet károsító hatásait,
- az egyes berendezések alkalmazása során keletkező hulladékok környezetre gyakorolt hatását,
- az egyes berendezésekkel végzett munkafolyamatok anyag- és energiamérlegét, anyag- és energiaforgalmi diagramjait,
- a környezetbarát berendezésekkel történő energia előállításának lehetőségeit,
- az egyes berendezések alkalmazása során keletkező légszennyező anyagokat, azok hatását a környezetre,
- az egyes berendezések alkalmazása során keletkező szennyvizek jellegét és kezelési lehetőségeit,

értse:

- az összefüggést a környezetkímélő energiatermelés és a környezet minősége között,
- általános környezetvédelmi és energetikai ismeretei és a gyakorlati problémák közötti kapcsolatot,
- a fosszilis energiahordozók és a megújuló energiaforrásokból előállított energia termelésekor fellépő környezetterhelés közötti különbséget,
- az anyagtakarékos technológia és munkafolyamat fontosságát a gazdaságos energiatermelésben és a hulladékgyártás terén,
- a technológiai folyamatok és a technológiák változásának, vagy korszerűsítési lehetőségeinek összefüggéseit az általuk okozott környezetszennyezéssel,
- a technológiai folyamatok során alkalmazott berendezések korszerűsége és a technológiák korszerűsége közötti kapcsolatot, az alkalmazott berendezések által okozott környezetszennyezés mértékét,
- a minőségbiztosítás kapcsolatát a gépi és elektromos berendezések korszerűségével, szakszerű használatával,

legyen képes alkalmazni:

- a szakmai gyakorlatban előforduló energetikai, környezetvédelmi feladatokhoz kapcsolódó alapfogalmakat,
- az energiaellátás és szolgáltatás biztosításakor a környezetvédelem általános szempontjait,

– gépek és berendezések beszerzésekor, üzemeltetésekor a megfelelő műszaki és gazdálkodási szempontok figyelembevételével az energiatakarékos megoldásokat.

Gyakorlati követelmények:

A tanuló a szakmaspecifikus gyakorlatok tananyagának elsajátítása után a gyakorlatban is tudja alkalmazni:

- a környezetkímélő technológiákat,
- az egyéni védőeszközöket,
- az energetikai és környezetvédelmi méréseket az energetikai technológiákban,
- mért eredményei kiértékelésekor a műszaki szabványokat, illetve az emissziós és immisziós határértékeket,
- a levegő-, víz- és talajszennyezés megelőzésére, illetve csökkentésére optimális környezettechnikai megoldásokat,
- a keletkező hulladékok újrahasznosítási lehetőségeit,
- a szelektív hulladékgyűjtést,
- az energiatermelő folyamatok auditálását,
- az energetikai gépi berendezéseket,
- az általános és a szakterületre vonatkozó munkavédelmi szabályokat.

### 2.2. Környezetvédelmi technikus (élelmiszeripar)

Elméleti követelmények:

A tanuló az elméleti tananyag elsajátítása után ismerje:

- az élelmiszer előállítás és a környezet kölcsönhatását,
- az élelmiszertechnológiák általános jellemzőit, a fontosabb iparok technológiáit (tartósító-, növényolaj-, hús-, baromfi-, tej-, gabona-, sütő-, szesz-, bor-, sör-, dohány-, édesipar és cukorgyártás),
- a késztermékek jellemzőit,
- a növényi és állati eredetű nyersanyagok jellemzőit, átvételét,
- az élelmiszeripari melléktermékek és hulladékok hasznosításának lehetőségeit,
- élelmiszeripari hulladékok ártalmatlanításának lehetőségeit a talaj károsodás megelőzésének figyelembevételével,
- a gépek, berendezések üzemeltetésének módját a higiénés feltételek biztosítása, az energiatakarékosság szempontjainak betartása és zaj csökkentésére vonatkozóan,
- az élelmiszerbiztonság hazai helyzetét és intézményrendszerét,
- a hulladékok gyűjtésével, szállításával továbbá lerakásával vagy égetéssel történő ártalmatlanításával kapcsolatos ügyintézés folyamatát,

értse:

- az Élelmiszer törvény előírásait a hazai és a nemzetközi szabványok normáit, a termékek jelölését,
- a levegőt szennyező anyagok csökkentésének technológiai jelentőségét,
- az élelmiszer előállítás hely létesítésének, az üzemeltetésének követelményeit, előírásait,
- a „bio” élelmiszerek előállításának lényegét, előnyeit,

– a gyártástechnológiák során felhasznált adalék- és technológiai segédanyagok szerepét,

- a környezetet leginkább terhelő élelmiszeripari tevékenységek fő gyártástechnológiai műveleteit,
- az élelmiszeripari termékek csomagolási hulladékok csökkentésének megoldásait, a hasznosítási lehetőségeit,

legyen képes megszerezni:

- az élelmiszeripari, élelmiszerforgalmazási és/valamint a vendéglátási, és a közétkeztetési területeken a környezetvédelem céljait, feladatait, területeit, módszereit, eszközeit,
- a hulladékok gyűjtésével, szállításával, hasznosításával, továbbá lerakásával vagy égetéssel történő ártalmatlanításával kapcsolatos ügyintézés feladatait,

legyen képes alkalmazni:

- az élelmiszer előállítás hely létrehozásakor az optimális gyártástechnológiát,
- a gyártástechnológiák ismeretében a hulladékok, melléktermékek hasznosítási eljárásait,
- a főbb gyártástechnológia ismeretében a megfelelő környezetkímélő műveleteket,
- az élelmiszeripari területen alkalmazott csomagolóeszközök újrahasznosítási technológiáit.

Gyakorlati követelmények:

A tanuló a szakmaspecifikus gyakorlatok tananyagának elsajátítása után a gyakorlatban is tudja alkalmazni:

- a környezetvédelmi hatásvizsgálat eredményeit,
- a szerves és szervetlen vegyületek mennyiségi és minőségi meghatározását,
- a laboratóriumi mérőműszereket (kalibráció, mérés, karbantartás),
- a laboratóriumi mérések mérési pontosságára és reprodukálhatóságára vonatkozó előírásokat,
- a mintavételi eszközöket (megválasztás, működtetés, karbantartás),
- a helyszíni vizsgálatokhoz szükséges gyorseszteket,
- az általános és a szakterületre vonatkozó munkavédelmi szabályokat.

### 2.3. Környezetvédelmi technikus (geológia)

Elméleti követelmények:

A tanuló az elméleti tananyag elsajátítása után ismerje:

- a Föld keletkezésének legelfogadottabb elméleteit,
- a Föld hagyományos és lemeztektonikai szerkezetét,
- a hegységképződési ciklusokat és az ezekkel kapcsolatos ősföldrajzi változásokat,
- a földi élet kialakulását, a földtörténet eseményeit, korbeosztását,
- a belső és külső erők működésének folyamatát és általános ismérveit,
- az ásványok osztályait, a legfontosabb kőzetalkotó ásványokat, kőzetek osztályozását,
- a magmás folyamatok során keletkező kőzeteket,
- kőzetmetamorfózist, az átalakult kőzeteket,

- az egyes időszakok legjellemzőbb vezérkövületeit,
- a rétegtan alapismérveit,
- az üledékes folyamatok sorrendjét és jellemzőit,
- Magyarország földtani tájegységeinek jellemző felépítését,
- a felszín alatti vizek típusait, vegyi fizikai áramlási tulajdonságait, szennyeződésének lehetőségeit, a szennyeződések terjedését, a terjedés irányának meghatározását,
- a geodéziai mértékegységrendszereket,
- az alappontok jelölésének módjait,
- a felmérési eljárásokat,
- a magasságmérés fogalmát és módszereit,
- a terepi munkák rendjét és biztonságtechnikai előírásait,
- a megengedett szintezési záróhibahatárokat,
- a gyakorlati feladatokhoz szükséges számítási eljárásokat,
- az eredmények dokumentálásának szabályait (jegyzőkönyv),
- a mérnökgeológiai kutatás alapelemeit,
- kőzetek és üledékek porozitási, permeabilitási, szöveti jellemzőit,
- alapozások, üregek mérnökgeológiai problémáit,
- a mintavételi és laboratóriumi munkák rendjét biztonságtechnikáját,
- a mérnökgeológiai feladatok megoldásához kapcsolódó számításokat,
- a vizsgálati jegyzőkönyv elkészítését,

értse:

- az evolúció és a földi légkör alakulásának összefüggéseit,
- a lemeztektonikai folyamatok összefüggéseit,
- a hegységképződés okait és folyamatát,
- a földtani képződmények kormeghatározásának elvét,
- a magmaképződés és kikristályosodás eseményeinek összefüggéseit,
- az ásványrendszerezés alapelvét,
- a metamorf geofázis folyamatait,
- az üledékes folyamatok és kőzetképződés kapcsolatát,
- a karsztosodás folyamatát,
- a tektonikai mozgások és Magyarország szerkezeti felépítésének kapcsolatát,
- a helymeghatározás, az abszolút és relatív pontmeghatározás elvét,
- két pont közötti távolság meghatározásának módját,
- a területosztás geometriai vonatkozásait és a számításokat,
- a szögmérés és a szintezés alapelvét, szabályait,
- az általuk elvégzett távolságmérés, szintezés és szögmérés alapelvét, szabályait,
- a mérési jegyzőkönyv készítésének, vezetésének menetét és fontosságát,

- az alkalmazott talajmechanikai mérési módszer és a mérendő komponensek közötti összefüggést,
- az alkalmazott eszközök működési elvét,
- a környezetföldtani műszaki földtani térképezésnél alkalmazható geofizikai módszerek elvét,
- az állékonyság vizsgálati elvét,
- a vizsgált jellemzők és a talajminőség közötti kapcsolatot,
- az általuk elvégzett vizsgálatok során zajló folyamatok ok-okozati összefüggéseit,
- az ingatlan-nyilvántartás szükségességét,

legyen képes rendszerezni:

- az ásványokat összetételük alapján,
- a kőzeteket ásványparageneziseik alapján,
- a kőzeteket környezetvédelmi érzékenységük alapján,
- az üledékeket és kőzeteket különböző szempontok szerint,
- a földfelszín formáit genetikai szempontok alapján,
- Magyarország tektonikai zónáit korrelációjuk alapján,
- Magyarország hegységeit felépítésük alapján,
- a különböző geodéziai mérési eljárásokat,
- a megfigyelési, vizsgálati adatokat, eredményeket,
- az állékonyságot biztosító eszközöket, műszaki beavatkozási módokat,
- a különböző módszerekkel végzendő vizsgálatok céljait és eredményeit,

legyen képes alkalmazni:

- a mértékegységrendszerek mértékegységeit,
- a mérési vázlatok szerkesztésének szabályait,
- a szintezési jegyzőkönyv számításokhoz szükséges ismereteit,
- ingatlan-nyilvántartási ismereteiket telekkönyvi adatok beszerzéséhez.

Gyakorlati követelmények:

A tanuló a szakmaspecifikus gyakorlatok tananyagának elsajátítása után a gyakorlatban is tudja alkalmazni:

- a laboratóriumi eszközöket,
- a tanult mérőműszereket,
- a talajfeltárás és mintavétel módjait, eszközeit,
- a terepi munkák általános szabályait,
- önállóan a munkájukhoz szükséges eszközöket, be rendezéseket a geodéziai feladatok végrehajtása során,
- elméleti ismereteiket a talajmechanikai mérések megtervezéséhez és az eredmények kiszámításához,
- a vizsgálati eredményeiket a legfontosabb talajfajták felismeréséhez,
- a vizsgálati előírásokat azok végrehajtása során,
- az általános és a szakterületre vonatkozó munkavédelmi szabályokat.

#### 2.4. Környezetvédelmi technikus (gépészet)

Elméleti követelmények:

A tanuló az elméleti tananyag elsajátítása után ismerje:

- az SI mértékrendszert, az alap és lezármaztatott mértékegységeket, valamint átszámításukat (út, idő, sebesség, gyorsulás, tömeg, erő, nyomás, nyomaték, munka, teljesítmény, határfok),
- géprajzi jelöléseket és szabványos ábrázolási módokat,
- szilárdságtani alapfogalmakat, az igénybevétel, az alakváltozás, az ébredő feszültség és a feszültségeloszlás kapcsolatát,
- a különféle igénybevételek, a húzó, a nyomó, a hajlító, a nyíró, a csavaró és összetett igénybevételek fogalmát, és az alapesetekre vonatkozó méretezési eljárásokat,
- a különböző rendeltetésű gépelemek, szerkezetek, kötések jellemző igénybevételeit, a szilárdságtani méretezési alapfogalmakat, és egyszerű számításokat, anyag és szilárdságtani jellemzőket és jelöléseket,
- az egyes alapanyagok gyártásánál alkalmazható minőségjavító eljárásokat,
- a szennyező és ötvöző anyagokat, azok hatását az anyagok fizikai, mechanikai és a választott technológia szerinti tulajdonságokra, üzemi körülményekre,
- a különféle anyag előkészítési eljárásokat és az eljárástól függő anyag igénybevételi, anyag felhasználási területeket; öntési eljárások, kovácsolási eljárások, hengerlési eljárások, képlékeny alakítási eljárások, felület megmunkálási eljárások,
- a hőkezelési eljárások alkalmazását, a metallográfia szerkezet módosításának hatását a fémek anyagok mechanikai és technológiai tulajdonságaira,
- a hajtó és kenőanyagokkal szemben támasztott követelményeket, az egyes felhasználási területeken,
- a hajtó és kenőanyagok helyes megválasztását, alkalmazását és a megfelelő időben történő cseréjének, pótlásának szempontjait és előírásait,
- az egyes gépelemeket és a felhasználási területeket; kötőgépelemek, oldható és nem oldható kötések, tengelyek és csapágyazásuk, tengelykapcsolók, fékek, rögzítő szerkezetek, kilincsművek, szabadonfutók, rugók, lengéscsillapítók, súrlódásos hajtások, kényszerkapcsolatú hajtások, büttykös és karos mechanizmusok,
- a különféle anyagú, átmérőjű, és falvastagságú csövek, csőkezelések, csőszerelvények és tömítések megválasztását a felhasználási területtől, az áramló közeg fizikai jellemzőitől és kémiai tulajdonságától függően,
- a hidraulikus és pneumatikus erőátviteli rendszerek főbb elemeit, alkalmazásuk lehetséges területeit, és szempontjait az üzemvitel műszaki jellemzőit,
- a különböző hajtóanyagokkal üzemeltetett belsőégésű motorok szerkezeti felépítését, az egyes szerkezeti elemek feladatát, anyagait és kialakítását, a tüzelőanyag ellátó és gyújtási rendszert, a kenési és hűtési rendszereket, a

villamos és elektronikai egységek működését és szabályzási funkcióit,

- a villamosságtani alapfogalmakat, a villamos feszültségforrásokat, a feszültségforrások jellemzőit, a vezető és szigetelő anyagokat, az áramfejlesztőket, a feszültség szabályzókat, az egyenáramú motorokat, az aszinkronmotorokat, a transzformátorokat és az akkumulátorokat, a szakirányban jellemző alkalmazási területeket, a villamos érintésvédelem elméletét és a gyakorlatát,

legyen képes megszerezni:

- a környezetvédelem különböző szakirányában alkalmazott gépek, eszközök és berendezések rendeltetését,
- az alkalmazási területek műszaki, gazdasági, termelési és környezetbiztonsági követelményeit,
- a feladat ellátására alkalmazott gépek megválasztásának gazdasági, energiatakarékosági, üzembiztonsági, munkaegészségügyi és környezetvédelmi szempontjait,
- a gépelemek, a szerkezeti elemek és gépegységek gyártásánál, üzemeltetésénél, karbantartásánál, és javításánál használt anyagok fizikai, kémiai és mechanikai tulajdonságait, az alkalmazott anyagok és anyagminőségek megválasztásának szempontjait,

legyen képes alkalmazni:

- a gépekkel és berendezésekkel szemben támasztott környezetvédelmi és környezetbiztonsági prioritásokat,
- a közterület tisztítás (nyári és téli célgépek, utak, műtárgyak, úttartozékok tisztításának célgépei), gépei és gépészeti berendezéseinek alkalmazására üzemeltetésére, karbantartására vonatkozó előírásokat,
- a hulladékgyűjtés, szállítás, tárolás (hulladékgyűjtő és szállító célgépek, edényűritő szerkezetek, tömörítő konténerek, folyékony szippantó, szállító, mosó célgépek), gépei és gépészeti berendezéseinek alkalmazására üzemeltetésére, karbantartására vonatkozó előírásokat,
- a hulladékártalmatlanítás (hulladék lerakók, hulladékégetők), gépei és gépészeti berendezéseinek alkalmazására üzemeltetésére, karbantartására vonatkozó előírásokat,
- a hulladék előkezelés és hasznosítás (válogatók, aprítók, osztályozók, tömörítők, bálázók, darabosítók, biogáz motorok, komposztálók) gépei és gépészeti berendezéseinek alkalmazására üzemeltetésére, karbantartására vonatkozó előírásokat,
- a csatornahálózatok és szennyvíztisztító telepek területén alkalmazott gépek üzemeltetésére, karbantartására vonatkozó előírásokat,
- az ivóvíz szolgáltatás biztosítása érdekében alkalmazott gépek és berendezések gazdaságos, energiatakarékos és biztonságos üzemeltetésére, karbantartására vonatkozó előírásokat,
- a légszennyezést okozó technológiák levegőtisztaság védelmi berendezései üzemeltetésére, karbantartására vonatkozó előírásokat.



#### Gyakorlati követelmények:

A tanuló a szakmaspecifikus gyakorlatok tananyagának elsajátítása után a gyakorlatban is tudja alkalmazni:

- a gépek és gépészeti berendezések beszerzésekor a technológiától függő és a takarékos energiafelhasználást figyelembevevő kiválasztási szempontokat,
- az új gépek és berendezések üzembe helyezésére vonatkozó előírásokat,
- a gépek üzemeltetésére és karbantartására vonatkozó műszaki, műszaki biztonsági és környezetvédelmi szempontokat,
- a gépek üzemeltetésekor alkalmazott és keletkező veszélyes anyagokra vonatkozó előírásokat és eljárásokat,
- az általános és a szakterületre vonatkozó munkavédelmi szabályokat.

#### 2.5. Környezetvédelmi technikus (hulladékgazdálkodás)

##### Elméleti követelmények:

A tanuló az elméleti tananyag elsajátítása után ismerje:

- a környezetszennyezés fogalmát és hatásait,
- a környezet, az egyes környezeti elemek leggyakoribb szennyező forrásait,
- a hulladék fogalmát, fajtáit és környezeti veszélyességét, veszélyeztető hatásait,
- a hulladék-kezelési technológiákat (gyűjtés, begyűjtés, szállítás, előkezelés, tárolás, hasznosítás, ártalmatlanítás),
- a technológia és a hulladékok közötti összefüggést,
- a hulladékok legfontosabb típusait, azok gyűjtési, szállítási és tárolási módjait,
- a hulladékgyűjtésnél-, szállításnál alkalmazott eszközöket, célgépeket,
- a környezeti elemek és a hulladékok mintavételi szabályait és módszereit, a szabványos vizsgálati eljárásokat, a mérőeszközöket, a mérések, vizsgálatok menetét,
- a szakterületre vonatkozó műszaki szabványokat, előírásokat,
- a hulladékok nyilvántartásával kapcsolatos előírásokat,
- a hulladékminősítési előírásokat,
- a hulladékkal kapcsolatos ellenőrzési, hatósági felügyeleti eljárás lefolytatására jogosult területi intézmények jogkörét,
- a laboratóriumi, terepi és műhelymunkák szabályait, gyakorlati módszereit, biztonságtechnikai követelményeit,
- a veszélyes hulladékok fogalmát, csoportosítását,
- veszélyes és radioaktív hulladékok fajtáit és hatásukat, környezetre gyakorolt hatásukat és a kezelésükre vonatkozó előírásokat,
- a radioaktív hulladékok fajtáit, lerakásuk különleges szabályait,
- a veszélyes hulladékok gyűjtési, tárolási, előkészítési és lerakási módjait,
- a veszélyes hulladékokra vonatkozó nemzetközi előírásokat,

- a környezetbiológiai, környezetkémiai összefüggéseket,
- a nehezen vagy nem bomló anyagokat, anyagcsoportokat,
- a hulladékokkal kapcsolatos munkavégzés biztonságtechnikai, tűzvédelmi és közegészségügyi előírásait,
- a hulladéklerakó és egyéb ártalmatlanító létesítmények engedélyeztetésének, létesítésének gyakorlati lépéseit,
- a lerakás technológiai megoldásait, a lerakók üzemeltetési feladatait,
- a lerakók rekultivációs munkáinak lépéseit,
- a hulladékok égetését, az égetés elméletét, technológiai folyamatát, a veszélyes hulladékok égetési technológiáját,
- az anyagmérleg, anyagforgalmi diagram készítésének lépéseit,
- a biogáz-előállítás és a komposztálás elméletét és technológiáját,
- a szakterületére vonatkozó jogszabályokat és szakigazgatási előírásokat,
- a munkaterületéhez tartozó biztonságtechnikai, közegészségügyi és járványügyi előírásokat, az egyéni védőeszközök használatának szabályait,

##### értse:

- a környezeti hatásvizsgálat szükségességét,
- a kezelési mód, a hasznosítás és az ártalmatlanítás összefüggéseit,
- a hulladékhasznosítás gazdasági és környezetvédelmi követelményeit,
- a lerakókkal kapcsolatos jogi és műszaki követelményeket,
- a hulladékgazdálkodási létesítmények üzemeltetési előírásaiban foglaltakat,
- a hulladékgazdálkodással kapcsolatos szakigazgatási eljárás menetét, az adatszolgáltatás szükségességét,
- a környezeti információrendszer felépítését,
- az alapvető anyagforgalmi diagramtípusok közti különbségeket,
- a hulladékminősítés elvét,
- a laborvizsgálatok, gyakorlatok végrehajtásához szükséges elméleti ismereteket,
- a mérőeszközök és műszerek működési elvét,
- a környezeti elemek és a hulladékok alapvető fizikai, kémiai, biológiai helyszíni vizsgálatát,
- a kémiai analitikai eljárásokat,
- a biológiai indikáció elvét, az indikátor-szervezetek működését,
- a hulladékok környezetterhelése és az általuk bekövetkező környezeti változások összefüggéseit,

##### tudja alkalmazni:

- az üzemi, a terepi és laboratóriumi mérési munkák biztonságtechnikai előírásait és a mérési eljárásokra vonatkozó műszaki előírásokat és szabványokat,

– az általános környezettechnikai és technológiai ismereteit a hulladékkezelés különböző feladatainak megoldásában,

– ismereteit a munka végzésénél előforduló balesetek megelőzésére, az élet-, egészség- és környezetvédelmi előírások betartatására,

– a műszaki ábrázolás szabályait,

– a szakterületére vonatkozó műszaki szabványokat, jogszabályokat és szakigazgatási előírásokat,

– felhasználói szinten, egy integrált programcsomagot (szövegszerkesztő, táblázat- és adatbázis-kezelő, grafikus ábrázolás),

– kommunikációs készségét írásban és szóban.

Gyakorlati követelmények:

A tanuló a szakmaspecifikus gyakorlatok tananyagának elsajátítása után a gyakorlatban is tudja alkalmazni:

– az egyszerűbb mintavevő eszközöket, tudjon mintát venni (talaj, víz, levegő, hulladékok) és tartósítani,

– a minta előkészítését az analitikai vagy műszeres méréshez, az egyszerűbb mérések elvégzését,

– a mérési eredmények birtokában következtetések levonását egy-egy környezeti elem állapotára,

– a hulladékvizsgálati szabványokat,

– a terepi körülmények között hordozható műszerekkel, tesztekkel a környezeti elemek mérését a helyszínen,

– ismereteit egyszerűbb mérő, vezérlő és szabályozó kör összeállításakor,

– a hulladékokkal kapcsolatos klasszikus és műszeres laboratóriumi vizsgálatokat,

– a biológiai vízminősítés elvégzését,

– a mérési adatok feldolgozásának korszerű (számítógépes) módszereit,

– a mérési eredményeket, majd az adatok összehasonlító elemzése után megítélni a környezet állapotát, a hulladék minőségét, a gép, berendezés működésének minőségét,

– az általános és a szakterületre vonatkozó munkavédelmi szabályokat.

## 2.6. Környezetvédelmi technikus (mezőgazdaság)

Elméleti követelmények:

A tanuló az elméleti tananyag elsajátítása után ismerje:

– az éghajlat és a talajtan alapvető összefüggéseit,

– a talajművelési rendszerek legfontosabb jellemzőit, ismérveit,

– a különböző termesztés-technológiák jellemzőit,

– a növénytermesztési alapfogalmakat,

– a szántóföldi növénytermesztés alapfogalmait, módszereit, eljárásait,

– az erdőgazdálkodás alapfogalmait,

– az erdőgazdálkodás alapfolyamatait,

– az erdővédelem célját, feladatait és módszereit,

– az erdőhasználat alapfogalmait, legfontosabb összefüggéseit,

– hulladékhasznosítás lehetőségeit a mezőgazdaságban,

– a produkcióbiológia alapjait,

– az állattenyésztési alapfogalmakat,

– az általános takarmányozástan alapjait,

– az állategészségügyi alapfogalmakat,

– a legfontosabb háziállatok tenyésztéstechnológiáinak jellemzőit,

– a legjelentősebb tenyésztésbe vont vadfajok tenyésztéstechnológiáinak jellemzőit,

értse:

– a termőhelyi tényezők összefüggés-rendszerét,

– a növényvédelem, a környezetvédelem és a természetvédelem összefüggéseit,

– a termesztés-technológiai jellemzők és a környezetvédelem kapcsolatát,

– az erdőtelepítés és erdőfelújítás különbözőségét,

– az erdővédelem jelentőségét,

– a mezőgazdasági és ipari melléktermékek és hulladékok újra feldolgozásának jelentőségét,

– a tenyésztéstechnológiai jellemzők és a környezetvédelem kapcsolatát,

– az állattenyésztés és a környezet- és természetvédelem összefüggéseit,

– a növénytermesztés, az erdőgazdálkodás és az állattenyésztés gazdasági összefüggéseit,

tudja rendszerezni:

– az éghajlattani ismereteit,

– a talajtani ismereteit,

– a talajművelési módokat,

– a termőhely ismerettani tudását,

– a különböző termesztés-technológiákat,

– az erdőtípusokat,

– a jelentősebb erdei fás szárú növényeket,

– állattani ismereteit,

– a különböző állatbetegségeket,

– a járványvédelem módszereit,

– a különböző tenyésztéstechnológiákat,

tudja alkalmazni:

– biológiai, kémiai, fizikai, matematikai és földrajzi ismereteit a tantárgy tanulása során,

– a szakmai gyakorlatokon megszerzett tapasztalatait,

– a környezetvédelmi és természetvédelmi ismereteit a tantárgy tanulásakor.

Gyakorlati követelmények:

A tanuló a szakmaspecifikus gyakorlatok tananyagának elsajátítása után a gyakorlatban is tudja alkalmazni:

– a lényegesebb meteorológiai eszközöket, műszereket,

– a mezőgazdasági szempontból jelentős gyomnövényekre vonatkozó ismereteket,

– a talajtípusokat és azok tulajdonságait,

– a talajelőkészítés, talajművelés eszközeit, gépeit, technológiai folyamatait,

– a termőhelyi tényezőket,

- a jellegzetes erdőtüreléseket,
- a fontosabb hazai erdőtüreléseket,
- a faállomány-szerkezeti jellemzőket,
- az erdőgazdasági szempontból jelentős fás szárú növényeket,
- a mezőgazdasági szempontból jelentős lágyszárú növényeket,
- a leglényegesebb takarmányozástani számításokat,
- a különböző állatbetegségeket és az ellenük való védekezést,
- a különböző vadbetegségeket és az ellenük való védekezés módszereit,
- az állattenyésztő telepek sajátos környezetvédelmi feladatait,
- a különböző tenyésztéstechnológiák legfontosabb jellemzőit, módszereit,
- a gazdasági állatokat,
- a háziállatokat,
- a házasított állatokat,
- a lakókörnyezet állatait,
- a tenyésztésbe vont, fontosabb vadfajokat,
- a védett és haszonállatokat és az állati kártevőket,
- a tájra jellemző és a területi adottságoknak megfelelő védett és haszonnövényeket, illetve tipikus gyomnövényeket,
- a növénytermesztés technológiai ismeretanyagát,
- a laboratóriumi magvizsgálati eljárásokat,
- az alapvető térképjeleket,
- a tanulmányi kirándulások és üzemlátogatások során szerzett ismereteit,
- az általános és a szakterületre vonatkozó munkavédelmi szabályokat.

### 2.7. Környezetvédelmi technikus (nehézipar)

Elméleti követelmények:

A tanuló az elméleti tananyag elsajátítása után ismerje:

- a bányászattal, kohászattal, nehéziparral és gépgyártással (a továbbiakban: nehézipar) kapcsolatos alapfogalmakat,
- a nehézipar nyersanyagainak főbb jellemzőit,
- a technológiai folyamatok szabályait,
- a technológiai berendezések működési elvét, főbb szerkezeti elemeit, azok funkcióját,
- a technológiai és kiegészítő berendezések alkalmazási feltételeit,
- a legmegfelelőbb technológia, illetve technológiai berendezés kiválasztásának alapvető szempontjait,
- az újrahasznosító, hulladékszegény eljárások alkalmazásának módszereit, feltételeit,
- a termékellenőrzés folyamatát,

értse:

- a nehézipari technológia okozta környezeti kár megszüntetésének szükségességét,
- a kárelhárítási módszerek elvi alapjait és gyakorlati kivitelezésének folyamatát,

- a nehézipari hulladékkezelés technológiáit,
- a zárt technológiai folyamatok kialakításának elvét,
- a környezetkímélő alapanyagok és az alternatív energiaforrás felhasználásának jelentőségét,
- a technológiai berendezések működésével kapcsolatos alapvető összefüggéseket,
- az életciklus elemzés alapjait,
- a csomagolás és raktározás alapjait,
- a termékértékesítés fázisait,

legyen képes:

- a nehézipar alapvető számítási módszereinek, grafikus eljárásainak alkalmazására,
- technológiai és gépészeti ismereteinek gyakorlatba való átültetésére,
- a nehézipari termékek életciklusának elemzésére,
- környezetvédelmi jellegű ismertető anyagok összeállítására,
- számítástechnikai ismereteinek az eredmények kiértékelésében való alkalmazására,
- irányítással a technológiai folyamat környezetvédelmi részének kidolgozására,
- a kapott mérési eredményekből adott algoritmusok szerint valószínűségvizsgálatot végezni a lehetséges környezetszennyezés meghatározására.

Gyakorlati követelmények:

A tanuló a szakmaspecifikus gyakorlatok tananyagának elsajátítása után a gyakorlatban is tudja alkalmazni:

- a nehézipari környezetterhelő technológiákhoz kapcsolódó analitikai vizsgálatokat,
- a bányászat, kohászat, feldolgozás során keletkező környezetet szennyező hulladékok vizsgálati módszereit,
- a műszeres analitikai vizsgálati módszereket, azok előnyeit, hátrányait,
- az anyagvizsgálati módszerek gyakorlati kivitelezését,
- a nehézipari környezetterhelő technológiák által kibocsátott szennyező anyagok minőségi és mennyiségi vizsgálatára vonatkozó vizsgálatokat,
- a mérési eredmények pontos, precíz, objektív értékelésére vonatkozó előírásokat,
- a kárelhárítás eszközszerét,
- a rekultivációs munkák megalapozására, előkészítésére, megvalósítására vonatkozó eljárásokat,
- az általános és a szakterületre vonatkozó munkavédelmi szabályokat.

### 2.8. Környezetvédelmi technikus (nukleáris energiaipar)

Elméleti követelmények:

A tanuló az elméleti tananyag elsajátítása után ismerje:

- a környezetet károsító energetikai hatásokat, az energia fogalmát, mértékegységeit, az energia megjelenési formáit, az Einstein-féle anyag- és energiamegmaradási törvényt, az energiahatékonyság, energiastratégia elvét,

- az elsődleges és másodlagos energiahordozókat, a nem megújuló és megújuló energiákat,
- a megújuló energiaforrásokat, a napenergia (aktív sugárzáshasznosító berendezések, passzív napenergia hasznosítás, a fotovillamos hasznosítás elveit) jellemzőit, a szélenergia (a szél energetikai jellemzői, szélérőgépek jellemzői) jellemzőit, a biomassa, a biogáz, a vízienergia jellemzőit, hasznosíthatóságát,
- az urán és a hasadóanyagok legfontosabb jellemzőit,
- az atomerőművek segédrendszereit, sugárvédelmét,
- a radioaktív hulladékok csoportosítását, elhelyezését,
- a különleges típusú atomreaktorok működését,
- a Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzat elemeit,
- a villamos energiaátalakítás berendezéseit,
- a villamos hálózatok típusait, felosztását,
- az energiapolitika, energetikai információgyűjtés, teljesítménygazdálkodás, energiavesztés, energia racionálás, üzemanyag-gazdálkodás, fűtési energiagazdálkodás, villamosenergia-gazdálkodás lényegi elveit,
- az alapanyag, segédanyag, energiatermelés, energia-szükséglet fogalmát,
- a termék, melléktermék, hulladék környezetre gyakorolt hatását,
- a nukleáris energia előállításánál keletkező légszennyező anyagokat, azok hatását a környezetre,
- a nukleáris energia előállításánál keletkező szennyvizek jellegét és kezelési lehetőségeit,
- az esetlegesen bekövetkező talajszennyezések következményeit, a szennyezés megelőzésének módjait, illetve az utólagos talajtisztítás lehetőségeit,
- az erőművek működése során fellépő zaj- és rezgés-keltő hatásokat,
- a keletkező radioaktív hulladékok kezelésének (szelektív gyűjtésének, ártalmatlanításának, újrahasznosításának) lehetőségeit, a nukleáris energiaipari hulladékok veszélyességi jellemzőit, veszélyességi osztályait,
- az energetika területén a környezeti hatásvizsgálat, auditálás lényegét,
- a nukleáris energia előállításánál alkalmazott legfontosabb gépi és villamosipari berendezéseket,
- a hőenergiatermelés és -átalakítás gépeinek, berendezéseinek felépítését, működését,
- az egyen- és váltóáramú motorok működését, felépítését,
- az energiaelosztás, -átalakítás lehetőségeit,
- a transzformátorok felépítését, működési elvét,
- az egyenirányítás lehetőségeit, szerepét az energiaellátásban,
- a nukleáris energetika területén alkalmazott gépek, berendezések környezetet károsító hatásait,
- az egyes berendezések alkalmazása során keletkező hulladékok környezetre gyakorolt hatását,
- az egyes berendezésekkel végzett munkafolyamatok anyag- és energiamérlegét, anyag- és energiaforgalmi diagramjait,

- a környezetbarát berendezésekkel történő energia előállításának lehetőségeit,
- az egyes berendezések alkalmazása során keletkező légszennyező anyagokat, azok hatását a környezetre,
- az egyes berendezések alkalmazása során keletkező szennyvizek jellegét és kezelési lehetőségeit,

értse:

- az összefüggést a környezetkímélő energiatermelés és a környezet minősége között,
- általános környezetvédelmi és energetikai ismeretei és a gyakorlati problémák közötti kapcsolatot,
- a fosszilis energiahordozók és a megújuló energiaforrásokból előállított energia termelésekor fellépő környezetterhelés közötti különbséget,
- az anyagtakarékos technológia és munkafolyamat fontosságát a gazdaságos energiatermelésben és a hulladékgazdálkodás terén,
- a korszerű erőművek felépítését, energiatermelő folyamatait,
- a nukleáris energiatermelés folyamatát, a technológiai folyamatok korszerűségének összefüggéseit,
- a nukleáris energiatermelés környezetre gyakorolt hatásait,

legyen képes alkalmazni:

- a szakmai gyakorlatban előforduló energetikai, környezetvédelmi feladatokhoz kapcsolódó alapfogalmakat,
- a főbb energetikai számításokat,
- technológiai ábrák segítségével a főbb részfolyamatokat modellezni,
- ismereteit feladatlapok és tantárgytesztek megoldása során.

Gyakorlati követelmények:

A tanuló a szakmaspecifikus gyakorlatok tananyagának elsajátítása után a gyakorlatban is tudja alkalmazni:

- a sugárzások mérésének eszközeit, a környezetkímélő technológiákat,
- a nukleáris energetikai és környezetvédelmi méréseket az energetikai technológiákban,
- mért eredményei kiértékelésekor a műszaki szabványokat, illetve az emissziós és immisziós határértékeket,
- az egyéni sugárvédelmi védőeszközöket,
- a levegő-, víz- és talajszennyezés megelőzésére, ill. csökkentésére optimális környezettechnikai megoldásokat,
- a keletkező radioaktív hulladékok újrahasznosítási lehetőségeit,
- az energiatermelő folyamatok auditálását,
- az energetikai gépi berendezéseket,
- az általános és a szakterületre vonatkozó munkavédelmi szabályokat.

### 2.9. Környezetvédelmi technikus (településgazdálkodás)

Elméleti követelmények:

A tanuló az elméleti tananyag elsajátítása után



ismerje:

- a települések kialakulásának és fejlődésének folyamatát,
- a településkörnyezet és a hozzá kapcsolódó rendszerek fogalmát,
- a települések szerkezeti alaprajzi jellemzőit,
- Magyarország településrendszerének fejlődési szakaszait és jelenlegi állapotát,
- az önkormányzatok előírt, alapellátási és önként vállalt feladatait,
- a közműnyilvántartás kezelését,
- az önkormányzatok település-egészségügyi feladatainak megvalósítását,
- a hulladékgazdálkodási, a levegőtisztaság-védelmi, a zajártalom elleni védelemben, a vízgazdálkodási, a vízvédelmi, az energiagazdálkodási, a közlekedésszervezési folyamatokat,
- a fenntartható fejlődés megvalósíthatóságának lehetőségeit a település keretein belül,

értse:

- az épített környezet alakításával és védelmével, valamint a településfejlesztéssel kapcsolatos alapösszefüggéseket,
- a funkció, a forma, a szerkezet, az anyag és a technológia alapvető összefüggéseit,
- a minőség-ellenőrzés módját, az építésügyi minőség-ellenőrzési tevékenységet,
- a legfontosabb természetes és mesterséges építőanyagok tulajdonságait, felhasználási területeit,
- az építés előkészítés, a szerkezetépítés, a szakipari munkák, az épületgépészeti munkák, a befejező munkák, valamint az átadás-átvétel folyamatát,

legyen képes:

- ismertetni az építési tevékenységgel kapcsolatos baleszt-elhárítási, munkavédelmi, környezetvédelmi összefüggéseket,
- eligazodni a műemlékvédelemmel és a védetté nyilvánítással kapcsolatos jogszabályok, előírások között,
- segíteni a műemlékek fenntartásával, felújításával, méltó hasznosításával, romok konzerválásával kapcsolatban a nemzetközi egyezményekben elfogadott elvek érvényesülését,
- érvényesíteni ismereteit a területfejlesztési, településrendezési, valamint az építésügyi igazgatási tevékenységek során,
- felismerni az egyes stíluskorszakokhoz tartozó épületeket,
- az épületfelújítási-fenntartási munkák lépéseit meghatározni,
- eligazodni Európán belül a történeti korok építészeti stílusai között,
- figyelemmel kísérni Magyarország és az érintett régió környezeti állapotát és környezeti terhelését,
- bemutatni hazánk és szűkebb értelemben a helyi épített örökség elemeit,

- ismertetni a Világörökség legfontosabb magyarországi építészeti emlékeit és a listával kapcsolatos szabályokat, elveket,
- bemutatni hazánk népi építészeti értékeit, hagyományait.

Gyakorlati követelmények:

A tanuló a szakmaspecifikus gyakorlatok tananyagának elsajátítása után a gyakorlatban is tudja alkalmazni:

- ismereteit az önkormányzatok környezetvédelmi feladatainak tervezésében, a feladatok végrehajtásában,
- ismereteit a településirányítás, a településrendezési tervezés, a települési környezetvédelmi program elkészítésének folyamatában,
- ismereteit a környezetvédelmi hatásvizsgálatok elvégzésében,
- ismereteit az építésügyi hatósági eljárás folyamatában, ismeri a megfelelő dokumentumokat,
- ismereteit az épületeknél előforduló hibák felismerésében az épületdiagnosztika módszereinek alkalmazásával,
- ismereteit a területén lévő műemlékek felkutatásában és az azokkal kapcsolatos adatgyűjtésben,
- ismereteit a területén a védettség alá nem eső, de a település sajátos jellegét meghatározó és a helyi lakosság számára fontos emlékek körének felmérésekor,
- ismereteit településén az építési hagyományok, tájképi értékek megőrzését célzó tevékenységekben,
- ismereteit a lakosság helyi építészeti hagyományok, értékek megismerésében való hozzásegítésében,
- az általános és a szakterületre vonatkozó munkavédelmi szabályokat.

#### 2.10. Környezetvédelmi technikus (természetvédelem)

Elméleti követelmények:

A tanuló az elméleti tananyag elsajátítása után

ismerje:

- természetvédelem feladatait, eszközeit, tárgyait (földtani, víztani, tájképi, növénytani, állattani, kultúrtörténeti értékek); a védett természeti területeket, a terület nélküli védett természeti értékek körét,
- a természetvédelmi biológia és ökológia törvényszerűségeit,
- a természetvédelem jogi szabályozását, a fontosabb jogszabályokat,
- a természetvédelem hazai és nemzetközi szervezeteit és kapcsolatrendszerét,
- a természetvédelmi tervek típusait, általános jellemzőit, részeit,
- a természetvédelmi alapterv készítésének fázisait,
- a természetvédelem információs rendszerét, feladatait,
- természeti értékek és védett természeti területek kezelésének, fenntartásának, monitorozásának és bemutatásának alapvető kérdéseit és összefüggéseit,
- a természeti értékek és területek megóvásának módjait, formáit, a védettségi fokozatokat,

- a védetté nyilvánítási eljárás előkészítési formáit,
- a területek természetvédelmi értékének meghatározási módszereit,
- a természetkárosítás mértékét megállapító eljárásokat,
- az élőhelyek minősítésének általános és speciális ismereteit,
- a szárazföldi és vízi élőhelyek típusait,
- a természetvédelmi területek összehasonlító elemzésének módjait,
- a tájvédelem fogalmát, jelentőségét, feladatát,
- a tájrendezés fogalmát, célját, jelentőségét,
- a tájtervezés alapfolyamatait,
- a különböző gazdálkodási kategóriákat,
- a produkcióbiológia alapjait,
- az állategészségügyi alapismeretek és a környezeti hatások kapcsolatát,
- a legfontosabb háziállatok tenyésztéstechnológiáinak jellemzőit,
- a legjelentősebb tenyésztésbe vont vadfajok tenyésztéstechnológiáinak jellemzőit,
- az indikátor fajok alkalmazási lehetőségeit a biológiai monitorozásban,
- a növénytermesztési alapfogalmakat,
- az éghajlaton alapvető összefüggéseit,
- a talajtan alapvető ismeretanyagát,
- a talajművelési rendszerek legfontosabb jellemzőit, ismérveit,
- a különböző természetéstechnológiák jellemzőit,
- az erdőgazdálkodás természetvédelmi jelentőségét és hazai helyzetét,
- az erdővédelem célját, feladatait és módszereit a természetvédelem tükrében,
- az erdőhasználat alapfogalmait, legfontosabb összefüggéseit a természetvédelem tükrében,

értse:

- a természetes és mesterséges eredetű károsodások kapcsolatát,
- az emberi tevékenység és a természetkárosodás összefüggéseit,
- az élőhelyek minősítésének szerepét, jelentőségét,
- a környezeti hatásvizsgálatok feladatát,
- az állattenyésztés és a környezet- és természetvédelem összefüggéseit,
- a tájrendezés és a területrendezés kapcsolatát,
- a tájtervezés ökonómiai összefüggéseit,
- a tájtervezés szociológiai (környezetszociológiai) összefüggéseit,
- a természet önszabályozó képességének jelentőségét,
- a különböző nemzetgazdasági technológiák természetvédelemre gyakorolt hatását,
- a növényvédelem és a környezetvédelem összefüggéseit,
- a természetéstechnológiai jellemzők és a környezetvédelem kapcsolatát,
- az erdőtelepítés és erdőfelújítás különbözőségét,
- az erdővédelem jelentőségét,

tudja alkalmazni:

- életközösségek természetvédelmi értékelésének alapismereteit,
- az élőhelyek minősítésének ismereteit,
- a természetvédelmi területek összehasonlító elemzésének módjait,
- a növény- és állattársulások elemzési módszereit,
- a védett növény- és állattársulások legfontosabb elemzési módszereit,
- területek természetvédelmi értékének meghatározására szolgáló egyszerűbb eljárásokat,
- a legalapvetőbb talaj-, víz- és levegőminőség vizsgálatok egyszerű terepi módszereit,
- különböző élő rendszerek összehasonlítását, alapvető elemzési módjait, jellemzését,

tudja megszerezni:

- a természetvédelem tárgyait és feladatait,
- a természetvédelmi tervek típusait,
- a természetvédelmi tervek részeit (felépítését),
- a természetet károsító tevékenységeket,
- a természetkárosítás meghatározásának és felmérésének egyszerű módszereit, eljárásait,
- a természet értékelésének módszereit, eljárásait,
- az élőhelyek minősítésének lehetőségeit,
- a természetvédelmi területek összehasonlító elemzésének módjait,
- a környezeti hatásvizsgálatok módszereit,
- a legfontosabb hazai növény- és állattársulásokat,
- a legfontosabb hazai védett és fokozottan védett állatfajokat,
- a különböző természetéstechnológiákat,
- az erdőtípusokat,
- a jelentősebb erdei fás szárú növényeket.

#### Gyakorlati követelmények:

A tanuló a szakmaspecifikus gyakorlatok tananyagának elsajátítása után a gyakorlatban is tudja alkalmazni:

- a természetvédelem legfontosabb gyakorlati feladatait,
- a természeti értékek és területek gyakorlati megóvásának módjait, formáit,
- a természet értékelésének módszereit, eljárásait,
- a természetvédelmi értékek meghatározására szolgáló egyszerűbb gyakorlati eljárásokat,
- az élőhelyek minősítésének gyakorlati szempontjait,
- a védetté nyilvánítási eljárás előkészítési és megvalósítási formáinak gyakorlati teendőit,
- a védett természeti területek adatainak kezelését,
- a védett természeti területek összehasonlító elemzésének módjait,
- az életközösségek természetvédelmi értékelésének gyakorlati ismereteit,
- állatismeretét,
- a különböző állatbetegségek leírásánál tanultakat,
- a különböző vadbetegségeket leírásánál tanultakat,

- az állattenyésztő telepek sajátos környezetvédelmi előírásait,
- az állatkerti vadtartás technológiáját,
- a tenyésztésbe vont fontosabb vadfajok tartására előírtakat,
- a mezőgazdasági szempontból jelentős gyomnövényekre vonatkozó ismereteket,
- a talajművelés eszközeit, gépeit,
- növényismeretét,
- a laboratóriumi magvizsgálati eljárásokat,
- a lényegesebb meteorológiai eszközöket, műszereket,
- a mesterséges eredetű károsítások elhárítására vonatkozó ismereteket,
- az alapvető térképjeleket,
- az általános és a szakterületre vonatkozó munkavédelmi szabályokat.

### 2.11. Környezetvédelmi technikus (vegyipar)

Elméleti követelmények:

A tanuló az elméleti tananyag elsajátítása után ismerje:

- a technológiai folyamatok ábrázolásának szabályait,
- a tüzeléstechnikai alapfogalmakat, tüzelőszerkezeteket,
- adott vegyipari termékek előállításához felhasználható lehetséges kiindulási anyagok körét,
- a szerves és szervetlen vegyipari eljárások alapanyagait és reagensait,
- az alkalmazott készülékek típusait az előállított termékek jellemző tulajdonságait, felhasználási területeit és gyakorlati jelentőségét,
- a technológiák környezetvédelmi problémáinak megoldási lehetőségeit,
- milyen veszélyes anyagok kerülhetnek a környezetbe a vegyipari technológiák során,

értse:

- a vegyipari technológiák általános törvényszerűségeit,
- a tüzeléstechnika témával kapcsolatos számítások elvét,
- vegyipari folyamatokat meghatározó paramétereket, technológiai lépéseket,
- a technológiák környezetvédelmi problémáit,
- a környezetvédelmi technológiák során megismert anyagok hatásait az élő és élettelen környezetre,
- a különböző fázisok szennyezésének összefüggéseit,
- az egyes környezetszennyező anyagok mennyiségi csökkenésének, hasznosításának, ártalmatlanításának módjait,
- az egyes műveletek és technológiák összefüggéseit,

tudja alkalmazni:

- ismereteit az egyes technológiákkal kapcsolatos anyagmennyiségek és paraméterek (anyagszükséglet, ki-termelés, konverzió stb.) kiszámításához,

- ismereteit a megismert technológiák összehasonlítására és elemzésére,
  - a technológiákkal kapcsolatos biztonságtechnikai és munkavédelmi előírásokat,
  - a környezetvédelem és a technológiák szakkifejezéseit,
  - önállóan és szakszerűen a technológiai folyamatok elemeinek megválasztásához és összekapcsolásához ismereteit,
  - a tanult környezetvédelmi technológiák folyamatábráinak és készülékrajzainak felismerésére és elkészítésére ismereteit,
  - a munkájukhoz szükséges műszaki számításokat a gyakorlatban is,
- tudja rendszerezni:
- a tanult eljárásokat adott szempontok szerint,
  - a korszerű, gazdaságos és környezetkímélő vegyipari technológiákat.

Gyakorlati követelmények:

A tanuló a szakmaspecifikus gyakorlatok tananyagának elsajátítása után a gyakorlatban is tudja alkalmazni:

- a méréshez szükséges számítási eljárásokat,
- a mérések kiértékeléséhez szükséges számítástechnikai ismereteit,
- a mérésekhez használt műszereket,
- ismereteit a feladatok elvégzéséhez szükséges készülék összeállításakor,
- az általános és a szakterületre vonatkozó munkavédelmi szabályokat.

### 2.12. Környezetvédelmi technikus (vízgazdálkodás)

Elméleti követelmények:

A tanuló az elméleti tananyag elsajátítása után ismerje:

- a vízellátással, csatornázással kapcsolatos alapfogalmakat,
- a szakszerű egyedi szennyvízkezelés, valamint a természetközeli szennyvíztisztítás alapjait,
- az ipari vízgazdálkodás alapjait,
- síkvidéki, dombvidéki és települési vízrendezés alapjait,
- a vízkezelés alapjait,
- a csővezetékek jellemzőit, elemeit és a rajzi ábrázolásuk módját,
- a villamos- és a belső égésű motorok rendszer-környezet viszonyát, főbb szerkezeti elemeiket és azok funkcióját,
- a szakterületen gyakrabban alkalmazott légtechnikai berendezések és vízgépek főbb szerkezeti elemeit, a gépek, berendezések alkalmazási feltételeit,
- az automatizálás feltételeit és jelentőségét,

értse:

- a vízkárelhárítás (mennyiségi és minőségi) szükségességét, a beavatkozások elvi alapjait és a gyakorlati megoldások folyamatát,

- a szennyvíztisztítás és iszapkezelés technológiai megoldási módjait és ezek környezeti vonatkozásait,
- a szennyvíztisztító üzem fenntartási és üzemeltetési feladatainak jelentőségét,
- a vízhasznosítás szakterületi lehetőségeit (öntözés, tavak és tározók) és a gyakorlati megoldások elveit,
- a csővezetéki csomópontok kialakításának szabályait,
- a villamos- és belső égésű motorüzem határértékeit, az optimalizálás lehetőségeit, az üzemelés környezeti és gazdaságossági jellemzőit,
- vízgépekkel kapcsolatos alapvető hidraulikai összefüggéseket és működési elveket,
- az automatizálás alapját jelentő mérési eljárások (mennyiségi, minőségi) elvét és a távadás módját,
- a vezérlés és a szabályozás alkalmazásának feltételrendszerét,

legyen képes alkalmazni:

- a szakterület alapvető számítási módszereit, grafikus és numerikus eljárásait,
  - a vízkezelő és tisztító berendezések, technológiák megválasztásának módjait,
  - az iszapkezelési mintatechnológiák előírásait,
  - a mennyiségi és minőségi vízkárok elleni védekezési, elhárítási módokat,
  - gépészeti ismereteit a szükséges erőforrások kiválasztásakor és a gazdaságos, környezetkímélő üzemvitel szempontjainak érvényesítésekor,
  - automatizálási ismereteit szakterületén a technológiai folyamatok irányítása során,
- tudja rendszerezni:
- a víz- és szennyvíztisztítási technológiákat üzemi paramétereik alapján,
  - kisebb vízgyűjtőkön a szükséges beavatkozási módokat hidrológiai és vízminőségi adatok alapján.

Gyakorlati követelmények:

- A tanuló a szakmaspecifikus gyakorlatok tananyagának elsajátítása után a gyakorlatban is tudja alkalmazni:
- a mértékadó hidraulikai terhelések meghatározásának módjait,
  - a víziközművek és a szakszerű egyedi szennyvíz-elhelyezés építésének biztonságtechnikai, környezetvédelmi feladatait és a kitűzés eljárásait,
  - az árvízvédekezés ideiglenes műveit és azok építésének módját,
  - a szakterületén a gépek, berendezések üzemeltetésének, karbantartásának műszaki dokumentumai alkalmazását,
  - az elemi vezérlő körök kiépítéséhez szükséges elemeket, azok összeépítésének módját,
  - a szakterületi mérési adatok feldolgozásának számítógépes módszereit,
  - a víz- és szennyvíztisztítási eljárások, (rész) folyamatok üzemirányítási szabályait,

- a víziközművek és a szakszerű egyedi szennyvíz-elhelyezés létesítésének és üzemeltetésének előírásait,
- a vízkárelhárítás (mennyiség, minőségi) eszközrendszerét,
- a gépek, berendezések hibafelismerési eljárásait,
- a vízkezelési és -tisztítási technológiák ellenőrző mérési módszereit és eljárásait,
- az általános és a szakterületre vonatkozó munkavédelmi szabályokat.

#### V. A szakképesítés vizsgáztatási követelményei

##### 1. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei

A vizsgára az jelentkező, aki az elméleti és gyakorlati szakképzésben részt vett, a követelményeket teljesítette, és gyakorlata eredményes volt. A vizsgára való jelentkezés feltétele az érettségi bizonyítvány bemutatása.

##### 2. A szakmai vizsga részei:

- írásbeli vizsga,
- gyakorlati vizsga,
- szóbeli vizsga.

##### 3. A szakmai vizsgán számon kérhető feladatok

Az írásbeli vizsga tantárgyai és azok időtartama  
Megnevezés: Szakmai ismeretek

Témakörök:

A különböző tantárgyak keretében tanult – a részletes követelményekben meghatározott – ismeretekről és azok alkalmazási készségéről kell számot adni,  
60%-ban a szakmacsoport alapmoduljaiból (környezetvédelmi alapismeretek I–II., analitika I., környezettechnika I–II.) melynek témakörei:

- a környezeti és technológiai ismeretek,
  - a levegőtisztaság-védelem,
  - a vízminőség-védelem,
  - a hulladékgazdálkodás,
  - a zaj-, rezgés- és sugárvédelem,
  - a talajvédelem alapvető ismeretei,
  - a szakterületen alkalmazott mérési és értékelési eljárások,
  - a jogi, műszaki és gazdasági szabályozás,
- 40%-ban a kimenet szakiránya szerinti szakmaspecifikus elméleti ismeretek témaköreiből.

Az írásbeli feladatok teszt-, számítási, rajzi jellegű feladatokat, táblázat és/vagy grafikon használatot, készített tartalmazzanak.

Időtartam: 240 perc.

A vizsgatételeket a KvVM adja ki a vizsgát szervező intézménynek.

Gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama  
Megnevezés: Szakmai gyakorlat



**Témakörök:**

A talaj-, víz-, levegő-, hulladék-mintavétel és speciális szennyezőanyag-tartalom meghatározás, a mérés értékelése, terepi környezetvédelmi mérések és gyors vizsgálatok végrehajtása, valamint a kimenet szakiránya szerinti szakmaspecifikus gyakorlati ismeretek követelményeinek megfelelő munkafeladatok.

A feladattal összefüggő munkavédelmi és szakmai követelményekről a vizsgázót a munka megkezdése előtt tájékoztatni kell. A gyakorlati vizsga lebonyolítására a vizsgáztató intézmény a munkavédelmi előírások betartása mellett programot készít, és azt a vizsgadokumentumok között tartja nyilván.

Időtartam: 300 perc.

A tételket a vizsgát szervező intézmény állítja össze, és a vizsgaelnök hagyja jóvá.

Szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Megnevezés:

- a) Környezetvédelmi és környezettechnikai ismeretek
- b) Szakirány szerinti szakmaspecifikus ismeretek
- c) Jogi, igazgatási és gazdasági ismeretek

Témakörök:

A különböző tantárgyak keretében tanult – a részletes követelményekben meghatározott – ismeretekről és azok alkalmazási készségéről kell számot adni, különösen

- az általános környezeti és technológiai ismeretek,
- a mérés-technikai ismeretek,
- szakirány szerinti szakmaspecifikus ismeretek,
- a jogi szabályozási gazdasági ismeretek,
- a tevékenységre jellemző munkavédelmi ismeretek

témakörökben.

A szóbeli vizsgán a vizsgatárgyak által meghatározott ismeretek szintetizálására kell törekedni.

A szóbeli vizsgán a kimenet szakiránynak megfelelő szakmai ismeretekről a szakmaspecifikus ismeretek keretében kell számot adni.

Időtartam: a felkészülési idő minimum 30 perc.

A vizsgatételeket a KvVM adja ki a vizsgát szervező intézménynek.

#### 4. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételeit a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló 26/2001. (VII. 27.) OM rendelet határozza meg.

#### 5. A szakmai vizsga értékelése

A vizsgázó az egyes vizsgarészekben elért teljesítménye alapján

- szakmai elméletből és
- szakmai gyakorlatból kap osztályzatot.

A szakmai elméleti vizsga értékelése:

– Írásbeli vizsga:

Az írásbeli vizsga értékelését a központi tételekben kiadott útmutató szerint kell elvégezni és egyetlen (1–5-ig terjedő) osztályzattal kell minősíteni. Az írásbeli vizsga feladatait úgy kell összeállítani, hogy a megoldásnál maximum 100 pont legyen elérhető.

– Szóbeli vizsga:

A szóbeli vizsga tantárgyait (1–5-ig terjedő) osztályzattal kell minősíteni. A szóbeli vizsga érdemjegyét az egyes vizsgatárgyak osztályzatainak átlaga adja a kerekítés szabályainak figyelembevételével (mérvédő a szakirány szerinti szakmaspecifikus ismeretek osztályzata).

Elégtelenre kell minősíteni a jelölt szóbeli vizsgaeredményét, ha bármely vizsgatárgyra kapott osztályzata elégtelen.

A szakmai elméleti vizsga eredményét az írásbeli és a szóbeli vizsgaeredmények alapján kell meghatározni az alábbiak szerint:

Az írásbeli és szóbeli vizsga átlageredményét a szóbeli vizsga eredménye felé kell kerekíteni.

Eredménytelennek kell tekinteni a szakmai elméleti vizsgát, ha a jelölt a szóbeli vagy az írásbeli vizsgájára elégtelen osztályzatot kapott.

A szakmai gyakorlati vizsga értékelése:

A szakmai gyakorlati vizsga értékelése a szakszerűség, pontosság, a minőségi követelmények, a munkavédelmi előírások betartásának figyelembevételével a részfeladatok minősítéséből áll. A minősítés osztályzattal vagy pontozással történik.

Pontozás esetén a követendő útmutató:

0–49 = 1

50–61 = 2

62–73 = 3

74–85 = 4

86–100 = 5

Eredménytelennek kell tekinteni a gyakorlati vizsgát, ha a vizsgázó a kijelölt gyakorlati feladat 50%-át nem teljesítette, vagy ha a munka minőségileg kifogásolható.

Eredményes vizsgát tett az a jelölt, aki minden vizsgarész követelményeit teljesítette.

Sikertelen a szakmai vizsga, ha a vizsgázó az írásbeli vagy a gyakorlati vizsgarészen, továbbá ha a szóbeli vizsgarészen bármelyik szakmai elméleti tantárgyból elégtelen érdemjegyet, illetőleg osztályzatot kapott. Javítóvizsgát abból a vizsgarészből, illetőleg tantárgyból kell tennie, amelyből a vizsgázó tudását elégtelenre minősítették.

A sikertelen szakmai vizsga, a pótló vizsga és a javítóvizsga a vizsga időpontjában érvényes vizsgakövetelmények szerint megismételhető.

3. számú melléklet az 5/2006. (II. 2.) KvVM rendelethez

[2. számú melléklet a 4/1997. (I. 10.) KTM rendelethez]

**Az Országos Képzési Jegyzék szerinti 14. számú környezetvédelmi-vízgazdálkodási szakmacsoportba tartozó szakképesítések közül a 33 7898 01 Környezetvédelmi szakmunkás szakképesítésekhez meghatározott bemeneti kompetenciák**

*VI. BEMENETI KOMPETENCIÁK MODULOKBA RENDEZVE*

*Környezetvédelem-vízgazdálkodás szakmacsoport*

Modulok		Kompetenciák száma, neve
sorszáma	neve	
1/I.	Alapkészségek fejlesztése: írás, olvasás, számolás	A1 Olvashatóan ír A2 Megérti a kapott információkat A3 Mondatokat alkot A4 Kiemeli a lényegét A5 Használja a négy számtani alapműveletet A6 Méréseket végez G1 Tanulási technikákat irányítással alkalmaz
2/I.	Számítástechnikai alkalmazás	H1 Számítógépet kezel
3/I.	Általános szóbeli kommunikáció	F1 Kérdéseket tesz fel F2 Válaszokat ad F3 Megfogalmazza a véleményét F4 Kifejezi érzelmeit, gondolatait mások számára érthető módon
4/II.	Személyiségfejlesztés-önismeret	B1 Csoportban dolgozik B3 Feladatát irányítással végrehajtja B7 Megfelelésre törekszik D1 Betartja az intézmény szabályait E1 Segítséget kér E2 Segítséget nyújt E3 Segítséget elfogad E4 Értőn figyel másokra E5 Kompromisszumot köt E6 Elfogadja a csoportnormákat E7 Csoporttag szerepet vállal F3 Megfogalmazza véleményét E8 Megosztja az információit F4 Kifejezi érzelmeit, gondolatait mások számára érthető módon F5 Megérti mások kommunikációját G2 Reálisan értékeli saját helyzetét, lehetőségeit

Modulok		Kompetenciák száma, neve
sorszáma	neve	
5/II.	Tanulásmódszertan	A2 Megérti a kapott információkat A4 Kiemeli a lényegét A7 Kitartóan figyel A8 Felismeri az alapvető összefüggéseket A9 Gyakorolja ismereteinek alkalmazását A10 Megérti az olvasottakat
6/III.	Pályaorientáció	C1 Tapasztalatot szerez különböző szakmákban C2 Értékeli a munkahelyi tapasztalatait C3 Megismeri saját képességeit, és a neki legmegfelelőbb szakmát választja C5 Megismeri a munkaerőpiaci igényeket, lehetőségeket G3 Megvalósítható célokat határoz meg
7/IV.	Szakmai kommunikáció: – anyanyelvi	F5 Megérti mások kommunikációját
	– idegen nyelvi	F6 Idegen nyelvi ismereteit nem fél használni H4 Idegen nyelvet használ
8/IV.	Szakirányú alapozó	B4 Feladatát értékeli B5 A munkavégzés szabályait betartja B6 Ismereteit a munkavégzés során alkalmazza D1 Betartja az intézmény szabályait D2 Szerepeinek megfelelően viselkedik D3 Elfogadja szerepét a hierarchiában I1 Matematikai ismereteket szerez I2 Biológiai ismereteket szerez I3 Földrajzi ismereteket szerez I4 Gépismereti ismereteket szerez I5 Anyagismereti ismereteket szerez B7 Megfelelésre törekszik B2 Feladatát segítséggel megtervezi H2 Rajzot értelmez H3 Számológépet használ

**A nemzeti kulturális örökség miniszterének  
2/2006. (II. 2.) NKÖM  
rendelete**

**a helyi önkormányzatok részére állatkertek  
fenntartására, valamint felújítási és beruházási  
feladataira adható támogatások igénybevételének  
rendjéről**

A Magyar Köztársaság 2006. évi költségvetéséről szóló 2005. évi CLIII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 5. számú mellékletének 14. pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

E rendelet hatálya azokra a helyi önkormányzatokra terjed ki, amelyek állatkertet tartanak fenn, vagy amelyek állatkert működtetésére a tárgyévben hatályos, legalább 5 évre szóló közszolgáltatási szerződéssel rendelkeznek.

*I. ÁLLATKERTEK FENNTARTÁSÁRA ADHATÓ  
TÁMOGATÁS*

2. §

A Tv. 5. számú mellékletének 14. pontjában a működési kiadások támogatására biztosított előirányzatból az állatkertek normatív támogatást kaphatnak az önkormányzati támogatás arányában, ha az igénylés feltételeinek megfelelnek.

3. §

(1) A támogatást – a Fővárosi Önkormányzat kivételével – a helyi önkormányzat igényelheti a tárgyévi költségvetési rendeletében az állatkert fenntartására, működtetésére jóváhagyott támogatás igazolt összege alapján.

(2) A támogatás az e rendelet *melléklete* szerinti nyomtatvány kitöltésével igényelhető.

(3) Az állatkert működtetésére, fenntartására fordított összeget alátámasztó adatokat az önkormányzat költségvetési rendelete megfelelő fejezete hiteles másolatának a támogatási kérelemhez történő csatolásával kell igazolni. Az önkormányzati támogatás összegének megállapítása során a beruházási, felújítási jellegű ráfordítások nem vehetők figyelembe.

(4) A helyi önkormányzat a székhelye szerint illetékes Magyar Államkincstár Területi Igazgatóságához (a továbbiakban: Területi Igazgatóság) tárgyév április 4-éig nyújthatja be támogatási igényét.

(5) A Területi Igazgatóság a támogatási igényeket szabályszerűségi szempontból megvizsgálja, majd legkésőbb a tárgyév április 25-éig véleményével együtt továbbítja a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma (a továbbiakban: minisztérium) Közművelődési Főosztályának.

4. §

(1) A határidőre beérkezett igénylések alapján a minisztérium az egyes állatkertet fenntartó önkormányzat központi költségvetési támogatásának összegét, az igazolt önkormányzati támogatás egy forintjára jutó előirányzata alapján számítja ki, amelyhez az egységre jutó támogatási előirányzatot a 2. §-ban szereplő központosított előirányzat és a kiírási feltételeknek megfelelő igénylések szerinti összes önkormányzati támogatás hányadosaként állapítja meg.

(2) Ha a helyi önkormányzat a költségvetési rendeletében az állatkert működtetésének támogatására e szerint jóváhagyott központosított előirányzat összegét részben vagy egészben nem a megjelölt feladatra használta fel, akkor az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 64/B. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint köteles eljárni.

(3) Ha a helyi önkormányzat a költségvetési rendeletében e célra saját forrásból tervezett támogatását csökkenti, abban az esetben az eredeti előirányzat és a ténylegesen teljesített saját támogatás után számított központi támogatási hányadra nem jogosult, és köteles azt a központi költségvetésnek visszautalni.

*II. ÁLLATKERTEK FELÚJÍTÁSI ÉS BERUHÁZÁSI  
FELADATAINAK PÁLYÁZATI ÚTON TÖRTÉNŐ  
TÁMOGATÁSA*

*A pályázat kiírása*

5. §

(1) Az állatkertek felújítási és beruházási feladatainak támogatására biztosított előirányzatból a helyi önkormányzatok – különösen az állatkert és az állatotthon létesítésének, működtetésének és fenntartásának részletes szabályairól szóló 3/2001. (II. 23.) KöM–FVM–NKÖM–BM együttes rendeletben meghatározott feltételek teljesítése érdekében – a minisztérium által kiírt pályázat alapján támogatásban részesülhetnek.

(2) A pályázati felhívást a Közművelődési Főosztály állítja össze, és azt a nemzeti kulturális örökség minisztere (a továbbiakban: miniszter) hagyja jóvá.

(3) A pályázati felhívást a minisztérium a honlapján teszi közzé.



(4) A pályázati felhívásban a pályázat benyújtásának határidejét úgy kell meghatározni, hogy arra a pályázati felhívás közzétételétől számítva legalább 30 naptári nap álljon rendelkezésre.

(5) A pályázati felhívásnak tartalmaznia kell:

- a) a pályázat célját,
- b) a pályázat kedvezményezettjeinek körét,
- c) a pályázat azonosító számát,
- d) a pályázat tartalmi és formai követelményeit,
- e) a pályázat benyújtásának határidejét, címét,
- f) a pályázatok elbírálásának határidejét,
- g) a benyújtandó pályázatok példányszámát,
- h) a megkívánt saját forrás mértékét,
- i) a pályázat elbírálásának szempontrendszerét,
- j) a pályázatra benyújtott dokumentumokkal kapcsolatos hiánypótlás lehetőségét, feltételeit,
- k) egyéb, a minisztérium által szükségesnek tartott követelményeket.

*A pályázat benyújtása, a pályázat nyilvántartása,  
döntésre előkészítése*

6. §

(1) A pályázat benyújtása során a pályázó adatainak rögzítése „Pályázati űrlap” segítségével történik.

(2) A pályázó által benyújtott kérelemnek tartalmaznia kell:

- a) a pályázó nevét, székhelyét (címét), telefon- és telefaxszámát, valamint elektronikus elérhetőségét;
- b) a pályázati felhívás alapján igényelhető támogatásból megvalósítani tervezett feladatok részletes ismertetését;
- c) a megvalósításhoz igényelt támogatás összegét, a részletezett költségvetési tervet;
- d) a megvalósítás és finanszírozás tervezett időbeni ütemezését;
- e) a pályázati felhívásban előírt egyéb adatokat.

(3) A pályázathoz csatolni kell:

- a) a pályázó aláírt nyilatkozatát
  - aa) a pályázatban foglalt adatok, információk, dokumentációk helytállóságáról,
  - ab) annak tudomásulvételéről, hogy a támogatás kedvezményezettjének megnevezése, a támogatás tárgya, a támogatás összege nyilvánosságra hozható,
  - ac) arról, hogy a megvalósítani tervezett feladat vonatkozásában más pályázaton részt vett-e, illetve milyen más állami és egyéb támogatást vesz igénybe,
  - ad) arról, hogy a pályázat szabályszerűségének és a támogatás rendeltetésszerű felhasználásának jogszabályban meghatározott szervek által történő ellenőrzéséhez hozzájárul;
- b) a pályázati felhívásban meghatározott egyéb dokumentumokat.

(4) Nem nyújtható támogatás olyan pályázó részére, aki

- a) a pályázati felhívásban meghatározott mértékű saját forrással nem rendelkezik,

b) a támogatás iránti kérelmében valótlan vagy megtévesztő adatokat szolgáltatott,

c) a pályázat kiírását megelőző 5 évben az államháztartás bármely alrendszeréből folyósított támogatást a támogatási szerződésben megjelölt céltól részben vagy egészben eltérő célra használta fel, vagy azzal nem számolt el,

d) kizárólag a minisztérium hozzájárulásával visszavonható nyilatkozatát az azonnali beszédési megbízásra vonatkozó felhatalmazásról a támogatási szerződés megkötését követően a támogatási szerződésben meghatározott határidőn belül nem adja meg,

e) nem tett eleget valamely, az elbírálást érintő jogszabályi kötelezettségének.

(5) A beérkezett vagy a határidő utolsó napjáig ajánlott küldeményként postára adott pályázatokat a Területi Igazgatóság nyilvántartásba veszi, ezt követően ellenőrzi az (1)–(3) bekezdésekben meghatározott formai követelmények meglétét.

(6) Ha a pályázat nem felel meg az (1)–(3) bekezdésekben meghatározott formai követelményeknek és azt a hiánypótlás keretében sem orvosolják, továbbá a (4) bekezdésben meghatározott esetekben a pályázatot a Területi Igazgatóságnak el kell utasítania, és erről a pályázót írásban értesítenie kell.

(7) A Területi Igazgatóság a hiánypótlás lebonyolítása után a minisztérium Közművelődési Főosztályának április 25-éig továbbítja a pályázatokat.

*A pályázat elbírálása*

7. §

(1) A miniszter a pályázat elbírálására a Közművelődési Főosztály által javasolt szakértőkből álló bizottságot hoz létre. A szakértői bizottság a Szervezeti és Működési Szabályzatát maga állapítja meg.

(2) A bizottság a pályázat elbírálásához szükséges javaslatát május 10-éig készíti el.

(3) A bizottság javaslatát minden esetben jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

(4) A jegyzőkönyvben az adott pályázaton nem támogatott, de szakmailag megfelelő, támogatásra érdemesnek ítélt pályázatok sorrendjét is meg kell határozni arra az esetre, ha a támogatott pályázók közül valaki visszalép, vagy a támogatásról lemond.

(5) A pályázatok alapján nyújtandó támogatásokról a bizottság jegyzőkönyvben rögzített javaslata alapján – a közigazgatási államtitkár véleményének kikérésével – 30 napon belül a miniszter dönt.

*A pályázatra vonatkozó döntést követő feladatok*

## 8. §

(1) Amennyiben a támogatott pályázó a támogatást nem kívánja felhasználni vagy egyéb okból visszalép, a miniszter a 7. § (4) bekezdésében meghatározott rangsorban a következő helyen álló pályázó részére teszi lehetővé a támogatás igénybevételét.

(2) A kedvezményezett a támogatási összegből finanszírozott beszerzéseit a közbeszerzésekre vonatkozó hatályos jogszabályi előírások szerint köteles megvalósítani.

*III. A TÁMOGATÁSOK IGÉNYBEVÉTELÉNEK  
KÖZÖS SZABÁLYAI*

## 9. §

(1) A minisztérium a támogatási döntést legkésőbb a tárgyév június 15-éig közzéteszi a Kulturális Közlönyben, valamint a minisztérium honlapján. Ezzel egyidejűleg a támogatásban részesült helyi önkormányzatok és a részükre jóváhagyott támogatás összegének jegyzékét utalványozás céljából megküldi a Belügyminisztériumnak.

(2) A helyi önkormányzat a számlájáról a támogatás megérkezését követő 8 napon belül köteles az összeget az állatkert számlájára átutalni.

## 10. §

(1) A helyi önkormányzat köteles biztosítani, hogy a támogatást az e rendeletben és a pályázatban meghatározott célra használják fel.

(2) Az állatkertnek biztosítania kell a rendelkezésére bocsátott támogatás elkülönített kezelését és analitikus nyilvántartását annak érdekében, hogy a támogatás tényleges felhasználása tételesen ellenőrizhető legyen.

(3) A helyi önkormányzat a támogatás felhasználásáról a tárgyévben december 31-ei határral, a mindenkori zárszámadás keretében és rendje szerint köteles elszámolni. A központi támogatás tárgyév december 31-én feladattal terhelt maradványával a tárgyévet követő június 30-áig kell elszámolni.

(4) A Területi Igazgatóságok a támogatások igénybevételének és az elszámolás szabályszerűségének vizsgálatát a Magyar Államkincstár által minden évben kiadásra kerülő közleményében meghatározott módon végzik el.

(5) A támogatások felhasználását alkalomszerűen, helyszíni ellenőrzés keretében a minisztérium illetékes szakmai főosztálya és szakfelügyelete is ellenőrizheti.

## 11. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a helyi önkormányzatok részére állatkertek fenntartására, valamint működési, felújítási és beruházási feladataira adható támogatások igénybevételének rendjéről szóló 11/2005. (III. 8.) NKÖM rendelet.

*Dr. Bozóki András s. k.,*  
a nemzeti kulturális örökség minisztere

Melléklet a 2/2006. (II. 2.) NKÖM rendelethez

### Igénybejelentő űrlap

.....  
az intézmény neve

.....  
az intézmény címe

#### *Kérelem az állatkert működésének támogatására*

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy

1. az intézmény önkormányzati alapítású, költségvetési intézmény;
2. az intézmény működtetésére a helyi önkormányzat hosszú távú, ..... éves szerződést kötött a ..... évtől a ..... évig terjedő időszakra;

(A nem költségvetési intézmények tekintetében kell nyilatkozni e sorban.)

3. az intézmény érvényes működési engedéllyel rendelkezik;
4. az intézmény jellemző mutatói:  
 az intézmény területének adatai ..... ha ..... m<sup>2</sup>  
 a látogatók száma 2005. évben ..... fő  
 a belépőjegyekből származó bevétel ..... ezer Ft  
 az éves kiadás ..... ezer Ft  
 az önkormányzat költségvetési rendeletében az intézmény támogatására elkülönített összeg ..... ezer Ft

....., 2006. .... hó ..... nap

.....  
aláírás

Mellékletek:

- az intézmény érvényes működési engedélyének másolata,
- a tárgyévi önkormányzati támogatás hiteles igazolása,
- nem önkormányzati alapítású, költségvetési intézmény esetében az önkormányzattal kötött hosszú távú szerződés másolata.

**A nemzeti kulturális örökség miniszterének  
3/2006. (II. 2.) NKÖM  
rendelete**

**a helyi önkormányzatok színházi pályázati  
támogatásáról**

A Magyar Köztársaság 2006. évi költségvetéséről szóló 2005. évi CLIII. törvény (a továbbiakban: tv.) 7. számú mellékletének c) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A rendelet hatálya a tv. 7. számú mellékletének c) pontjában meghatározott színházak pályázati támogatására terjed ki.

2. §

(1) A pályázati felhívást a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma (a továbbiakban: NKÖM) illetékes szervezeti egysége állítja össze, és azt a nemzeti kulturális örökség minisztere (a továbbiakban: miniszter) hagyja jóvá.

(2) A pályázati felhívást a NKÖM a hivatalos lapjában és a honlapján teszi közzé legkésőbb az adott költségvetési év február 27. napjáig.

(3) A pályázati felhívásban a pályázat benyújtásának határidejét úgy kell meghatározni, hogy arra a pályázati felhívás közzétételétől számítva legalább 15 naptári nap álljon rendelkezésre.

(4) A NKÖM pályázatot ír ki

- a) a szabadtéri színházak,
  - b) a nemzetiségi színházak,
  - c) a színházi vállalkozások, alternatív színházi műhelyek,
  - d) a kiemelt alternatív színházi műhelyek,
  - e) az alternatív tánc- és mozgásszínházi műhelyek, és
  - f) a kiemelt alternatív tánc- és mozgásszínházi műhelyek
- számára.

(5) A pályázó az alábbi feltételek együttes megléte esetén minősíthető kiemelt alternatív színházi műhellyé, illetve kiemelt alternatív tánc- és mozgásszínházi műhellyé (a továbbiakban együtt: kiemelt műhelyek):

a) állami vagy önkormányzati fenntartó nélkül legalább öt éve folyamatosan működik,

b) állandó társulata van vagy befogadó helyként működik, és

c) jelentős művészi műhelymunkát folytat, illetve annak teret ad.

3. §

(1) A miniszter a támogatások felosztására, valamint a kiemelt műhelyek körének meghatározására a NKÖM érintett szervezeti egysége által javasolt szakértőkből álló kuratóriumot hoz létre. A kuratórium a működésének rendjét maga állapítja meg.

(2) A kuratórium legalább 5 főből áll; egy tagja a NKÖM szakmai főosztályának a képviselője.

(3) Nem vehet részt a pályázat elbírálásában – az őt érintő rész vonatkozásában – a kuratóriumnak az a tagja, aki a pályázó szervezetnek vezető tisztségviselője, tagja, tulajdonosa, képviselője, felügyelőbizottsági tagja, munkavállalója, illetve a szervezettel munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll, továbbá ezek hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pontja]. Ha a döntéshozatalban az összeférhetlenség által érintett személy mégis részt vett, szavazatát figyelmen kívül kell hagyni.

(4) A kuratórium a támogatás mértékét a pályázatban szolgáltatott adatok, valamint az előző év szakmai beszámolója és a tárgyév szakmai programjának ismeretében állapítja meg.

(5) A kuratórium a pályázat elbírálásáról szóló döntését a pályázat benyújtására nyitva álló határidő lejártát követő 45 munkanapon belül hozza meg. A döntést a NKÖM közzéteszi a honlapján, és értesíti a támogatásban részesült önkormányzatokat, valamint a támogatott pályázókat.

4. §

(1) A támogatás az önkormányzatot illeti meg. Az önkormányzat a támogatott pályázóval – a támogatás igénybeviteléről, felhasználásának feltételeiről, folyósításának ütemezéséről, rendeltetésszerű felhasználásának ellenőrzéséről és elszámolásáról, valamint a szerződésszegés jogkövetkezményeiről, az elállás jogáról – szerződésben állapodik meg.

(2) A támogatás igénylése és felhasználása az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 64/B. §-ának (1)–(4) bekezdéseiben foglaltak szerint történik.

(3) A helyi önkormányzatnak gondoskodnia kell a kapott támogatás felhasználásának elkülönített és naprakész nyilvántartásáról, az ellenőrzésre feljogosított szervek



megkeresésére az ellenőrzés lefolytatásához szükséges tájékoztatás megadásáról és a kért dokumentumok rendelkezésre bocsátásáról.

(4) A helyi önkormányzat a kapott támogatás felhasználásáról a tárgyév december 31-ei határnapjával, a mindenkori zárszámadás keretében és annak rendje szerint köteles elszámolni. A támogatásnak a tárgyév december 31-én feladattal terhelt maradványával a tárgyévet követő június 30-áig kell elszámolni.

(5) A Magyar Államkincstár illetékes megyei Területi Igazgatósága – a Magyar Államkincstár által minden évben kiadásra kerülő közleményében meghatározott módon – vizsgálja a támogatás igénybevételenek és elszámolásának szabályszerűségét. Ezen túlmenően a NKÖM vizsgálhatja, hogy a támogatás a pályázatban meghatározott és a pályázó által vállalt célra került-e felhasználásra.

## 5. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a helyi önkormányzatok színházi támogatásáról szóló 3/2005. (I. 28.) NKÖM rendelet.

*Dr. Bozóki András s. k.,*  
a nemzeti kulturális örökség minisztere

## III. rész HATÁROZATOK

### A Köztársasági Elnök határozatai

#### A Köztársasági Elnök 13/2006. (II. 2.) KE határozata

##### egyetemi tanárok felmentéséről

Az oktatási miniszter előterjesztésére, az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *i*) pontjában megállapított jogkörömben, tekintettel a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 17. § (6)–(7) bekezdéseire,

a Semmelweis Egyetemen

*dr. Birkás János* egyetemi tanárt 2006. május hó 13. napjával,

*dr. Istvánfi Csaba* egyetemi tanárt 2006. május hó 3. napjával,

*dr. Kerényi Tibor* egyetemi tanárt 2006. szeptember hó 11. napjával,

*dr. Szende Béla* egyetemi tanárt 2006. július hó 29. napjával és

*Stenger Vilmosné dr. Staub Mária* egyetemi tanárt 2006. január hó 9. napjával

– 70. életéve betöltésére tekintettel –

felmentem.

Budapest, 2006. január 13.

*Sólyom László s. k.,*  
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2006. január 13.

*Dr. Magyar Bálint s. k.,*  
oktatási miniszter

KEH ügyszám: V-2/6181/2005.

## A Kormány határozatai

### A Kormány 1010/2006. (II. 2.) Korm. határozata

#### a pozitron emissziós tomográfia-computer tomográf vagy számítógépes rétegvizsgálat (PET-CT) diagnosztika középtávú fejlesztéséről

A Kormány elfogadta a pozitron emissziós tomográfia-computer tomográf vagy számítógépes rétegvizsgálat (PET-CT) diagnosztika középtávú fejlesztéséről szóló programot, amelynek megvalósítása érdekében egyetért a következőkkel:

1. felkéri az érintett minisztereket, hogy tegyék meg a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy – a középtávú fejlesztési stratégia keretein belül – 2006. évben 2000, ezt követően pedig 2007. évben további 4300, 2008. évben további 1400, 2009. évben további 1000, 2010. évben további 800, 2011. évben további 700 és 2012. évben további 600 teljes test vizsgálat kerülhet a külön jogszabá-

lyok szerinti eljárási rendnek megfelelően befogadásra az egészségbiztosítási támogatási rendszerbe;

*Felelős:* egészségügyi miniszter  
pénzügyminiszter

*Határidő:* folyamatos

2. az 1. pont szerinti befogadások miatti díjtétel-csökkentésnek és az Egészségbiztosítási Alapból a más vizsgálatokat, illetve terápiákat felváltó PET-CT vizsgálatok következtében a protokollok alapján bizonyítottan felszabaduló forrásoknak kell biztosítani – az utóbbit már 2006. évben is – a költségvetési fedezetet;

*Felelős:* egészségügyi miniszter  
pénzügyminiszter

*Határidő:* mindenkor költségvetések tervezése

3. ki kell dolgozni a PET-CT vizsgálatot megkövetelő megbetegedések kötelezően alkalmazandó szakmai és finanszírozási protokollját;

*Felelős:* egészségügyi miniszter

*Határidő:* 2006. április 30.

4. a PET-CT vizsgálatok költséghatékonyságát és a 3. pont szerinti protokollok betartását a kizárólag előzetes betegbesorolás (várólista) alapján nyújtható egészségügyi ellátásokról szóló 61/2003. (X. 27.) ESZCSM rendelet szerinti Országos Szakmaközi Bizottság félévente értékeli és annak eredményéről – az egészségügyi miniszter útján – a Kormányt tájékoztatja.

*Felelős:* egészségügyi miniszter

*Határidő:* első ízben 2006. szeptember 30.,  
ezt követően félévente

*Gyurcsány Ferenc* s. k.,  
miniszterelnök

## A Miniszterelnök határozatai

### A Miniszterelnök 10/2006. (II. 2.) ME határozata

#### központi tiszt cím megszűnésének megállapításáról

A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 245/J. § (4) bekezdése alapján – a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 31/D. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel – megállapítom, hogy

*Kampel Oszkár* központi tiszt címe – hivatásos szolgálati jogviszonyának megszűntetésére tekintettel –

2006. január 30-i hatállyal

megszűnik.

Budapest, 2006. január 30.

*Gyurcsány Ferenc* s. k.,  
miniszterelnök

## VI. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

### A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

#### A Közalapítvány a Budapesti Német Nyelvű Egyetemért Alapító Okirata\*

(módosításokkal egységes szerkezetben)

A Magyar Köztársaság Kormánya a jelen Alapító Okirattal a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 74/G. §-a alapján, továbbá a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 7. §-ának (7) bekezdése alapján az Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) fenntartásával és működtetésével kapcsolatos közfeladatok ellátására kiemelten közhasznú szervezetként működő

közalapítványt

hoz létre a következő feltételek szerint:

#### 1. Alapító

A Magyar Köztársaság Kormánya (Budapest V., Kosuth tér 1–3.) (a továbbiakban: Alapító). Az Alapító képviselőjét az oktatási miniszter látja el és gyakorolja – az Alapító Okirat módosításának kivételével – az Alapító megillető jogokat és kötelezettségeket, ideértve az éves beszámoló és a közhasznúsági jelentés értékelését is. A Kuratórium és a Felügyelő Bizottság tagjait az oktatási miniszter felkérése és előterjesztése alapján a Kormány bízza meg.

#### 2. A Közalapítvány elnevezése

Közalapítvány a Budapesti Német Nyelvű Egyetemért (a továbbiakban: Közalapítvány).

\* A Fővárosi Bíróság a 16.Pk.60.216/2001/10. számú végzésével elrendelte a változás bejegyzését.

A Közalapítvány elnevezése német nyelven: Öffentliche Stiftung für die Deutschsprachige Universität Budapest.

A Közalapítvány elnevezése angol nyelven: Public Foundation for the German Language University Budapest.

A Közalapítvány elnevezése francia nyelven: Fondation Publique pour l'Université de Langue Allemande de Budapest.

### 3. A Közalapítvány székhelye

1088 Budapest, Pollack Mihály tér 3.

### 4. A Közalapítvány időtartama

A Közalapítvány határozatlan időre jön létre.

### 5. A Közalapítvány jellege

5.1. A Közalapítvány állami közfeladatot ellátó nyílt közalapítvány, amelynek közhasznú szolgáltatásaiból bárki részesülhet. A Közalapítvány az általa fenntartott intézmény működését az Egyetem költségvetésén keresztül biztosítja. Ezen felül a Közalapítvány céljainak megvalósulása érdekében egyéb juttatásokat nyilvános, mindenki számára hozzáférhető, illetve meghívásos pályázati rendszer keretei között is nyújthat a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Kszt.) 15. §-ában meghatározott feltételek szerint.

5.2. A Közalapítvány nyitott, ahhoz pénzbeli vagy más vagyonrendeléssel, felajánlásokkal bármely belföldi, illetőleg külföldi természetes személy, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet csatlakozhat, ha a Közalapítvány céljait, működési szabályait elfogadja. A csatlakozás elfogadásáról a Közalapítvány Kuratóriuma dönt. Ennek során a Kuratórium a csatlakozni kívánó szervezetről, intézményről vagy személyről rendelkezésre álló adatokat és – célhoz kötött felajánlások esetén – a megjelölt célt mérlegeli. Visszautasíthatja a felajánlást, ha annak célja részben vagy egészben eltér a Közalapítvány céljaitól. Az elfogadott céltámogatást elkülönítetten kell kezelni, és a meghatározott célokra kell fordítani.

A Kuratórium köteles visszautasítani a felajánlást, ha

a) a csatlakozni kívánó jogi vagy magánszemély tevékenysége a közalapítványi célokkal összeegyeztethetetlen,

b) a felajánlás célja ellentétes a Közalapítvány céljával, vagy

c) a felajánlás elfogadása a Közalapítványt bármilyen módon kedvezőtlenül érintené.

5.3. A Közalapítvány szervezete pártoktól független, azoknak anyagi támogatást nem nyújt, és tőlük támogatást nem fogad el; közvetlen politikai tevékenységet nem foly-

tat; országgyűlési képviselőjelöltet, megyei, fővárosi önkormányzati választáson jelöltet nem állít és nem támogat.

### 6. A Közalapítvány célja, tevékenysége

6.1. A Közalapítvány célja, tevékenysége:

a) közös programok és intézmények működtetésével a külföldi államok és Magyarország közötti oktatási és kutatási együttműködés fejlesztése, a kapcsolatok erősítése,

b) az Egyetem fenntartásával és működtetésével kapcsolatos feladatok ellátása, és az intézmény oktatási és kutatási tevékenységének támogatása,

c) az a) pont alatti tevékenységét a Közalapítvány az Egyetem keretén belül működő Nemzetközi Tudományos Tanács és Társadalmi Tanács közreműködésével valósítja meg.

6.2. A Közalapítvány a Kszt. 5. §-ában foglaltak szerint kiemelkedően közhasznú szervezatként működik, arra tekintettel, hogy az oktatási miniszter felsőoktatással kapcsolatos állami feladatai körében a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 69. §-a alapján tudományos, kutatási és felsőoktatási közfeladatokat, illetve a Kszt. 26. §-a c) pontjának 3., 4. és 19. alpontjaiban meghatározott alábbi közhasznú tevékenységet folytatja:

a) tudományos tevékenység, kutatás,

b) nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés,

c) euroatlanti integráció elősegítése.

6.3. A Közalapítvány a működési költségek és egyéb juttatások odaitélésekor az általa támogatásban részesített a támogatás célját, a felhasználás rendjét, az elszámolás tartalmát, határidejét, bizonylatait – a Közalapítvány folyamatos ellenőrzési jogát kikötve – az ellenőrzés módját és a szerződésszegés következményeit tartalmazó szerződést köt. Az elszámolásokkal szemben támasztott követelményeket a Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ) mellékletét képező Vagyonkezelési Szabályzat tartalmazza, amelyek nem lehetnek ellentétesek az Alapító Okirattal.

6.4. A Közalapítvány köteles pályázatot kiírni, ha az általa nyújtott cél szerinti juttatás az évi egymillió forintot meghaladja, kivéve, ha törvény vagy kormányrendelet a Közalapítvány közfeladatára tekintettel más eljárási rendet állapít meg. Nem tartoznak e kötelezettség körébe a nyugellátás jellegű ellátások és a természetes személyek részére nem ösztöndíj jelleggel nyújtott olyan természetbeli ellátások, amelyek értéke nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének tízszeresét.

### 7. A Közalapítvány vagyona, a közalapítványi vagyon felhasználása

7.1. A Közalapítvány induló vagyona 80 000 000 Ft, azaz nyolcvanmillió forint, amelyből 10% összességében (8 000 000 Ft, azaz nyolcmillió forint) a törzsvagyon, amelyet a Közalapítvány működéséhez nem használhat fel.

7.2. A Közalapítvány céljára felhasználható:

a) a költségvetésből nyújtott támogatás tárgyévre szóló része,

b) a Közalapítvány – törzsvagyon feletti – induló vagyona, illetve annak hozadéka,

c) a csatlakozók adományainak felhasználható része,

d) a vállalkozási tevékenység hozadéka vagy egyéb saját bevétel.

7.3. A Közalapítvány vagyonának felhasználásáról az Alapító Okiratban, valamint annak keretei között az SZMSZ-ben, továbbá az SZMSZ mellékletét képező Vagyonkezelési Szabályzatban foglaltaknak megfelelően a Kuratórium dönt.

7.4. A Közalapítvány az igazgató előkészítésében és az elnök előterjesztésével minden gazdasági év kezdete előtt költségvetési tervet készít, amelyben várható bevételeit és kiadásait jeleníti meg. A költségvetési tervben a bevételeknek és a kiadásoknak egyensúlyban kell lenniük. A költségvetési terv hiányt nem tartalmazhat.

7.5. A Közalapítvány a gazdasági év végén mérleget készít, amelyet a Felügyelő Bizottság véleményez. A gazdálkodás értékelésekor külön kell választani a vállalkozási és közalapítványi célú tevékenység közvetlen költségeit és bevételeit, valamint a Közalapítvány működési költségeit. A mérleget és a Felügyelő Bizottság jelentését nyilvánosságra kell hozni.

7.6. Ha a Közalapítvány költségvetési terve, gazdálkodása a rendeltetésszerű működést veszélyeztetné, az Alapító részletes gazdálkodási terv bemutatását kérheti, abba megbízottja útján betekinthes. A Közalapítvány irataiba a Kuratórium és a Felügyelő Bizottság minden tagja korlátozás nélkül betekinthes.

7.7. A Kuratórium minden évben február 28-áig köteles az Alapítónak írásban beszámolni a Közalapítvány előző évi működéséről, június 30-áig pedig vagyoni helyzetéről és gazdálkodásának legfontosabb adatairól.

7.8. A Közalapítvány a 7.1. alpontban meghatározott vagyont és a mindenkori költségvetési támogatást hitel fedezeteként nem használhatja.

7.9. A Közalapítvány működési költsége – amennyiben a támogatási szerződés arról nem rendelkezik – nem haladhatja meg az éves tervezett költségvetés kiadásainak a 10%-os mértékét. Ez az összeg tartalmazza a Kuratórium és a Felügyelő Bizottság tagjainak tiszteletdíját és költségterítését is. Tiszteletdíjra évente legfeljebb a működési költség huszonöt százaléka használható fel.

#### 8. A Közalapítvány vállalkozási tevékenysége

8.1. A Közalapítvány a felhasználható vagyona gyarapítása érdekében vállalkozási tevékenységet is folytathat. A Közalapítvány csak olyan vállalkozásban vehet részt, amely nem veszélyezteti a Közalapítvány céljait és működését. A Közalapítvány csak olyan gazdálkodó szervezet-

ben vehet részt, amelyben legalább többségi irányítást biztosító befolyással rendelkezik, és amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulása mértékét. A Közalapítvány által létrehozott gazdálkodó szervezet további gazdálkodó szervezetet nem alapíthat, és gazdálkodó szervezetben részesedést nem szerezhet. Vállalkozási tevékenysége során a 7.1. alpontban meghatározott vagyont és a mindenkori költségvetési támogatást nem használhatja fel. A Közalapítvány csak közhasznú céljainak megvalósítása érdekében, azokat nem veszélyeztetve folytathat vállalkozási tevékenységet. Gazdálkodása során elért eredményét nem osztja fel, azt az Alapító Okiratban meghatározott tevékenységre fordítja.

8.2. A Közalapítvány befektetési tevékenységet a Kuratórium által elfogadott Befektetési Szabályzat alapján folytathat, amely nem lehet ellentétes az Alapító Okirattal.

#### 9. A Közalapítvány döntéshozó és kezelő szerve

9.1. A Közalapítvány legfőbb döntéshozó és kezelő szerve a 14 tagú Kuratórium.

9.2. a) A Kuratórium elnökének, társelnökeinek és tagjainak megbízatása 2010. június 30-áig szól.

b) A Kuratórium elnöke:

*Dr. Balázs Péter*

c) A Kuratórium külföldi állampolgárságú társelnökeit a miniszterelnök kéri fel a tisztség betöltésére a Közalapítvány bírósági nyilvántartásba vételét követően. A társelnökök a Kuratórium ülésein tanácskozási joggal vesznek részt. A Kuratórium társelnökeinek személyére a Közalapítványt támogató német nyelvterületű közigazgatási egységek vezetői tesznek javaslatot.

d) A Kuratórium tagja a Német Szövetségi Köztársaság mindenkori magyarországi nagykövete.

e) A Kuratórium további tagjai:

*Bacsó Béla*

*Dr. Sárközy Tamás*

*Szegedi-Maszák Mihály*

*Dr. Bayer József*

*Gulya András*

*Niedermüller Péter*

*Dr. Szitás József*

*Jürgen Christian Regge*

*Prof. dr. Wilhelm Vossenkuhl*

A Német Szövetségi Köztársaság magyarországi nagykövete:

*Ursula Seiler-Albring*

A Svájci Nagykövetség képviselője:

*Marc-André Salamin*

A Bajor Szabadállam képviselője:

*Dr. Rudolf Baer*

Az Osztrák Szövetségi Köztársaság képviselője:

*Dr. Josef Höchtl*

9.3. A kuratóriumi tisztség megszűnik:



- a) a kuratóriumi tagság megszűnésével,
- b) a tisztségről történő lemondással,
- c) a határozott időtartam lejártával.

9.4. A kuratóriumi tagság megszűnik:

- a) lemondással,
- b) a Kuratórium kijelölésének a Ptk. 74/C. § (6) bekezdése alapján történő visszavonásával,
- c) a Közalapítvány megszűnésével,
- d) a kuratóriumi tag halálával,
- e) a határozott időtartam lejártával,
- f) az Alapító Okirat 9.9. pontja alapján.

9.5. A köztisztviselő kuratóriumi tag megbízatása – az Alapító ellenkező döntésének hiányában – köztisztviselői jogviszonyának megszűntével megszűnik.

9.6. A Kuratórium elnökének, illetve tagjainak összeférhetetlenségére a Ptk., illetőleg a Kszt. 8. és 9. §-ainak rendelkezései az irányadók. A kuratóriumi tagok nem lehetnek egymás és a Felügyelő Bizottság tagjainak közeli hozzátartozói [Ptk. 685. § b) pont és Ptk. 74/C. §].

9.7. A Kuratórium határozathozatalában nem vehet részt az a tag, aki vagy akinek közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont], élettársa (a továbbiakban együtt: hozzátartozó) a határozat alapján:

- a) kötelezettség vagy felelősség alól mentesült, vagy
- b) bármilyen előnyben részesül, illetve a megköthető jogügyletben vagy támogatásról szóló döntésben egyébként érdekelt. Nem minősül előnynek a Közalapítvány cél szerinti juttatásai keretében a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatás igénybevétele.

9.8. A Kuratórium tagjai tiszteletdíjban és költségtérítésben is részesülnek, amelynek összegét és elszámolásának rendjét – az Alapító képviselőjében eljáró oktatási miniszter előzetes jóváhagyásával – a Közalapítvány önálló szabályzatában kell meghatározni. A tiszteletdíj összege ülésenként nem lehet magasabb, mint a mindenkorri minimálbér, kivéve a Kuratórium elnökének tiszteletdíját, amely nem haladhatja meg a mindenkorri minimálbér kétszeresét.

9.9. A Közalapítvány támogatási pénzeszköz juttatásáról dönteni jogosult tisztségviselői (a Kuratórium tagjai) a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény rendelkezéseinek megfelelően két évente vagyonnilylatkozatot tesznek, melynek elmulasztása esetén megbízatásuk az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 11/A. §-ának (4) bekezdése alapján visszavonásra kerül.

#### 10. A Kuratórium elnökének feladatai

10.1. A Kuratórium elnöke az Alapító által e tisztségre jelölt személy. Az elnök az Alapítóval függőségi viszonyban álló kuratóriumi tag nem lehet. A Kuratórium társelnökét a miniszterelnök felkérése alapján az Alapító jelöli ki.

10.2. Az elnök feladatai:

- a) irányítja a Közalapítvány tevékenységét, működését,
- b) képviseli a Közalapítványt,
- c) figyelemmel kíséri a programokat,
- d) irányítja a szervezési munkát,
- e) a nyilvánosság folyamatos tájékoztatása a Közalapítvány tevékenységéről,
- f) gondoskodik a Közalapítvány éves beszámolójának és közhasznúsági jelentésének nyilvánosságra hozataláról,
- g) felügyeli a Közalapítványi Iroda tevékenységét,
- h) a Kuratórium döntése alapján munkaviszonyt vagy munkavégzésre irányuló jogviszonyt létesít a Közalapítványi Iroda igazgatójával, és gyakorolja felette a munkáltatói (megbízói) jogokat.

#### 11. Az elnök helyettesítésének módja

Az elnököt akadályoztatása esetén a Közalapítványi Iroda igazgatója helyettesíti. Ebben az esetben az elnököt helyettesítő igazgatót megilleti az elnök jogköre. Az elnököt helyettesítő igazgatónak a helyettesítés időtartama alatt megtett intézkedéseiről az elnök és a Kuratórium felé beszámolási kötelezettsége van.

#### 12. A Kuratórium jogköre

A Kuratórium:

- a) felelős a Közalapítvány pénzügyi, szakmai és gazdasági tevékenységéért,
- b) dönt a rendelkezésre álló vagyon felhasználásának és azok elveinek meghatározásában, vállalkozás indításáról,
- c) dönt a Közalapítvány munkatervének, éves gazdálkodási tervének, költségvetésének, beszámolójának, közhasznúsági jelentésének és mérlegének elfogadásáról, jóváhagyásáról,
- d) elfogadja és módosítja a Közalapítvány szervezeti és működési szabályzatát, az annak mellékletét képező Vagyonkezelési Szabályzatot, a Befektetési Szabályzatot, amelyek az Alapító Okirattal ellentétes rendelkezéseket nem tartalmazhatnak,
- e) meghatározza a Közalapítvány céljára rendelkezésre álló anyagi eszközök felhasználásának feltételeit, forrását és értékelési szempontjait,
- f) dönt a Közalapítvány által nyújtott támogatásokról,
- g) ellenőrzi a támogatás felhasználását,
- h) a Közalapítvány tevékenységét segítő testületek (állandó vagy eseti bizottságok, szakértők) tagjait megbízza, felmenti, feladataikat meghatározza,
- i) dönt a közalapítványi formában meg nem valósítható tevékenység folytatása céljából, a Közalapítvány céljait és feladatait szolgáló gazdasági társaság megalapításáról,
- j) dönt a tisztségviselők tevékenységével kapcsolatos beszámolók elfogadásáról,

k) dönt a kuratóriumi tagok indítványáról,  
l) pályázat útján kiválasztja a Közalapítványi Iroda igazgatóját,

m) elbírálja a csatlakozási kérelmeket, dönt a felajánlások elfogadásáról,

n) dönt az Andrassy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem Egyetemi Tanácsának határozata alapján történő rektori előterjesztés elutasításáról, ellenkező esetben az Egyetemi Tanács döntését jóváhagyólag, az oktatási miniszter elé terjeszti a rektor köztársasági elnök által történő megbízására vonatkozó javaslatot.

### 13. A Kuratórium működése

13.1. A Kuratórium üléseit szükség szerint, de legalább háromhavonta tartja. A Kuratórium ülését a napirend megjelölésével és az írásos előterjesztések legalább 7 nappal az ülést megelőzően magyar és német nyelven történő megküldésével az elnök, akadályoztatása esetén az általa kijelölt vagy a helyettesítésével megbízott tag hívja össze. A Kuratórium akkor határozatképes, ha az ülésen tagjainak több mint a fele jelen van, és a jelen lévő tagok több mint a fele nem áll az Alapítóval függőségi, közszolgálati, illetve közalkalmazotti jogviszonyban. A tagok legalább egyharmadának írásos indítványára – az indítvány benyújtásáról számított 30 napon belül – a Kuratórium ülését össze kell hívni.

13.2. A Kuratórium döntéseit az ülésen jelen lévő tagok egyszerű szótöbbségével hozza, szavazategyenlőség esetén az ülés elnökének szavazata dönt. A Kuratórium tagjainak minősített, kétharmados többségi szavazata szükséges a 12. b), c), d), f), g), j) és n) alpontokban meghatározott döntési jogkörök tekintetében. A levezető elnök nem lehet az Alapítóval függőségi viszonyban álló kuratóriumi tag.

13.3. A Kuratórium ülései – amennyiben a Kuratórium eltérően nem rendelkezik – nyilvánosak. Zárt ülés elrendelésére akkor van lehetőség, ha az ülés témája adatvédelmi vagy személyiségi jogokat érint.

13.4. A Kuratórium elnökének akadályoztatása esetén az általa kijelölt vagy a Kuratórium által megbízott tag jár el.

13.5. A Kuratórium üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvben a Kuratórium ülésein elhangzottak lényegét kell rögzíteni. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a kuratóriumi ülések időpontját, a határozatok szó szerinti szövegét, a döntés hatályára vonatkozó rendelkezéseket, a döntést támogatók és az azt ellenzők számárányát, személyét. A jegyzőkönyvet a kuratóriumi ülések levezető elnöke, a jegyzőkönyvvezető és a jegyzőkönyv hitelesítője írja alá. A jegyzőkönyvet a Kuratórium iratai között meg kell őrizni. A jegyzőkönyv alapján kell vezetni a Határozatok könyvét, amelybe be kell vezetni a határozat tartalmát, időpontját, hatályát, a döntést támogatók, ellenzők arányát, személyét.

13.6. A kuratóriumi ülésről készült jegyzőkönyvet meg kell küldeni a Felügyelő Bizottság részére.

13.7. A Kuratórium döntéseit az érintettekkel írásban, igazolható módon, a Közalapítványi Iroda útján közli.

13.8. A Közalapítvány működésének, szervezetének, képviseletének, valamint gazdálkodásának részletes rendjét az SZMSZ, a Vagyongazdálkodási Szabályzat és a Befektetési Szabályzat határozza meg az Alapító Okirat keretei között.

### 14. A Felügyelő Bizottság

14.1. A Közalapítvány ellenőrző szerve a háromtagú Felügyelő Bizottság.

14.2. A Felügyelő Bizottság elnökét és tagjait az Alapító bízza meg. A megbízás 2010. június 30-áig szól. Nem lehet a Felügyelő Bizottság elnöke vagy tagja az a személy, aki a Közalapítvány Kuratóriumának elnöke vagy tagja, a közhasznú szervezettel a megbízatásán kívüli más tevékenység kifejtésére irányuló munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll, ha jogszabály másképp nem rendelkezik; a Közalapítvány cél szerinti juttatásaiból részesül – kivéve a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatásokat –, illetve a fentiekben meghatározott személyek hozzátartozója.

#### 14.3. A Felügyelő Bizottság

Elnöke:

*Kotán Attila*

További tagjai:

*Dr. Horváth László*

*Dr. Rigó Kinga*

A felügyelő bizottsági tisztség megszűnik:

- a tagság megszűnésével,
- a tisztségről történő lemondással,
- a tisztségből történő visszahívással,
- a határozott időtartam lejártával.

A felügyelő bizottsági tagság megszűnik:

- a tisztségről történő lemondással,
- a tisztségből történő visszahívással,
- a határozott időtartam lejártával.

14.4. A Felügyelő Bizottság a Kuratórium működésére vonatkozó szabályok és az Alapító Okirat rendelkezéseinek figyelembevételével az ügyrendjét maga határozza meg.

14.5. A Felügyelő Bizottság köteles a Közalapítvány működését és gazdálkodását az ügyek teljes körére nézve átfogóan ellenőrizni, így különösen:

a) a kuratóriumi ülésekről készült jegyzőkönyvek figyelembevételével vizsgálja a kuratóriumi döntések összhangját a jogszabályokkal, az Alapító Okirattal, az SZMSZ-szel és az ügyrenddel;

b) az éves könyvvizsgálói jelentés figyelembevételével vizsgálja a pénzügyi-gazdálkodási tevékenység összhangját, az éves számadásokat és a mérleget;

c) jogosult célvizsgálatot folytatni, ha a közalapítványi célok megvalósítását, illetve a pénzügyi-gazdálkodási tevékenység szabályszerűségét veszélyeztetve látja, vagy ha erre az Alapító vagy a Kuratórium felkéri;

d) jogosult a Közalapítvány ügyeiről felvilágosítást kérni, üzleti könyveit, iratait, a pénzkezelés, utalványozás rendjét megvizsgálni.

14.6. A Felügyelő Bizottság tevékenységének eredményéről az Alapítóknak évente jelentést tesz, amelyről a Kuratóriumot is tájékoztatja.

14.7. A Felügyelő Bizottság tagjai tiszteletdíjban és költségtérítésben is részesülnek, amelynek összegét és elszámolásának rendjét – az Alapító képviselőjében eljáró oktatási miniszter előzetes jóváhagyásával – a Közalapítvány önálló szabályzatában kell meghatározni. A tiszteletdíj összege ülésenként nem lehet magasabb, mint a mindenkori minimálbér, kivéve a Felügyelő Bizottság elnökének tiszteletdíját, amely nem haladhatja meg a mindenkori minimálbér kétszeresét.

14.8. A Felügyelő Bizottság működésére egyéb kérdésekben a Kszt. 11. §-ának rendelkezései alkalmazandók. A Felügyelő Bizottság tagja a Kuratórium ülésein tanácskozási joggal részt vehet.

### 15. A Közalapítványi Iroda

15.1. A Közalapítványi Iroda (a továbbiakban: Iroda) a Közalapítvány folyamatos működését, a Kuratórium munkáját segítő, ügyintéző, titkársági, szervezési, pénzügyi, gazdálkodási, technikai feladatokat ellátó szervezeti egység, amelyet az igazgató irányít. Az Iroda működésének részletes szabályait, az igazgató feladatait, az Iroda tevékenységének ellenőrzését, az Alapító Okiratban foglaltakkal összhangban az SZMSZ szabályozza. Az Iroda személyi állományának létszámát a feladatok ismeretében a Kuratórium határozza meg. Az Iroda költségvetését a Kuratórium hagyja jóvá.

15.2. Az igazgató az Iroda teljes felhatalmazású vezetője, a kuratóriumi ülések tanácskozási jogú, meghívott résztvevője. Az Iroda igazgatójára a jelen Alapító Okirat 9.6. és 9.7. alpontjaiban leírt összeférhetlenségi szabályokat megfelelően alkalmazni kell. Hatáskörébe tartozik az Iroda irányítása, a kuratóriumi döntések előkészítése és végrehajtása.

15.3. Az igazgató gyakorolja az Iroda munkatársai feletti munkáltatói jogkört.

15.4. Az Iroda feladata olyan nyilvántartás vezetése (Határozatok könyve), amely tartalmazza a kuratóriumi döntések meghozatalának

- a) időpontját,
- b) tartalmát,

c) időbeli, személyi és tárgyi hatályát,

d) a döntésben részt vevő kuratóriumi tagok támogató, ellenző, tartózkodó szavazatai számarányát és személyét.

15.5. Az Iroda köteles a döntés meghozatalát követően 30 napon belül a döntésről írásban, igazolható módon tájékoztatni az érintettet.

15.6. Az Iroda köteles a beszámoló részeként olyan összeállítást készíteni, amely a támogatott szervezetek, egyének nevét, támogatási összegét, a támogatott feladatot és a támogatás jogcímét tartalmazza. Az összeállítást a beszámoló részeként kell nyilvánosságra hozni.

15.7. A 15.4. alpontban írt nyilvántartásba, illetve a 15.6. alpontban írt nyilvántartásba, a beszámolóba és a közhasznúsági jelentésbe bárki betekinthez. A betekintés elősegítésére az Iroda köteles minden hónap első munkanapján fogadónapot tartani.

15.8. A Közalapítvány működésének és a szolgáltatók igénybevételének módját, a beszámolókat, a kuratóriumi döntéseket az Oktatási Közönyben kell közzétenni. Az Alapító Okirat szerinti tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatait a Magyar Nemzetben hozza nyilvánosságra.

### 16. A Közalapítvány képviselője

16.1. A Közalapítvány önálló képviselőjére a Kuratórium elnöke jogosult. Az Iroda igazgatója a 11. pont rendelkezései szerint jogosult a Közalapítvány képviselőjére.

16.2. A Kuratórium elnöke által írásban meghatalmazott két kuratóriumi tag együttesen jogosult rendelkezni a bankszámla felett. Az Alapítóval érdekeltségi jogviszonyban álló kuratóriumi tag bankszámla feletti jogosultsággal nem rendelkezik.

### 17. Könyvvizsgáló

17.1. A Közalapítvány számviteli rendjének ellenőrzését a Kuratórium által megbízott független könyvvizsgáló látja el. A Közalapítvány könyvelési, gazdálkodási feladatainak ellenőrzését pályáztatás útján felkért könyvvizsgáló végezheti.

17.2. A könyvvizsgáló köteles félévenként a Közalapítvány könyveit megvizsgálni, és ennek, továbbá az éves működés vizsgálatának eredményéről a Kuratóriumnak a vizsgálatot követően jelentést készíteni.

17.3. Feladatai ellátása során a könyvvizsgáló különösen

- a) jogosult felülvizsgálni a Közalapítvány pénztárát, szerződéseit, bankszámláját,
- b) jogosult felvilágosítást kérni a Közalapítvány alkalmazottaitól,
- c) ellátja a Kuratórium által meghatározott feladatokat.

17.4. A könyvvizsgáló ellenjegyzése és a Felügyelő Bizottság véleménye nélkül a Kuratórium a Közalapítvány éves gazdasági beszámolójának elfogadásáról érvényesen nem hozhat határozatot.

17.5. A könyvvizsgáló díját a Kuratórium állapítja meg.

17.6. A Kszt. 8. §-a (2) bekezdésének megfelelően nem lehet könyvvizsgáló az a személy, aki a Közalapítvány Kuratóriumának elnöke vagy tagja, a Közalapítvánnyal a megbízásán kívüli más tevékenység kifejtésére irányuló munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll, ha a jogszabály másképpen nem rendelkezik; a Közalapítvány cél szerinti juttatásából részesül – kivéve a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatásokat –, illetve a fentiekben meghatározott személyek hozzátartozója.

### 18. Záró rendelkezések

18.1. Az Alapító rendelkezése alapján a Kuratórium létszáma a jövőben bővíthet a Közalapítvány céljainak megvalósulása érdekében kötendő nemzetközi szerződésekben részt vevő külföldi kormányok képviselőivel.

18.2. A Közalapítvány részére nyújtott céltámogatás beszámolási rendjére és gazdálkodására az alapítványok gazdálkodásáról szóló 115/1992. (VII. 25.) Korm. rendeletben foglalt szabályok az irányadók.

18.3. Az alapítványi vagyon kamatai kezelésének és felhasználásának szabályait a Közalapítvány Vagyonkezelési Szabályzatában kell meghatározni.

18.4. A közhasznú szervezet megszűntét követő két évig nem lehet más közhasznú szervezet vezető tisztségviselője az a személy, aki olyan közhasznú szervezetnél töltött be annak megszűntét megelőző két évben legalább egy évig vezető tisztséget, amely az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozását nem egyenlítette ki. A vezető tisztségviselő, illetve az ennek jelölt személy köteles valamennyi érintett közhasznú szervezetet előzetesen tájékoz-

tatni arról, hogy ilyen tisztséget egyidejűleg más közhasznú szervezetnél is betölt.

18.5. A Közalapítvány a Ptk.-ban meghatározott esetekben és módon szűnik meg. Ebben az esetben a Közalapítványnak az Alapító által rendelkezésre bocsátott vagyona az Alapítót illeti meg, azt a Közalapítvány céljaihoz hasonló célra kell fordítani, és erről a nyilvánosságot is megfelelően tájékoztatni kell.

18.6. A közhasznúsági jelentésnek tartalmaznia kell:

- a) a számviteli beszámolót,
- b) a költségvetési támogatás felhasználását,
- c) a vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatást,
- d) a cél szerinti juttatások kimutatását,
- e) a közhasznú tevékenységről szóló rövid, tartalmi beszámolót,

f) a központi költségvetési szervtől, az állami pénzalaptól, a helyi önkormányzattól, a kisebbségi települési önkormányzattól, a települési önkormányzatok társulásától és mindezek szerveitől kapott támogatás mértékét,

g) a közhasznú szervezet vezető tisztségviselőinek nyújtott juttatások értékét, illetőleg összegét.

18.7. A Közalapítvány bírósági nyilvántartásba vételi eljárásában az oktatási miniszter jogosult eljárni.

18.8. A jelen Alapító Okiratban nem szabályozott kérdésekben a Ptk. közalapítványról szóló rendelkezései, az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény, valamint a Kszt. rendelkezései, továbbá az egyéb közalapítványi tárgyú jogszabályok és a kapcsolódó polgári jogi rendelkezései az irányadók.

18.9. A Közalapítvány Alapító Okiratát a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában, a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

Budapest, 2005. augusztus 31.

Gyurcsány Ferenc s. k.,  
miniszterelnök



**Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület  
közleménye**

**(I 06)**

**zeneművek nyilvánosság számára egyedi lehívásra („on demand”) hozzáférhetővé tétele fejében fizetendő szerzői jogdíjakról, valamint a felhasználás engedélyezésének egyéb feltételeiről  
2006**

A már nyilvánosságra hozott zeneművet, kivéve a zenedrámái műveket vagy jeleneteiket vagy keresztmetszeteiket [azaz ún. kisjogos zeneműveket (lásd II. fejezet *B*) alfejezet 7. a) pontját)], vagy azok részleteit számítógépes hálózat útján lehívásra a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tevő szolgáltató [lásd II. fejezet *A*) alfejezet 5.1. pont] által történő felhasználás tekintetében az ARTISJUS a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) 16. § (1) bekezdésében, 26. § (8) bekezdésének második mondatában, 27. § (3) bekezdésében, valamint 90. § (1) bekezdésében és 92. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján zeneművek nyilvánosság számára lehívásra („on demand”) hozzáférhetővé tétele engedélyezése fejében fizetendő alábbi szerzői jogdíjakat, valamint a felhasználás egyéb feltételeit állapítja meg:

I. Fejezet

*AZ ENGEDÉLYEZÉS FEJÉBEN FIZETENDŐ SZERZŐI JOGDÍJ*

*1. Letöltést nem engedő felhasználás*

A műszaki feltételektől függően a nyilvánosság tagja számára elsősorban csupán érzékelést (meghallgatást), nem pedig letöltést (tartós másolatkészítést) engedő felhasználáskor az alábbi, a feltett művek számától függő átalánydíj fizetendő:

*1.1. Zenemű és videoklip*

Műrészlet/mű száma db	Nem kereskedelmi célú* szolgáltatás		Kereskedelmi célú szolgáltatás [letölthető tartalomként nyújtott szerzői művek elektronikus kereskedelmére irányuló szolgáltatás		Egyéb kereskedelmi célú szolgáltatás	
	Műrészlet 1' alatt Ft/hó	Műrészlet és teljes mű 1-7'-ig Ft/hó	Műrészlet 1' alatt Ft/hó	Műrészlet és teljes mű 1-7'-ig Ft/hó	Műrészlet 1' alatt Ft/hó	Műrészlet és teljes mű 1-7'-ig Ft/hó
1-10-ig	2 000	3 000	2 000	3 000	2 000	3 000
11-100-ig	9 000	24 000	6 000	24 000	12 000	24 000
101-500-ig	28 000	42 000	16 000	42 000	32 000	42 000
501-1000-ig	50 000	56 000	23 000	56 000	50 000	56 000
1000 felett (ha a szolgáltató letöltést is enged)	52 000	60 000	26 000	60 000	52 000	60 000
1000 felett (ha a szolgáltató letöltést nem enged)	52 000 + művenként 5 Ft	60 000 + művenként 10 Ft			52 000 + művenként 5 Ft	60 000 + művenként 10 Ft

A 7 percet meghaladó mű/műrészlet a jogdíjszámítás szempontjából minden további megkezdett hét perc után újabb műnek minősül. Ezt a rendelkezést nem kell alkalmazni a kereskedelmi célú, több mint 1000 mű lehívásra hozzáférhetővé tételét nyújtó szolgáltatások esetében, ha a szolgáltató a 2. pont szerint letöltést is enged.

\* Nem kereskedelmi célú szolgáltatás a nem üzleti céllal:

- természetes személy,
- az államháztartási szervezet,
- társadalmi szervezet,
- egyház, illetve egyházi jogi személy,
- alapítvány, közalapítvány

által nyújtott, a jelen jogdíjközlemény hatálya alá tartozó felhasználást megvalósító szolgáltatás.

### 1.2. Filmalkotás, egyéb audiovizuális mű, illetve ezek részlete

Letöltést nem engedő formában ingyenesen történő lehívásra hozzáférhetővé tétel esetén a szerzői jogdíj a filmbeli zenefelhasználás időtartamának a teljes film játszási idejéhez viszonyított arányában fizetendő. Ha a teljes zenefelhasználási időtartam megegyezik a teljes film játszási idejével, a fizetendő jogdíj 50 Ft/hó teljes filmenként. Filmalkotás részlete esetében a fizetendő jogdíj időarányosan csökken.

A szolgáltató választhat a fenti időarányos jogdíjfizetés helyett 30 Ft/film/hó átalány-jogdíjfizetési kötelezettséget is.

A filmalkotás, illetve annak részlete ellenérték fejében történő hozzáférhetővé tételére a 2.2.2. pont DRM útján korlátozott hozzáférhetővé tételre vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

1.3. Az 1.1. és 1.2. pontban meghatározott jogdíjak megállapítása tekintettel van arra, hogy ezekben az esetekben védett és nem védett művek felhasználása egyaránt megtörténik.

## 2. Letöltést engedő felhasználás

### 2.1. Jogdíj az olyan felhasználások esetében, melyekkel kapcsolatban a szolgáltató nem ér el bevételt:

Zenemű/zeneművekből álló album, filmalkotás, egyéb audiovizuális mű „download”-típusú, vagyis a letöltést (tartós másolat készítését) is lehetővé tevő ingyenes felhasználásáért az alábbi szerzői jogdíj fizetendő a jelen fejezet 1. pontjában meghatározott jogdíjon felül:

7 percnél nem hosszabb zenemű vagy zeneműrészlet letöltése A 7 percet meghaladó mű/műrészlet a jogdíjszámítás szempontjából minden további megkezdett hét perc után újabb műnek minősül.	letöltésenként	26 Ft
Teljes, zeneművekből álló album letöltése	letöltött albumonként	művenként 15 Ft
Filmalkotás, egyéb audiovizuális mű vagy műrészlet letöltése	letöltésenként	megkezdett zenei percnként 5 Ft, de legfeljebb filmenként 50 Ft

### 2.2. Jogdíj az olyan felhasználások esetében, melyekkel kapcsolatban a szolgáltató bevételt ér el:

#### 2.2.1. Zenemű

A 2.1. pont bevezető részében meghatározott, ellenszolgáltatás fejében történő felhasználásért a jelen fejezet 1. pontjában meghatározott jogdíjon felül:

Művek hossza	DRM alkalmazásával (pl. időtartam, a letöltések, a készíthető másolatok száma korlátozásával) történő lehívásra hozzáférhetővé tétel esetén a nyilvánosság tagja által a lehívás fejében fizetett díj 8%-ának, ilyen díjbevétele hiányában (a letöltés ingyenes engedése esetén) a szolgáltatással kapcsolatban elért reklám- és szponzorációs bevételek, illetve honlapok esetében azon a belső oldalon elhelyezett reklám- és egyéb bevételek 6%-ának megfelelő jogdíjat kell megfizetni, amelyről a felhasználást megvalósító szolgáltatás közvetlenül elérhető.
	Minimumjogdíj
7 percnél nem hosszabb zenemű vagy zeneműrészlet lehívásra hozzáférhetővé tétele A 7 percet meghaladó mű/műrészlet a jogdíjszámítás szempontjából minden további megkezdett hét perc után újabb műnek minősül.	letöltésenként 26 Ft
Teljes zenei album lehívásra hozzáférhetővé tétele	letöltött albumonként művenként 20 Ft

Művek hossza	DRM alkalmazása nélkül történő lehívásra hozzáférhetővé tétel esetén a nyilvánosság tagja által a lehívás fejében fizetett díj 10%-ának, ilyen díjbevétele hiányában (a letöltés ingyenes engedése esetén) a szolgáltatással kapcsolatban elért reklám- és szponzorációs bevételek, illetve honlapok esetében azon a belső oldalon elhelyezett reklám- és egyéb bevételek 6%-ának megfelelő jogdíjat kell megfizetni, amelyről a felhasználást megvalósító szolgáltatás közvetlenül elérhető.
	Minimumjogdíj
7 percnél nem hosszabb zenemű vagy zeneműrészlet lehívásra hozzáférhetővé tétele A 7 percet meghaladó mű/műrészlet a jogdíjszámítás szempontjából minden további megkezdett hét perc után újabb műnek minősül.	letöltésenként 30 Ft
Teljes zenei album lehívásra hozzáférhetővé tétele	letöltött albumonként művenként 24 Ft

### 2.2.2. Filmalkotás, egyéb audiovizuális mű, illetve ezek részlete

A felhasználásért a jelen fejezet 1. pontjában meghatározott jogdíjon felül a nyilvánosság tagja által a lehívás fejében fizetett díj 6%-ának, ilyen díjbevétele hiányában (a letöltés ingyenes engedése esetén) a szolgáltatással kapcsolatban elért reklám- és szponzorációs bevételek, illetve azon a belső oldalon elhelyezett reklám- és egyéb bevételek 6%-ának megfelelő jogdíjat kell megfizetni, amelyről a felhasználást megvalósító szolgáltatás közvetlenül elérhető.

2.2.2.1. Legalább azonban az alábbi szerzői jogdíj fizetendő a jelen fejezet 1. pontjában meghatározott jogdíjon felül:

Teljes film DRM alkalmazásával (pl. időtartam, a letöltések vagy a készíthető másolatok száma korlátozásával) történő lehívásra hozzáférhetővé tétele	letöltött filmenként	40 Ft
Filmalkotás, egyéb audiovizuális mű vagy annak részlete letöltése	letöltésenként	megkezdett zenei percnként 8 Ft, de legfeljebb filmenként 60 Ft

Ha a közönség tagja által történő letöltés külföldön valósul meg, a külföldi célországban nyújtott szolgáltatás fejében a nyilvánosság tagja által megfizetett ellenérték

a) 8%-a fizetendő, ha a lehívásra hozzáférhetővé tétel DRM alkalmazásával (pl. időtartam, a letöltések vagy a készíthető másolatok száma korlátozásával),

b) 10%-a fizetendő, ha a lehívásra hozzáférhetővé tétel DRM alkalmazása nélkül történik.

Mindkét esetben azonban legalább a 2.2.2.1. pont szerinti jogdíj fizetendő.

2.3. Mobiltelefonra történő, zeneművek, illetve filmrészletek letöltést is lehetővé tevő lehívásra hozzáférhetővé tétele esetén a fenti 2.1., illetve 2.2. pont szerinti jogdíjakat kell megfizetni. (Csengőhang szolgáltatás esetén a 3. pont szerinti díjszabást kell alkalmazni.)

## 3. Csengőhang, MMS és egyéb hasonló, műfelhasználással összekapcsolt üzenet

### 3.1. Fogalmak

3.1.1. Mobiltelefon-csengőhang: elektronikus hírközlő hálózat útján átvitt adat mobil rádiótelefon készülékre való érkezését jelző, elsősorban figyelmeztető, megkülönböztető céllal felhasznált zeneműrészlet (a továbbiakban: csengőhang).

3.1.2. Multimédia üzenet (a továbbiakban: MMS): olyan szolgáltatás, amellyel a szolgáltató mobil rádiótelefon készülékre olyan adatsoportot továbbít, amely képi

megjelenítéssel összekapcsolva a szolgáltató által hozzáférhetővé tett zeneműveket (műrészleteket) tartalmaz.

3.1.3. Egyéb hasonló, műfelhasználással összekapcsolt üzenet: olyan szolgáltatás, amellyel a szolgáltató zeneműveket (műrészleteket) csak érzékelést engedő lehívásra hozzáférhetővé tesz, és a hozzáférhetővé tett művek közül a szolgáltatást igénybe vevő személy által egyedileg kiválasztott művet (műrészletet) a személy saját üzenetéhez kapcsolva harmadik személy számára érzékelhetővé tesz.

3.1.4. Csengetési visszhang (a továbbiakban: „Ring back tone”): az előfizető által a szolgáltató adatbázisából kiválasztott, a hívó számához rendelhető és a hívó számára hallható csengetési hangot helyettesítő zenemű, illetve zeneműrészlet.

3.1.5. Alapdíjas a szolgáltatás, ha a szolgáltató az általa nyújtott mobil csengőhang, MMS és egyéb, műfelhasználással összekapcsolt üzenet (tartalom) szolgáltatásért a távbeszélő, illetve mobil rádiótelefon szolgáltatás alapdíjához képest magasabb díjat nem számít fel.

3.1.6. Emeltdíjas a szolgáltatás, ha a szolgáltató a mobil csengőhang, MMS és egyéb, műfelhasználással összekapcsolt üzenet (tartalom) szolgáltatásért a távbeszélő, illetve mobil rádiótelefon szolgáltatás alapdíjához képest magasabb díjat számláz vagy továbbszámláz.

### 3.2. Jogdíj

3.2.1. A szolgáltató a jelen fejezet 1. pontjában foglalt jogdíjon felül az alábbi jogdíjakat köteles fizetni:

Forint

	Ingyenes szolgáltatás	Alapdíjas szolgáltatás a szolgáltató által elért nettó árbevétel 8%-a, de legalább	Emeltdíjas szolgáltatás a szolgáltató által elért nettó árbevétel 8%-a, de legalább
Csengőhangonként	12	12	20
MMS-enként	12	12	20
Egyéb, műfelhasználással összekapcsolt üzenetenként	12	12	18

3.2.2. Olyan zenefelhasználással kapcsolatos szolgáltatásoknál, amelyekből előfizetési díj típusú bevétele is van a szolgáltatónak (pl. ún. ring back tone), a jogdíj az alábbiak alapján fizetendő:

– ha a szolgáltató a zenemű kiválasztásért számít fel külön díjat, az ebből származó bevételenek 8%-a, de legalább 16 Ft/mű,

– ha a szolgáltató a zenemű hívószámhoz rendeléséért számít fel külön díjat, hívószámanként 16 Ft/mű.

3.2.3. Ha a közönség tagja által történő letöltés külföldön valósul meg, a fizetendő jogdíj a külföldi célországban nyújtott csengőhang-, illetve MMS-szolgáltatással elért nettó árbevétel 8%-a, de legalább továbbított csengőhangonként, MMS-üzenetenként 26 Ft.

## II. Fejezet

## A)

## A JOGDÍJKÖZLEMÉNY ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

1. A nyilvánosság számára lehívásra történő hozzáférhetővé tétel a zeneműveknek vagy azok részleteinek (a továbbiakban együtt: „művek”) vezeték útján vagy bármely más eszközzel vagy módon történő olyan nyilvánosságához közvetítése, amelynek során a közönség tagjai a művekhez úgy férhetnek hozzá, hogy mind az egyes műveket, mind a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg („lehívás”) (a továbbiakban: „lehívásra hozzáférhetővé tétel” vagy „felhasználás”).

2. A lehívásra történő hozzáférhetővé tétel megvalósul tekintet nélkül arra, hogy a nyilvánosság tagjai a lehívott műveket számítógépre vagy bármely hordozóra letöltetik-e.

3. A jelen jogdíjközlemény körében az ARTISJUS a saját nevében jogosult a szolgáltatóknak a felhasználási engedélyeket megadni, velük szemben a jogdíjigényeket érvényesíteni, a jogdíjakra nézve a szolgáltatóknak számát kibocsátani, és a bíróságok és hatóságok előtti jogérvényesítés körében eljárni. Az ARTISJUS a jelen jogdíjközlemény alapján és körében a felhasználási engedély megadását a jogdíj megfizetésétől teszi függővé. A szolgáltató az engedélyt a jogdíj megfizetésével egy időben, utólagos jogdíjfizetés esetén visszamenőleges hatállyal szerzi meg.

4.1. A már nyilvánosságra hozott művek lehívásra történő hozzáférhetővé tételéhez az engedélyt kizárólag a jelen jogdíjközleményben meghatározott művekre és felhasználásokra és kizárólag abban az esetben lehet megadottnak tekinteni, ha a szolgáltató [lásd jelen fejezet A) 5.1.1. pont] teljesíti a jelen jogdíjközlemény I. fejezetében foglalt feltételeket.

4.2. A jelen jogdíjközleménnyel nem érintett szerzői mű [lásd II. fejezet B) alfejezet 7/b) pontja] vagy audiovizuális mű vagy hangfelvétel lehívásra hozzáférhetővé tételéhez a jelen jogdíjközlemény szerinti szerzői engedélyen felül az egyéb érintett jogosultak (szerzői mű esetében a szerzői jogosult, audiovizuális mű, illetve hangfelvétel esetében a filmelőállító, illetve a hangfelvétel-előállító és az előadó-művész) engedélye is szükséges.

## 5.1. A szolgáltató fogalma, tartozásátvállalás

5.1.1. A jelen jogdíjközlemény alkalmazásában „szolgáltató” a művet lehívásra hozzáférhetővé tétel céljára többszöröző, a lehívásra hozzáférhetővé tételre felajánló, továbbá a hozzáférhetővé tétel céljára felajánlott műhöz történő hozzáférés biztosításában részt vevő olyan személy vagy szervezet, amely az Szjt. 19. §-ban, illetve a 26. § (8) bekezdésében meghatározott felhasználási cselekményt valósít meg.

5.1.2. a) Amennyiben a jelen jogdíjközleménnyel érintett felhasználási folyamatban több olyan személy vagy szervezet vesz részt, amely az 5.1.1. pont szerint szolgáltatónak minősül, köztük a jelen jogdíjközlemény alapján fizetendő jogdíj megfizetésére vonatkozó tartozásátvállalásnak az ARTISJUS írásba foglalt hozzájárulása esetén van helye. Ezen hozzájárulás feltétele különösen, hogy a tartozást átvállaló szolgáltató

– a lehívásra hozzáférhetővé tétel teljes felhasználási folyamata összes résztvevőjét és résztvevőnként a tanúsított felhasználási cselekményt (többszörözés, illetve nyilvánosságához közvetítés) az ARTISJUS-szal a legkésőbb a szolgáltatás megkezdésekor írásban közölje, valamint

– írásban kötelezettséget vállal annak biztosítására, hogy az ARTISJUS a felhasználás módját, körülményeit és mértékét a teljes felhasználási folyamat összes résztvevője tekintetében személyesen vagy képviselője útján ellenőrizni tudja.

5.1.3. Az ARTISJUS hozzájárulhat ahhoz is, hogy a tartozást a külföldi szolgáltató belföldi képviselője vállalja át, ha a képviselő igazolja, hogy fel van jogosítva a saját nevében a szolgáltató javára, vagy a szolgáltató nevében és képviselőjében bármely más, a lehívásra hozzáférhetővé tétel folyamatában részt vevő szolgáltatóval szerződést kötni és/vagy e körben ellenértéket átvenni, illetve az ARTISJUS-szal felhasználási szerződést kötni, és ennek fejében jogdíjat fizetni.

## 5.2. A hozzáférést biztosító szolgáltatók felelőssége korlátozásának szabályai

5.2.1. Ha az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Ektv.) 2. § k) és l) pontjaiban meghatározott szolgáltató az Ektv. 9–11. §-okban meghatározott feltételeknek megfelelő tevékenységeket végzi, és egyébként úgy jár el, ahogy az a szolgáltatótól az adott helyzetben általában elvárható, az ARTISJUS és az ARTISJUS által képviselt bel- és külföldi zenei és irodalmi szerzői jogosultak irányában a szerzői jogsértésért az Szjt. 94. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott jogkövetkezményeken (a jogsértéstől eltiltás és abbahagyásra kötelezés) túl nem felel, így engedélyt sem kell kérnie, és jogdíjfizetési kötelezettsége sem áll fenn.

5.2.2. Ha a jelen fejezet 5.2.1. pont szerint eljáró szolgáltató önként vagy az ARTISJUS-szal kötött megállapodás alapján lefolytatja az Ektv. 13. § szerinti eljárást, mentesül az Szjt. 94. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott jogkövetkezménytől is.

5.2.3. A jelen fejezet 5.2.2. pont szerinti megállapodás az Ektv. 13. §-ban meghatározott tartalom felül az Ektv. 13. § (11) bekezdésében meghatározott felhatalmazás alapján az alábbiakat tartalmazza:



– a szolgáltató által végzett, a jelen fejezet 5.2.1. pontjában felsorolt tevékenységek szerzői jogi felhasználást valósítanak meg;

– az ARTISJUS a sérelem tárgyát és a jogsértést valószínűsítő tényeket, továbbá a szerzői jogot sértő tartalmú információ azonosításához szükséges adatokat akként határozza meg, hogy megjelöli a lehívásra hozzáférhetővé tétel általa gyakorolható engedélyezésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket [Szt. 27. §, 91. § (1) bekezdés, 92. § (3) bekezdés] és a közös jogkezelő egyesületekről szóló nyilvántartásba vételét tartalmazó, a hivatalos lapban megjelent közlemény megfelelő részeit, és egyben kijelenti, hogy csak olyan szerzői mű tekintetében és csak olyan vagyoni jog érvényesítése iránt lép fel, amely a megjelölt jogszabályi rendelkezések és nyilvántartásba vétel alapján közös jogkezelésébe tartozik;

– a felek a megállapodással összefüggésben hatályos írásbeli közlésnek tekintik a nekik vagy általuk harmadik személyhez címzett írásbeli magánokirat hű másolatát, továbbá az elektronikus úton tett közlést is, ha annak megérkezését a címzett elektronikus úton igazolja.

#### B)

### A JOGDÍJKÖZLEMÉNY ALAPJÁN KÖTHETŐ FELHASZNÁLÁSI SZERZŐDÉSEK KÖZÖS SZABÁLYAI

6. A jelen jogdíjközleményben említett reklám- és szponzorációs bevételen a bármilyen forrásból származó mindazon befizetéseket és dolog átadásával vagy tevékenység végzésével teljesített szolgáltatásokat érteni kell, amelyekre az adott szervezet beszámolási/könyvviteli kötelezettsége a mindenkor hatályos számviteli jogszabályok értelmében kiterjed. Ha a jelen Jogdíjközlemény alapján a jogdíjat a bevétel arányában kell megfizetni, bevételen a nettó (áfa nélküli) bevételt kell érteni.

7. Az I. fejezet 1. és 2., 3. pontjaiban meghatározott jogdíj

a) magában foglalja a már nyilvánosságra hozott zeneművek közül az ún. kisjogos – azaz az alábbi b) pont alá nem tartozó – zeneművek bel- és külföldi, a jelen jogdíjközleményben meghatározott felhasználása ellenértékét is. Ha az I. fejezet 1–3. pontjaiban meghatározott, letöltést is lehetővé tevő lehívásra hozzáférhetővé tétel nyomán a közönség tagja által történő letöltés külföldön valósul meg, és a letöltés helye szerinti közös jogkezelő társasággal kötött kölcsönös képviselői szerződés ekként rendelkezik, a fizetendő jogdíj a letöltésre az érintett külföldi jogvédő társaság által megállapított jogdíjat is magában foglalja. Ha az ARTISJUS és a szolgáltató között létrejött felhasználási szerződésbe foglalt engedély csak belföldre hatályos, a földrajzi terület helyett a belföld más ismérvvel is (pl. a Magyar Köztársaságot jelölő országhívó szám) meghatározható;

b) nem foglalja magában a színpadra szánt zenedrámai művek vagy jeleneteik, illetve keretszövegeik lehívásra

nyilvánossághoz közvetítésének, és a zenei nagyjog fogalma alá tartozó egyéb zeneművek lehívásra nyilvánossághoz közvetítésének szerzői jogdíját, valamint a zene reklám célra történő rögzítésének (hangfelvételének), valamint megváltoztatásának, átdolgozásának szerzői jogdíját, amelyre nézve a szolgáltatók az egyes szerzőkkel vagy más igazolt jogosultakkal közvetlenül kötelesek megállapodni.

c) Ha az ARTISJUS és a szolgáltató között a nyilvánossághoz közvetítés engedélyezésére létrejött szerződés másként nem rendelkezik, a felhasználások fejében fizetett jogdíj a műveknek a szolgáltatók ellenőrzése alatt álló számítógépre vagy bármely digitális hordozón rögzített elektronikus adatbázisba történő, az ismételt lehívásra hozzáférhetővé tételt is lehetővé tevő rögzítéséért járó (mechanikai) jogdíjat is magában foglalja.

8. Amennyiben a szolgáltató az I. fejezet 2. és 3. pontjában meghatározott felhasználás során kizárólag szerzői jogi szempontból nem védett műveket használ fel, és ezt a tényt hitelt érdemlően igazolja, felhasználási engedély kérelmi és jogdíjfizetési kötelezettség nem áll fenn.

9. A jelen jogdíjközleményben meghatározott jogdíjak az áfát nem tartalmazzák. A jogdíjat a törvényes áfát is tartalmazó összegben kell megfizetni.

10. A jelen jogdíjközlemény szerint köthető felhasználási szerződések és egyéb nyilatkozatok, kivéve az 5.2.3. pont szerint elektronikus úton is érvényesen megtehető nyilatkozatok, csak írásbeli alakban érvényesek. A felhasználási szerződések tartama legfeljebb a naptári évre szólhat, vagy olyan bontó feltételt tartalmazhat, amely szerint a szerződést az ARTISJUS 3 hónapi felmondási idővel felmondhatja, ha a felhasználás technikai körülményei vagy a jogosítás jogi jellegű előfeltételei úgy változnak meg, hogy a változás az átengedett felhasználási jog terjedelmét, a jogátengedés vagy a szerzői jogdíj meghatározásának módját, illetve a kikötött szerzői jogdíj mértékét lényegesen érinti.

11.1. Az elszámolás naptári negyedévenként, a jogdíj pedig – figyelemmel az A) alfejezet 3. pontjára is – a negyedévet követő hónap utolsó napjáig esedékes. Az esedékességet követő jogdíjfizetés esetén a késedelmi kamatfizetés kezdő napja az esedékesség utolsó napja. Ha a szolgáltató a felhasználáshoz nem kért engedélyt, vagy a felhasználási engedély terjedelmét túllépte, és a felhasználásra jogosító szerződést a felek utólag, a felhasználás megkezdésének időpontjára visszamenőleges hatállyal kötik meg, a késedelmi kamat megfizetésének kezdő időpontja a felhasználás megkezdésének napja, és a késedelmi kamatot a felhasználás megkezdésének napjától a szerződés megkötésének napjáig terjedő időszakra kell megfizetni. Ha a felhasználási szerződés bármely okból – ideértve a 10. pont szerinti felmondást, illetve hatályvesztést is – megszűnik, az elszámolás a megszűnés napjára nézve a megszűnéstől számított tizenöt napon belül, a jogdíj a megszűnést követő hónap utolsó napjáig esedékes.

11.2. A szolgáltató az elszámolással egyidejűleg közli az ARTISJUS-szal a felhasználási szerződésben meghatározott módon (digitális formátumban) az elszámolási időszakban lehívásra hozzáférhetővé tett, valamint a lehívott művek címét, szerzőjét, valamint az elszámolási időszakban történt lehívások számát művenként és – amennyiben technikailag lehetséges – lehívások helye szerinti országonként [Sztj. 92. § (5) bekezdés].

11.3. Ha a zeneművek lehívásra hozzáférhetővé tétele emelt díjas szolgáltatás keretében történik (pl. SMS, MMS, egyéb, műfelhasználással összekapcsolt üzenet), a szolgáltató az Sztj. 16. § (7) bekezdése és 92. § (5) bekezdése alapján köteles hitelt érdemlően [pl. a szolgáltatás elérési azonosítójának (telefonszámának) különválasztása útján] akként elkülöníteni a zeneművek lehívásra hozzáférhetővé tételének mértékére vonatkozó adatokat, hogy a 11.2. pont szerint a felhasználás mértéke megállapítható legyen. Ha a felhasználás mértékére vonatkozó adatokat a szolgáltató a jelen jogdíjközleménnyel nem érintett egyéb emelt díjas szolgáltatás (pl. mobil logo szolgáltatás) adataitól hitelt érdemlően nem különíti el, az ARTISJUS a jogdíjszámítás alapjául az érintett emelt díjas szolgáltatással elért bevételt, illetve az összes lehívás számát veszi figyelembe.

11.4. Az ARTISJUS a jogdíjelszámolás alapjául szolgáló adatokat, valamint a felhasználás módját és mértékét a lehívásra hozzáférhetővé tétel céljából történő rögzítés helyszínén ellenőrizheti.

11.5. Az ARTISJUS hangfelvételekbe foglalt zeneművek lehívásra hozzáférhetővé tételének jogosításakor felhatalmazást kér a szolgáltatótól, hogy a jogosítás tényét, a szolgáltató nevét, a 2001. évi CVIII. törvény 4. § (1) bekezdése szerinti egyes adatait, valamint a jogosított művek azonosításához szükséges adatokat a többi érintett jogosult (érintett előadóművészek, hangfelvétel-előállítók, audiovizuális mű felhasználása esetén filmelőállítók, illetve megfelelő közös jogkezelő szervezetük) tudomására hozza.

11.6. A szolgáltató köteles az ARTISJUS-szal történő egyeztetés alapján a lehívásra hozzáférhetővé tett mű azonosítására alkalmas elektronikus jogkezelési adatot [Sztj. 96. § (2) bekezdés] a lehívásra hozzáférhetővé tett művön, illetve ahhoz kapcsolva kezelni. E kötelezettség csak az említett adat alkalmazásának nemzetközi gyakorlatban való elfogadásától vagy szabvánnyá minősítésétől kezdve áll fenn.

12. A jelen szerzői jogdíjközleményben meghatározott bármely kedvezmény kizárólag azt a szolgáltatót illeti meg, akinek az ARTISJUS-szal szemben három hónapnál régebbi lejárt tartozása nem áll fenn, és a felhasználás mértékére, illetve a felhasznált művekre (teljesítményekre) vonatkozó adatközlési kötelezettségének határidőben eleget tett.

13. A jelen jogdíjközleményben egyedileg nem meghatározott, a zeneművek nyilvánosság számára lehívásra hozzáférhetővé tétele körébe eső felhasználások esetén a közzétett szerzői jogdíjmértékek elveinek és arányainak

alkalmazásával az ARTISJUS által esetenként megállapított szerzői jogdíj fizetendő. E rendelkezés alkalmazható abban az esetben is, ha a szolgáltató a szolgáltatást igénybe vevővel szemben a jelen jogdíjközleményben nem említett ellenérték-meghatározási módot alkalmaz.

14. Zeneművek jelen jogdíjközleményben meghatározott felhasználása esetében a szolgáltatókkal kötött, a jogdíjközlemény megfelelő rendelkezéseiben meghatározott, %-os szerzői jogdíjfizetést előíró felhasználási szerződésekben az ARTISJUS jogdíjkezdvezményt nyújthat. Jogdíjkezdvezményt nyújtó felhasználási szerződés csak akkor köthető, ha

– az azzal érintett szolgáltatónak az ARTISJUS-szal szemben szerzői jogdíjtartozása nincs, és a felhasználás mértékére vonatkozó adatközlési kötelezettségének az Sztj. 92. § (5) bekezdésre figyelemmel eleget tett,

– a jogdíjkezdvezmény nyújtását a felhasználás sajátos körülményei, vagy a felhasználás és ennek folytán a szolgáltató által fizetendő szerzői jogdíj jelentős mértéke lehetővé és indokoltá teszi.

A jogdíjkezdvezmény nyújtása során az ARTISJUS a jogdíjkezdvezménnyel érintett szolgáltatók között az egyenlő bánásmód követelményét sértő megkülönböztetést nem alkalmazhat, azaz azonos feltételek mellett azonos kedvezményeket nyújt. A jogdíjkezdvezmény a jelen jogdíjközleményben meghatározott jogdíjminimumokat nem érintheti.

15. Az ARTISJUS a jelen jogdíjközleményben meghatározott felhasználások engedélyezésével összefüggésben ingyenesen nem kizárólagos védjegyhasználati engedélyt ad a szolgáltatónak az „ARTISJUS” védjegy használatára. Az engedély időbeli hatálya az engedélyezett felhasználás tartamához igazodik. A szolgáltató a védjegyet az engedélyezett nyilvánosságához közvetítéssel összefüggésben köteles a szolgáltató szolgáltatását igénybe vevő számára könnyen észlelhető módon megjeleníteni, egyéb körben a védjegyet nem használhatja. A megjelenítéssel kapcsolatban a szolgáltató jogosult és köteles utalni arra, hogy a felhasználáshoz az ARTISJUS-tól engedélyt kapott.

### III. Fejezet

#### A JOGDÍJKÖZLEMÉNY IDŐBELI HATÁLYA

A fenti jogdíjközlemény 2006. január 1-jétől 2006. december 31-ig hatályos.

ARTISJUS

Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület

\*\*\*

Az ARTISJUS által megállapított jogdíjakat az Sztj. 90. § (2) bekezdése alapján jóváhagyom:

Budapest, 2006. január 25.

Dr. Bozóki András s. k.,  
a nemzeti kulturális örökség minisztere

**Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület  
közleménye  
(K 06–07)  
az üzletek és egyéb zenefelhasználók számára  
az irodalmi és zeneművek nem színpadi nyilvános  
előadásának engedélyezése fejében, valamint  
kereskedelmi célból kiadott hangfelvételek vagy arról  
készült másolatok nyilvánosságához közvetítéséért  
fizetendő szerzői és szomszédos jogi jogdíjakról,  
valamint a felhasználás engedélyezésének egyéb  
feltételeiről**

A jogdíjközleményben meghatározott felhasználók által történő felhasználás tekintetében az ARTISJUS a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 16. § (1) bekezdésében, 24. § (2) bekezdésében, 25. § (1), (4), (5), (6) bekezdésében, 90. § (1) bekezdésében valamint 92. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján, továbbá a 77. §-ban foglalt jogok tekintetében a Magyar Hanglemezkiadók Szövetségével (MAHASZ) és a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége Előadóművészi Jogvédő Irodájával (MSZSZ-EJI) egyetértésben az irodalmi és zeneművek nem színpadi nyilvános előadásának, illetve nyilvánosságához közvetítésének engedélyezése fejében, valamint kereskedelmi célból kiadott hangfelvételek vagy arról készült másolatok nyilvánosságához közvetítéséért fizetendő alábbi szerzői és szomszédos jogi jogdíjakat (a továbbiakban együtt: jogdíj), valamint a felhasználás egyéb feltételeit állapítja meg:

I. Fejezet

*Az üzletek és egyéb zenefelhasználók által fizetendő jogdíjak*

1. A következő üzletekben és egyéb felhasználóknál bármely technikai eszközzel (pl. rádió, televízió műsorának nyilvános sugárzása, továbbá analóg vagy digitális zenei hordozó lejátszása útján – magnó, lemezjátszó, music-center, videó, CD-, CD-ROM-, képlemez-, DVD lejátszó, számítógépes vezetékes hálózathoz kapcsolt képernyő stb. útján –) történő zenefelhasználás esetén fizetendő szerzői jogdíj:

a) Áruházakban, üzletekben, állandó jellegű kiállító és árubemutató termekben – melyek működési engedélyében meghatározott fő (jellegadó, első helyen megjelölt) üzletkör árak értékesítése – a vendéglátó kiszolgálás keretein kívül m<sup>2</sup>-enként és havi

1–50 m <sup>2</sup> -ig	32 Ft/m <sup>2</sup>
51–200 m <sup>2</sup> -ig	1 550 Ft
+ az 50 m <sup>2</sup> feletti terület után további	29 Ft/m <sup>2</sup>
201–500 m <sup>2</sup> -ig	5 750 Ft
+ a 200 m <sup>2</sup> feletti terület után további	24 Ft/m <sup>2</sup>
501–2000 m <sup>2</sup> -ig	12 700 Ft
+ az 500 m <sup>2</sup> feletti terület után további	18 Ft/m <sup>2</sup>

2001–5000 m <sup>2</sup> -ig	37 000 Ft
+ a 2000 m <sup>2</sup> feletti terület után további	16 Ft/m <sup>2</sup>
5001–10 000 m <sup>2</sup> -ig	77 500 Ft
+ az 5000 m <sup>2</sup> feletti terület után további	14 Ft/m <sup>2</sup>
10 001–20 000 m <sup>2</sup> -ig	144 000 Ft
+ a 10 000 m <sup>2</sup> feletti terület után további	12 Ft/m <sup>2</sup>
20 000 m <sup>2</sup> felett	252 000 Ft
+ 20 000 m <sup>2</sup> feletti terület után további szerzői jogdíjat kell fizetni.	11 Ft/m <sup>2</sup>

A közös területhez hozzá kell számítani azon üzletek alapterületét is, amelyek a közös területtel egy légtérben vannak, ha az itt említett területen nincs önálló zenefelhasználás.

b) Áruházakban, üzletekben, állandó jellegű kiállító és árubemutató termekben a közös területen a vendéglátótevékenység keretein belül történő központi zenefelhasználás esetén az a) pontban megállapított szerzői jogdíj kétszeresét kell fizetni. Abban az esetben, ha a központi zenefelhasználáson kívül a vendéglátó-ipari üzlet üzemeltetője is szolgáltat zenét, a vendéglátó-ipari üzletekre vonatkozó jogdíjközleményben (V 06–07) megállapított jogdíjat kell fizetni.

c) Üzletekben, kiállító és árubemutató termekben – melyek működési engedélyében meghatározott fő (jellegadó, első helyen megjelölt) üzletkör szolgáltatások nyújtása (pl. szépségszalonok, szoláriumok, kozmetikák stb.) – amennyiben azok nevesítve a díjszabásban egyéb helyen nincsenek meghatározva – a vendéglátó tevékenység keretein kívül m<sup>2</sup>-enként és havi

1–50 m <sup>2</sup> -ig	41 Ft/m <sup>2</sup>
51–200 m <sup>2</sup> -ig	2 050 Ft
+ az 50 m <sup>2</sup> feletti terület után további	38 Ft/m <sup>2</sup>
201–500 m <sup>2</sup> -ig	7 600 Ft
+ a 200 m <sup>2</sup> feletti terület után további	32 Ft/m <sup>2</sup>
501–2000 m <sup>2</sup> -ig	16 400 Ft
+ az 500 m <sup>2</sup> feletti terület után további	23 Ft/m <sup>2</sup>
2001–5000 m <sup>2</sup> -ig	49 300 Ft
+ a 2000 m <sup>2</sup> feletti terület után további	19 Ft/m <sup>2</sup>
5001–10 000 m <sup>2</sup> -ig	101 000 Ft
+ az 5000 m <sup>2</sup> feletti terület után további	18 Ft/m <sup>2</sup>
10 001–20 000 m <sup>2</sup> -ig	180 000 Ft
+ a 10 000 m <sup>2</sup> feletti terület után további	16 Ft/m <sup>2</sup>
20 000 m <sup>2</sup> felett	328 000 Ft
+ 20 000 m <sup>2</sup> feletti terület után további szerzői jogdíjat kell fizetni.	13 Ft/m <sup>2</sup>

d) Üzemanyagotöltő állomásokon (a kereskedelmi üzlet zenefelhasználásán és a vendéglátó tevékenység keretein kívül) történő zenefelhasználás esetén havi 3 510 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

e) Ügyfélvárókban, ügyfélszolgálati irodákban, valamint egyéb nyilvános váróhelyiségekben felhasznált zene esetén havi 2 180 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.



f) Közterületre történő nem rendszeres közvetítés esetén hangszórónként havi 730 Ft kivetítő használata esetén napi 1 560 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

g) Közterületre történő rendszeres közvetítés esetén hangszórónként havi 5 430 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

h) Garázsokban, mélygarázsokban, parkolóknak, parkolóházakban m<sup>2</sup>-enként és havonként az 1. a) pontban meghatározott szerzői jogdíj 50%-át kell fizetni.

i) Egy vagy több napos rendezvényhez kapcsolódó önálló zenefelhasználást alkalmi árusítás keretében végző üzletek üzemeltetőinek napi 1 400 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

2. Gépjárművekről történő reklám vagy propaganda célú zenefelhasználás esetén havi 1 820 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

3. Múzeumokban technikai eszközzel történő zenefelhasználás esetén havi 590 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

4. Eseti vásárokon, kiállításokon és árubemutatókon felhasznált zene esetén vendéglátó kiszolgálás keretein kívül:

a) A vásár szervezője, rendezőszerve vagy közreműködője által lebonyolított központi rendezvényeken fizetendő napi szerzői jogdíj:

– Koncert, élőzene, diszkó, divatbemutató, show-műsor, zenés sportbemutató esetén, helyszínenként

Budapesten 44 900 Ft

vidéken a vásár alapterülete alapján

5000 m<sup>2</sup>-ig 27 400 Ft

5001 m<sup>2</sup> felett 33 800 Ft

– Gépzene (a vásár területére sugárzott zene) felhasználás esetén

Budapesten hangszórónként és képernyőnként 1 370 Ft

vidéken a vásár alapterülete alapján

1000 m<sup>2</sup>-ig 8 110 Ft/nap

1001–3000 m<sup>2</sup>-ig 13 600 Ft/nap

3001–5000 m<sup>2</sup>-ig 16 330 Ft/nap

5001–10 000 m<sup>2</sup>-ig 21 000 Ft/nap

10 000 m<sup>2</sup> felett minden megkezdett

5000 m<sup>2</sup> után további 4 880 Ft/nap

b) A kiállítók által szervezett és az általuk bérelt területen lebonyolított rendezvények után fizetendő napi szerzői jogdíj:

– koncert, show-műsor, diszkó esetén

Budapesten 13 100 Ft

vidéken 8 110 Ft

– divatbemutató esetén

Budapesten 8 110 Ft

vidéken 4 870 Ft

– háttér élőzene esetén

Budapesten 5 870 Ft

vidéken 4 370 Ft

– zenés sportbemutató esetén

Budapesten 4 870 Ft

vidéken 3 250 Ft

– Gépzene (a kiállítók által, az általuk bérelt területre sugárzott zene) felhasználás esetén

Budapesten hangszórónként és képernyőnként 1 430 Ft/nap

vidéken hangszórónként és képernyőnként 1 370 Ft/nap

5.1. Zenefelhasználás filmszínházakban:

a) Filmszínházakban a film nyilvános vetítése esetén a filmben megfilmesített zenemű felhasználásáért az áfát nem tartalmazó jegybevétel 1,5%-ának megfelelő mértékű szerzői jogdíjat kell fizetni.

b) Filmszínházakban a fő filmvetítésen kívül felhasznált bármely technikai eszközzel szolgáltatott zene esetén előadásenként 74 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

c) Filmszínházon kívüli nyilvános vetítés és videó előadás esetén, ha az főszolgáltatásként tekinthető meg, a filmben, videóműben megfilmesített zenemű felhasználásáért az a) pontban meghatározott szerzői jogdíjat kell fizetni. Ilyen előadás esetén azonban legalább az alábbi szerzői jogdíjat kell megfizetni előadásenként:

1–100 főig 740 Ft

101–500 főig 1 060 Ft

501–1000 főig 1 590 Ft

1000 fő felett 5 290 Ft

d) A filmszínházak havonta utólag, a tárgy hónapot követő hó 10. napjáig az előadott filmek címét és az előadások számát tartalmazó műsort kötelesek benyújtani az ARTISJUS-nak. A filmszínház a díjfizetéssel a felhasználási engedélyt havonta köteles megszerezni.

5.2. Zenefelhasználás színházakban:

Színházakban a színpadi előadás cselekményén kívül felhasznált zene (pl. háttér, előzetes, szünetközi zene) felhasznált

– gépzene esetén előadásenként 550 Ft

– élőzene esetén előadásenként 4 400 Ft

szerzői jogdíjat kell fizetni.

5.3. Színházakban, filmszínházakban, művészeti, közművelődési, és egyéb, többfunkciós kulturális intézményekben végzett központi jellegű háttérzene szolgáltatás esetén az 5.1. és 5.2. pontban meghatározott jogdíjakon és a vendéglátó üzlet üzemeltetője által fizetendő jogdíjon felül négyzetméterenként és havonta az 1. c) pontban meghatározott szerzői jogdíj 30%-át kell fizetni.

6. a) Divatbemutatókon, szépségversenyeken, kozmetikai bemutatókon, fodrászversenyeken felhasznált zene esetén az áfával csökkentett bevétel 8%-át kell szerzői jogdíjként fizetni abban az esetben is, ha a rendezvényhez műsor kapcsolódik. A jogdíj összege nem lehet kevesebb,



mint az alábbiakban a résztvevők számától függően megállapított jogdíj:

1–100 főig	19 800 Ft
101–500 főig	27 460 Ft
501–1000 főig	41 800 Ft
1000 fő felett	55 000 Ft

b) Belépődíj nélküli divatbemutatókon, szépségversenyeken, kozmetikai bemutatókon, fodrászversenyeken felhasznált zene esetén napi 27 700 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

7. a) Repülőgépen történő zenefelhasználás esetén

- amennyiben zenefelhasználás csak a földön történik, járatonként 545 Ft
- amennyiben zenefelhasználás levegőben is történik, járatonként 1 760 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

b) A tömegközlekedés körében menetrend szerint közlekedő, személyszállítást végző vízi és szárazföldi járműveken (például hajó, autóbusz, vonat) zenefelhasználás esetén járművenként havi 555 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

c) Olyan vízi és szárazföldi közlekedési járműveken, amelyeken idegenforgalmi, szórakoztató vagy egyéb kereskedelmi szolgáltatást nyújtanak (például nosztalgia-hajó/vonat; sétahajó, városnéző járat), illetve az a) pontba nem tartozó járműveken történő

(i) diszkó zenefelhasználás esetén járatonként 4 650 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni,

(ii) műsoros előadás, koncert esetén járatonként 2 100 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni,

(iii) gépzene felhasználás esetén járatonként 1 110 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni,

(iv) élőzene felhasználás esetén a (iii) pontban meghatározott szerzői jogdíjon felül járatonként további 1 740 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

d) Utazásszervezők, utazásközvetítők, idegenforgalmi szolgáltató irodák által szervezett, illetve értékesített utakon saját vagy bérelt autóbuszon történő zenefelhasználás esetén az utazást szervezőnek, illetve az utazást értékesítőnek autóbuszonként és járatonként 1 110 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

e) Taxiban történő zenefelhasználás esetén gépkocsinként és évenként 1 460 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

f) A c) pontban meghatározott zenefelhasználások esetén a jármű befogadóképességét alapul véve minden megkezdett 50 fő után a két legdrágább belépődíj összegének megfelelő mértékű szerzői jogdíjat is meg kell fizetni alkalmanként az egyébként fizetendő szerzői jogdíjon felül.

8. a) Sportversenyeken és sportbemutatókon történő zenefelhasználás során (az ezekhez kapcsolódó műsorok kivételével) mérkőzésenként, illetve sporteseményenként (többnapos sportesemény esetén naponta)

1–200 fő befogadóképességig	1 110 Ft
-----------------------------	----------

201–500 fő befogadóképességig	1 290 Ft
501–1000 fő befogadóképességig	2 560 Ft
1001–5000 fő befogadóképességig	5 110 Ft
5001–10 000 fő befogadóképességig	12 700 Ft
10 001–50 000 fő befogadóképességig	25 500 Ft
50 001–60 000 fő befogadóképességig	45 600 Ft
60 001–70 000 fő befogadóképességig	56 000 Ft
70 000 fő befogadóképesség felett	72 100 Ft

szerzői jogdíjat kell fizetni.

b) Sportversenyeken és sportbemutatókon, azokban az esetekben, amikor a zenefelhasználás szervesen összefügg a versennyel, bemutatóval, eseményenként (többnapos sportesemény esetén naponta) az ezekhez kapcsolódó műsorok kivételével a felhasznált zene után

100 fő befogadóképességig	2 480 Ft
200 fő befogadóképességig	3 700 Ft
500 fő befogadóképességig	5 560 Ft
1000 fő befogadóképességig	9 280 Ft
2000 fő befogadóképességig	12 920 Ft
5000 fő befogadóképességig	16 500 Ft
10 000 fő befogadóképességig	20 300 Ft
20 000 fő befogadóképességig	36 400 Ft
30 000 fő befogadóképességig	48 600 Ft
30 000 fő befogadóképesség felett	64 600 Ft

szerzői jogdíjat kell fizetni.

c) Ha a 8. a), 8. b) pontok szerinti zenefelhasználás mellett a rendezvény a nyilvános előadást szervezőkre vonatkozó külön jogdíjközlemény (Sz 06–07) I. fejezet 1. a) és/vagy 2. a) és/vagy 3. a) pontja szerinti programot is tartalmaz, valamint a zeneművek nyilvános előadása és sportversenyek és/vagy sportbemutatók szervesen összekapcsolódnak, a fizetendő szerzői jogdíj az áfát nem tartalmazó bevétel 4%-a.

d) Műjéggpályán, természetes jéggpályán felhasznált zene esetén a befogadóképesség figyelembevételével minden megkezdett 50 fő után naponta a két legdrágább jegy árának megfelelő szerzői jogdíjat kell fizetni. Amennyiben a belépődíjat naponta több alkalommal szedik, a szerzői jogdíjat alkalmanként kell fizetni.

e) Strandokon, uszodákban, kempingekben [a vendéglátóipari üzletekre és szálláshelyekre vonatkozó jogdíjközlemény (V06–07) 10. g)–h)–i) pontjaiban foglalt felhasználások kivételével], gyógyfürdőkben központilag felhasznált zene esetén az alábbi szerzői jogdíjat kell fizetni:

1000 fő befogadóképességig havi	11 100 Ft
minden további megkezdett 1000 fő után további havi	6 550 Ft

f) Aquaparkokban, vízi vidámparkokban és egyéb, emelt szintű szolgáltatást nyújtó fürdőhelyeken

1000 fő befogadóképességig havi	16 500 Ft
minden további megkezdett 1000 fő után további havi	7 180 Ft

9. a) Zenés csoportos sportfoglalkozáson (pl. aerobic, kondicionáló torna, egyéb) a felhasznált zene után hetenként az alábbi szerzői jogdíjat kell fizetni:

heti 1 alkalom esetén	215 Ft
heti 2 alkalom esetén	395 Ft
heti 3 alkalom esetén	600 Ft
heti 4 alkalom esetén	795 Ft
heti 5 alkalom esetén	995 Ft
heti 6 alkalom esetén	1 125 Ft
heti 7 alkalom esetén	1 250 Ft
heti 8 alkalom esetén	1 370 Ft
heti 9 alkalom esetén	1 500 Ft
heti 10 alkalom esetén	1 610 Ft
heti 11 alkalom esetén	1 750 Ft
heti 12 alkalom esetén	1 990 Ft
heti 13 alkalom esetén	2 120 Ft
heti 14 alkalom esetén	2 260 Ft
heti 15 alkalom esetén	2 360 Ft

Heti 15 alkalom felett a jogdíj alkalmanként 100 forinttal emelkedik.

b) Kondicionáló termék háttérzenéjéért a létesítmény alapterülete alapján

1–100 m <sup>2</sup>	3 495 Ft
101–200 m <sup>2</sup>	4 370 Ft
201–500 m <sup>2</sup>	5 480 Ft
501 m <sup>2</sup> felett	8 110 Ft

szerzői jogdíjat kell fizetni havonta.

10. a) Utazó vidámparkok fenntartói (mutatványosok: körhinta, hajóhinta, céllövölde stb.) által felhasznált zene esetén vidámparkonként 18 700 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni évente.

b) Állandó vidámparkokban felhasznált zene után hangfalanként napi 665 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

c) Cirkuszok előadásaiban bemutatott, nem színpadra szánt zeneművek felhasználásáért az áfát nem tartalmazó jegybevétel 5%-át kell szerzői jogdíjként fizetni.

11. a) II. kategóriájú játékkermekben (videojáték, flipper, nyerőgép, ügyességi játék stb.) felhasznált gépzene esetén naponta

1–50 m <sup>2</sup> -ig	540 Ft
51–200 m <sup>2</sup> -ig	670 Ft
200 m <sup>2</sup> felett	885 Ft

szerzői jogdíjat kell fizetni.

b) Játékkaszinókban és I. kategóriájú játékkermekben felhasznált gépzene esetén napi 1 340 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

c) Játékkaszinókban felhasznált élőzene után napi 1 900 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

d) Ha a játékkermekben vagy játékkaszinókban a zenefelhasználás olyan eszköz alkalmazásával (például zene-gép, táncgép) valósul meg, amely lehetővé teszi, hogy a közönség tagja egyénileg válassza ki a meghallgatni kí-

vánt zeneművet, akkor az a)–b) pontban megállapított összeg 20%-kal emelkedik.

12. Erotikus szolgáltatást nyújtó üzletekben (pl. peep show) történő erotikus tánc és filmek kísérőzenéje után:

- 5 kabinig napi 1 130 Ft,
- 5 kabin felett napi 2 290 Ft

szerzői jogdíjat kell fizetni.

Szexuális és fizikai közérzetet javító szolgáltatást nyújtó üzletekben (pl. masszázsszalon) az előző pontban nem említett zenefelhasználásért napi 2 290 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

13. Távbeszélő útján megvalósuló, lehívásra hozzáférhetővé tételnek nem minősülő [Szjt. 26. § (8) bekezdés, első mondat] zenefelhasználás után fizetendő szerzői jogdíjak:

a) Kapcsolási, várakozási idő alatt megvalósuló zenefelhasználás esetén:

Zenefelhasználást lehetővé tevő technikai eszközként (pl. központ, alközpont) a technikai eszközt üzemeltető:

1–20 vonalig, havi	1 510 Ft
21–100 vonalig, havi	2 260 Ft
ezt meghaladóan 50 vonalanként további, havi	760 Ft

b) Emeldíjas távközlési szolgáltatás nyújtása során megvalósuló zenefelhasználás (ide nem értve a külön jogdíjközleményben meghatározott, távközlési szolgáltatás keretében megvalósuló lehívásra hozzáférhetővé tétel) esetében a szolgáltató:

1–20 vonalig, havi	1 960 Ft
21–50 vonalig, havi	6 800 Ft
51–100 vonalig, havi	13 590 Ft
ezt meghaladóan 50 vonalanként további, havi	3 780 Ft

jogdíjat köteles fizetni.

A jelen pont alkalmazása során vonalnak kell tekinteni a hívó fél által önálló kapcsolási számmal hívható fővonalat, valamint az önálló kapcsolási számmal rendelkező mellékállomást is. A vonalak számát az egyidejűleg lefolytatható beszélgetések száma határozza meg.

14. A 4. a), b), 7. c) (ii) és 7. c) (iv), valamint 8. c) pontban említett koncert, illetve háttér élőzene kivételével az 1–13. pontokban meghatározott gépzene felhasználás után az ott megállapított szerzői jogdíjak mellett további 20%, az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók közös jogkezelő szervezeteit (MSZSZ-EJI, illetve MAHASZ) illető jogdíjat is meg kell fizetni azokban az esetekben, amikor kereskedelmi célból kiadott hangfelvétel vagy arról készült másolat bármilyen módon történő közvetlen és közvetett nyilvánosságához közvetítésére alkalmas technikai eszköz (bármilyen berendezés) áll rendelkezésre a zene-szolgáltatáshoz.

## II. Fejezet

*Közös rendelkezések*

1.1. A jelen közös jogdíjközlemény körében az ARTISJUS jogosult a saját nevében a felhasználókkal szemben eljárni, a felhasználási engedélyeket megadni, a jogdíjigényeket érvényesíteni, a jogdíjakra nézve a felhasználóknak jogdíjfizetési értesítőt, illetve számlát kibocsátani, és a bíróságok és hatóságok előtti jogérvényesítés körében eljárni. Az ARTISJUS a jelen jogdíjközlemény alapján és körében a felhasználási engedély megadását a jogdíj megfizetésétől teszi függővé. A felhasználó az engedélyt a jogdíj megfizetésével egy időben szerzi meg. A felhasználás megkezdése előtt megfizetett jogdíj, illetve jogdíjrészlet fejében a felhasználó a megfizetett jogdíjjal (a jogdíjrészlettel) arányos mértékű felhasználási engedélyt szerez.

1.2. A díjfizetéssel legalább negyedéves időszakra – ennél rövidebb vagy időnyjellegű üzemeltetés esetén pedig az üzemeltetés teljes időtartamára – előzetesen kell jogot szerezni a felhasználásra [Szjt. 25. § (5) bekezdés].

2.1. A jelen jogdíjközlemény I. fejezetében meghatározott zenefelhasználások esetén az üzlet működési engedélyében vagy tartalmilag ennek megfelelő közigazgatási határozatban meghatározott üzemeltető minősül felhasználónak. A jogdíjat a felhasználó köteles fizetni. A jogdíj megfizetésére vonatkozó tartozásátvállalásról a II. 2.2. pont rendelkezik.

2.2. Ha eseti rendezvény szervezése során a II. 2.1. pontban meghatározott felhasználó és olyan személy, akit a jelen pont szerint az eseti rendezvény szervezőjének kell tekinteni, úgy állapodnak meg, hogy a jelen jogdíjközlemény szerinti jogdíjat e személy fizeti meg az ARTISJUS a felhasználó és az említett személy ilyen megállapodásához, mint tartozásátvállaláshoz jogosultként hozzájárulhat (Ptk. 332. §). Az eseti rendezvény szervezőjének a jelen pont szempontjából azt kell tekinteni, akit a bármilyen formában szedett belépődíj, valamint a bármely jogcímen a nyilvános előadással összefüggésben befolyó egyéb bevétel (reklám- és szponzorbevétel stb.) megillet. Ha a nyilvános előadást megvalósító rendezvényt vagy annak egy részét a szervező által igénybe vett harmadik személy (szervezet) szervezi, a rendezvény szervezőjének a harmadik személyt (szervezetet) igénybe vevőt kell tekinteni, amennyiben a bevétel a harmadik személyt (szervezetet) igénybe vevőnél keletkezik. Ebben az esetben a harmadik személyt (szervezetet) a szervezésért (közreműködésért) megillető ( megbízási vagy egyéb) díj nem minősül bevételnek.

3.1. A jelen jogdíjközlemény alkalmazásában bevételen a jegyek, bérletek eladásából származó bevételt, valamint a bármilyen forrásból származó befizetést (pl. egyéb, belépődíjnak minősülő bevételt, valamint a bármilyen jogcímen befolyó reklám- és szponzorbevételt), továbbá dolog

átadásával vagy tevékenység végzésével nyújtott szolgáltatást kell érteni, amelyekre az adott szervezet beszámolási/könyvvézetési kötelezettsége a mindenkor hatályos számviteli jogszabályok értelmében kiterjed.

3.2. Hozzá kell számítani a bevételhez a térítésmentes (tisztelet, szakmai stb.) jegyek értékét is. Ilyen esetben a jogdíjalap megállapításához a kereskedelmi forgalomban legnagyobb darabszámban értékesített jegy ellenértékét kell figyelembe venni. Ha a jogdíjszámítás alapja tárgya az áfának, abban az esetben bevétel alatt az áfa nélküli bevétel értendő.

3.3. A jogdíjközlemény alkalmazásában belépődíjnak kell tekinteni minden olyan fizetést, amely előfeltétele a műsoros előadáson vagy táncmulatságon való részvételnek (belépődíj, műsormegváltás, adományjegy, csoportok részére szervezett idegenforgalmi jellegű rendezvények részvételi díja, meghívó stb.).

4. A felhasználó a már nyilvánosságra hozott zeneművek és irodalmi művek felhasználásának megkezdését és a már megkezdett felhasználás megváltoztatását az Szjt. 25. § (4) bekezdése alapján írásban előzetesen köteles az ARTISJUS-nak bejelenteni.

5.1. Ha a zene- és irodalmi művek nyilvános előadása körében a felhasználó a felhasználás megkezdésére vagy megváltoztatására vonatkozó bejelentési kötelezettségének [Szjt. 25. § (4) bekezdés] nem tesz eleget, és az ARTISJUS csak az ellenőrzés során szerez tudomást a felhasználásról, az Szjt. 25. § (6) bekezdése alapján a felhasználó – a közös jogkezelő szervezet ellenőrzési költségeinek fedezésére – költségátalány fizetésére köteles, amelynek összege a fizetendő szerzői jogdíj összegével egyezik meg.

5.2. Ha a felhasználó az Szjt. 25. § (4) bekezdése alapján a felhasználás megszüntetését az 5.1. pont szerinti ellenőrzés napját követően, az ellenőrzés napját magában foglaló negyedévben, illetve negyedévnél rövidebb időtartamú vagy időnyjellegű üzemeltetés esetén az üzemeltetés tartamán belül jelenti be, a jogdíjat és a költségátalányt a bejelentés 5.3. pont szerinti hatályossá válásának napjáig kell fizetni.

5.3. Ha a bejelentéssel érintett felhasználásért a díjat legalább negyedéves időszakra kell fizetni, a bejelentés hatálya legkorábban a bejelentés napját magában foglaló negyedév utolsó napjára szólhat. Ha a bejelentéssel érintett felhasználásért a díjat az üzemeltetés teljes, negyedévnél rövidebb, illetve egyéb esetben negyedévnél rövidebb időtartamára kell fizetni, a bejelentés hatálya az üzemeltetés időtartamának utolsó napjára szólhat. A bejelentés hatályossá válásáról szóló rendelkezéseket nem kell alkalmazni, ha a felhasználás megszüntetésének az oka a felhasználó zenefelhasználással járó üzleti tevékenységének megszüntetése (szünetelése).

5.4. Amennyiben a felhasználó a jogdíj megállapításához szükséges adatszolgáltatási kötelezettségének nem



tesz eleget, az ARTISJUS a jogdíj alapját az Szjt. 25. § (4) bekezdése szerinti helyszíni ellenőrzés adatai, illetve az egyéb rendelkezésre álló adatok alapján állapítja meg. A helyszíni ellenőrzés során az ARTISJUS betekinthez a felhasználó birtokában lévő azon okiratokba (ideértve a felhasználó pénzügyi dokumentumait és elszámolásait), amelyek olyan pénzügyi, illetve kereskedelmi adatokat tartalmaznak, amelyek a jogdíj megállapításához vagy a jogdíj mértékének ellenőrzéséhez szükségesek.

6. Zeneművek személyes előadóművészi teljesítménnyel megvalósuló nyilvános előadása (élő zenei előadás) esetén a felhasználó köteles a felhasznált művek címét, szerzőjét, elhangzási gyakoriságát az ARTISJUS által rendszeresített űrlapon közölni [Szjt. 92. § (5) bekezdés].

7. Ha valamely, a jelen jogdíjközlemény hatálya alá tartozó felhasználónál egy napon belül többféle zenefelhasználás (pl. élőzene, technikai eszközökkel szolgáltatott zene stb.) is megvalósul, a megfelelő szerzői jogdíj külön-külön fizetendő.

8. A felhasználókkal, illetve a felhasználók képviselőiben eljáró, az érintett felhasználók jelentős részét megfelelően képviselő országos érdek-képviselői szervezetekkel a jogdíjközlemény megfelelő rendelkezéseiben meghatározott tételes vagy %-os szerzői jogdíjfizetés helyett az ARTISJUS általános jogdíjat tartalmazó felhasználási szerződést is köthet. Átalánydíjas felhasználási szerződés csak akkor köthető, ha

– az azzal érintett felhasználónak az ARTISJUS-szal szemben szerzői jogdíj tartozása nincs, és a felhasználás mértékére vonatkozó adat- (pl. műsor) közlési kötelezettségének az Szjt. 92. § (5) bekezdésre figyelemmel eleget tett,

– az általános felhasználási szerződés megkötését a felhasználás sajátos körülményei, vagy a felhasználás és ennek folytán a felhasználó által fizetendő szerzői jogdíj jelentős mértéke, vagy a felhasználók jelentős részének azonos országos érdek-képviselői szervben való önkéntes tagsága és az érdek-képviselői szerv felhasználási szerződés kötésére irányuló jogszabály- és alapszabályszerű felhatalmazása ezt lehetővé és indokoltá teszi.

Az általános szerződések megkötése során az ARTISJUS az általános szerződésekkel érintett felhasználók között az egyenlő bánásmód követelményét sértő megkülönböztetést nem alkalmazhat, azaz azonos feltételek mellett azonos kedvezményeket biztosít.

Országos érdek-képviselői szervekkel csak abban az esetben köthető általános szerződés, ha az érdek-képviselői szerv a tagjai (az érintett felhasználók) szerzői jogdíj fizetéséért megfelelő biztosítékot nyújt, és/vagy az érintett felhasználók által fizetendő szerzői jogdíj kiszámításához/megfizetéséhez szükséges, a felhasználás mértékére, illetve a felhasznált művekre (teljesítményekre) vonatkozó adatokat gyűjti és az ARTISJUS-nak továbbítja, és/vagy a szerzői jogdíjfizetési kötelezettséget egészben vagy részben átvállalja.

9. A jelen jogdíjközleményben meghatározott bármely kedvezmény kizárólag azt a felhasználót illeti meg, akinek az ARTISJUS-szal szemben három hónapnál régebbi lejárt tartozása nem áll fenn, és a felhasználás mértékére, illetve a felhasznált művekre (teljesítményekre) vonatkozó adat- (pl. műsor) közlési kötelezettségének határidőben eleget tett.

10. Az ARTISJUS a szerzői jogdíjelszámolás alapjául szolgáló adatokat, valamint a műfelhasználás módját és mértékét a helyszínen ellenőrizheti.

11. A jelen jogdíjközleményben egyedileg nem meghatározott, de a jogdíjközlemény alkalmazási körébe tartozó felhasználások esetén a közzétett jogdíjmértékek elveinek és arányainak alkalmazásával az ARTISJUS által esetenként megállapított jogdíj fizetendő.

12. A jogdíjak megállapítása tekintettel van arra, hogy a jelen jogdíjközleményben meghatározott felhasználások során védett és nem védett művek felhasználása egyaránt megtörténik. Ha a felhasználó bizonyítja [Szjt. 92. § (3) bek.], hogy a felhasználás – figyelemmel az át- és feldolgozott művekre is – kizárólag olyan műveket, illetve hangfelvételeket bármely nyilvánossághoz közvetítésével [Szjt. 77. § (1) bek.] járó nyilvános előadás esetén kizárólag olyan előadásokat vagy hangfelvételeket érint, amelyek mindegyikére nézve a védelmi idő eltelt, a felhasználás fejében jogdíjat nem kell fizetni.

13. A jogdíjak megállapítása tekintettel van arra, hogy az irodalmi és zeneművek nyilvános előadásának jelen jogdíjközlemény szerinti engedélyezése nem terjed ki a színpadra szánt irodalmi művek és zenedrámái művek vagy jeleneteik, illetve keresztmetszeteik, valamint a szakirodalmi művek és a nagyobb terjedelmű nem színpadra szánt szépirodalmi művek (pl. regények) teljes terjedelmében történő előadására.

14. A jelen jogdíjközleményben meghatározott jogdíjak az áfa összegét nem tartalmazzák. A jogdíjat a törvényes áfát is tartalmazó összegben kell megfizetni.

### III. Fejezet

#### *A jogdíjközlemény időbeli hatálya*

A fenti jogdíjközlemény 2006. január 1-jétől 2007. december 31-ig hatályos.

#### *ARTISJUS*

#### *Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület*

\* \* \*

Az ARTISJUS által megállapított szerzői jogdíjakat az Szjt. 90. § (2) bekezdése alapján jóváhagyom:

Budapest, 2006. január 25.

*Dr. Bozóki András* s. k.,  
a nemzeti kulturális örökség minisztere



**Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület  
közleménye  
(M 06–07)**

**a hangfelvételen többszörözött, illetve filmalkotásokba foglalt, videón vagy DVD-n többszörözött zeneművekre megállapított mechanikai minimum jogdíjairól**

*I. JOGDÍJMÉRTÉKEK*

A már nyilvánosságra hozott, az Szjt. 19. § hatálya alá tartozó zeneművek és zeneszövegek többszörözési és forgalomba hozatali szerzői engedélye fejében az alábbi összegű szerzői jogdíj fizetendő:

*1. Hangfelvétel*

1.1. Hagyományos hangfelvétel-kiadás esetén a fogyasztói (áfa nélküli) ár 8%-a, vagy a hangfelvétel-kiadó nettó (áfa nélküli) átadási árának (terjesztői átadási ár, a továbbiakban: PPD) 11%-a közül a magasabb összegű, de legalább az alábbiakban megállapított példányonkénti jogdíjminimum fizetendő:

Megnevezés	Nemzetközi rövidítés	Max. perc	Max. műszám	Max. műrészlet	jd. min. (Ft)
			vagy		
<b>VINYL LEMEZ</b>					
45 ford. sz. 17 cm Single	S	8	2	6	45
45 ford. sz. 17 cm EP	EP	16	4	12	60
45 ford. sz. Maxi Single	DS	16	4	12	60
Disco Single Remix	RDS	16	4	12	65
Maxi Single Remix	RMS	16	4	12	65
LP 33 ford. sz. 17 cm EP	EPM	20	6	18	70
LP 33 ford. sz. 25 cm	MLP	30	10	24	90
LP 33 ford. sz. 30 cm	LP	60	16	28	180
LP Kompiláció	LP2	60	20	33	180
LP (CD LP-vel azonos tartalom)	LP3	80	20	40	180
LP (CD kompilációval azonos tartalom)	LP4	80	24	48	230
<b>COMPACT LEMEZ (CD)</b>					
CD Single 2 mű	SCD	12	2	6	54
CD Singles	CDS	23	5	12	88
CD Maxi-single	CDM	23	5	12	90
CD Maxi single remix	RCD	23	5	12	90
EP CD	EPCD	40	10	24	126
CD-LP	CD	80	20	40	214
CD kompiláció	CD2	80	24	48	250
SACD	SA	80	20	40	220
SACD kompiláció	SA2	80	24	48	250
<b>KAZETTA (MC)</b>					
MC single	SMC	8	2	6	42
MC maxi	MMC	16	4	12	60
MC EP	EMC	16	4	12	64
MC Remix	RMC	16	4	12	64
MC	MCP	30	10	24	70
MC LP	MC	60	16	28	126
MC kompiláció	MC2	60	20	33	140

Megnevezés	Nemzetközi rövidítés	Max. perc	Max. műszám	Max. műrészlet	jd. min. (Ft)
			vagy		
MC (CD-vel azonos tartalom)	MC3	80	20	40	170
MC kompiláció CD kompilációval azonos tartalom	MC4	80	24	48	190
Dupla MC	DMC	120	32	56	225
MINIDISC					
MD Single/Maxi Single	MDS	23	5	12	100
MD Maxi Remix	MDR	23	5	12	100
MD EP	MDP	30	10	24	180
MD kompiláció	MD2	80	24	48	232
DVD AUDIÓ					
DVD Audió		80	20	40	214
DVD Audió		120	24	48	250
DIGITAL COMPACT CASSETTE					
DCC	DC	80	20	40	232
DCC kompiláció	DC2	80	24	48	232

1.2. Ún. „DualDisc” hordozón (ugyanazon hordozó DVD és CD oldalt egyaránt tartalmaz) történő rögzítés és többszörözés esetén a jogdíj számítása az 1.1. pont szerinti módon és mértékekkel történik; a példányonkénti jogdíj-minimum a CD és DVD tartalomra egyaránt megfizetendő.

1.3. Hangoskönyv (audio book, azaz irodalmi művek előadóművész által történő prózai előadásának hangfelvétele) esetén a zeneművek hangfelvételen történő felhasználásának jogdíja a fogyasztói (áfa nélküli) ár 8%-a, vagy a PPD 11%-a közül a magasabb összeg, de legalább a hordozó típusa és a zenefelhasználás ideje szerinti, az 1.1. pontban a CD-re, illetve az MC-re megállapított jogdíjminimum 75%-a fizetendő. E jogdíjmérték a hordozó teljes lejátszási idejének zenefelhasználását alapul véve került megállapításra; a fizetendő jogdíj a hordozó teljes lejátszási idejéhez viszonyított (pro rata) zenefelhasználási időtartam arányában fizetendő meg.

1.4. Karaoke-felvételt tartalmazó CD-, DVD-lemez esetén művenként és példányonként 50 Ft jogdíj fizetendő.

1.5. PC-alapú zenegépek (jukebox, musicbox stb.)

– merevlemezén tárolt hangfelvételek esetén: művenként és rögzítésenként 110 Ft,

– merevlemezén tárolt karaoke hangfelvételek esetén művenként és rögzítésenként 150 Ft jogdíj fizetendő.

1.6. Midi-file formátumban történő zenerögzítés és terjesztés esetén a számlával igazolt bruttó árbevétel 10%-a, de legalább művenként 35 Ft jogdíj fizetendő.

## 2. CD-ROM

Zenét tartalmazó CD-ROM esetén megkezdett zenei percnként 5 Ft jogdíj fizetendő.

## 3. VHS, CD-Videó

a) Elsősorban zenei tartalmú (koncert, zenés portré, klip stb.) filmek esetében:

a fogyasztói (áfa nélküli) ár 6%-a, vagy a PPD 7,5%-a közül a magasabb összeg, de legalább a zenefelhasználás ideje szerint az 1.1. pontban az MC-re megállapított jogdíjminimum fizetendő. E jogdíjmérték a film teljes lejátszási idejének zenefelhasználását alapul véve került megállapításra; a fizetendő jogdíj a film teljes lejátszási idejéhez viszonyított (pro rata) zenefelhasználási időtartam arányában fizetendő meg.

b) Játék- és egyéb filmek esetében:

a fogyasztói (áfa nélküli) ár 4%-a, vagy a PPD 5,5%-a közül a magasabb összegű, de legalább az alábbiak szerinti jogdíjminimum fizetendő. E jogdíjmérték a film teljes lejátszási idejének zenefelhasználását alapul véve került megállapításra; a fizetendő jogdíj a film teljes lejátszási idejéhez viszonyított (pro rata) zenefelhasználási időtartam arányában fizetendő meg.

Teljes lejátszási idő	Jogdíj
30'-ig	30 Ft
30' felett, 60'-ig	50 Ft
60' felett, 90'-ig	60 Ft
90' felett, 120'-ig	80 Ft
120' felett	100 Ft

#### 4. DVD-Videó

a) Elsősorban zenei tartalmú (koncert, zenés portré, klip stb.) DVD esetében:

a fogyasztói (áfa nélküli) ár 6%-a, vagy a PPD 7,5%-a közül a magasabb összeg, de legalább a zenefelhasználás ideje szerint az 1.1. pontban a CD-re megállapított jogdíjminimum fizetendő. E jogdíjmérték a DVD teljes lejátszási idejének zenefelhasználását alapul véve került megállapításra; a fizetendő jogdíj a DVD teljes lejátszási idejéhez viszonyított (pro rata) zenefelhasználási időtartam arányában fizetendő meg.

b) Játék- és egyéb filmeket tartalmazó DVD esetében:

a fogyasztói (áfa nélküli) ár 4%-a, vagy a PPD 5,5%-a közül a magasabb összeg, de legalább az alábbiak szerinti jogdíjminimum fizetendő. E jogdíjmérték a DVD teljes lejátszási idejének zenefelhasználását alapul véve került megállapításra; a fizetendő jogdíj a DVD teljes lejátszási idejéhez viszonyított (pro rata) zenefelhasználási időtartam arányában fizetendő meg.

Teljes lejátszási idő	Jogdíj
30'-ig	40Ft
30' felett, 60'-ig	75 Ft
60' felett, 90'-ig	100 Ft
90' felett, 120'-ig	120 Ft
120' felett	150 Ft

## II. KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

1. Nem önálló terjesztésre szánt (pl. lapmelléklet), ill. speciális célú hordozók másolása/többszörözése esetén fizetendő mechanikai jogdíjat az ARTISJUS a hasonló felhasználások elveinek a figyelembevételével esetenként állapítja meg.

2. A jelen jogdíjközleményben meghatározott jogdíjak a hordozók teljes zenei anyagának szerzői jogi védeltségét alapul véve kerültek megállapításra. Nem-védett zeneművek felhasználása esetén a fizetendő jogdíj az összes felhasznált zenemű védeltségének arányához igazodik.

3. A jelen jogdíjközlemény alapján a felhasználási engedély megadása a jogdíj megfizetésétől függ. Engedély nélküli vagy az engedély határait túllépő felhasználás esetén a késedelmi kamat fizetésének kezdő időpontja a többszörözés megtörténtének időpontja.

4. A felhasználó az engedélyt a jogdíj megfizetésével egy időben szerzi meg.

5. Az ARTISJUS a jogdíjelszámolás alapjául szolgáló adatokat, valamint a műfelhasználás módját és mértékét mind a felhasználó székhelyén, illetve telephelyén, mind a többszörözés és a raktározás, helyszínén ellenőrizheti.

6. A jogdíjközlemény megfelelő rendelkezéseiben meghatározott eseti, tételes vagy %-os szerzőijogdíj-fizetést előíró felhasználási szerződés helyett az ARTISJUS az olyan felhasználóval, amelynek (akinek) az ARTISJUS-szal szemben jogdíj tartozása nincs, a hangfelvételek, illetve videón, DVD-n többszörözött filmalkotások nagyobb csoportjának, folyamatos többszörözését, terjesztését és időszakos forgalmi elszámolást engedélyező felhasználási szerződést is köthet, ha az érintett felhasználó

- huzamosabb ideje jogszerű hangfelvétel (illetve video-, DVD-) -kiadói gyakorlatot folytat,
- folyamatosan nagyszámú hangfelvételt (illetve videót, DVD-t) hoz forgalomba,
- a felhasználási szerződésben meghatározott mértékű, a jogdíj megfizetését biztosító óvadékot nyújt,
- az e pont szerinti felhasználási szerződés megkötését a felhasználás sajátos körülményei, vagy a felhasználás és ennek folytán a felhasználó által fizetendő jogdíj jelentős mértéke lehetővé és indokoltá teszi.

Az e pont szerinti felhasználási szerződések megkötése során az érintett felhasználók között indokolatlan megkülönböztetést nem lehet alkalmazni, azaz azonos feltételek mellett azonos kedvezményeket kell biztosítani.

7. A jelen jogdíjközleményben meghatározott jogdíjak az áfát nem tartalmazzák. A jogdíjat a törvényes áfát is tartalmazó összegben kell megfizetni.

8. Jelen jogdíjközlemény hatálya: 2006. január 1.–2007. december 31.

## III. VÉDJEGYHASZNÁLATI ENGEDÉLY, JOGKEZELÉSI ADATOK VÉDELME

### 1. Védjegyhasználati engedély

Az ARTISJUS a jelen jogdíjközleménnyel érintett Magyarországon kiadott valamennyi zenés hangfelvétel (vinyl, MC, CD, DVD) Magyar Köztársaság területén történő többszörözésének és/vagy forgalomba hozatalának szerzői engedélyezésével összefüggésben ingyenesen nem kizárólagos védjegyhasználati engedélyt ad a felhasználónak az „ARTISJUS” védjegy használatára. Az ARTISJUS védjegy a jelen pontok szerinti használat során – az ellenkező bizonyításáig – igazolja az engedélyezett felhasználást, továbbá jogkezelési adatnak is minősül [Szjt. 96. § (2) bekezdés], amelynek jogosulatlan eltávolítása, megváltoztatása szerzői jogi és büntetőjogi jogkövetkezménnyel jár.

Külföldön történő mechanikai engedélyezés esetén a belföldi műveket tartalmazó vagy egyébként nyilvánvalóan a belföldi forgalmazás céljára – akár a Magyar Köztársaság területén, akár azon kívül – többszörözött hangfelvételekre a hologramos címke szintén kötelezően alkalmazandó. Ez esetben a címke átvételére a hangfelvétel-kiadó/forgalmazó akkor jogosult, ha az adott hangfelvételre nézve a mechanikai közös jogkezelő szervezet

egyedileg beazonosítható felhasználási engedélyét és a jogdíj megfizetéséről szóló hitelt érdemlő igazolását bemutatja az ARTISJUS-nak.

### 2. A védjegy hordozója

A védjegyet az ARTISJUS által kibocsátott, a felhasználónak térítésmentesen, a felhasználási, illetve védjegyhatalmat engedélyben (pl. hangfelvétel-kiadást engedélyező szerződésben) meghatározott példányszámban használatába adott hologramos címke hordozza. A védjegyet hordozó címke az ARTISJUS tulajdona.

### 3. A védjegy és a hordozó használata

A felhasználó a védjegyet hordozó címkét a hangfelvétel forgalomba hozatalát megelőzően jogosult és köteles egyéb jogkezelési adat vagy árjelző észlelését nem akadályozó módon a hangfelvételt tartalmazó hordozó külső felületén a címke sérülése nélkül eltávolíthatatlanul elhelyezni (felragasztani), egyéb körben a védjegyet nem használhatja. A védjegy használatát harmadik személynek nem engedélyezheti, és a hordozón el nem helyezett (fel nem ragasztott) hologramos címkét harmadik személy birtokába/használatába nem adhatja. A védjegy használatáért (a hologramos címkéért) sem a felhasználó, sem más személy ellenértéket nem kérhet, és nem fogadhat el. A védjegyhatalmat engedély időbeli hatálya az engedélyezett felhasználás tartamához igazodik.

### 4. Szerzői hangfelvétel-kiadás

A szerzői hangfelvétel-kiadás alapján forgalomba hozott hangfelvételekre az 1–3. pontban meghatározott rendelkezéseket az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni:

Szerzői hangfelvétel-kiadás esetében az ARTISJUS a szerző használatába adja a védjegyet hordozó hologramos címkét

- az írásba foglalt védjegyhatalmat engedélyhez kapcsolódóan,
- a szerző által írásban bejelentett példányszámban,
- példányonként 10 Ft + áfa díj ellenében.

A díj a szerzőt a hangfelvétel magáncélú másolására tekintettel a Felosztási Szabályzat szerint megillető (ún. üres kazetta) jogdíj megállapításához szükséges adatok rögzítése és kezelése fejében jár.

### 5. A védjegyhordozó használatának kezdő időpontja

Az ARTISJUS védjegyet hordozó hologramos címke használati kötelezettség kezdő időpontja: 2004. január 1.

ARTISJUS

Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület

\* \* \*

Az ARTISJUS által megállapított szerzői jogdíjakat és a felhasználás egyéb feltételeit az Sztj. 90. § (2) bekezdése alapján jóváhagyom:

Budapest, 2006. január 25.

Dr. Bozóki András s. k.,  
a nemzeti kulturális örökség minisztere

## Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület k ö z l e m é n y e (R-TV 06–07)

**rádió- vagy televízió-műsorok egyidejű  
továbbközvetítéséért, valamint az irodalmi  
és zeneművek sugárzás útján, vezetékkel vagy egyéb  
módon a nyilvánossághoz történő közvetítéséért  
fizetendő szerzői jogdíjakról, valamint a felhasználás  
engedélyezésének egyéb feltételeiről**

Az ARTISJUS a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 16. § (1) bekezdésében, 26. § (1)–(7) bekezdésében, 26. § (8) bekezdés első mondatában, 27. §-ban, 28. § (2) és (3) bekezdésében, 90. § (1) bekezdésében, valamint 92. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján –

– a szerzők, az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók javára a 28. § (2) és (3) bekezdésében, továbbá a 77. § (2) bekezdés második mondatában meghatározott jogok tekintetében a FilmJUS, Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesületével, a HUNGART Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesülettel, a Magyar Hanglemezkiadók Szövetségével, valamint a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége Előadóművészi Jogvédő Irodájával egyetértésben – a rádió- vagy televízió-szervezet, illetve a saját műsort a nyilvánossághoz vezeték útján vagy másként közvetítő műsorában sugárzott, illetve közvetített művek, előadások és hangfelvételek sugárzással, vezeték útján vagy egyéb módon – az eredetihez képest más szervezet közbeiktatásával – a nyilvánossághoz történő egyidejű, változatlan és csonkítatlan továbbközvetítése engedélyezésének feltételeit és az ennek fejében fizetendő szerzői és szomszédos jogi jogdíjakat (a továbbiakban: jogdíj), valamint

– az írók, a zeneszerzők és a szövegírók javára – a színpadra szánt irodalmi művek és a zenedramai művek vagy jeleneteik, illetve keresztmetszeteik, valamint a szakirodalmi művek és a nagyobb terjedelmű nem színpadra szánt szépirodalmi művek (pl. regények) felhasználása kivételével – a már nyilvánosságra hozott művek sugárzása engedélyezésének feltételeit és az ennek fejében fizetendő szerzői jogdíjakat az alábbiakban állapítja meg:



## I. Fejezet

*Sugárzott rádió- vagy televízió-műsorok egyidejű továbbközvetítését, illetve nyilvánosságához közvetítését végző szervezetek által fizetendő jogdíjak*

1. A közönség körében közvetlenül is fogható rádió- és televízió-műsorok Szjt. 28. § (2) bekezdése szerinti továbbközvetítése fejében fizetendő jogdíjak.

A rádió- vagy televízió-szervezetek, illetve a saját műsort a nyilvánosságához vezeték útján vagy másként közvetítő szervezetek műsorában sugárzott, illetve nyilvánosságához közvetített műveknek változatlan, csonkítatlan, tovább sugárzással, vezeték útján vagy egyéb módon történő továbbközvetítését végző, az eredeti nyilvánosságához közvetítő (rádió- vagy televízió-) szervezettől különböző szervezetek (pl. ún. kábelszervezetek), szervezeti formájukra tekintet nélkül, az egyes csatlakozott háztartások (előfizetők) részére továbbközvetített rádió- és televízióműsorok után

a) legfeljebb 500 csatlakozott háztartásig:

televízió-műsoronként	1,52 Ft/hó/csatlakozott háztartás
rádióműsoronként	0,60 Ft/hó/csatlakozott háztartás

b) 500-nál több csatlakozott háztartás esetén:

televízió-műsoronként	3,74 Ft/hó/csatlakozott háztartás
rádióműsoronként	1,52 Ft/hó/csatlakozott háztartás

de – mind az a), mind a b) esetében – csatlakozott háztartásonként legalább 8,27 Ft/hó összegű jogdíjat kötelesek fizetni.

c) Ha a csatlakozott háztartások száma amiatt, hogy a műsorok egyidejű, változatlan továbbközvetítése nem vezeték útján, hanem a nyilvánosságához továbbközvetítésre alkalmas egyéb eszközzel vagy módon történik vagy egyéb okból (pl. azért, mert a továbbközvetítésnek nincsenek előfizetői) nem állapítható meg, vagy a továbbközvetítés fejében a közönség tagjai nem a továbbközvetített műsorok számához (műsorcsomagokhoz) igazodó díjat fizetnek, akkor a továbbközvetítéssel elérhető háztartásszám, illetve a továbbközvetítés, mint szolgáltatás igénybevétele mértékére vonatkozó egyéb adatok (pl. a műsorokhoz való tényleges hozzáférés adatai) alapulvételével az 1. a), illetve 1. b) pontban a megfelelő időszakra meghatározott jogdíjak közül az alacsonyabb összegű jogdíjat kell megfizetni.

2. A nyilvánosságához közvetítést végző szervezethez kódoltan érkező rádió- vagy televízió-műsorok kódolás után vagy (át)kódoltan történő nyilvánosságához közvetíté-

se fejében az Szjt. 26. § (3) és (4) bekezdése alapján a kábelszervezetek által fizetendő szerzői jogdíjak.

A rádió- vagy televízió-szervezetek, illetve a saját műsort a nyilvánosságához vezeték útján vagy másként közvetítő szervezetek műsorában kódoltan sugárzott, illetve nyilvánosságához közvetített műveknek, kódolás után vagy (át)kódoltan, tovább sugárzással, vezeték útján vagy egyéb módon történő nyilvánosságához közvetítését végző, az eredeti nyilvánosságához közvetítő (rádió- vagy televízió-) szervezettől különböző szervezetek (pl. ún. kábelszervezetek), szervezeti formájukra tekintet nélkül, az egyes csatlakozott háztartások (előfizetők) részére az általuk nyilvánosságához közvetített rádió- és televízió-műsorokban felhasznált, már nyilvánosságra hozott irodalmi és zeneművek (ún. kisjogos művek) nyilvánosságához közvetítése fejében

a) legfeljebb 500 csatlakozott háztartásig:

televízió-műsoronként	0,70 Ft/hó/csatlakozott háztartás
rádióműsoronként	0,29 Ft/hó/csatlakozott háztartás

b) 500-nál több csatlakozott háztartás esetén:

televízió-műsoronként	1,75 Ft/hó/csatlakozott háztartás
rádióműsoronként	0,70 Ft/hó/csatlakozott háztartás

de – mind az a), mind a b) esetében – csatlakozott háztartásonként legalább 3,93 Ft/hó összegű szerzői jogdíjat kötelesek fizetni.

## II. Fejezet

*Sugárzás és egyéb nyilvánosságához közvetítés [kivéve a 26. § (8) bekezdés második mondatában szabályozott lehívásra hozzáférhetővé tétel] fejében az Szjt. 27. §-a alapján fizetendő jogdíjak*

1. A rádió- és televízió-szervezetek a színpadra szánt irodalmi művek és a zenedramai művek vagy jeleneteik, illetve keresztszeteik, valamint a szakirodalmi művek és a nagyobb terjedelmű nem színpadra szánt szépirodalmi művek (pl. regények) kivételével már nyilvánosságra hozott irodalmi és zeneművek (ún. kisjogos művek) ismételt sugárzása célú rögzítéséért [Szjt. 26. § (6) bekezdés] és sugárzásáért [Szjt. 26. § (1) bekezdés második mondat, (2) bekezdés, (3) és (4) bekezdés] költségvetési támogatásuk 1%-ának, továbbá előfizetői díjbevételeik 2%-ának, valamint reklám- és szponzorációs bevételeik 4%-ának megfelelő együttes összegű, de legalább 10 000 Ft/hó szerzői jogdíjat kötelesek fizetni.

2. Az Szt. 26. § (7) bekezdése, (8) bekezdése első mondata értelmében a II. 1. pontban meghatározott műveket műsorszámmá, illetve műsorrá szerkesztő, illetve a nyilvánosságához közvetítő szervezet:

2.1. a II. 1. pontban meghatározott szerzői jogdíjat köteles fizetni, ha a műsort nem sugárzással [Szt. 26. § (1)–(6) bekezdés], hanem vezeték útján teszi a nyilvánosság számára hozzáférhetővé (cablecasting);

2.2. a II. 1. pontban meghatározott, de legalább 7000 Ft/hó szerzői jogdíjat köteles fizetni, ha a műsort nem sugárzással [Szt. 26. § (1)–(6) bekezdés], nem vezeték útján, hanem bármely más hasonló eszközzel vagy módon – ideértve számítógépes, illetve elektronikus hírközlési hálózat igénybevételét – teszi a nyilvánosság számára hozzáférhetővé (pl. önálló webcasting).

A jelen 2.2. pontba foglalt díjszabási rendelkezés kiterjed azokra az esetekre, amikor a közönség tagja a műsort szerkesztő, illetve a nyilvánosságához közvetítő szervezet (vagy bármelyikük közreműködője) által meghatározott bármely szempont szerint, akár a műsor nyilvánosságához közvetítését megelőzően vagy azzal egy időben, akár a már nyilvánosságához közvetített műsorszámok archívumából válogathat a műsort alkotó műsorszámok közül, feltéve, hogy a kiválogatott műsorszámok műsorként (műsorszámok folyamaként) érzékelhetőek, és a szolgáltatás nem terjed ki arra, hogy a közönség tagja az érzékelt műsorszámokról tartós másolatot készíthessen.

A jelen 2.2. pontba foglalt díjszabási rendelkezés nem vonatkozik azokra a külön jogdíjközleményben meghatározott esetekre, ha műveket lehívásra tesznek a nyilvánosság számára hozzáférhetővé.

3. Az Szt. 26. § (8) bekezdés első mondata értelmében a rádió- és televízió-szervezetek a II. 1. pontban meghatározott műveknek a sugárzással egy időben, számítógépes hálózat vagy elektronikus hírközlési hálózat igénybevételével is történő nyilvánosságához közvetítéséért („simulcasting”) a II. 1. pont szerint fizetendő szerzői jogdíjon felül annak 5%-át kötelesek fizetni, ha a nyilvánosságához közvetítést a rádió- vagy televízió-szervezet nyújtja, az általa meghatározott, a sugárzott műsoréval azonos vagy a jelen pont szerinti nyilvánosságához közvetítés céljára használt elnevezéssel (megjelöléssel), és a közönség tagja e szolgáltatásért ellenértéket nem fizet. A jelen pont hatálya nem terjed ki az I. 1. c) pontban meghatározott esetekre.

4. A II. 1. és II. 2. pont szerinti szervezetek – ha a felek rövidebb határidőben nem állapodnak meg – negyedévente, a naptári hónapot követő hó 15. napjáig kötelesek a ténylegesen sugárzott, illetve a nyilvánosságához egyéb módon közvetített műsorszámokról és a műsorszámokban felhasznált zene- és irodalmi művekről, vagy az ARTISJUS által rendszeresített formanyomtatvány alkalmazásával vagy más, a felek által kötött sugárzási (nyilván-

nosságához közvetítési) szerződésben meghatározott módon (formátumban) – a II. 2.2. pont szerinti szervezetek esetében elektronikus formátumban – adatot szolgáltatni [Szt. 92. § (5) bekezdés].

5. A II. 1–II. 3. pontban meghatározott szerzői jogdíjak megállapítása tekintettel van arra, hogy az irodalmi és zenei művek nyilvánosságához közvetítésének jelen jogdíjközlemény szerinti engedélyezése nem terjed ki a színpadra szánt irodalmi és zenedramai művek vagy jeleneteik, illetve keresztmetszeteik, valamint a szakirodalmi művek és a nagyobb terjedelmű nem színpadra szánt szépirodalmi művek (pl. regények) nyilvánosságához közvetítésének, és az irodalmi és zenei nagyjog fogalma alá tartozó egyéb zene- és irodalmi művek sugárzásának és egyéb nyilvánosságához közvetítésének engedélyezésére, valamint a zene reklámcéllra történő rögzítésének (hangfelvételének), valamint megváltoztatásának, átdolgozásának engedélyezésére, amelyre nézve a felhasználók az egyes szerzőkkel vagy más igazolt jogosultakkal közvetlenül kötelesek megállapodni.

### III. Fejezet

#### *Közös rendelkezések*

1. Az Szt. 26. § alapján a jelen jogdíjközlemény értelmében rádió-, illetve televízió-szervezetnek a saját műsort a nyilvánosságához földi vagy műholdas sugárzás, illetve vezeték útján vagy egyéb módon átvivő szervezeteket kell érteni.

2. A jelen jogdíjközlemény alapján a felhasználási engedély megadása a jogdíj megfizetésétől függ. A felhasználó az engedélyt a jogdíj megfizetésével egy időben szerzi meg. A felhasználás megkezdése előtt megfizetett jogdíj, illetve jogdíjrészlet fejében a felhasználó a megfizetett jogdíjjal (a jogdíjrészlettel) arányos mértékű felhasználási engedélyt szerez.

3. A jelen jogdíjközleményben említett reklám- és szponzorációs bevételen a bármilyen forrásból származó mindazon befizetéseket és dolog átadásával vagy tevékenység végzésével teljesített szolgáltatásokat érteni kell, amelyekre az adott szervezet beszámolási/könyvvizelési kötelezettsége a mindenkor hatályos számviteli jogszabályok értelmében kiterjed.

4. Ha a felhasználóval vagy felhasználói érdek-képviselői szervezettel kötött átalányjogdíjat tartalmazó szerződés eltérően nem rendelkezik, a jogdíj (jogdíjrészlet) kiszámításához szükséges elszámolás naptári negyedévenként, a jogdíj pedig a negyedévet követő hónap utolsó napjáig esedékes.

5. Az ARTISJUS a jogdíjszámolás alapjául szolgáló adatokat, valamint a műfelhasználás módját és mértékét a helyszínen ellenőrizheti.

6. A jelen jogdíjközleményben meghatározott, tevékenységüket megkezdő szervezetek jogdíja – működésük első naptári évében – kizárólag beruházási célú, nem a működés folyamatos költségeit fedező költségvetési támogatásuk és egyéb, megfelelő számviteli bizonylattal igazolt beruházási és/vagy tárgyeszköz-beszerzési költségeik összegével csökkenthető. A csökkentés nem haladhatja meg a fizetendő jogdíj mértékének 50%-át. E jogdíjkezdvezménnyel együtt más jogdíjkezdvezmény nem adható.

7. A jelentős felhasználókkal, illetve a felhasználók képviseletében eljáró, az érintett felhasználók jelentős részét megfelelően képviselő országos érdek-képviseleti szervezetekkel a jogdíjközlemény megfelelő rendelkezéseiben meghatározott tételes vagy %-os szerzői jogdíjfizetés helyett az ARTISJUS átalányjogdíjat tartalmazó felhasználási szerződést is köthet. Átalánydíjas felhasználási szerződés csak akkor köthető, ha

– az azzal érintett felhasználónak jogdíjtarozása nincs, és a felhasználás mértékére vonatkozó adat- (pl. műsor) közlési kötelezettségének az Szjt. 92. § (5) bekezdésre figyelemmel eleget tett,

– az átalánydíjas felhasználási szerződés megkötését a felhasználás sajátos körülményei, a felhasznált művek sajátos, a jelen Jogdíjközleményben szabályozott felhasználással érintett művek tipikus összetételétől való jelentős eltérése, vagy a felhasználás és ennek folytán a felhasználó által fizetendő jogdíj jelentős mértéke, vagy a felhasználók jelentős részének azonos országos érdek-képviseleti szervben való önkéntes tagsága és az érdek-képviseleti szerv felhasználási szerződés kötésére irányuló jogszabály- és alapszabályszerű felhatalmazása ezt lehetővé és indokoltá teszi.

Az átalányszerződések megkötése során az átalányszerződésekkel érintett felhasználók között az egyenlő bánásmód követelményét sértő megkülönböztetést nem lehet alkalmazni, azaz azonos feltételek mellett azonos kedvezményeket kell biztosítani.

Országos érdek-képviseleti szervekkel csak abban az esetben köthető átalányszerződés, ha az érdek-képviseleti szerv a tagjai (az érintett felhasználók) jogdíjfizetéséért megfelelő biztosítékot nyújt, és/vagy az érintett felhasználók által fizetendő jogdíj kiszámításához/megfizetéséhez szükséges, a felhasználás mértékére, illetve a felhasznált művekre (teljesítményekre) vonatkozó adatokat gyűjti és az ARTISJUS-nak továbbítja, és/vagy a jogdíjfizetési kötelezettséget egészen vagy részben átvállalja.

8. A jelen jogdíjközleményben nem meghatározott felhasználások esetén a közzétett jogdíjmértékek elveinek és arányainak alkalmazásával az ARTISJUS által esetenként megállapított jogdíj fizetendő.

9. A jogdíjak megállapítása tekintettel van arra, hogy a jelen jogdíjközleményben meghatározott felhasználások során védett és nem védett művek felhasználása egyaránt megtörténik.

10. A jelen jogdíjközleményben meghatározott jogdíjak az áfát nem tartalmazzák. A jogdíjat a törvényes áfát is tartalmazó összegben kell megfizetni.

11. A jogdíjközlemény időbeli hatálya

A fenti jogdíjközlemény 2006. január 1-jétől 2007. december 31-ig hatályos.

ARTISJUS

Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület

\* \* \*

Az ARTISJUS által megállapított jogdíjakat az Szjt. 90. § (2) bekezdése alapján jóváhagyom:

Budapest, 2006. január 25.

Dr. Bozóki András s. k.,  
a nemzeti kulturális örökség minisztere

**Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület  
közleménye**

(Sz06-07)

**az előadások szervezői számára az irodalmi és zeneművek nem színpadi nyilvános előadásának engedélyezése fejében fizetendő szerzői jogdíjakról, valamint a felhasználás engedélyezésének egyéb feltételeiről**

Az ARTISJUS a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.) 16. § (1) bekezdésében, 24. § (2) bekezdésében, 25. § (1), (4), (5), (6) bekezdésében, 90. § (1) bekezdésében, valamint 92. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján, továbbá a jelen jogdíjközlemény I. fejezet 2. pontjában és II. fejezet 2. és 3. pontjában meghatározott felhasználásokra az Szjt. 77. §-ban foglalt jogok tekintetében a Magyar Hanglemezkiadók Szövetségével (MAHASZ) és a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége Előadóművészi Jogvédő Irodájával (MSZSZ-EJI) egyetértésben az irodalmi és zeneművek nem színpadi nyilvános előadásának szervezői számára a nyilvános előadások engedélyezése fejében fizetendő alábbi szerzői jogdíjakat, valamint a felhasználás egyéb feltételeit állapítja meg:



## I. Fejezet

A NYILVÁNOS ELŐADÁSOK SZERVEZŐI ÁLTAL  
FIZETENDŐ JOGDÍJAK

## 1. Koncert

*A koncertre vonatkozó általános szabályok*

a) *Fogalma:* olyan zenei előadás, amelyre a közönség a zene hallgatása céljából gyűlik össze, és amely előadáson a zene főszolgáltatásként kerül felhasználásra.

b) *Jogdíj mértéke:* az áfával csökkentett bevétel 9%-a, de a fizetendő szerzői jogdíj nem lehet kevesebb, mint a belépődíj nélküli rendezvényekre a jelen jogdíjközlemény 7/a) pontjában megállapított szerzői jogdíj mértéke.

c) *Elszámolás:*

A szerzői jogdíj részbeni előre történő megfizetését magában foglaló részletfizetési megállapodás esetén legkésőbb az előadást (rendezvényt) megelőző 3 nappal kell a szerzői jogdíj első részletét megfizetni. A szervező 3 nappal a koncert után vagy a megállapodásban meghatározott egyéb határidőre köteles az elszámolás alapjául szolgáló iratokat becsatolni. A szervező a belépőjegyeket – ellenőrizhető nyilvántartásai alapján – a számviteli jogszabályokban meghatározott szigorú számadású bizonylatként köteles kezelni. Amennyiben a szervező bejelentési kötelezettségének önként nem tesz eleget, az ARTISJUS kérheti a szervező bizonylatait, vagy előzetes egyeztetést követően betekinthesz a koncerttel kapcsolatos elszámolásaiba. Ha a kért iratokat és bizonylatokat írásbeli felszólítás után sem nyújtják be határidőre, az ARTISJUS a rendelkezésére álló adatok alapján állapítja meg a fizetendő szerzői jogdíjat.

d) *Mérséklések:*

d/1. Ha egy előadáson belül a nem védett művek száma az 50%-ot meghaladja, úgy a fizetendő szerzői jogdíj az áfát nem tartalmazó bevétel 6%-a.

d/2. A rendezvény szervezője az alábbi kedvezményekben részesülhet:

Ha a rendezvény szervezője a rendezvény megtartását megelőzően az ARTISJUS-szal kötött jogdíj részletfizetési megállapodás szerint vállalja a várható bevétel alapján számított szerzői jogdíj 50%-ának első szerzői jogdíjrészeként történő megfizetését,

d/2.1. és a 2005. évi rendezvényei után 2005. évben fizetett szerzői jogdíj összege nem éri el az 1 800 000 Ft-ot 20% kedvezményben részesül;

d/2.2. és az általa 2005. évi rendezvényei után 2005. évben fizetett szerzői jogdíj kedvezmény nélkül számított összege eléri vagy meghaladja az

1 800 000 Ft-ot:

= 9%-os kiinduló szerzői jogdíjmérték esetén a fizetendő szerzői jogdíjmérték: 6%,

= 6%-os kiinduló szerzői jogdíjmérték esetén a fizetendő szerzői jogdíjmérték: 4,5%

2 800 000 Ft-ot:

= 9%-os kiinduló szerzői jogdíjmérték esetén a fizetendő szerzői jogdíjmérték: 5,5%,

= 6%-os kiinduló szerzői jogdíjmérték esetén a fizetendő szerzői jogdíjmérték: 3,7%

3 800 000 Ft-ot:

= 9%-os kiinduló szerzői jogdíjmérték esetén a fizetendő szerzői jogdíjmérték: 5%

= 6%-os kiinduló szerzői jogdíjmérték esetén a fizetendő szerzői jogdíjmérték: 3,2%

A d/2.1. és d/2.2. pontokban meghatározott kedvezmények együtt nem alkalmazhatóak.

e) *Műsorközlés:*

A szervező a felhasznált művekről köteles műsorközlést adni a következő tartalommal:

– a felhasznált mű címe,

– a felhasznált mű szerzője, át- vagy feldolgozója.

A műsorközlést a koncertet (sorozatrendezvény esetén az utolsó előadást) követő 3 napon belül köteles a szervező benyújtani.

## 2. Diszkó, bál, össztánc

*A diszkóra, bálra, össztáncra vonatkozó általános szabályok*

a) *Fogalma:* olyan rendezvény, ahol a közönség szerkesztett, válogatott lemezbemutató vagy élő előadás útján nyújtott zeneszolgáltatás mellett táncolhat.

b) *Jogdíj mértéke:* az áfával csökkentett bevétel 8%-a, de a fizetendő szerzői jogdíj nem lehet kevesebb, mint a belépődíj nélküli rendezvényekre a jelen jogdíjközlemény 7/a) pontjában megállapított szerzői jogdíj mértéke.

c) *Elszámolás:*

A szerzői jogdíj részbeni előre történő megfizetését magában foglaló részletfizetési megállapodás esetén legkésőbb az előadást (rendezvényt) megelőző 3 nappal kell a szerzői jogdíj első részletét megfizetni. A szervező 3 nappal a rendezvény után, vagy a megállapodásban meghatározott egyéb határidőre köteles az elszámolás alapjául szolgáló iratokat becsatolni. A szervező a belépőjegyeket – ellenőrizhető nyilvántartásai alapján – a számviteli jogszabályokban meghatározott szigorú számadású bizonylatként köteles kezelni. Amennyiben a szervező bejelentési kötelezettségének önként nem tesz eleget, az ARTISJUS kérheti a szervező bizonylatait, vagy előzetes egyeztetést követően betekinthesz a rendezvényt kapcsolatos elszámolásaiba. Ha a kért iratokat és bizonylatokat írásbeli felszólítás után sem nyújtják be határidőre, az ARTISJUS a rendelkezésére álló adatok alapján állapítja meg a fizetendő szerzői jogdíjat.

d) *Mérséklések:*

Ha a rendezvény szervezője a rendezvény megtartását megelőzően az ARTISJUS-szal kötött jogdíj részletfizetési megállapodás szerint vállalja a várható bevétel alapján számított szerzői jogdíj 50%-ának első szerzői jogdíjrészeként történő megfizetését, és a 2005. évi rendezvényei után 2005. évben fizetett szerzői jogdíj összege nem éri el a 3 800 000 Ft-ot 20% kedvezményben részesül.



### 3. Táncház

#### *A táncházra vonatkozó általános szabályok*

a) *Fogalma:* Olyan rendezvény, ahol a közönség élő népzeneire, illetve népzenei feldolgozásra épülő zeneszolgáltatás mellett táncol.

b) *Jogdíj mértéke:* áfával csökkentett bevétel 8%-a, de a fizetendő szerzői jogdíj nem lehet kevesebb, mint a belépődíj nélküli rendezvényekre a jelen jogdíjközlemény 7/a) pontjában megállapított szerzői jogdíj mértéke.

#### c) *Elszámolás:*

A szerzői jogdíj részbeni előre történő megfizetését magában foglaló részletfizetési megállapodás esetén legkésőbb az előadást (rendezvényt) megelőző 3 nappal kell a szerzői jogdíj első részletét megfizetni. A szervező 3 nappal a rendezvény után, vagy a megállapodásban meghatározott egyéb határidőre köteles az elszámolás alapjául szolgáló iratokat becsatolni. A szervező a belépőjegyeket – ellenőrizhető nyilvántartásai alapján – a számviteli jogszabályokban meghatározott szigorú számadású bizonylatként köteles kezelni. Amennyiben a szervező bejelentési kötelezettségének önként nem tesz eleget, az ARTISJUS kérheti a szervező bizonylatait, vagy előzetes egyeztetést követően betekinthez a rendezvényt kapcsolatos elszámolásaiba. Ha a kért iratokat és bizonylatokat írásbeli felszólítás után sem nyújtják be határidőre, az ARTISJUS a rendelkezésére álló adatok alapján állapítja meg a fizetendő szerzői jogdíjat.

#### d) *Mérséklés:*

d/1. Ha egy előadáson belül a nem védett művek száma a 33%-ot meghaladja, de 66%-nál kevesebb, úgy a fizetendő szerzői jogdíj az áfát nem tartalmazó bevétel 5%-a. Ha egy előadáson belül a nem védett művek száma a 66%-ot meghaladja, úgy a fizetendő szerzői jogdíj az áfát nem tartalmazó bevétel 2%-a.

d/2. Ha a rendezvény szervezője a rendezvény megtartását megelőzően az ARTISJUS-szal kötött jogdíj részletfizetési megállapodás szerint vállalja a várható bevétel alapján számított szerzői jogdíj 50%-ának első szerzői jogdíjrészletként történő fizetését, és a 2005. évi rendezvényei után 2005. évben fizetett szerzői jogdíj összege nem éri el a 3 800 000 Ft-ot 20% kedvezményben részesül.

#### e) *Műsorközlés:*

A szervező a felhasznált művekről köteles műsorközlést adni a következő tartalommal:

- a felhasznált mű címe,
- a felhasznált mű szerzője, át- vagy feldolgozója.

A műsorközlést, a rendezvényt (sorozatredezvény esetén az utolsó előadást) követő 3 napon belül köteles a szervező benyújtani.

### 4. Műsoros előadás

#### *A műsoros előadásra vonatkozó általános szabályok*

a) *Fogalma:* olyan vegyes irodalmi és zenei, szórakoztató műsor, továbbá revü, varieté, táncbemutató, táncver-

seny, lézerszínház stb., amelyet egy vagy több fellépő (közreműködő) részvételével rendeznek.

b) *Jogdíj mértéke:* áfával csökkentett bevétel 7%-a (kivéve a jelen jogdíjközlemény 5. pontja), de a fizetendő szerzői jogdíj nem lehet kevesebb, mint a belépődíj nélküli rendezvényekre a jelen jogdíjközlemény 7/a) pontjában megállapított szerzői jogdíj mértéke.

#### c) *Elszámolás:*

A szerzői jogdíj részbeni előre történő megfizetését magában foglaló részletfizetési megállapodás esetén legkésőbb az előadást (rendezvényt) megelőző 3 nappal kell a szerzői jogdíj első részletét megfizetni. A szervező 3 nappal a rendezvény után vagy a megállapodásban meghatározott egyéb határidőre köteles az elszámolás alapjául szolgáló iratokat becsatolni. A szervező a belépőjegyeket – ellenőrizhető nyilvántartásai alapján – a számviteli jogszabályokban meghatározott szigorú számadású bizonylatként köteles kezelni. Amennyiben a szervező bejelentési kötelezettségének önként nem tesz eleget, az ARTISJUS kérheti a szervező bizonylatait, vagy előzetes egyeztetést követően betekinthez a rendezvényt kapcsolatos elszámolásaiba. Ha a kért iratokat és bizonylatokat írásbeli felszólítás után sem nyújtják be határidőre, az ARTISJUS a rendelkezésére álló adatok alapján állapítja meg a fizetendő szerzői jogdíjat.

#### d) *Mérséklések:*

Ha egy előadáson belül a nem védett művek aránya az 50%-ot meghaladja, úgy a fizetendő szerzői jogdíj az áfát nem tartalmazó bevétel 6%-a.

Ha a rendezvény szervezője a rendezvény megtartását megelőzően az ARTISJUS-szal kötött jogdíj részletfizetési megállapodás szerint vállalja a várható bevétel alapján számított szerzői jogdíj 50%-ának első szerzői jogdíjrészletként történő megfizetését, és a 2005. évi rendezvényei után 2005. évben fizetett szerzői jogdíj összege nem éri el a 3 800 000 Ft-ot 20% kedvezményben részesül.

#### e) *Műsorközlés:*

A szervező a felhasznált művekről köteles műsorközlést adni a következő tartalommal:

- a felhasznált mű címe,
- a felhasznált mű szerzője, át- vagy feldolgozója.

A műsorközlést a rendezvényt (sorozatredezvény esetén az utolsó előadást) követő 3 napon belül köteles a szervező benyújtani.

### 5. Vegyes rendezvények

a) Ha az 1/a), 2/a), 3/a), 4/a) pontokban felsorolt előadások bármelyike egy rendezvény (rendezvénytársaság) programjának keretében úgy kapcsolódik zeneművek egyidejű felhasználásával nem járó módon szakirodalmi művek, nagy terjedelmű szépirodalmi művek (regények) teljes felolvasásához, szakmai jellegű szóbeli előadásokhoz, vitákhoz, beszélgetésekhez, tájékoztatókhoz és más hasonló programrészekhez, hogy a rendezvény teljes programjának írásbeli ismertetőjéből kétség nélkül megállapítható, hogy az említett programrészek a rendezvény (ren-

devezénysorozat) lényeges részét alkotják, továbbá a zene-művek nyilvános előadása és az azt nem tartalmazó szakmai programrészek szervesen összekapcsolódnak, a fizetendő szerzői jogdíj az áfát nem tartalmazó bevétel 4%-a.

b) Ha a rendezvény a 2/a) pontban meghatározott nyilvános előadást is magában foglal, a fizetendő szerzői jogdíj az áfát nem tartalmazó bevétel 6%-a, és ezen felül további 20%, az előadóművészek és hangfelvétel-előállítók közös jogkezelő szervezeteit megillető jogdíjat is meg kell fizetni.

#### 6. Műkedvelő kulturális közösségek előadása

Művelődési intézmény vagy önkormányzat által tartósan működtetett műkedvelő kulturális közösség (tánc, színjátszó csoport stb.) előadásai után, amennyiben az előadás a működtető intézményben történik:

a) Belépődíj szedése esetén az áfát nem tartalmazó bevétel 3%-át kell fizetni szerzői jogdíjként.

b) Belépődíj nélküli rendezvény esetén előadásonként 440 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

#### 7. Az 1–6. pontba nem tartozó, belépődíj nélküli eseti rendezvények

a) Belépődíj nélküli rendezvény (kivételesen településnap, majális, sör-, borfesztivál, búcsú meghatározott felhasználás) esetén a közönség számától függően, helyszínenként az alábbi összegű napi szerzői jogdíjat kell fizetni:

1–20 főig	1 460 Ft
21–50 főig	1 980 Ft
51–100 főig	3 850 Ft
101–200 főig	7 800 Ft
201–500 főig	11 800 Ft
501–1000 főig	25 500 Ft
1001–2000 főig	40 800 Ft
2001–3000 főig	47 900 Ft
3001–4000 főig	62 000 Ft
4001–5000 főig	76 000 Ft
5001–10 000 főig	126 000 Ft
10001 – 20 000 főig	210 000 Ft

20 000 fő felett a költségek (terembérleti díj, fellépti díj, hang- és fénytechnika) alapulvételével kell a szerzői jogdíj alapját megállapítani, de a fizetendő szerzői jogdíj nem lehet kevesebb 210 000 Ft-nál, a szerzői jogdíj mértékét a rendezvény jellegétől függően az 1., 2., 3. pontokban meghatározott számítási módnak megfelelően kell meghatározni.

b) Településnap, majális, sör-, borfesztivál, búcsú keretében tartott belépődíj nélküli rendezvény esetén a közönség számától függően az alábbi napi szerzői jogdíjat kell fizetni:

300 főig	13 800 Ft
301–500 főig	20 800 Ft
501–2000 főig	36 400 Ft
2001–5000 főig	87 500 Ft

5001–10 000 főig 133 000 Ft  
10 000 fő felett minden megkezdett 1000 fő után további 14 700 Ft szerzői jogdíj fizetendő.

c) Önkormányzat által rendezett településnap, majális, búcsú esetén a közönség számától függően az alábbi napi szerzői jogdíjat kell fizetni:

1–100 főig	3 430 Ft
101–200 főig	7 180 Ft
201–300 főig	11 600 Ft
301–500 főig	13 200 Ft
501–1000 főig	19 900 Ft
1001–2000 főig	26 800 Ft

2000 fő felett minden megkezdett 1000 fő után további 13 400 Ft szerzői jogdíj fizetendő.

d) Az 1990. évi IV. törvény alapján nyilvántartásba vett egyházak, vallási közösségek, vallási felekezetek által, saját közösségi helyiségükben megtartott hangversenyek, műsoros előadások esetén

500 főig	810 Ft
501–1000 főig	1 660 Ft
1000 fő felett	3 220 Ft

napi szerzői jogdíjat kell fizetni. Nem jogdíjköteles az egyházi ünnepségeken, szertartásokon történő zenefelhasználás, ha a szabad felhasználás Szjt.-ben meghatározott egyéb feltételei is fennállnak.

#### 8. Jótékony célú rendezvények

Irodalmi és zeneművek alkalmasszerűen rendezett jótékony célú rendezvény alkalmával történő nyilvános előadásának engedélyezése fejében az egyébként fizetendő szerzői jogdíj 1/3-át kell fizetni az alábbi feltételek együttes fennállásakor:

– ha a rendezvényt a szervező olyan tevékenységi körében szervezi, amely tevékenységével elért bevétele után társasági adó fizetési kötelezettség nem terheli;

– ha annak közreműködői fellépti díjban nem részesülnek vagy fellépti díjukat teljes egészében a rendezvényt megelőzően közzétett közérdekű célra ajánlják fel;

– a rendezvényt szervező szerv a teljes bevételt olyan közhasznú szervezet (1997. évi CLVI. törvény) számára vagy közérdekű kötelezettségvállalás céljára fizeti ki, amely esetében a közhasznú szervezet képviselője vagy a közérdekű kötelezettségvállalás magánszemély szervezője, illetve szervezet esetén képviselője büntetőjogi felelősségére is kiterjedően igazolja, hogy a közhasznú szervezet a hatályos jogszabályok szerint a közhasznú szervezetnek nyújtott adományról, közérdekű kötelezettségvállalásról adólevonásra jogosító igazolást adhat.

Az ARTISJUS a jótékony célú előadások elbírálásához az alábbi iratok becsatolását kéri:

– közhasznú szervezet esetében a szervezet közhasznú nyilvántartásba vételét elrendelő jogerős bírósági végzés egy másolati példányát;

– közérdekű kötelezettségvállalás esetén a kötelezettségvállalásra vonatkozó okirat, továbbá 1993. november 1-je előtt történt közérdekű kötelezettségvállalás esetén az

illetékes állami felügyelő szerv jóváhagyó határozatának egy másolati példányát;

– mind közhasznú szervezet, mind közérdekű kötelezettségvállalás esetében a közhasznú szervezet képviselője, illetve a közérdekű kötelezettségvállalást szervező személy vagy szervezet esetén képviselője igazolását, amely szerint az igazolást kiállító büntetőjogi felelősségére is kiterjedően igazolja, hogy a közhasznú szervezet (illetve a közérdekű kötelezettségvállalást szervező) a hatályos jogszabályok szerint a közhasznú szervezetnek nyújtott adományról közérdekű kötelezettségvállalásról adó levonásra jogosító igazolást adhat;

– az előadókkal kötött megállapodás egy példányát, melyben szerepel a fellépti díjról való lemondás;

– a szervező nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a rendezvény bevétele után társasági adó fizetési kötelezettség nem terheli.

Ha a rendezvény nem minősíthető jótékony célúnak vagy a rendezvényt szervező szerv a kért iratokat 3 napon belül nem csatolja be, a rendezvény után a jelen jogdíjközlemény szerint egyébként járó jogdíjat meg kell fizetni.

#### 9. Rádió- és televízió-műsorok nyilvános előadása

Rádió- vagy televízió-műsorok nyilvános előadás keretében történő felvétele vagy közvetítése esetén az alábbiak szerint kell a nyilvános előadási jogdíjat fizetni:

##### 9.1. Belépődíj nélkül:

a) Azokban az esetekben, amikor irodalmi vagy zeneművek a műsor részei, azonban a műsor nem csak irodalmi vagy zeneművekből áll (háttérzene) a közönség számától függően, előadásonként

1–50 főig	2 910 Ft
51–100 főig	5 930 Ft
101–500 főig	8 840 Ft
501–1000 főig	11 800 Ft

szertői jogdíjat, 1000 fő felett minden megkezdett 1000 fő után további 5 930 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

b) Amikor a műsor főként irodalmi vagy zeneművekből áll, a közönség számától függően, előadásonként

1–50 főig	5 930 Ft
51–100 főig	11 800 Ft
101–500 főig	17 700 Ft
501–1000 főig	23 600 Ft

szertői jogdíjat, 1000 fő felett minden megkezdett 1000 fő után további 17 700 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni.

##### 9.2. Belépődíj szedése esetén:

a) Azokban az esetekben, amikor irodalmi vagy zeneművek a műsor részei, azonban a műsor nem csak irodalmi vagy zeneművekből áll (háttérzene), az áfával csökkentett bevétel 7%-át kell szerzői jogdíjként fizetni.

b) Amikor a műsor főként irodalmi vagy zeneművekből áll, az áfával csökkentett bevétel 9%-át kell szerzői jogdíjként fizetni.

#### 10. Nyilvános családi ünnepek

Rendező szervek által rendezett családi ünnepek (esküvők, névadók stb.) keretében felhasznált zenei és irodalmi műsorok után eseményenként 330 Ft szerzői jogdíjat kell fizetni, függetlenül attól, hogy a fenti esemény után felszámolnak-e költségtérítést vagy nem.

## II. Fejezet

### KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

1. A jelen jogdíjközlemény alkalmazásában felhasználó a nyilvános előadás szervezője. A szerzői jogdíjat a felhasználó köteles fizetni. Abban az esetben, ha a nyilvános előadás bevétellel jár, a nyilvános előadás szervezőjének azt kell tekinteni, akit a bármilyen formában szedett belépődíj, valamint a bármely jogcímen a nyilvános előadással összefüggésben befolyó egyéb bevétel (reklám- és szponzorbevétel stb.) megillet. Ha a nyilvános előadást megvalósító rendezvényt vagy annak egy részét a szervező által igénybe vett harmadik személy (szervezet) szervezi, a rendezvény szervezőjének a harmadik személyt (szervezetet) igénybe vevőt kell tekinteni, amennyiben a bevétel a harmadik személyt (szervezetet) igénybe vevőnél keletkezik. Ebben az esetben a harmadik személyt (szervezetet) a szervezésért (közreműködésért) megillető (megbízási vagy egyéb) díj nem minősül bevételnek.

2. Ha a jelen jogdíjközlemény hatálya alá eső bármely rendezvény során a főszolgáltatásként megvalósuló nyilvános előadást megelőzően, annak szünetében vagy azt követően járulékos jelleggel kereskedelmi célból kiadott hangfelvétel vagy arról készült másolat bármilyen módon történő közvetlen nyilvánossághoz közvetítésére kerül sor, az előadás szervezője – e járulékos felhasználásra tekintettel – köteles az egyébként a jelen jogdíjközlemény alapján fizetendő szerzői jogdíj 2%-át szerzői jogdíjként, ezen utóbbi összeg 20%-át pedig az előadóművészek és hangfelvétel-előállítók közös jogkezelő szervezeteit megillető szomszédos jogi jogdíjként megfizetni.

3. Ha a jelen jogdíjközlemény hatálya alá eső rendezvényen a főszolgáltatásként megvalósuló nyilvános előadás alatt, ahhoz kapcsolódóan az előadás szervezőjének nyilatkozata szerint kereskedelmi célból kiadott hangfelvétel vagy arról készült másolat közvetlen nyilvánossághoz közvetítésére kerül sor (az előadáshoz hangfelvételt is használnak), az előadás szervezője köteles a jelen jogdíjközlemény alapján fizetendő szerzői jogdíjon felül további 20%, az előadóművészek és hangfelvétel-előállítók közös jogkezelő szervezeteit megillető szomszédos jogi jogdíjat fizetni. A jogdíjközlemény I. fejezet 2. pontjának hatálya alá tartozó rendezvények esetében a jelen pont szerinti jogdíjat a felhasználás jellegéből adódóan minden esetben, a szervező nyilatkozatától függetlenül meg kell fizetni.



4. Bármely szervezet vagy személy köteles értesíteni a műsoros előadás szervezője nevének és pontos címének megjelölésével az ARTISJUS-t műsoros előadás megtartására alkalmas helyiségének, területének műsoros előadás céljára történő bérbeadásáról vagy arról, ha a helyiségében egyébként műsoros előadást rendeznek. Az értesítési kötelezettség elmulasztása esetén a jogdíj fizetéséért a helyiséggel rendelkezni jogosult szervezet vagy személy felel.

5. A felhasználó a már nyilvánosságra hozott zeneművek és irodalmi művek felhasználásának megkezdését és a már megkezdett felhasználás megváltoztatását az Sztj. 25. § (4) bekezdése alapján írásban előzetesen köteles az ARTISJUS-nak bejelenteni.

6. Ha a zene- és irodalmi művek nyilvános előadása körében a felhasználó a felhasználás megkezdésére vagy megváltoztatására vonatkozó bejelentési kötelezettségének [Sztj. 25. § (4) bekezdés] nem tesz eleget, és az ARTISJUS csak az ellenőrzés során szerez tudomást a felhasználásról, az Sztj. 25. § (6) bekezdése alapján a felhasználó – a közös jogkezelő szervezet ellenőrzési költségeinek fedezésére – költségátalány fizetésére köteles, amelynek összege a fizetendő szerzői jogdíj összegével egyezik meg.

6.1. A felhasználó köteles az előadáson elhangzott művek címét és szerzőinek, át- vagy feldolgozóinak nevét az előadást követő 3 napon belül közzélni az ARTISJUS-szal. Az ARTISJUS a szerzői jogdíjelszámolás alapjául szolgáló adatokat, valamint a műfelhasználás módját és mértékét a helyszínen ellenőrizheti.

6.2. Amennyiben a felhasználó a szerzői jogdíj megállapításához szükséges adatszolgáltatási kötelezettségének nem tesz eleget, az ARTISJUS a szerzői jogdíj alapját az Sztj. 25. § (4) bekezdése szerinti helyszíni ellenőrzés adatai, illetve az egyéb rendelkezésre álló adatok alapján állapítja meg. A helyszíni ellenőrzés során az ARTISJUS jogosult betekinteni a felhasználó azon irataiba, pénzügyi dokumentumaiba és elszámolásaiba, amelyek a jogdíj megállapításához kapcsolódnak.

6.3. A fizetendő szerzői jogdíjon felül azzal megegyező összegű költségátalányt is meg kell fizetni a közös jogkezelő szervezet ellenőrzési költségeinek fedezésére abban az esetben, ha a szervező a jelen jogdíjközleményben meghatározott, élő előadást megvalósító [Sztj. 24. § (2) bekezdés a) pont] felhasználások esetében műsorközlési kötelezettségének nem tesz eleget, illetve bármely felhasználás tekintetében szándékosan vagy gondatlanul hibás vagy hiányos adatokat közöl.

7. A személyes előadóművészi teljesítménnyel megvalósuló nyilvános előadás szerzői jogdíját az előadástól számított három napon belül kell megfizetni.

8. Az ARTISJUS a jelen jogdíjközlemény alapján a felhasználási engedély megadását a jogdíj megfizetésétől teszi függővé. A felhasználó az engedélyt a jogdíj megfizetésével egy időben szerzi meg. A felhasználás megkezdése előtt megfizetett jogdíj, illetve jogdíjrészlet fejében a felhasználó a megfizetett jogdíjjal (a jogdíjrészlettel) arányos mértékű felhasználási engedélyt szerez. Részletfizetési megállapodás esetén az utolsó jogdíjrészlet megfizetésével a szervező felhasználási engedélye a felhasználás megkezdésére visszaható hatállyal a megfizetett szerzői jogdíj arányosan bővül, illetve a megtartott nyilvános előadáshoz szükséges mértékűvé válik.

9. A jogdíjközlemény alkalmazásában belépődíjnak kell tekinteni minden olyan fizetést, amely előfeltétele a műsoros előadáson vagy táncmulatságon való részvételnek (belépőjegy, műsormegváltás, adományjegy, csoportok részére szervezett idegenforgalmi jellegű rendezvények részvételi díja, meghívó stb.).

9.1. A jelen jogdíjközlemény I. fejezet 1., 2., 3., 4., 5., 6/a), 8., 9.2. pontjainak alkalmazásában bevételen az eladott jegyekből, bérletekből származó bevételt, valamint a bármilyen forrásból származó befizetést (pl. egyéb, belépődíjnak minősülő bevételt, valamint a bármilyen jogcímen befolyó reklám- és szponzorbevételt), továbbá dolog átadásával vagy tevékenység végzésével nyújtott szolgáltatást kell érteni, amelyekre az adott szervezet beszámolási/könyvviteli kötelezettsége a mindenkor hatályos számviteli jogszabályok értelmében kiterjed.

9.2. Hozzá kell számítani a bevételhez a térítésmentes (tisztelet, szakmai stb.) jegyek értékét is. Ilyen esetben a szerzői jogdíjalap megállapításához a kereskedelmi forgalomban legnagyobb darabszámban értékesített legalacsonyabb értékű jegy ellenértékét kell figyelembe venni. Ha a szerzői jogdíjszámítás alapja tárgy a fának, abban az esetben bevétel alatt az áfa nélküli bevétel értendő.

9.3. A bevételből bizonylatok alapján levonható:

– a kiemelt (VIP) közönségtagok részére nyújtott olyan szolgáltatások értéke, amelyet a belépő tartalmaz, de közvetlenül nem függenek össze a zenefelhasználással (reklámajándék, ingyenes parkolás, közlekedés). Nem sorolható ebbe a körbe a vendéglátó szolgáltatás, amelynek ellenértékét bevételnek kell tekinteni;

– a térítésmentesen átadott (szakmai, tisztelet stb.) jegyek ellenértékéből az összes eladott jegy (darab) legfeljebb 5%-nak megfelelő, a legalacsonyabb értékű jegy ellenértékének figyelembevételével számított rész, ha a szervező a térítésmentes jegyeket olyan személynek vagy szervezetnek adja át, aki/amely szponzori támogatást nyújtott a rendezvényhez. E tény a szervező úgy igazolhatja, hogy teljes bizonyító erejű magánokiratban nyilatkozik

= a térítésmentes jegyeket átvevő személy/szervezet pontos nevével,



- = az átadott jegyek számáról,
- = arról, hogy a személytől/szervezettől szponzori támogatást kapott, és arról a rendezvény bevételi között a mindenkor hatályos számviteli szabályoknak megfelelően beszámol.

10. A jelen szerzői jogdíjközleményben meghatározott bármely kedvezmény kizárólag azt a felhasználót illeti meg, akinek az ARTISJUS-szal szemben három hónapnál régebbi lejárt tartozása nem áll fenn, és a felhasználás mértékére, illetve a felhasznált művekre (teljesítményekre) vonatkozó adat- (pl. műsor) közlési kötelezettségének háttérben eleget tett.

11. A felhasználókkal, illetve a felhasználók képviselőiben eljáró, az érintett felhasználók jelentős részét megfelelően képviselő országos érdek-képviselői szervezetekkel a jogdíjközlemény megfelelő rendelkezéseiben meghatározott tételes vagy %-os szerzői jogdíjfizetés helyett az ARTISJUS általános jogdíjat tartalmazó felhasználási szerződést is köthet.

11.1. Átalánydíjas felhasználási szerződés a jogdíjközlemény megfelelő pontjaiban meghatározott feltételek fennállása mellett is csak akkor köthető, ha

- az azzal érintett felhasználónak az ARTISJUS-szal szemben szerzői jogdíj tartozása nincs, és a felhasználás mértékére vonatkozó adat- (pl. műsor) közlési kötelezettségének az Szjt. 92. § (5) bekezdésre figyelemmel eleget tett,

- az átalánydíjas felhasználási szerződés megkötését a felhasználás sajátos körülményei, vagy a felhasználás és ennek folytán a felhasználó által fizetendő szerzői jogdíj jelentős mértéke, vagy a felhasználók jelentős részének azonos országos érdek-képviselői szervben való önkéntes tagsága és az érdek-képviselői szerv felhasználási szerződés kötésére irányuló jogszabály- és alapszabályszerű felhatalmazása ezt lehetővé és indokoltá teszi.

11.2. Az átalányszerződések megkötése során az ARTISJUS az átalányszerződésekkel érintett felhasználók között az egyenlő bánásmód követelményét sértő megkülönböztetést nem alkalmazhat, azaz azonos feltételek mellett azonos kedvezményeket biztosít.

11.3. Országos érdek-képviselői szervekkel csak abban az esetben köthető átalányszerződés, ha az érdek-képviselői szerv a tagjai (az érintett felhasználók) szerzői jogdíj fizetéséért megfelelő biztosítékot nyújt, és/vagy az érintett felhasználók által fizetendő szerzői jogdíj kiszámításához/megfizetéséhez szükséges, a felhasználás mértékére, illetve a felhasznált művekre (teljesítményekre) vonatkozó adatokat gyűjti és az ARTISJUS-nak továbbítja, és/vagy a szerzői jogdíjfizetési kötelezettséget egészben vagy részben átvállalja.

12. A jogdíjak megállapítása tekintettel van arra, hogy a jelen jogdíjközleményben meghatározott felhasználások során védett és nem védett művek felhasználása egyaránt megtörténik. Ha a felhasználó bizonyítja [Szjt. 92. § (3) bek.], hogy a felhasználás – figyelemmel az átdolgozott, feldolgozott művekre is – kizárólag olyan műveket, illetve hangfelvételeket bármely nyilvánossághoz közvetítésével [Szjt. 77. § (1) bek.] járó nyilvános előadás esetén, kizárólag olyan előadásokat vagy hangfelvételeket érint, amelyek mindegyikére nézve a védelmi idő eltelt, a felhasználás fejében jogdíjat nem kell fizetni.

13. A jogdíjak megállapítása tekintettel van arra, hogy az irodalmi és zeneművek nyilvános előadásának jelen jogdíjközlemény szerinti engedélyezése nem terjed ki a színpadra szánt irodalmi művek és zenedrámái művek vagy jeleneteik, illetve keresztmetszeteik és a szakirodalmi művek, valamint a nagyobb terjedelmű nem színpadra szánt szépirodalmi művek (pl. regények) teljes terjedelemben történő előadására.

14. A jelen jogdíjközleményben egyedileg nem meghatározott, a vendéglátó-ipari és kereskedelmi zenefelhasználáson kívül eső nyilvános előadás esetén a közzétett szerzői jogdíjmértékek elveinek és arányainak alkalmazásával az ARTISJUS által esetenként megállapított szerzői jogdíj fizetendő.

15. A jelen jogdíjközleményben meghatározott jogdíjak az áfa összegét nem tartalmazzák. A jogdíjat a törvényes áfát is tartalmazó összegben kell megfizetni.

### III. Fejezet

#### *A JOGDÍJKÖZLEMÉNY IDŐBELI HATÁLYA*

A fenti jogdíjközlemény 2006. január 1-jétől 2007. december 31-ig hatályos.

#### *ARTISJUS*

*Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület*

\* \* \*

Az ARTISJUS által megállapított szerzői jogdíjakat és a felhasználás egyéb feltételeit az Szjt. 90. § (2) bekezdése alapján jóváhagyom:

Budapest, 2006. január 25.

*Dr. Bozóki András* s. k.,  
a nemzeti kulturális örökség minisztere

**Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület  
közleménye  
(Ü06)**

**a magáncélú másolásokról tekintettel megállapított  
üres hang- és képhordozó jogdíjakról a 2006. évre**

*I. Jogdíjak*

Az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) 20. § (1) és (2) bekezdése alapján az érintett jogosultak közös jogkezelő szervezeteivel, a FilmJus, Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesületével, a HUNGART Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesülettel, a Magyar Hanglemezkiadók Szövetségével, valamint a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége Előadóművészi Jogvédő Irodájával egyetértésben a kép-, illetve hangfelvételek magáncélú másolására tekintettel az üres kép- és hanghordozókra az alábbi szerzői jogdíjat állapítja meg:

Időtartam/Megnevezés	Fizetendő jogdíj
----------------------	------------------

*1. Audiokazetta*

60 percig	23 Ft/db
90 percig	28 Ft/db
90 perc felett	34 Ft/db

*2. Videokazetta*

120 percig	55 Ft/db
180 percig	70 Ft/db
195 percig	76 Ft/db
240 percig és a felett	98 Ft/db

*3. Nyersanyagimport*

Hanghordozó nyersanyag	244 Ft/1000 m
Videó-képhordozó nyersanyag	286 Ft/1000 m

*4. DVD típusok*

DVD-R/+R, DVD-RW/+RW, DVD-RAM 4,7 GB alatt	16 Ft/db
DVD-R/+R, DVD-RW/+RW, DVD-RAM 4,7 GB	110 Ft/db
DVD-R/+R, DVD-RW/+RW, DVD-RAM 4,7 GB felett	250 Ft/db

*5. CD-R típusok*

CD-R és CD-RW 300 MB-ig	16 Ft/db
CD-R és CD-RW/Data 700 MB-ig	44 Ft/db
CD-R és CD-RW/Audió, illetve 700 MB felett	64 Ft/db

*6. Integrált tárolóegységgel rendelkező zenelejátszók  
memóriakapacitás szerint  
(MP3-lejátszók, iPod, iRiver-típusú zenelejátszók)*

Időtartam/Megnevezés	Fizetendő jogdíj
128 MB-ig	500 Ft/db
256 MB-ig	1 000 Ft/db
512 MB-ig	2 000 Ft/db
1 GB-ig	2 500 Ft/db
4 GB-ig	5 000 Ft/db
4 GB felett	8 000 Ft/db

*7. Kép-, illetve hanghordozóként használható  
memóriakártyák  
(kártya MP3 lejátszóhoz, CF, MMC, MS, Smart Media,  
SD, mini SD, xD, Microdrive-típusú kártyák)*

128 MB-ig	200 Ft/db
256 MB-ig	400 Ft/db
512 MB-ig	800 Ft/db
1 GB-ig	1 000 Ft/db
4 GB-ig	2 000 Ft/db
4 GB felett	3 000 Ft/db

*8. Egyéb*

Minidiszka	64 Ft/db
------------	----------

*II.*

*1. A jogdíj megfizetése*

Az Szjt. 20. § (2) bekezdése alapján a fenti jogdíjat az üres kép- vagy hanghordozó gyártója, külföldön gyártott kép- vagy hanghordozó esetén pedig a jogszabály szerint vám fizetésére kötelezett személy, vagy – vámfizetési kötelezettség hiányában – egyetemlegesen a hordozót az országba behozó személy és az azt belföldön először forgalomba hozó személy köteles az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesülethez a vámkezelés befejezésétől, vámfizetési kötelezettség hiányában pedig a forgalomba hozataltól, illetve a vámfizetés befejezésétől számított nyolc napon belül megfizetni. A jogdíj megfizetéséért az adott hordozó összes belföldi forgalmazója is egyetemlegesen felel.

A jogdíjközleményben fel nem tüntetett, év közben forgalomba hozott új típusú hordozók esetén a fizetendő jogdíjat az ARTISJUS a fenti elvek figyelembevételével, egyedileg állapítja meg.

Az egyenlő bánásmód követelményét szem előtt tartva a közzétett jogdíjakhoz képest a jogdíjközlemény időbeli hatálya alatt az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén jogdíjkezdvmény adható. Jogdíjkezdvményben részesülhet az üres kép- vagy hanghordozó gyártója, külföldön gyártott kép- vagy hanghordozó esetén a vám fizetésére

kötelezett személy, illetve vámfizetési kötelezettség hiányában a hordozót az országba behozó személy vagy az azt belföldön először forgalomba hozó személy, ha

a) az Szt. 22. § (1) bekezdése alapján és a jelen jogdíj-közlemény II. 2. pontja szerinti adatszolgáltatási kötelezettségének minden általa gyártott, behozott, illetve forgalomba hozott üres kép- és hanghordozóval kapcsolatosan maradéktalanul eleget tett,

b) jogdíjtartozása nincs,

c) a jelen jogdíjközlemény III. pontjában foglalt védjegyhasználati engedélyt minden, a részére az ARTISJUS által átadott optikai védelemmel ellátott címkével kapcsolatosan maradéktalanul betartotta, és a kedvezmény igénybevételéről és az ehhez társuló kötelezettségvállalásokról az ARTISJUS-szal szerződést köt.

A jelen jogdíjközleményben meghatározott jogdíjak az áfát nem tartalmazzák. A jogdíjat a törvényes áfát is tartalmazó összegben kell megfizetni.

## 2. Adatszolgáltatási kötelezettség

Aki üres kép- vagy hanghordozót gyárt, vámfizetési kötelezettség nélkül az országba behoz, vagy az így behozott hordozót először belföldi forgalomba hozza, köteles az ARTISJUS-t az Szt. 20. § (2) bek. szerinti jogdíjigény érvényesítéséhez szükséges adatokról tájékoztatni. Az üres kép- vagy hanghordozó behozatala miatt jogszabály szerint vám fizetésére kötelezett személy a fentiek felül köteles az ARTISJUS-nak bemutatni a vámhatóság által hitelesített behozatali vámokmányt is.

Bármely bejelentésre, illetve tájékoztatásra kötelezett személy köteles az ARTISJUS kérésére adatszolgáltatást nyújtani az üres kép- és hanghordozók beszerzési forrásairól, illetve azok egyéb forgalomba hozatali adatairól. A fenti tájékoztatási kötelezettség – akár részleges – elmulasztása esetén a tájékoztatásra kötelezett az üres kép-, illetve hanghordozók után a jelen jogdíjközlemény alapján számított jogdíjjal azonos mértékű költségátalányt köteles fizetni [Szt. 22. § (2) bek.].

## 3. A jogdíj megfizetése alóli mentesség esetei

A fenti jogdíj megfizetése alóli mentesség fennállásának igazolásához az alábbi okiratok benyújtása szükséges:

3.1. Az Szt. 20. § (3) bekezdés a) pont szerinti reexport esetén a kivitt igazolásához benyújtandó dokumentumok:

– a kivitt áru azonosítására alkalmas, legalább a kivitt mennyiséget, a hordozó márkanévét és típusát tartalmazó nyilatkozat, valamint

– az Európai Közösség területén kívülre irányuló forgalomban a vámhatóság által hitelesített behozatali és kiviteli vámokmány,

– az Európai Közösség területére irányuló forgalomban olyan, a felek közösségi adószámát tartalmazó hitelt érdemlő okirat (számla, fuvarlevél stb.), amelyből aggálytalanul megállapítható, hogy a díjigénnyel érintett üres hordozót tartalmazó küldemény címettség az Európai Közös-

ségben belül lakóhellyel rendelkező személy, illetve székhellyel rendelkező jogi személy vagy egyéb szervezet.

3.2. Amennyiben a fenti, reexport alapján fennálló mentességi okra a jogdíj megfizetésére kötelezett személy a jogdíj megfizetése után hivatkozik, a megfizetett jogdíjat a 3.1. pontban meghatározott okiratok benyújtása után az alábbi feltételek együttes fennállása esetén az ARTISJUS visszatéríti:

a) ha a kivitt is a jogdíjat az ARTISJUS-nak megfizető személy végzi,

b) ha a kivittel célországában működik ún. üreshordozó-jogdíjat beszedő szerzői közös jogkezelő szervezet, és az tételes adatokkal azonosíthatóan igazolja, hogy kivitt mennyiségre vonatkozóan a jogdíjat a jogdíj fizetésre kötelezett a célországban megfizette,

c) a jogdíj visszatérítésére még a jogdíj megfizetésének évében sor kerül,

d) a hordozóról eltávolított hologramos címkét a jogdíj fizető visszaszolgáltatja.

3.3. A hang-, képhordozó sokszorosítást üzletszerűen végző (SZJ 22.31, 22.32) gazdálkodó szervezetnek történő értékesítés során a sokszorosító teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt, a mentességi ok fennállását igazoló nyilatkozata, valamint az Szt. 19. § (1) bekezdése alapján az ARTISJUS és a felhasználó között létrejött többszörözésre vonatkozó zenefelhasználási engedély.

3.4. A díj megfizetése alóli mentesülési feltételek megvizsgálása céljából a díj megfizetése alóli mentesülés esetén is az, aki üres kép- vagy hanghordozót gyárt, vámfizetési kötelezettség nélkül az országba behoz, vagy az így behozott hordozót először belföldi forgalomba hozza, köteles az ARTISJUS-t az Szt. 22. § (1) bek. szerinti adatokról tájékoztatni.

## III.

### 1. Védjegyhasználati engedély

Az ARTISJUS a jelen jogdíjközleménnyel érintett hang-, illetve képhordozók közül a DVD, CD-R típusú hang- és képhordozók, az integrált tárolóegységgel rendelkező zenelejátszók, továbbá a kép- és hanghordozóként használható memóriakártyák [I. fejezet 4., 5., 6., 7. pontok] tekintetében történő jogdíjigény érvényesítéssel összefüggésben ingyenesen, nem kizárólagos védjegyhasználati engedélyt ad a jogdíjat az Szt. fenti idézett 20. § (2) bekezdése alapján megfizető személynek az „ARTISJUS” védjegy használatára. Az ARTISJUS védjegy a jogdíjközlemény szerinti használat során – az ellenkező bizonyításáig – igazolja a jogdíj megfizetését, továbbá jogkezelési adatnak is minősül [Szt. 96. § (2) bekezdés], amelynek jogosulatlan eltávolítása, megváltoztatása szerzői jogi és büntetőjogi jogkövetkezményekkel jár.

### 2. A védjegy hordozója

A védjegyet az ARTISJUS által kibocsátott, a jogdíjat az Szjt. fenti idézett 20. § (2) bekezdése alapján megfizető személynek térítésmentesen, az érvényesített jogdíjigény által meghatározott darabszámban használatába adott optikai védelemmel ellátott címke hordozza. A védjegyet hordozó címke az ARTISJUS tulajdona.

### 3. A védjegy és a hordozó használata

A jogdíjat az Szjt. fenti idézett 20. § (2) bekezdése alapján megfizető személy a védjegyet hordozó címkét az üres hang-, illetve képhordozó forgalomba hozatalát megelőzően jogosult és köteles a hang-, illetve képhordozón, vagy, ha ez lehetetlennek bizonyul a hang-, illetve képhordozó csomagolásán más jogkezelési adatot, vagy árjelző észlelését nem akadályozó módon a címke sérülése nélkül eltávolíthatatlanul a címke átvételét követően azonnal, de legkésőbb 5 munkanapon belül elhelyezni (felragasztani), egyébként a védjegyet nem használhatja. A védjegy használatát harmadik személynek nem engedélyezheti, és a hordozón el nem helyezett (fel nem ragasztott) hologramos címkét harmadik személy birtokába/használatába nem adhatja. A védjegy használatáért (a hologramos címkéért) sem a jogdíjat az Szjt. fenti idézett 20. § (2) bekezdése alapján megfizető személy, sem más személy ellenértékét nem kérhet és nem fogadhat el. A védjegyhasználati engedély hatálya az első jogszerű forgalomba hozattalal megszűnik.

### IV. A jogdíjközlemény időbeli hatálya

A fenti jogdíjközlemény 2006. január 1-jétől 2006. december 31-ig hatályos.

ARTISJUS

Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület

\* \* \*

Az ARTISJUS által megállapított szerzői jogdíjakat az Szjt. 90. § (2) bekezdése alapján jóváhagyom:

Budapest, 2006. január 25.

Dr. Bozóki András s. k.,  
a nemzeti kulturális örökség minisztere

### Közlemény

#### a BM Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatának szolgálati titokkörü jegyzékéről

A BM Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatának (a továbbiakban: BM RSZVSZ) vezetője az államtitokról

és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ttv.) 4. § (1) bekezdésében foglaltak alapján megállapított BM RSZVSZ szolgálati titokkörét tartalmazó jegyzéket – a Ttv. 4. § (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel – az alábbiakban teszi közzé:

1. Hadiállapot, rendkívüli állapot, szükségállapot, veszélyhelyzet és a megelőző védelmi helyzet idején a BM RSZVSZ részére meghatározott feladatok, ezek dokumentációinak adatai, valamint a BM RSZVSZ magasabb készütségbe helyezési és minősített időszakos védelmi tervei, továbbá az ezek végrehajtásával kapcsolatos adatok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

2. A BM RSZVSZ mozgósításával összefüggő együttműködési megállapodások, együttes mozgósítási tervek, valamint ezek végrehajtásával kapcsolatos adatok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

3. A BM RSZVSZ személyi állományának kiértékelésére és bevonultatására vonatkozó előírások, tervek, valamint ezek végrehajtásával kapcsolatos adatok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 10 év.*

4. A BM RSZVSZ hazai és nemzetközi bűnüldözési szervekkel való együttműködésére, személyi, technikai jellegű fejlesztésére, objektumvédelmére vonatkozó hosszú- és középtávú terveinek vagy programjainak – különös tekintettel a döntés-előkészítés fázisában keletkezett, még függőben lévő – olyan adatai, amelynek idő előtti vagy illetéktelen személy általi megismerése sérti, vagy veszélyezteti a BM RSZVSZ működésének rendjét.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 10 év.*

5. Nemzetközi bűnüldözési szervekkel, vagy a két- és többoldalú nemzetközi szerződésben részes állammal folytatott együttműködés során átvett, valamint a nemzetközi kötelezettségvállalás alapján készült, vagy az együttműködés során keletkezett adatok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: az átadó fél által meghatározott ideig, de legfeljebb 20 év.*

6. A szervezett bűnözés felderítése érdekében a fegyveres erővel és a rendvédelmi szervekkel megvalósuló együttműködés során keletkezett olyan adatok, amelyek nyilvánosságra kerülése az együttműködés eredményességét negatívan érintené, továbbá az együttműködéssel összefüggésben a szervezett bűnözés helyzetéről készített összefoglaló jelentések adatai, a bűncselekmények megelőzése érdekében tervezett intézkedések, a bűncselekmények megszakításával kapcsolatos adatok, ezzel összefüggésben kiadott intézkedések.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*



7. A BM RSZVSZ azon büntető, fegyelmi vagy szabálysértési ügyeinek adatai, amelyek a minősített adat megsértésével kapcsolatban keletkeztek, amennyiben abból a minősített adat tartalmára következtetni lehet.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

8. A BM RSZVSZ által üzemeltetett számítástechnikai alapú adatkezelések hálózatának használatával, védettségével összefüggésben az adatfeldolgozó rendszerek működésére vonatkozó dokumentációk adatai, a különböző jogosultságok biztosítására vonatkozó adatok, az adatokhoz történő hozzáférést biztosító személyi kódok és jelszavak, az információt fedő algoritmusok, az illetéktelen hozzáférést megakadályozó intézkedések és módszerek, valamint a jogszerű igénybevétel ellenőrzését szolgáló napló-állományok adatai.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

9. A BM RSZVSZ híradásának rejtettségét, fedését biztosító összesített forgalmi utasítások és forgalmi fedőnév-, illetve fedőszám-táblázatokba foglalt adatok, a híradó eszközökhöz illeszthető titkosító berendezések, valamint ezek műszaki dokumentációi és a titkosítási eljárás módszere.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

10. A BM RSZVSZ által használt frekvencia nyilván tartások adatai, az általa működtetett telekommunikációs és informatikai infrastruktúrák, hálózatok (vezetékes és vezeték nélküli) rendszerterveiben, forgalmi és üzemviteli szabályzataiban, valamint a BM RSZVSZ részére átadott kábelhálózat törzskönyveiben szereplő adatok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

11. A BM RSZVSZ titkos információgyűjtő tevékenységéhez szükséges erőket, eszközöket biztosító, valamint a titkos információgyűjtés egyes feladatainak ellátását segítő szervezeti egység állományára, létszámára, beosztására, fegyverzetére, felszerelésére, alkalmazási képességeire, elhelyezésére vonatkozó adatok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

12. A BM RSZVSZ titkos információgyűjtő tevékenységéhez szükséges erőket, eszközöket biztosító, valamint a titkos információgyűjtés egyes feladatainak ellátását segítő szervezeti egység tevékenysége során alkalmazott műveleti eljárások alaptaktikai tervei és a különleges taktikai eljárások, módszerek, fegyverzeti, technikai eszközök alkalmazására vonatkozó adatok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

13. A BM RSZVSZ objektumainak védelmi terveiben, az őrség- és őrutasításaiban, őrhelyleírásaiban, az épületek biztonsági és védelmi berendezéseire vonatkozó dokumentációkban szereplő, illetve az ezek végrehajtásával kapcsolatos adatok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

14. A BM RSZVSZ titokvédelmi ellenőrzési tervei, a titokvédelem és a titkos ügyiratkezelés helyzetére vonatkozó adatok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

15. A titkos információgyűjtés eszközeinek, az erők és módszerek alkalmazásának eljárási szabályai, az erre vonatkozó oktatási célú kiadványok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

16. A speciális működési kiadásokkal történő gazdálkodás során keletkezett és a gazdálkodás szabályait tartalmazó adatok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

17. A BM RSZVSZ konkrét személyre, ügyre vonatkozó titkos információgyűjtő tevékenysége során keletkezett, illetve az alkalmazott erőkre, eszközökre, módszerekre vonatkozó adatok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

18. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 175. § (1) bekezdése és 192. § (1) bekezdése alapján elutasított feljelentés, illetve megszüntetett nyomozás során keletkezett előterjesztések, javaslatok és jelentések, amelyek az együttműködő gyanúsítottokra vonatkoznak.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

19. A titkos információgyűjtésre vonatkozó helyzetértékelések adatai, az ellenőrzésekről készített jelentések, amennyiben azok a titkos információgyűjtés körébe tartozó eszközök, erők és módszerek alkalmazására vonatkoznak.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

20. A BM RSZVSZ által végzett elemzések, így különösen az ügyelemzéssel, az összehasonlító ügyelemzéssel, az elkövetői csoportelemzéssel összefüggő adatok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

21. A bűncselekmények felderítése során keletkezett információk, amelyek nem tartoznak a büntetőeljárás keretébe.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

22. A BM RSZVSZ által, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 64. § (1) bekezdés c) pontja, valamint a 68/B. §-a alapján létrehozott fedőintézmények jellegével összefüggő, a pénzügyi eszközeik forrását tartalmazó, illetve a fedőokiratokkal kapcsolatos adatok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

23. A fedett nyomozók nyilvántartásával, igénybevételeivel kapcsolatban keletkezett, valamint tevékenységükhöz szükséges pénzügyi eszközök forrását tartalmazó adatok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 20 év.*

24. A BM RSZVSZ titkos információgyűjtő tevékenységét segítő, az általános kereskedelmi forgalomban nem

kapható műszaki, technikai eszközök és berendezések beszerzésével, kezelésével kapcsolatos adatok.

*A szolgálati titokká minősítés leghosszabb érvényességi ideje: 15 év.*

*Dr. Frankberger Ferenc s. k.,*  
r. ezredes, rendőrségi főtanácsos, a Szolgálat vezetője

**Helyesbítés:** A Magyar Közlöny 2005. évi 170. számában kihirdetett, a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (Kbt.) módosításáról szóló 2005. évi CLXXII. törvény 90. §-ával módosított Kbt. 205. §-ának (3) bekezdésében a „huszonegy” szöveg helyesen **huszonnégy**.

*(Nyomdahiba)*

A Magyar Közlöny 2006. évi 6. számában megjelent 110412C törzskönyv száma helyesen: **110421C**.

*(Kézirathiba)*

## ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kormányrendelet felhatalmazása alapján jelenteti meg a Miniszterelnöki Hivatal a Magyar Közlöny mellékleteként a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐT**. A lap hetente, szerdánként, tematikus főrészekben hitelesen közli a legfőbb állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, illetve szervezetek személyi, szervezeti, igazgatási és képzési, valamint a hírközlési tevékenység (frekvenciagazdálkodás, távközlés, postaügy, informatika) közleményeit, továbbá az üzleti élet híreit. Térítési díj ellenében közzé tesszük a Kincstári Vagyoni Igazgatóság vagyonértékesítési pályázatait, az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, parlamenti pártok, kamarák, helyi önkormányzatok, egyházak, különböző képviseletiek közleményeit. Fizetett hirdetésként – akár színes oldalakon is – helyet kaphatnak az Értesítőben a gazdálkodó szervezetek, egyetemek, alapítványok, de magánszemélyek közérdeklődésre számot tartó közlései is.

Őszintén reméljük, hogy a hírek, információk, közlemények egy lapban történő pontos és rendszerezett formában való közreadásával sikerül hatékonyabbá és eredményesebbé tenni előfizetőink tájékozódását a hivatali és üzleti életben. Az érdeklődők számára egyéb hasznos információkat is nyújt a lap.

Az Európai Unió Hivatalos Lapja 2004. május 1-jétől az Európai Unió hivatalos nyelveként magyarul is megjelenik. A hivatalos lap L és C sorozatból áll.

Az L (Legislation) sorozatban kerülnek kiadásra az Európai Unió hatályos jogszabályai, az ún. elsődleges jogforrások (alapító szerződések, csatlakozási szerződések, társulási szerződések), továbbá az alábbi jogforrások: *rendeletek, irányelvek, határozatok*.

Az EU Hivatalos Lapjában történő közzétételt követően az évfolyam és a kötet számára, valamint a megjelenés dátumára hivatkozással, cím szerint, 2004. május 1-jétől folyamatosan tájékoztatást adunk a hivatalos lap L kiadásaiban megjelenő jogi aktusokról a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő **Hivatalos Értesítőben**.

A lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címén, levélcím: 1394 Budapest 62., Pf. 357; faxszám: 318-6668.

2006. évi éves előfizetési díja: 13 356 Ft áfával.

A **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** egyes számai megvásárolhatók a kiadó közlönypoltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. telefon/fax: 267-2780) vagy a Közlöny Centrumban (1072 Budapest, Rákóczi út 30., bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán, telefon: 321-5971, fax: 321-5275).

## M E G R E N D E L Ő L A P

Megrendelem a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** című lapot ..... példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

Megrendelő neve: .....

címe (város/község, irányítószám): .....

utca, házszám: .....

Ügyintéző (telefonszám): .....

2006. évi előfizetési díj fél évre 6678 Ft áfával

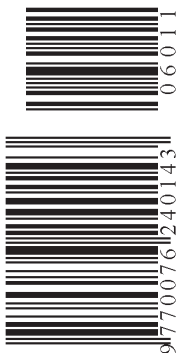
egy évre 13 356 Ft áfával

Számlát kérek a befizetéshez.

**Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát.**

Kelt.: .....

.....  
cégszerű aláírás



---

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Pulay Gyula. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1–3.  
Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodela László elnök-vezérigazgató.  
Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

---

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel.: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában vagy a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275), illetve megrendelhető a [www.mhk.hu/kozlonybolt](http://www.mhk.hu/kozlonybolt) internetcímen.

2006. évi éves előfizetési díj: 90 216 Ft. Egy példány ára: 207 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána +8 oldalanként +184 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

---

**HU ISSN 0076—2407**

---

06.0327 – Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert vezérigazgató-helyettes.